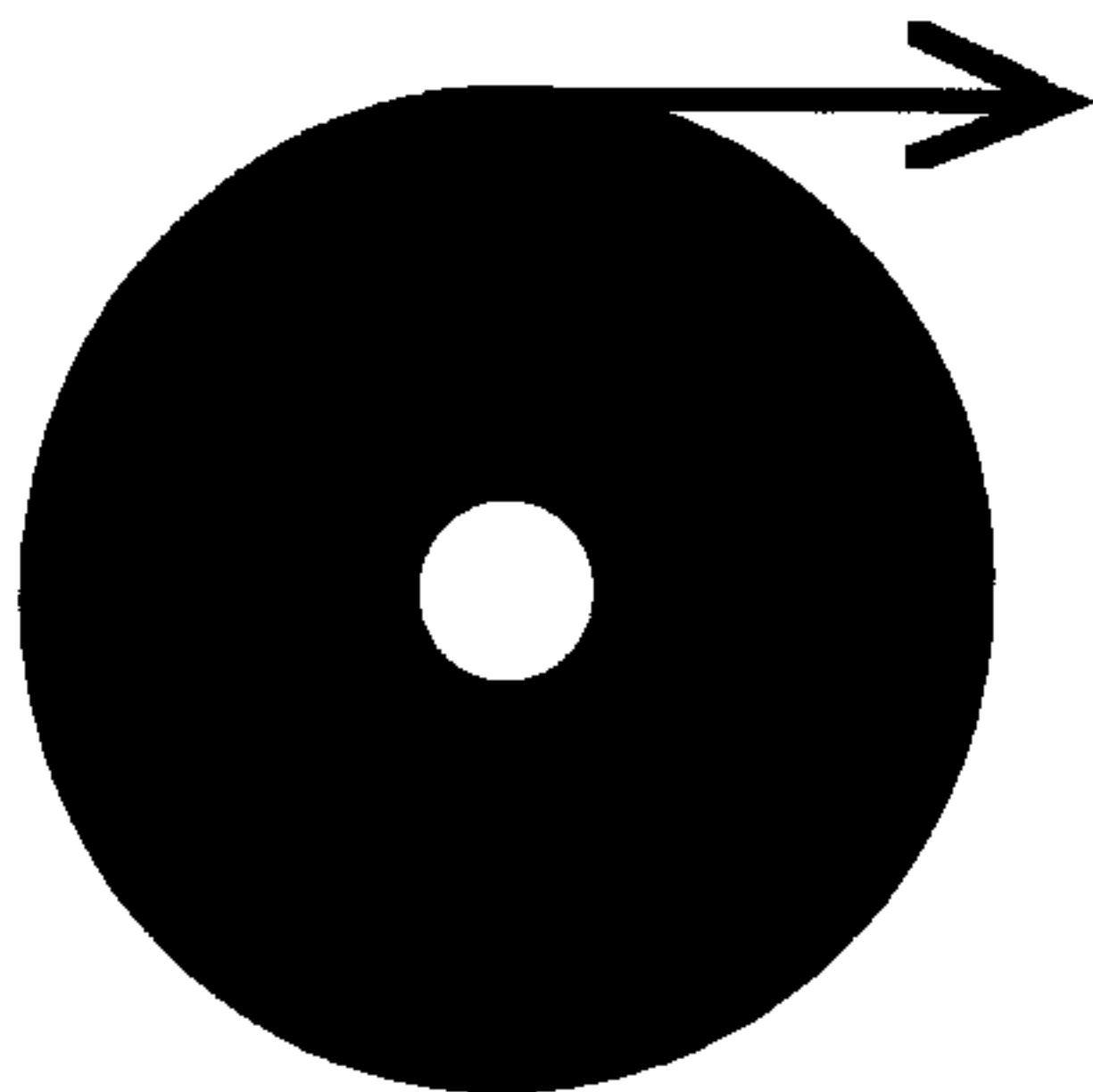
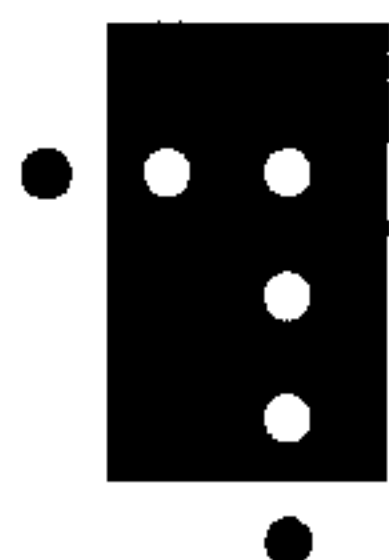




# RED: 10 X



## Nasjonalbibliotek

**Nasjonalbiblioteket**

National Library of Norway

Rana Division

N-8607 Mo i Rana

Telephone: +47 75 12 11 11    Telefax: +47 75 12 12

# LØGTINGS- TIDINDI

1959

# Løgtingstíðindi

## 1959

T Ó R S H A V N

---

Prentsmiðja Dimmalættingar

1. *Journal of Management Studies*, 1996, 33, 1, 1-14.

## INNIFALDSYVIRLIT

### ÓLAVSØKUTINGIÐ 1959

|                                | Bls. |
|--------------------------------|------|
| Tingsetingin .....             | 1    |
| Tingmenninnir .....            | 1    |
| Frágreiðing frá lögmanni ..... | 3    |
| Tingnevndir .....              | 11   |

### LØGTINGIÐ

|                             |     |
|-----------------------------|-----|
| Dagpeningur tingmanna ..... | 222 |
|-----------------------------|-----|

### ALMANNAMÁL

|                                                            |     |
|------------------------------------------------------------|-----|
| Forboð fyrri nýtslu av rusdrekka á almennum veitslum ..... | 80  |
| Kommunanna partur av socialum útreiðslum .....             | 86  |
| Broyting í lóg um fríð við løn .....                       | 126 |
| Lóg um offentliga forsorg .....                            | 134 |
| Lóg um barnatilskot til einligar uppihaldarar .....        | 138 |
| Lóg um barnaforsorg .....                                  | 140 |
| Forboð fyrri sølu av tubbaksvörum til børn .....           | 195 |
| Landsellisheim .....                                       | 210 |
| Prístalsviðgerð av arbeiðslønnum .....                     | 225 |

### DÓMSMÁL

|                                    |    |
|------------------------------------|----|
| Broyting í rættargangalógini ..... | 95 |
|------------------------------------|----|

### LANDSFYRISÆTI

|                                       |     |
|---------------------------------------|-----|
| Fyrirspurningur til lögmann .....     | 79  |
| „ „ „ .....                           | 82  |
| „ „ landsstýrið .....                 | 89  |
| „ „ lögmann .....                     | 92  |
| Landsstýrismál .....                  | 122 |
| Fyrirspurningur til landsstýrið ..... | 182 |
| Samsýning landsstýrismanna .....      | 199 |

# IV

## FIGGJARMAL

|                                                    |         |
|----------------------------------------------------|---------|
| Figgjarlögtingslög 1960/61 .....                   | 13      |
| Landskassarúðnskapur .....                         | skjal I |
| Veðald fyrir lánun til húsabygging .....           | 17      |
| Frágreiðing frá nevnd í tollmálum v. m. ....       | 21      |
| Skattalóggávan .....                               | 68      |
| Broyting í gjöldunum fyrir handilsferðandi .....   | 71      |
| Yvirtøka av hvalastøðunum við Air og í Lopra ..... | 100     |
| Skattafrádráttur .....                             | 124     |
| Yvirtøka av sildaoljufabrikkinu í Kollafirði ..... | 173     |
| Lóg um skipagjöld .....                            | 211     |
| Broyting í innflutningsgjöldum .....               | 216     |
| Skattur til landskassan .....                      | 221     |

## FISKIMARKSMÁLID

|                                                 |    |
|-------------------------------------------------|----|
| Uppskot til samtyktur í fiskimarksmálinum ..... | 87 |
|-------------------------------------------------|----|

## KIRKJUMAL

|                                        |     |
|----------------------------------------|-----|
| Figgjarætlan fyrir kirkjagrunnin ..... | 165 |
|----------------------------------------|-----|

## KOMMUNAL MAL

|                                                    |     |
|----------------------------------------------------|-----|
| Broyting í kommunalu skattalógini .....            | 98  |
| Løn hjá sóknarstýrisformennum .....                | 125 |
| Broyting av valreglunum til Tórshavnar býráð ..... | 178 |

## LANDBÚNAÐARMAL

|                                                          |     |
|----------------------------------------------------------|-----|
| Uttanbiggjajørð .....                                    | 118 |
| Frágreiðing frá millumtinganevndini í búnaðarmálum ..... | 121 |
| Lán til jarðargrunnin .....                              | 196 |

## LANISTOVNAR

### LÁNSABYRGDIR OG LANDSKASSALAN

|                                                |     |
|------------------------------------------------|-----|
| Veðald av láni til Fuglafjarðar kommunu .....  | 43  |
| „ „ kommunulánum til havnabygging .....        | 44  |
| „ „ láni til Vestmanna kommunu .....           | 54  |
| „ „ „ „ Frøðbiar kommunu .....                 | 56  |
| „ „ „ „ Sands kommunu .....                    | 57  |
| „ „ „ „ telefonverkið .....                    | 65  |
| Ábyrgd av láni til Frøðbiar kommunu .....      | 174 |
| Lán til vegabygging Fútalett-Oyrargjögvi ..... | 180 |
| Ábyrgd av láni til Skopunar kommunu .....      | 182 |
| „ „ „ „ Tórshavnar kommunu .....               | 184 |
| „ „ „ „ Klakksvíkar kommunu .....              | 201 |

|                                        |     |
|----------------------------------------|-----|
| " " " " Lørvíkar kommunu               | 203 |
| " " " " Skála kommunu                  | 207 |
| Lán til vegagerð Oyndarfjørð-Hellurnar | 224 |

### SAMFERÐSLUMAL

|                                            |     |
|--------------------------------------------|-----|
| Berghol á Borðoynni og brúgv um Hvannasund | 20  |
| Studningur til lendingar                   | 37  |
| Vegasamband Hvalba-Tvøroyri                | 38  |
| Uppskot viðvíkjandi lendingum og vegum     | 40  |
| Tunnel gjøgnum Borðoy                      | 73  |
| Gerð av Oyggjarvegnum                      | 76  |
| Lendingar                                  | 89  |
| Nýtt strandfaraskip                        | 103 |
| Broyting í lóg um fasta farleið            | 151 |
| Uppskot viðvíkjandi strandfarasigling      | 188 |
| Uppskot viðvíkjandi havnabygging           | 190 |
| Streymurin                                 | 192 |
| Vegir og lendingar                         | 212 |
| Keyp av skipi til vøruflutning innanoyggja | 230 |

### SJÓVINNUMAL

|                                                                |     |
|----------------------------------------------------------------|-----|
| Broyting í reglunum fyri lönjavníngargrunnin                   | 15  |
| Broyting í fiskerilov for Færøerne                             | 32  |
| Undantaksloyvi til fiskiskap við snurraváð                     | 35  |
| Uppskot til avgerðar viðvíkjandi grønlandsferð                 | 41  |
| Fiskirættindi í Grønlandi                                      | 78  |
| Framhald av hvalaveiðuni                                       | 83  |
| Broyting í lóg um sjóvinnu                                     | 84  |
| Broyting í minstulønarskipanini hjá útróðrarmonnum í Grønlandi | 90  |
| Broyting í lóg um sjóvianu                                     | 111 |
| Endurnýgging av skipaflotanum                                  | 113 |
| Stýrmanslærdómur v. n.                                         | 128 |
| Vrakarlógin                                                    | 132 |
| Minstaløn og viðbót til fiskaprísia                            | 143 |
| Studningur til bygging av stálfiskiskipum í Føroyum            | 157 |
| Sildavraking                                                   | 159 |
| Studningur til heimaútróður                                    | 161 |
| Bygging og rakstur av flaka- og frystivirkjum                  | 165 |
| Vaktarskip                                                     | 169 |
| Prístalsviðgerð av minstuløn fiskimanna                        | 171 |
| Abyrgd av lánum til útróður í Grønlandi                        | 198 |
| Maskinlæra                                                     | 200 |
| Stórhvalaveiða 1960                                            | 205 |
| Skipabygging                                                   | 226 |

## VI

### SKULAMAL

|                                      |     |
|--------------------------------------|-----|
| Nýggj læraralønarlóg .....           | 59  |
| Ekspropriatjón til hægri skúla ..... | 96  |
| Broyting í læraraskúlalæruni .....   | 105 |

### TELEFONMAL

|                                 |    |
|---------------------------------|----|
| Hækking av telefongjöldum ..... | 48 |
|---------------------------------|----|

### TRYGGINGARMAL

|                                  |    |
|----------------------------------|----|
| Tvungin jarðarfarstrygging ..... | 93 |
|----------------------------------|----|

### TÆNASTUMENN V. M.

|                                        |     |
|----------------------------------------|-----|
| Lønir hjá landsins tænaðarmonnum ..... | 185 |
|----------------------------------------|-----|

### ÚTLENSK MAL

|                                                      |    |
|------------------------------------------------------|----|
| Uppskot til avgerðar viðvíkjandi frihandilsøki ..... | 42 |
|------------------------------------------------------|----|

### VAL V. M.

|                                     |     |
|-------------------------------------|-----|
| Val av álitismonnum og nevðum ..... | 149 |
|-------------------------------------|-----|

### VERJUMAL

|                   |     |
|-------------------|-----|
| Verjuskylda ..... | 172 |
|-------------------|-----|

### VINNUMAL

|                                        |     |
|----------------------------------------|-----|
| Marknaðarætlanir .....                 | 68  |
| Kioskloyvi fyri avlamin .....          | 69  |
| Stuðling av vinnuligum framburði ..... | 153 |

100



# Ólavseekutingið 1959.

---

1959, Ólavseekudag kl. 13, var Føroya løgtug sett. Tingformaðurin frá seinastu setu, J. F. Øregaard lýsti, at Ólavseekutingið var sett sambært skriv lögmanns frá 10. juli 1959.

Tingmenninir eru hesir:

|                      |              |     |
|----------------------|--------------|-----|
| Hákon Djurhuus,      | Klakavík,    | ff. |
| Johan Simonsen,      | "            | ff. |
| Poul Jacob Olsen,    | "            | fv. |
| Samuel Petersen,     | "            | sj. |
| Joh. M. Fr. Poulsen, | Strendur,    | sb. |
| Jens Chr. Olsen,     | Toftir,      | sb. |
| Frederik Hansen,     | Søldarfirði, | ff. |
| Jógvan Høgnesen,     | Fuglafirði,  | ff. |
| J. Fr. Øregaard,     | Gøtu,        | fv. |
| Poul Petersen,       | Tórshavn,    | ff. |
| Hans Iversen,        | Kvívík,      | sb. |
| Sigurð Joensen,      | Tórshavn,    | ff. |
| Leon Joensen,        | Sørvágt,     | sb. |
| Haldor Hansen,       | "            | fv. |
| Vilhelm Nielson,     | Sandavágt,   | ff. |
| Trygve Samuelson,    | Tórshavn,    | sb. |
| Marius Johannesen,   | "            | sj. |
| Hanus v. Høgadalsá,  | "            | ff. |
| Kjartan Mohr,        | "            | fb. |
| Jacob Lindenskov,    | "            | fv. |
| Knút Wang,           | "            | ff. |
| Erlendur Patursson,  | "            | ff. |
| J. P. Davidsen,      | Sandi,       | fv. |
| J. H. Danbjørg,      | Porkeri,     | fv. |
| P. M. Dam,           | Tvøroyri,    | fv. |
| Dion Nolsøe,         | Vági,        | fv. |
| Hemming Jespersen,   | Tvøroyri,    | ff. |
| Niels Holm Jacobsen, | Hvalba,      | ff. |
| Kr. Djurhuus,        | Tvøroyri,    | sb. |
| Andreas Djurhuus,    | Vági,        | sb. |

Til tingformann var J. Fr. Øregaard valdur og til næstformann Sigurð Joensen eftir lutakasti við Joh. M. Fr. Poulsen.

Til tingskrivarar vóru valdir Jacob Lindenskov og Jens Chr. Olsen. Jacob Lindenskov eftir lutakasti við Frederik Hansen.

Tingformaðurin bað tingmenn rópa eitt 9 fält hurra fyri kongi og eitt 3 fält hurra fyri Føroyum.

8. apríl 1960 vóru Hilmar Petersen, Fuglafrði, og Joen Joensen, Oyri, góðtíknir sum varamenn fyri Joh. M. Fr. Poulsen og Jens Chr. Olsen at taka sess á tingi so leingi.

---

## Frágreiðing frá lögmanni á lögtingi 29. júlí 1959.

### *Vinnuumstöðurnar.*

Fartrót hefur merkt og merkir umstöðurnar hér á landi.

Um ekki hin stóra farleysa fjöldinn af okkara fiskimönnum hevði havt stöður at komið til arbeiðis um borð í íslenskum og æðrum útlenskum skipum ella á landi í Íslandi, vildi havt verið illa vorðið í okkara fíggjarviðurskiptum seinastu árin.

Hetta er hverjum manni greitt.

Men tá ið so bakbresturinn kom við, at íslendingar við útflytinginni af sjómarkinum gjörðu suðurlandsveiðina ómöguliga, og við, at teir við teirri ovurstóru valutaavgift uppá 50% veruliga eisint gjörðu teimum hundræðals færoysku arbeiðs- og fiskimönnum ómöguligt at vinna á landi ella við skipum í Íslandi, vóru vit úti fyr einum tilikum kasti sum at kalla æðri áður.

Aftrat hesum bakkaði komu versuandi marknaðarviðurskipti og minnandi fiskiskapur eisini aðrastaðni enn í Íslandi fyr okkara egnu skip.

Vit kunðu ikki lita á Ísland sum áður.

Vit máttu hava hópin av nýggjum skipum, skipum, sum kunðu fara allar havleiðir.

Vit máttu vluna veiðirætt á nýggjum veiðiskjum.

Og vit máttu leggja allar árar umborð fyr at tryggja okkum víðast móguligt sjómark við okkara oyggjar.

Landastýrið og ríkisstýrið hava í viðgerðinni av eini heildarskipan til bygging og menning, fíggjarliga og mentunnarliga av landi og fólki okkara sjálvandi tilkið við alt viðvíkjandi okkara sjóvinna sum ein høvudstátin at loysa við størsta skundi.

Viðvíkjandi endurnýggjan av okkara skipafloa liggur landið tolu-  
liga væl.

Í heildarskipanini er talan um eina minstu flegging uppá 50 milliónur til línuskip tey fyrstu 5 árin.

Henda flegging er hugsað soleiðis, at realkreditinstituttet lænir tær 25 milliónurnar, danski fiskaribankin 10 milliónir, lögtingið 10 milliónir í studningi og skipaæigararnir 10, sum eginpening.

Verður talan um flegging til stórar trolarar og annur enn størri fiski-  
fær, verður særlig flegging at fáa til vega. Talan hevur verið um ein stóran trolara aftrat teimum, ið eru komnir, og sum eru í gerð, soleiðis at vit í

hesum ári og fyrst í komandi ári verða at fáa 5 stórar trolarar aftrat teimum, vit høvdu undan portugalsrolarunum, altso verða vit tá at hava 13 stórar trolarar tilsamans, umframt tveir minni umbygdar, ein diesel og ein oljufýrdan.

Aftrat umræddu finansiering uppá 50 milliónir er tann skipan komin í lag, at danski fiskaribankin, ið hevur fingið 100 milliónir til arbeiðis, skal virka eisini í Føroyum í sama muni sum niðri í Danmark við lán upp til 85 % ímóti, at skipsánariu sjálvur rindar 15 % av kostnaðinum sum eginpening.

Henda uppiskoytlesfinansiering danska fiskaribankans kann verða okkum ein óførur stuðul.

Komin av nýggjum línubátum eru 2 í ár. Frammanundan eru 3 komnir. Hesir bátar falla fiskimonnum væl og sigast góðir í royndum. Ein hópur av umsóknunum um lán og studniug til nýggjar línubátar hava verið til viðgerðar í landstýrinum. Stýrið hevur játtað studningslán. Nakrir nýggir bátar eru kjaltagdir. Føroya kreditinstitutt hevur mær kunnugt ikki liðugtviðgjørt allar umsóknirnar, men roynir at fáa gjørt tað sum allraskjótast. Forútsæð, at kredittinstituttið lænir síu part skuldi vónir verið fyri at fingið í ár og nakað inn í næstu ár av liðnum bátum og kjallagðum bátum eitt tal, ið totast upp ímóti teimum tjúgu --- um væl ber í hond kanska meiri. Føtøg og menn, ið eru frammi eftir at fáa línubátar, eru oman fyri tjugutalið.

Tá ið talan er um nýtt veiðisiki og nýggj veiðirættindi, hevur sjálvandi fyrst og fremst verið hugsað um Grønland.

Landestýrið fór til beinanvegin, ið tað var sett, í samráðingar við ríkisstýrið og grønlendingar.

Fyrirbilsúrskitið av hesum samráðingum varð sum kunnugt rætturin til at reka fiskiskap frá nekrum nýggjum havnum á Vesturgrønlandi. Harafturat varð tað gjørt loyviligt hjá 25 bátalögum at rógva út á ávísum støðum javnbjóðis grønlendingar við avreiðing til grønlandshandilin. Hesin samróður hevur ikki verið royndur áður og er tí ilt at meta um, hvat hann goymir av fyrimumum, um hann kann verða bliddin fram. Man tað er at vóna, at hetta samarbeiði við grønlendingar kann verða lagt so til rættis, at tað veruliga verður at roynast sum ein vinningur, sum eitt gott nýtt øki í okkara sjóvinum. Hitt almenna hevur tikið eitt ódnarlak. Tað er við landestýrisins veðhaldi og lán landskassans vegna, at hin stóri grønlendski útróðurin kom í lag.

Vit kunnu í stuttum siga, at tað sum so bráðliga og bondskliga glapp okkum av hondum í Íslandi, og sum kanska stendur fyri at farast okkum av veiðirættindum eisini í øðrum londum, hava vit í bráðskundi roynt at lagt upp til at vinna aftur í Grønlandi. Har eru í ár til útróðurs við bátum frá landi og skipum eitt tal av monnum, ið totast upp móti talinum á teimum sum seinastu árlni hava leitað sær vinnu í Íslandi á landi og við skipum. Allir, sum unna okkara fiskimonnum og landi væl, darra í spenningsi fyri, at hetta stórtakið við bátum og móðurskipum uppi í Grønlandi má fara at roynast okkum væl, so trøngar sum veiðigøturnar tykjast at fara at verða feroyingum aðrastaðni. Tessverri hevur náttúran ikki rikið við okkum uppi í Grønlandi. Har hevur í ár verið so óvanliga nógvur ísur, ið hevur tarnað fiskiskapinum ikki bara hjá trolarum og sluppum, ið eru ikki komin meira enn uppi góðan helming av bestu árum áður, men ísurin hevur í stórum tarnað bátafiskiskapinum í t. d. Ravnsoynni Stóru. Aftrat hesum óhappi frá náttúrunnar síðu er so tað hent, at okkara bátar og skip hava mist ein part av fiskiskapinum við at bíða eftir bensini og olju. Fyri summi bátalög hevur henda bíðingin ikki

bara kosta mistan fiskiskap, men mikla útreiðslu við at hava verið noydd at lata farmaskipið, tæy høvdu at flyta seg og viðfari og útgerð upp, eisini liggja og bíða. Tilíkt, at tær ið hava ábyrgð av oljugoymslunum har uppi, ikki hava tær fyltar við olju og bensini, tá ið menn koma upp at byrja fiskiskap, má verða harðliga átalað. Tilíkt má ikki henda seg aftur. Tað kann belnanvegin taka menn av fótum.

Í Eysturgrønlandi sigst at verða nógvur stórur og feitur fiskur. Tað gleðiliga frættist, at færoyingar ikki aftra seg við at gera royndir har við. Eina størri og tvinnar minni „ekspeditiónir“ eru við at gera seg til at fara upp hagar at fiska. Allir færoyingar fylgja hesum royndum við størsta athuga og vónum um, at tær fara at eydnast væl. Tær verða so ikki bara at týða nýtt veiðisíki hjá færoyingum. Men við tað her kanska verður talan um at veiða stóran fisk í staðin fyri tann, sum glepp okkum av hondum við at missa Suðurlandið, kann okkara fiskiskapur við Eysturgrønlandi koma at verða bjargingin fyri okkara Spaniuhandi, sum higartil hevur verið tann, ið hevur givið hægsta prís, men sum í løtuni er í vanda vegna trot uppá stóran fisk. Sum kunnugt krevur Spaniumarknaðurin stóran fisk. Og hann verður ringur hjá okkum at fáa um vit ikki fáa hann í Eysturgrønlandi.

Tað umrædda framtakið í Grønlandi er bara fyribils. Men ætlanin er at leggja doyðin á at fáa eina varandi nýskipan, ið kann verða at gagni bæði fyri okkum og grønlendingar. Við tí í hyggju verður farið til samráðingar við grønlenska landsráðið og kommunurnar nú í august mánað.

### *Sjómarkið.*

Tað kann ikki dyljast, at útflytingin av sjómarkinum í Íslandi kom at raka færoyingar harðar enn nakra annra tjóð. Tað liggur beint fyri at hugsa, at vit færoyingar mega taka upp beinleiðis samráðingar við Íslendingar um at vinna aftur okkara forna veiðirætt í Íslandi, fyri ið hvussu er okkara skip, sum veiða við húki og greiðum, ið Íslendingar og allar tjóðir mega ásanna eru meinaleysar fyri fiskastovnin.

At landsstýrið tekur uppáttur ynski sítt at koma í hesar samráðingar eru eyðvitað.

Nú, vit við útfluttum fiskimarki í Íslandi og helst eisini aðrastaðni við verða ríknir burtur av góðum gomlum fiskileiðum, brennur sjálvandi enn og meira á hjá okkum viðvíkjandi okkara egna fiskimarki. Og landsstýrið hevur sjálvandi hetta í huga. Tað er so vundið, at trýmfasáttmálin av 1957/67 er broyttur. Vit hava fingið 6 míla markið í staðin fyri trýmílamarkið. Tesevverri ber ikki til í hesi atlegu at vinna kravið um at máta sjómarkið út frá belnum tinjum millum ytstu oddar og sker. Aftrat 6 mílamarkinum hava vit fingið trý friðað økir millum 6 og 12 míla markið. Henda friðingin er ávísa tíð av árinum. Hon er longest sunnan Stein. Tað, sum kanska hevur meast at týða í tí nýggja fyribílasáttmálanum ið breitar, er, at uppsagnarfrestin er styttað við 4 árum. Meðan vit vóru bundnir til 1967 av tí gamla sáttmálanum, kunnu nú vit verða leysir av sáttmála við breitar í 1963. Tað er eisini tað við nýggja sáttmálanum, at um breitar við alhelms samráðingum ella á annan hátt verða at ganga við til góðkenning av rúmari sjómarki hjá øðrum verða vit at vinna tað sama.

*Arbeidsskypandi virkið.*

Satt er það, at okkara hjallur er á sjónum. Men júst tí leikar so mikið á hjá okkum eisini at leggja árar um borð fyri at fáa bygt upp allan tann idnað, ið skilagott skipaður elgur lívslíkindi hjá okkum. Stevnan elgur at verða, at vit fyrst og fremst framleiða mest møguligt av okkara egnu nýtslu, og síðani lata það, ið vit hava at selja útlendingum, í fult tilgjørdum skili. Hetta royna øll skilagóð lond at gera.

Í sambandi við hesum verður hugsað um alla ta rúgvuna, vit innflyta av tilgjørdum vørum, sum vit kundu virkað sjálvir, alla ta rúgvuna av epium, ið vit kundu framteitt sjálvir, alla tað ullina, ið fer óarbeitt av landinum heldur enn at vit skuldu haft so væl skipað heimavirki, at eingin ulla-lagdur fór av landinum óvirkaður.

Vit elga kol til heimabróks og til elverk. Og vit vita, at omanfyri og undir kolalindunum hjá okkum finst virðismikil eldfastur leirur.

Það má vera eitt málið hjá okkum at nútímansgera kolaframleiðsluna og fáa pening fyri hin virðisfulla eldfasta leirin.

Hetta hevur landstýrið og ríkisstýrið ásaðnað, og er tí nútímans kola- og leirnað við í teirri heildarætlan, ið landstýrið og ríkisstýrið kumu til sættis at fremja til uppbyggingar.

Nøkur nútímans turkivirki hava vit. Men tessverri hevur í seinasta árinum verið stórir trupulleikar við at sleppa av við smáan turkaðan fisk. Hetta hevur borið við sær, at vónir til tey stóru turkivirkini sum arbeidsgevandi stuðlar, hevur ikki hildið seinasta ár. Og það er lætt at skilja, at tá ið fiskatilvirkingin, ið hevur verið høvuðsstuðulin undir arbeidinum á landinum hevur avikið, hava vit verið fyri stórum arbeidsloysi á flestu støðum, har ið ov mikið av arbeidi hevur verið áður. Nú kanska lýsir eitt sludur í fyri at kunna selja mesta partin av okkara saltfiskaveiðu sum klipplisk í Italia, Spania, Grikkalandi og Brasilia. Men viðurskiftini á okkara næststørsta klippliskamarknaði Brasilia eru minni enn so egn álitandi. Vónandi verður at batna í hvørjum har. Men ein kann verða fyri einum bakbresti, áðrenn ein veit av. Men spáa salt- og klippliskaframleiðsluna minni og minni markaða. Men so længi sum vit veðliliga liggja sum vit liggja, eiga vit at royna at verja henda marknað. Fryst fiskafisk vinna markna fyri sær kring allan knøttin. Það er tí eyðvitað, at vit megu hava henda veruleika í huga, nú ið vit eru farnir undir risatøk fyri í mesta skundi at fáa okkum so nógv nútímans skip, at fiskimenn okkara ikki longri verða farleysir og noyddir av landinum aðrastaðni at fáa sær arbeiði. Spurningurin um bygging av risastórum frystivirki í hvørjari sóku hevur verið til ummællishjá teinum, sum hava framleiðsluna í hondum. Hesir leggja stóran dent á framleiðsluna av flaka, men halda at spurningurin um bygging av hesum risaverkum má bíða, til tess vit hava tikið lítt fyrsta stóra tak ið at fáa nútímans veiðitø. Teir halda vit hava nógv stóra frystimegi til ta veiðinøgd, ið tala er um í dag við okkara heimaútróðri.

Landstýrið hevur tikið hesa støðu vinnulívsmauna til eftirtektar fyri í ár. Men það er eyðvitað at vit eiga at standa fyrirreikaðir til í bráðskundi at byggja frysti- og flakavirkin, ið eru neyðug fyri at fremja helmafiskiskapin og fáa mesta vinningin av okkara fiskiskapið, eisini hvat ið viðvíkir at skapa arbeiði á landið. Landstýrið er tí vakið á hesum øki og vil gera sítt besta fyri at loysa flakaframleiðsluspurningin.

Flaka- og ferskfiskaspurningurin í eini heild leikar almikið á. Í sam-

band við henda spurning standa sølu- og landingarlíkindi í Bretlandi. Tað er ilt hjá ferskfiskavinnuni at bera 10<sup>0</sup>/<sub>100</sub> tollin, ið breitar hava lagt á fremmandan fisk fyrri at verja sína egnu flakaframleiðslu. At feroyingar kunna vera og viðhvørt hava verið fyrri skerdum landingerrætti rímar illa við gott vinarlag. Landsstýrið hevur bæði yvir fyrri danska ríkisstýrinum og heimleiðis yvir fyrri bretum sjálvum borið fram vælgrundað ynski um at sleppa undan 10<sup>0</sup>/<sub>100</sub> verjutollinum og at fáa ikki minni sømdir enn íslendingar og aðrir viðvíkjandi landingarrætti. Hildið má verða á við hesum ynskjum og krøvum, til tess vit hava vunnið sømdir.

#### *Teir 6 og teir 7.*

Tað er ikki gott hjá smálandunum, nú lã tey skulu verða noydd at velja annaðhvørt at vera við 6-landasamgonguni ella 7-landasamgonguni viðvíkjandi marknaðunum. Her ræður av sonnum orðfeill: tekur tú meg her, skert tú meg har.

Áðrenn marknaðarspurningurin kom fyrri á ríkisdegi, hevði landsstýrið sjálvandi havt hann til umhugsingar, og áðrenn Jóhann Poulsen lólketingmaður fór niður á ting at viðgera henda týðningarmikla spurning, var hann á fundi í landsstýrinum. Hansara støða í lólkatinginum um fyrri fyrst at lata feroyingar verða uttan fyrri báðar samgongurnar er samsvarandi við landsstýrisins fyrribils støðu. Og í hesum ferri kann bara takaast fyrribilsstøða, til tess endaliga er kastað.

Marknaðarspurningurin hjá okkum feroyingum er sum heild tikin avgerandi fyrri lív og lagnum okkara.

Landsstýrið er tí á einum máli um, at orkan má leggjast á at røkja henda tættin í okkara lívi, røkja hann til líta.

#### *Havna- og vegabyggingin.*

Áðrenn valið samtykti tingið hina veldugu havnarbyggingarætlanina.

Landsstýrið gjørdi sær greitt, at henda ætlan skuldi verða framd í komandi 10 árunum.

Men hon kostar ovur nógv í mun til orku okkara, og um innløgurnar komu at snara sær tvöran og berast frá, kundi lætt komið at staðið á gjaldingarevnum, tá ið bygglarbeiðini skuldu verða framd. Landsstýrið hevur tí í samráðingum sínum við ríkisstýrið um ta stóru uppbyggingarløguna tikið henda møguleika við og byrgt fyrri, at hann skal henda. Semja er um, at landsstýrið við statens ábyrgd kann, um tørvur er til tess taka neyðugu lán til at greiða havnarbygglugarløguna. Samsvarandi hesum er bæði á tingi og á ríkisdegi samtykt lóg hesum löggingarlánum viðvíkjandi. Somu lögtings- og ríkislógið snúgva sær um 4 milliónir um árið í 4 ár — heimila lögtingið at taka og ríkiskassan at veðhalda fyrri upplaskoytlslán at rinda lögtingsins studningslán til enduroýggjan av skipaflostanum. Við hesum hjálparlógum aftrat tí pevingi, avsettur er á fíggingarlógina, og sum tingið annars hevur tókni til sama endamáli, er tryggjað, at tingið kann verða ment at lúka sín part í vega- havna- og skipabyggingarætlanunum.

### *Bergholsbyggingin.*

Viðvíkjandi bergholsspurninginum er at siga, at felagið Højgaard & Schultz er við at gera bergholsprojektið Hvalba-Tvøroyri. Tað vil verða lagt fyrri tingið, og vónandi verður tað so vordið, at tað verður møgulligt at fara undir tað beinanvegin soleiðis sum ætlanin var í fjør.

### *Framhald av rævmagnanini av Føroyum.*

Í telrri stóru uppbyggjugarætlanini, ið landsstýrið og ríkisstýrið vórðu samd um, vórðu um 20 milliónir til víðari útbygging av SEV og 6 milliónir til víðari rævmagnan av Suðuroynni.

Henda tilætlaða víðari rævmagnan fer nú fram bæði í Suðuroy og í SEV.

Millum fyrirmunirnar við í Suðuroy at nýta feroyakt kol og fáa óavmarkaða kraft og nýta vatn við eini avmarkan til umleið 3 milliónir kwh meta konir menn, kommunurnar í Suðuroy hava tikið støðu fyri vatninum. Men fleiri og fleiri har suðuri eru í depurhuga vegna ta litlu vatnorkuna, tí vit liva í eini tíð, tá ið elkraftarkravið er so ómetaligt og vaksandi í hvørjum.

### *Heilaveiðan*

hefur verið reynd við miklum tapi seinastu árin. Líkindini at halda fram, hildu menn, ið hava haft raksturin í hondum, ikki vera til steðis. Tað hevur verið sum hvaturin hevur verið horvin ella tikið heilt aðra gongd langt av okkara leiðum. Hetta er mikið spell og eitt vónbrot.

### *Sjúkra- og sinnissjúkahúsbbyggingin.*

Í framhaldi av mongum samráðingum við ymisk ríkisstýri var samja um, at innan fyrri 5 ár skuldu ætlanirnar viðvíkjandi bygging av sjúkrahúsum í Klaksvík, og landesjúkahúst og sinnissjúkahúsi í Havn verða fræmdar. At loysa hesa rísauppgávu krevjast 23 milliónir. Tær 17 milliónurnar til sinnissjúkahúsið verður staturin at bera einssamallur, meðan útreiðslurnar til bygging av landesjúkahúsinum og sjúkahúsinum í Klaksvík verða goldnar helvt um helvt av statl og lögtingi.

Landsstýrið vil vera vakið í strembanini at fáa framt henda mikla tætt í heildarætlanini.

### *Fólkapersjónar- og avlámispensjónarspurningurin,*

ið var ein tættur í stjórnarflokkanum samgongu var loystur í seinastu setu. Samja var eini millum stjórnarflokkanar og ríkisstýrið, at tey skir í telrri sosialu forsergini sum ikki vóru á hædd við viðurskiðini á landinum niðri, eisini verða at gerast javngóð við viðurskiðini niðri. Við tí endamáli situr nevnd og ger uppskot til neyðugu lógarbøtingar. Hesar ábøtur vil landsstýrið leggja sær nær at fáa fræmdar skjótast møgulligt.

Tá ið tað er gjørt, kann av sonnum verða sagt, at vit eru komin væl áleiðis í telrri sosialu forsergini her á landi.

### *Húsabyggilánsspurningur*

var ein tótturin í samgongusemjunum millum stjórnarflokkanna.

Landsstýrið vill í hesi setu leggja fram lógaruppskot til ávegis loysar av hesum spurningi.

### *Flogsambandið við úrheimin*

og innanoygja hevur landsstýrið verið í samráðingum um við ríkisstýrið.

Sum viðurskiðini eru í dag halda menn, ið koma eru flúgvungini viðvíkjandi, at Sandoyggja hevur besta áki til flúgvuvelli, ið nýtuligur er til landingar av stórum maskinum. Men so eru tað líkindini at koma úr Sandoyggi skjótt og undir tryggum og góðum umstøðum, men her er ikki so væl verið.

Annaðhvørt bygt verður aftrat í Seyrvági, har ið menn ikki dáma innflúgvungarviðurskiðini so væl sum á Sandi, ella á seinastnevnda staði, verður talað um miklan pening, neyvan undir 20 milliónir.

Athugin hjá ríkisstýrinum eins og hjá landsstýrinum fyri at fáa ein nútímans flúgvuvelli og flogsamband við úrheimin er alstórvur. Spurningurin er bara, um hesin peningaspurningur kann verða loystur, samstundis sum farið verður undir so nógvir aðrir miklar uppgávur.

Landsstýrið vill so undir ongum umstøðum leggja á bóli í hesum máli.

Viðvíkjandi flogsambandinum innanoygja verður kanski helikoptarin flogfarið, ið verður at loysa henda spurning.

### *Sjóverjuskip*

við tveimum helikoptarum er ætlanin at fáa til Føroyar innan fyrstu tveir árini.

Við hesum helikoptarum verður so høvt at royna, hvørja nyttu, ið teir kunnu gera her hjá okkum.

Ein hevur loyvi at hava tær bestu vónir.

Landsstýrið vill fáa innanoygjaflúgvungarmøguleikarnar kannaðar og royna at fáa hesa flúgvungina frænda so skjótt sum møguligt.

### *Ein nýggjur „Smiril“*

má verða fligin til vega. Honum er alstórvur tørvur á. Landsstýrið vill í hesi setu leggja fram fullfíggað uppskot um bygging av einum nýggjum strandfaraskipi í staðin fyri gamla „Smiril“.

### *Jarðarbrúkið*

má haldast at vera heittislaga aftariaga, heittislaga fyri okkara komandi ættarlið, ið verður at tróta grønmeti og mjólk og aðra grøði, um ikki elthvørt munandi verður gjørt til øking av tí, ið jørðin kann geva.

Ein jarðarbrúkaumskipan til útslu av nútímans amboðum í sambandi við eini umskipan av sølu og keypi av búnaðarvørnum á javni við, hvussu menn hava skipað seg í frammalagastandandi londum er ein spurningur, ið hevur landsstýrisins allarstørstu interessu.

*Telefonsambandið*

er ekki fullfíggað.

Fyrir at kunna halda fram við at nútímanagera telefonverkið og útbyggja það, er neyðugt hjá verknum at láa nýggjan pening til flæggingar.

Landsstýrið vil í hesi setu koma fram við uppskoti um lán hesari útbygging og nútímanagerðan viðvíkjandi.

*Studentaskúlin*

við kostdeild er nú avgjörður at verða lagdur í Hoyðslum. Hitt fyrireikandi nivelleringararbeiði fer fram har uppi. Peningaspurningurin skuldi verið á leið at verið loystur. Vónandi vilja menn við mentum og peningi ikki aftra seg við at keypa obligatióir ella heinleidis læna til byggingina, um skuldi komið at trotið við peningi í seinasta endanum.

*Á nýggjum fólkskúlahyggningum*

er enn í mongum støðum mikil tørvur. Nógvir nýggir skúlar eru bygdir, aðrir eru í gerð ella í umbúna.

Landsstýrið kennir tað sum skyldu sína at vera við til at skapa okkara fólki hin besta fólkskúlan, ið er møguligur her á landi, eins og tað er legið yvir at vera við til at skapa ein serliga góðan skúlaskap fyri fólkskúlabørn í seinastu skúlaárunum.

*Læraraskúlasparningurin,*

ið hevur verið til umræðu ígjøgnum langa tíð, men støðugt er óloystur, leikar meiri á nú enn á nekrum sinni. Landsstýrið vil tí taka hann til reallitetsviðgerð til eina endaliga loysn samstundis sum studentaskúlin verður bygdur.

Árið tók seg upp við lønarstríði ella stríði um frítíð við lön.

Fyrir at bjarga arbeiðsfriði og veita fiskimonnum sændir vóru stjórnarflokkarnir sændir um fyribils at játta lønjarvningargrunnum 1 millión sum stuðul til rindan av frítíðarlønini, men kortini treytað av, at arbeiðsfriður varð í 2 ár.

Henda játtan kravdi nýggja lantøkulóg.

Tað liggur so á hesum friði, um grunnurin fær milliónina, og fyrir fríðinum ráða partarnir, sum vóru í stríði.

Hesin vinnufriður týðir almikið fyrir endurnýggjanina av okkara skipaflota við tað, at hann hevur so stóra ávirkan á hugin hjá monnum at láa sær skip.

Um radarstøðina varð mikil blástur. Men har var roykur uttan grind. Men flestir ásauna nú, hvussu ið landið liggur, og arbeiðið fer fram í náðum og friði.

Tað, ið farið er av árinum hevur vinnuliga hosið út av lagi illa í band. Árið er misseydnað hjá okkara íslandsmonnum, bæði teimum, sum vóru til lands og við íslenskum skipum, og teimum, sum vóru á Suðurlandinum við føroyskum trolarum og sluppum. Trollfiskiskapurin í Grønlandi eins og flekiskapurin hjá flestu føroysku sluppunum kom sum sagt at vera heilt misseydnaður í Grønlandi.

So dæpt innlegulliga sum árið higartil hevur verið, vóna vit kortini, at endin fer at roynast betri, at vit verða at sleppa undan einum fellisári.

Bólin er í hjallinum, og vit hava sum sagt hjallin á sjónum. Har megu vit heinta okkara føði og holdsligu lívsevni. Og stevnan hjá landstýri og tingi má tí vera, sum nú liggur, hin eina:

Meiri og meiri av arbeidssambodum, skipum og vlrkjum á landi í samband við fiskivinnuna og teimum ráevnum og tilfari, sum finst heima hjá okkum sjálvum.

Víðast møgulig arbeidsski og rættindi, fyrst og fremst í Grønlandi og heima hjá okkum sjálvum.

Eina holla menning og speking av okkara sálarligu og líkameligu evnum til avrekeverk fyri land og fólk!

---

## Fastar nevndir og aðrar.

---

*Fíggingarnevndin:* J. Fr. Øregaard, Samuel Petersen, Andr. Djurhuus, Johan M. Fr. Poulsen, E. Patursson, S. Joensen og Poul Petersen. *Tiltaksmenn:* J. P. Davidsen, P. J. Olsen, Tr. Samuelsen, Hans Iversen, Fr. Hansen, Hannus við Høgadalsá og H. Djurhuus.

*Umsóknarnevndin:* J. H. Danbjørg, L. Joensen og Fr. Hansen.

*Landstýrismálanævndin:* J. Fr. Øregaard, H. Iversen og E. Patursson.

*Fiskivinnunævndin:* Poul J. Olsen, P. M. Dam, Jens Chr. Olsen, J. Høgnesen og Niels Holm Jacobsen.

*Telefonnevndin:* Haldor Hansen, J. P. Davidsen, Hans Iversen, Vilhelm Nielsen og Hemming Jespersen.

*Markaðnevndin:* J. Fr. Øregaard, J. Høgnesen, E. Patursson, A. Djurhuus, Haldor Hansen, Jens Chr. Olsen og H. Djurhuus.

*Skólanævndin:* J. H. Danbjørg, M. Johannesen, Leon Joensen, Hannus við Høgadalsá og K. Wang.

*Kiosknevndin:* Jens Chr. Olsen, S. Joensen, Vilhelm Nielsen, Samuel Petersen og J. Lindenskov.

*Rúsdrekkanevndin:* Jens Chr. Olsen, S. Joensen, Vilhelm Nielsen, Samuel Petersen og J. Lindenskov.

*Lógarnevndin:* Samuel Petersen, J. Fr. Øregaard, Tr. Samuelsen, S. Joensen og Poul Petersen.

*Socialanevndin:* J. Lindenskov, Dion Nolsøe, Johan M. Fr. Poulsen, H. Jespersen og K. Wang.

*Bánadarnnevndin:* H. Iversen, S. Joensen, J. P. Davidsen, Haldor Hansen og Poul Petersen.

*Kommunalnevndin:* Leon Joensen, Poul J. Olsen, J. H. Danbjørg, Frederik Hansen og Vilhelm Nielsen.

*Havna- og veganevndin:* H. Iversen, A. Djarhuus, J. Simonsen, Fr. Hansen, Haldor Hansen, J. H. Danbjørg og H. Djarhuus.

*Nevnd viðv. strandfararsigling:* Haldor Hansen, S. Petersen, V. Nielsen, Fr. Hansen og H. Iversen.

---

## 1. Figgjarløgtingslóg 1960/61.

Ár 1959, 4. august legði K. Djurhuus landsstýrismaður fram uppskot til figgjarløgtingslóg 1960/61.

1. viðgerð 23. februar 1960 og 29. mars legði figgjarnevndin fram uppskot til broytingar, sum innlimaðar eru í uppskotið (smb. skjal 2).

Formaðurin legði fram soljóðandi minnilutaálit frá Poul Petersen:

Minnilutin (Poul Petersen) loyvir sær at gera fylgjandi viðmerkingar til fyriliggjandi uppskot frá meirilutanum í figgjarnevndini:

Í tvey ár frá 1. apríl 1958 til 1. apríl 1960 hevur figgjarlógin vaksið við 6 mill. kr. frá stívi 15 mill. kr. í 1958/59 til stíva 21 mill. kr. í 1960/61.

Meginparturin av hesum vøkstri fer til forbrúkið í øktum lönun og øðrum almennum veltingum, meðan bert ein viðfáningur fer til vinnuligar fleggingar, ja einstakar lógbundnar útreiðslur eru undirmettar og hava verið tað uppá 2. árið m. a. undir § 18—2 (havnagerð samsvarandi havnaotlanirnar frá 1958).

Eftir okkara tykki skuldu tær vinnuligu fleggingarnar átt fyrimunin enn eina tíð framyvir og harafturat bera vit ótta fyri, um henda gongdin heldur fram, at ein vaksandi dýrtíð verður endin.

Um inntøkuáðuna í fyriliggjandi uppskoti er at siga, at meginparturin av landkassans inntøkum standa í øktum forbrúki, eftirsum tollurin er mettur at geva væl uppí 18 mill. kr.

Fólkaflokkurin ynskir í hesum viðfangi at gera vart við høsi hættligu viðurskiftir í figgjarpolitikknum.

2. viðgerð 30 marts.

Formaðurin legði fram soljóðandi broytingaruppskot frá Haldor Hansen o. fl.:

Í staðin fyri nevndarinnar uppskot í § 18.5: „Flogvøllurin“ og í danska tekstinum: „Flyvepladsen“ verður sett í føroyska tekstinum:

„Til vegin Fútaflett—Oyrarjógv“

og í danska tekstinum:

„Til vejen Fútaflett—Oyrarjógv“.

Viðmerkingarnar í báðum tekstunum ganga út.

|                   |                |            |
|-------------------|----------------|------------|
|                   | §§ 15 og 16    | Samt, 16—0 |
|                   | § 17           | — 21—0     |
| broytingaruppskot | § 18           | — 22—0     |
|                   | § 18 so broytt | — 21—0     |
|                   | §§ 19—87       | — 16—0     |
|                   | §§ 1—14        | — 16—0.    |

3. viðgerð 31. mars 1960.

Formaðurin legði fram sjóðandi broytingaruppskot til § 21.4:

Í § 21—4: Sjómansheim utanlanda (viðm.)

Sømandshjem udenlands (anm.)

verða kr. 35.000 broyttar til kr. 45.000.—.

Munur (balance) minnaður við kr. 10.000.—.

#### Viðmerkingar:

Játtaðar eru kr. 76.000 í studningi at flyta sjómansheimið í Føroyingahavnini longur inn í fjørðin. Kr. 10.000 vóru veittar í 1956/57, kr. 30.000 eyka í 1957/58 og restin skuldi veitast við kr. 9.000 árliga í 4 ár, fyrstu ferð 1957/58. Hetta er so 4. og seinasta rata. Hertil kemur eykastudningur 1. rata a kr. 10.000 til sjómansheimið í Føroylagahavnini av 5 árajáttan og 1. rata a kr. 5.000 til fiskarahelmið í Ravens Stóroynni av 4 árajáttan og kr. 10.500 í rakstrarstudningi til arbeiðið í Føroyingahavnini og Reykjavík og kr. 10.500 í rakstrarstudningi til arbeiðið í Vestmannaoyum, Aberdeen og Ravens Stóroy.

#### Anmærkingar:

Der er bevilget kr. 76.000 som tilskud til flytning af sømandshjemmet i Føroyingahavn længere ind i fjorden. Resten skulde ydes med kr. 9.000 årlig i 4 år, første gang 1957/58. Dette er således 4. og sidste rate.

Hertil kommer ekstraordinært tilskud 1. rate a kr. 10.000 til sømandshjemmet i Føroyingahavn af 5 årig bevilling og 1. rate a kr. 5.000 til fiskerbjhemmet i Ravens Størø af 4 årig bevilling samt kr. 10.500 som driftstilskud til arbejdet i Føroyingahavn og Reykjavik og kr. 10.500 som driftstilskud til arbejdet i Vestmannaøyar, Aberdeen og Ravens Størø.

Og í § 6 verðnr skotið inn:

#### § 6.3: Hvalastøðirnar.

|                     |               |
|---------------------|---------------|
| 1. inntøkur .....   | kr. 10.000. — |
| 2. útreiðslur ..... | — 10.000. —   |

#### § 6.3: Hvalstationerne.

|                    |               |
|--------------------|---------------|
| 1. indtægter ..... | kr. 10.000. — |
| 2. udgifter .....  | — 10.000. —   |

§ 6.4: *Sildasöljufabrikkin.*

|                        |             |
|------------------------|-------------|
| 1. inntøkur . . . . .  | kr. 5.000.— |
| 2. útræðslur . . . . . | — 5.000.—   |

§ 6.4: *Sildeoliefabrikken.*

|                        |             |
|------------------------|-------------|
| 1. indtægter . . . . . | kr. 5.000.— |
| 2. udgifter . . . . .  | — 5.000.—   |

|                                  |       |
|----------------------------------|-------|
| Broytingaruppskotlð samtykt      | 17—0. |
| § 21.4 so broytt —               | 17—0. |
| § 6                              | 16—0. |
| Lógaruppskotlð sum heild samtykt | 17—0. |

## 2. Broyting í reglum fyri lönjavningargrunnin.

Ár 1959, 31. júl lögði K. Djurhuus landstýrlamaður fram söljóðandi

### UPPSKOT

tíl

løgtingslóg um broyting í lögtingslóg nr. 18 frá 29. marts 1952 um avrokning og lönjavningargrunn v. m.

#### § 1.

Uppí pætti 2, stk. 4 í lögtingslóg nr. 18 frá 29. marts 1952 aftan á „avgerð“ verður sett: „gjøgnum stýrið fyri lönjavningargrunnin.“

#### § 2.

Henda lóg kemur í gildi beinanvegin.

løgtingslöv om ændring i lögtingslov nr. 18 af 29. marts 1952 om afregning og lönregulering m. m.

#### § 1.

Til stk. 2, 4 í lögtingslöv nr. 18 af 29. marts 1952 efter „bestemmelser“ føjes: „gennem styret for lönreguleringsfonden.“

#### § 2.

Denne lov træder i kraft straks.

### Viðmerkingar:

Stýrið fyrir lönjavníngargrunnin hefur 16. í hesum skrifað landsatýr-  
inum soleiðis:

„Tá grunninum verða álagðar stærri byrður sum árinl ganga, heldur  
nevndin það vera skyldu sína at ansa eftir, at peningur, ið avmarkaður er til  
brúks, verður at rækka sum best.

Tessvegna loyva vit okkum at skjóta upp:

at í reglugerð nr. 25 dagf. 8. maí 1958 § 2, 3. patti verður sein-  
asti setningur:

„og harumframt tveir dagar eyka“

strokin,

Hví?

Tí henda skipan virkar órættvíst:

a) teir, ið sigla langur túrar, fáa minst.

b) Á ísfiskasigling fáa teir, ið sigla t. d. 5 stuttar vánatúrar,  
10 eykadagar, ið ikki standa í nakð lutfall til siglingstíðina, og

c) skipanin er dýr, o. u. 110.000,00 kr. fyri 1958.

og í § 4, 1. patti:

„til hann er arbeiðsförur“

strokin og í staðin verður sett:

„eftir nevndarinnar avgerð“.

Hví?

Tí

a) tann fyrra orðingin hefur fligið menn at trúgva, at teir eiga  
hjálp hiðani, til teir eru arbeiðsförur aftur óavmarkað og av  
hesum standast dýr sakarmál.

b) Tann fyrsta setlan við hesi skipan var at hjálpa monnum, ið  
av arbeiði umborð ella illveðri komu til skaða, men er hetta  
so við og við komið at umfevna allar sjúkur, sum krúm,  
kronisk brek, ellisvomm o. m. a. og tessvegna eru allar  
rammur sprongdar. Tøð kann nevast, at fyrri tey fyrru árin  
lá sjúkraviðbótin um 10–20 000 kr., meðan hon fyrri 1/4  
1958--31/3 1959 liggur um 120 000,00 kr.

Fyri at gera hesar broytingar í reglugerðini, verður það neyðugt at  
biðja háttvirða landsstýri leggja fyrri tungið hesa lógarbroyting til kunngerð  
nr. 16, dagf. 25. juni 1954:

Upplí seinasta setning í § 7 verður at skoyta:

... „gjøgnum stýrið fyri Lönjavníngargrunnin.“

Vísandi hertil loyvir landsstýrið sær at leggja fram lógaruppskot  
samsvarandi.

1. viðgerð 4. august og 30. oktober legði fiskivinnunevndin fram  
mótjóðandi

### ÁLIT

Landstýrið hefur lagt málið fram á ting og kom það til 1. viðgerð 4. august og var þétt í fiskivinnunevndina.

Nevndin hefur viðgjört málið og fengið fram ymsar upplýsingar millum annað frá stýrinum fyrir lönjavningsgrunnin.

Meirhlutin (Jens Chr. Olsen, Haldur Hansen, Poul Jacob Olsen og Niels Holm Jacobsen) mæltir tinginum til at viðtaka uppskot landstýrisins óbreytt.

Minnihlutin (Jógvan Høgnesen) setur einki uppskot fram, men heldur seg til stöðuna, sum Frederik Hansen hefur tikið í nevnd lönjavningsgrunnins um ikki at broyta reglurnar fyrir grunnin.

Þétt aftur í nevndina 31/10.

## 3. Veðhald fyrri lánnum til húsabygging.

Ár 1959, 31. juli legði lögmaður fram soljóðandi

### UPPSKOT

til

**løgtingslóg um veðhald fyrri byggilánnum.**

#### § 1.

Endamálið við hesi lóg er at fáa til vega møguleikar fyrri rimilgari og samfelagsgagnligari bygging í Føroyum, bæði viðvíkjandi vanligari húsabygging og bygging til ídnað.

#### § 2.

Landstýrinum verður heimilt landskassans vegna at veðhalda fyrri byggilán, sum verða veitt av pen-

**løgtingslóg um garanti for byggelån.**

#### § 1.

Formålet med denne lov er at skaffe muligheder for bedre og mere samfundsnyttigt byggeri på Færøerne, såvel hvad angår almindeligt boligbyggeri som industribyggeri.

#### § 2.

Landstyreð bemyndiges til på landskassans vegna at garantere for byggelån, der ydes af pengeinstitut-

ingastovnum í Føroyum, Danmark og aðrastaðni undir fylgjandi fyrirlit:  
1) Veðhaldið, upp í 35 pst. av ognarinnar lánvirði, kann verða givið fyri prioritetslán, ið eru upprykkjandi, og sum eru tryggjað við pant aftan á 1. prioritetslánið, tó ikki meira enn fyri tilsamans 75 pst. av ognarinnar lánvirði.

2) Við ognarinnar lánvirði skilti tað virði, ið hesin nýgjørði bygningur hevur í handli sambart virðismetan, ið er gjerd vegna láni. Lánvirði má korlini ongantíð verða sett hægni enn grundvirði altrat byggikostnaðinum.  
3) Tær nærri treytirnar fyri lánum verða at seta av landsstýrinum, serliga viðvíkjandi rentuhæddini og avdráttartíðini.

4) Hæddin av tí veðhaldi, landskassin átekur sær sambart hesa lóg, verður ikki at fara upp um 2 mill. kr. fyri hvørt fíggjarárið.

### § 3.

Henda lóg kemur í gildi beinanvegin.

ter på Færøerne, i Danmark og andre steder, når følgende tages i betragtning:

1) Garantien, der højst må andrage 35 pst. af ejendommens låneværdi, kan ydes for prioritetslån, der er oprykkende, og som er sikret med pant efter 1. prioritetslånet, dog ikke mere end for ialt 75 pst. af ejendommens låneværdi.

2) Med ejendommens låneværdi forstås den værdi, som den nyopførte bygning har ved salg ifølge vurdering, der er foretaget i anledning af lånydelsen. Låneværdien må dog aldrig ansættes højere end grundværdi og byggeomkostninger.

3) De nærmere betingelser for lånet fastsættes af landsstyret, især hvad angår rentefod og afdragstid.

4) Størrelsen af den garanti, landskassen yder ifølge denne lov, må ikke overstige 2 mill. kr. for hvert finansår.

### § 3.

Denne lov træder straks i kraft.

### Viðmerkingar:

Lánmøguleikarnir í Føroyum æthúsbyggingini viðvíkjandi samanborið við Danmark eru vánaligir.

Á teim størri plássunum er møgult at læna frá sparikassa móti 1. prioritets pantfrætti upp til 40 % av byggivirðinum til 5 % í rentu at afturgjalda yvir 15 ár, tá ið talan er um timburhús og yvir 20 ár, tá ið bygt er í betan. Herafturat veitir banki, tó eina mest í Tórshavn, 50 % av tí sparikassin hevur latið, til 6 pst. rentu + 1 pst. í provisióin árliga móti tinglistunum skaðaleysbrævi og uttan kaution. Í smábygdum eru móguleikarnir fyri byggiláni enn teprari. Lagt verður tó afturat, at sparikassar móti panti í jørð veita lán til 4½ pst. í rentu at afturgjalda yvir 20 ár.

Seinru ártul hava víst eina flyting frá smábygdum til tær størri, ja so at siga bert til tær størstu. Her hevur húsatrotið tí verið stórt. Við teimum lánmøguleikum, ið eru, hevur privata húsabyggingin ikki kunna loyst húsaneyðina, og kommunurnar hava ikki bilðið seg vera færar fyri at taka uppgávuna uppá seg. Nógvir av teimum, sum hóast hesi trangu vilkor eru farnir undir bygging, hava bert verið mentir at loyst tað, sum størsti tørvur hevur verið á, at fáa sær tak yvir høvðið. At góð, vakur og hugnalig hús verða bygd undir tílkum umstøðum er ikki væntandi, ið besta fali má hetta

híða til seinri, tá so dánt er komið nppundan altur aftaná fyrsta og tyngsta takið; hetta er dýrur máli at byggja uppá.

Í Danmark hevur tað almenna, bæði statur og kommunur, veitt munandi hjálp í sethúsbyggingini. Her í Føroyum var talan um, at Færøernes Realkreditinstitut eisini skuldi taka hesa uppgávu uppá seg, men hevur stovnurin ikki enn, nú hann í stórum luttekur í endurnýggingini av fiskiskipaflotanum, kunna lyft uppgávuna. Royndir hava eisini verið gjørdar at fáa kreditfeløg í Danmark at viðka lánivirki teirra til Føroya, men eru hesar royndir ikki enn komnar á mál.

Hvussu nógv húsabyggingu er í Føroyum eru eingi hagtøl fyri. Í 1955 vóru fyrispurningar um hetta mál sendir til allar kommunur her. Eftir teimum upplýsingum, ið inn komu, kann sethúsbygginginætlast til um 8 mill. kr. um árið.

Fær landsstýrið móguleika fyri at veðhalda fyri um 35 pst., kunnu ivaleyst flestir av teimum hjálpast, ið hava tað torførast við at fáa byggilán úr banka, útyvir lán frá sparikassa.

Viðvíkjandi ídnaðarfyrirtekum er tað so, at móguleiki er hjá hesum at fáa byggilán frá handelsmluisteriet eftir lóg um lán til ídnaðarfyrirtekur nr. 190 frá 29. mai 1952. Hóast hesi góðu og lagaligu lánivilkor, kann hugsast dømi, her neyðugt er, at landskassin má luttaka í byggifinansieringini, smbr. lögtingslóg nr. 12, 20. mars 1958 um lán til smærri frystihús; henda lóg er bert galdandi fyri fíggjarárið 1958/59 og 1959/60.

ad § 1. Táíð sagt verður, at endamálið er at skapa „móguleikar fyri rímlilgari bygging“ viðvíkjandi m. a. húsabygging, so liggur í hesum, at tað bert er ætlanin at hjálpa til at útvega fólki so mikið av búsarómd, sum verður hildið neyðugt. Vil onkur byggja sær størri hús enn hetta, so fær hann ikki veðhald fyri ta bygging, sum liggur uttan fyri hetta mark. Annað er tó, táíð talan er um at byggja raðhús ella fleiri íbúðir í sama húsi.

Tað er bert talan um at styðja ta bygging, ið kemur, og ikki ta, sum er farin fram.

ad § 2. Veðhald kunnu bert verða givin fyri lán, ið eru tryggjað við panti í fasta eigiðóminum omanfyrir 40 pst. og ikki yvir 75 pst. av virðinum. Tað verður ikki talan um at veðhalda fyri tey vanligu sparikassaláunini. Maður má tí fyrst útvega sær 40 pst. í láni, og er tað honum neyðugt at læna meira, eru móguleikar ferri veðhaldi.

Táíð landskassin veðheldur fyri lán, er tað náttúrligt, at hetta fær sína ávirkan á bæði útlánsrentuna og avdráttartíðina. Ætlanin er, at landskassin fyri veðhaldið tekur sær eitt gjald, bæði til rindan av fyrstingurútreiðslum og til dekning av risiko.

ad § 3. Til fyrirreikingar er tað neyðugt, at landsstýrið fær 1—2 mánaðir.

1. viðgerð 5. august og málið beint til fíggjarnevndina.

#### 4. Berghol norð um Fjall á Borðoynni og brúgv um Hvannasund.

Ár 1959, 5. august legði tingmaðurin Poul J. Olsen fram so-  
ljóðandi skriv:

Í tingsetuni 1957/58 lagðu bæði Rikard Jacobsen, lögtingsmaður, og Hákun Djurhans, lögtingsmaður, báðir tingmenn fyri Norðoyar uppskot fram á lögting um at gera fyrireikingar og fara undir at gera berghol norður um Fjall á Borðoynni eins og brúgv um Hvannasund fyri at sambinda Borðoyinna og Viðoyinna.

Elmki spurdist burtur úr málinum á hesum sinni; men tá málið er av alstórum týðningi og eitt livneyðaynjarmál fyri bygdirnar norðanfyri Múlan í Norðoyggjum, loyvi eg mær at reisa málið av nýggjum og heita á háttvirda landsstýrið og háttvirda lögting um at taka málið til viðgerðar og við vælvild taka undir við uppskotinum.

Eystanfyri Múlan í Norðoyum búgva í dag umleið 1000 fólk; men av tí vánaliga sambandinum við Klakksvík og aðrar leiðir hava flestu bygdir verið í stórari minking toy seinnu áriní.

Bygdirnar hava flest allar nógvan góðan seyð, stóra innmark og í stóðum eru alra bestu líkindi fyri landbúnaði í størri máti. Góðar hava útróðraleiðirnar verið, men hin tørvandi úthyggjan og sambandið við Klakksvík hevur í flestu stóðum gjørt hetta til eina viðfáning. Aftrat hesum kemur at fuglur — lomvígl, lund og havhestur, kann veiðast í stórum mongdum. Her kann verða talan um stóran framburð og stóra úrtøku, bert eitt fullfíggjað samband við Klakksvík fæst í lag, og tað gerst best og við tíðni ódýrast við einum bergholi.

Hóast bestu líkindi er støðgur komn í uppdyrkingina, neytatalið minskar, mjólkaframleiðslan er eingin aftur ímóti, hvat hon kundi verið, øplaframleiðslan er bert ein viðfáningur, fuglaveiðin kundi givið hóptu meira, ja, stutt sagt: alt tað, ið vinnast kann av sjógv og landi er minskandi og í afturgongd. Fólk ið flytur heldur til stórbygdinar, har úrtøkan er størri, alltið minni og har vanligir arbeidstímar geva meira av sær, enn teir arbeidstímar, ið skulu til úti á bygdunum at vinna pening burtur úr tí, ið landið ella sjógvurin gevur.

Við at gera bergholið og brúnna um Hvannasund, skapa vit ikki bert nýggjar møguleikar og betri livlíkindi fyri íbúgvarnar norðanfyri Múlan, vit skapa møguleikar fyri vøstri, arbeiði fyri fleiri hendur, størri framleiðslu og størri inntøku millum manna. Hartil kemur so at bygdirnar tá av sonnum kunnu gerast eitt uppland fyri stórbygdini Klakksvík.

Við hesum loyvi eg mær at leggja málið um berghol norður um fjall á Borðoynni og saman við tí málið um brúgv um Hvannasund fyri háttvirda landsstýri og háttvirda lögting til vælvildarlíga viðgerð.

1. viðgerð 14. október 1959 og málið beint til havana- og veganevndina (smb. tingmál nr. 25/1959).

## 5. Frágreiðing frá nevnd í tollmálum v. m.

Ár 1959, 6. august lagði K. Djurhuus landsstýrismaður fram soljóðandi frágreiðing við uppskotum:

2. júlí 1959 hefur sérstök nevnd í tollmálum v. m. sent landsstýrinum soljóðandi frágreiðing við uppskotum:

„Í henhold til § 4 i lagtingslov nr. 9 af 3. april 1959 om ekstraordinært tilskud til fiskernes lønreguleringsfond har landstyre ved skrivelse af 1. maj 1959 nedsat et udvalg til undersøgelse af den gældende lovgivning vedrørende indførselsafgifter m. v. og anmodet udvalget om at fremskomme med forslag til landstyre.

Udvalget består af følgende medlemmer:

Landsbogholder J. Nicolaisen (formand)  
 Fuldmægtig N. Rasmussen  
 Kontorleder E. Fosaa  
 Fuldmægtig Poul Petersen  
 Politimester J. Feilberg Jørgensen  
 Kontorchef H. Loiberg  
 Bilejer Johs. Berg.

Sidstnævnte er kun medlem i udvalget ved behandling af afgifter vedrørende automobiler.

Ved behandling af de spørgsmål, der er omhandlet i nærværende redegørelse, har kontorchef Fosaa ikke kunnet deltage på grund af tjenesterejse til Danmark.

Lagmanden har anmodet om, at forslag vedrørende afgiften på automobiler må blive mest fremskyndet.

Udvalget har i en række møder behandlet spørgsmålene vedrørende afgifter af motorkøretøjer og har på et møde den 2. juli 1959 afgivet nærværende redegørelse vedrørende disse afgifter.

*Indførselsafgifter.*

De nu gældende satser for indførselsafgifter på automobiler m. v. er følgende:

|                                                                                         |                    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|
| Ib.-nr.                                                                                 |                    |
| 67. Motoreyklar og personvogne                                                          | af værdien 60 pst. |
| 67a. Varevogne                                                                          | af værdien 40 pst. |
| 68. Andre varer (lastvogne og reservedele til<br>automobiler samt tilbehør til sådanne) | af værdien 25 pst. |
| 69. Cykler samt dele og tilbehør til sådanne,<br>undtagen gummidæk- ringe og -slanger   | af værdien 15 pst. |

I skrivelse af 16. april 1959 har en sammenslutning af automobilselskaber og bilejere på Færøerne fremsat følgende forslag med hensyn til ændringen af toldlovgivningen for så vidt angår automobiler og reservedele til automobiler:

„Bilfæløg og bilstjórar í Føroyum eru í ferð við at stovna eitt landsamband fyri allar bileigarar í aksturvinnu í Føroyum. Fyribils er sett ein starvanevnd.

Vit undirskrivaðu, ið eru í starvanevndini, eru av Føroya landstýri biðni um at koma við uppskoti um broyting av tollgjældum viðvíkjandi bilum. Uppskot okkara er soljóðandi:

|                                         |         |
|-----------------------------------------|---------|
| Hýrurvagnar og bussar, frá 7 persónar   | 25 pst. |
| lastvagnar, har elgarn hevur akatur til |         |
| høvudavinnuveg                          | 15 pst. |
| privatir bilar upp til 6 persónar       | 80 pst. |
| last-, vøruvagnar og kalesjuvagnar,     |         |
| sum verða avskrivaðir yvir forrætn-     |         |
| ingina                                  | 40 pst. |
| hesir skulu hava gula plátu og so-      |         |
| leiðis bert hava loyvi at koyra um      |         |
| dagin,                                  |         |
| last-, vøruvagnar og kalesjuvagnar      |         |
| undir handila- og reiðaravirki          | 80 pst. |
| reservalutir                            | 5 pst.  |
| dekk og slangur                         | 5 pst.  |

Vit heita somuleiðis á Føroya landstýri um, at gerloyst skal verða givið fyri at fáa hýrurvagnar, og at landssamband bileigarauna má fáa eitt orð at siga hesum viðvíkjandi.

Uppskot um at 500—1000 kr. skulu gjaldast fyri at fáa koyrikort til vinnukoyring.

Uppskot um lóg at fyribygja, at last- og vøruvagnar koyra fólk, uttan tá tað er neyðugt."

Udvalget har drøftet spørgsmålet vedrørende indførselsafgiften og har bl. a. under henvisningen til sammenslutningens ønsker udarbejdet det neden-

for anførte forslag til ændring af løbe numrene 67, 68, og 69 i lov nr. 23 af 11. februar 1950 med senere ændringer, hvilket forslag er enstemmigt godkendt af samtlige medlemmer af udvalget.

**Forslag til ændring af vognmagergruppen:**

*Vogne og andre befordringsmidler samt vognmagerarbejde.*

Automobiler og motoreykler samt dele og tilbehør til sådanne, undtagen gummidæk, -ringe og -slanger:

Lbmr.

|                                                                                                                                                                                                                                       |                    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|
| 67. Motoreykler og personvogne                                                                                                                                                                                                        | af værdien 80 pst. |
| 67a. Hyrevogne                                                                                                                                                                                                                        | af værdien 80 pst. |
| Anm: Henførsel under lb. nr. 07 a er betinget af, at vognen er indrettet til mindst 7 personer, at vognen er af en type, der af landstyre er godkendt til erhvervmæssig personbefordring, og at vognen er indrettet til dette formål. |                    |
| 67b. Bussar, der er indrettet til befordring af mindst 11 personer                                                                                                                                                                    | af værdien 80 pst. |
| 67c. Last- og varevogne med egenvægt 2.000 kg. og derover                                                                                                                                                                             | af værdien 15 pst. |
| 67d. Last- og varevogne med egenvægt under 2.000 kg.                                                                                                                                                                                  | af værdien 40 pst. |
| 68. Andre varer                                                                                                                                                                                                                       | af værdien 10 pst. |
| 69. Cykler samt dele og tilbehør til sådanne, undtagen gummidæk, -ringe og -slanger                                                                                                                                                   | af værdien 15 pst. |

Vedrørende forslaget bemærkes følgende:

Indførselsafgiften af motoreykler og personvogne foreslås forhøjet fra 60 pst. til 80 pst. af værdien, idet dog afgiften af hyrevogne og bussar, som efter de gældende satser også udgør 60 pst. af værdien, nedsættes til 30 pst. af værdien. For at undgå misbrug af den lempeligere beskatning af hyrevogne foreslås det, at sådanne vogne skal opfylde de i anmærkningen anførte betingelser. Man har anset det for administrativt mere rationelt at knytte betingelser til selve køretøjet og dets indretning end at fastsætte betingelser vedrørende ejerens erhverv, f. eks. at ejeren skulle have vognmandskørsel som hovederhverv, idet sådanne personlige betingelser er vanskelige at konstatere for toldvæsenet ved et køretøjs indførsel, ligesom det ville være en vanskelig og arbejdskrævende opgave at holde kontrol med, at betingelserne fortsat var til stede. Endvidere har automobilsammenslutningens medlem af udvalget særlig fremhævet, at betingelser vedrørende hyrevognene som de her foreslåede vil bidrage til, at der til brug som hyrevogne vil blive indført vogne af en mere hensigtsmæssig type end tilfældet ville være, hvis enhver personmotorvogn kunne godkendes som hyrevogn.

Vedrørende last- og varevogne bemærkes, at man i nærværende forslag har forladt den sondring mellem varevogne og lastvogne, som findes i de gældende bestemmelser. Udvalget er af den opfattelse, at det med de mange nye typer af vogne til godstransport er overordentlig vanskeligt at

finde et klart kriterium for, hvilke vogne, der er varevogne, og hvilke der er lastvogne, navnlig vil vanskeligheden komme frem, når der er tale om åbne vogne til godstransport. Udvalget foreslår derfor at anvende kriteriets egenvægt. Det vil være for uhensigtsmæssigt og kostbart at anvende vogne med en stor egenvægt til ren personkørsel, og man kan derfor generelt betragte sådanne vogne som alene anvendelige til erhvervsmæssigt formål. Derimod vil vogne med en lavere egenvægt kunne anvendes som personvogne og bliver også faktisk i udstrakt grad anvendt til ren personkørsel. Udvalget har efter en på politiets motorkontor foretaget undersøgelse fundet, at 2.000 kg egenvægt burde være grænsen mellem de to grupper af vogne.

Varevogne vil efter nærværende forslag blive beskattet med samme sats som efter nuværende regler, 40 pst. af værdien, medens afgiften for de lettere lastvogne, som nu er 25 pst. af værdien, forhøjes til 40 pst. af værdien. Til gengæld nedsættes afgiften af de tungere lastvogne fra de nuværende 25 pst. til 15 pst. af værdien.

For varer under løbe nr. 68 (reservedele til automobiler samt tilbehør til sådanne) nedsættes afgiften efter forslaget til 10 pst. i stedet for den gældende sats på 25 pst.

På grundlag af importen i 1958 af motorkøretøjer har man foretaget en skønsmæssig beregning af toldindtægten efter den nugældende toldlovgivning og nærværende forslag, og det viser sig, at indtægterne efter de nugældende satser udgør ca. 590.000 kr. og efter nærværende forslag ca. 510.000 kr.

#### *Den årlige afgift af motorkøretøjer.*

I henhold til § 32 i lov for Færøerne nr. 73 om motorkøretøjer m. m. af 19. marts 1930 således som denne er ændret senest ved lagtingslov nr. 9 af 3. april 1959, svares der for tiden en årlig afgift af motorkøretøjer som nedenfor anført, nemlig:

- a. af lastvogne og omnibusser med egenvægt indtil 1.850 kg. 75 kr. pr. skattepligtig HK.
- b. af lastvogne og omnibusser med egenvægt over 1.850 kg. 50 kr. pr. skattepligtig HK.
- c. af andre personvogne til offentlig befordring end omnibusser 100 kr. pr. skattepligtig HK.
- d. af personvogne til privatkørsel og varevogne 120 kr. pr. skattepligtig HK. og
- e. af motorcykler og påhængsvogne 120 kr. pr. 100 kg. egenvægt.

Den forannævnte sammenslutning er fremkommet med forslag til ændring af § 32 i lov for Færøerne nr. 73 af 19. marts 1930 med senere ændringer, således at der for motorkøretøjer svares følgende vejafgift, nemlig:

- a. af alle lastvogne, person- og varevogne..... 400 kr. årlig
- b. af motorcykler og påhængsvogne..... 200 " "

Dette forslag indebærer efter udvalgets opfattelse den store fordel, at det ville forenkle administrationen af afgiften. Forslaget fremtræder imidlertid ret summarisk, og udvalgets medlemmer bortset fra sammenslutningens re-

præsidenten fremsætter derfor som en anden mulighed følgende forslag til ændring af § 82 i foranstående lov af 19. marts 1950:

§ 82. Der svares en årlig afgift:

- a. af last- og varevogne samt omnibusser af 2.000 kg. egenvægt og derover samt af påhængsvogne til sådanne køretøjer 20 kr. pr. 100 kg. egenvægt,
- b. af last- og varevogne samt omnibusser under 2.000 kg. egenvægt, personvogne samt af påhængsvogne til sådanne køretøjer 50 kr. pr. 100 kg. egenvægt og
- c. af motoreykler samt af side eller påhængsvogne til motoreykler 120 kr. pr. 100 kg. egenvægt.

Ved beregning af afgiften forhøjes vægttal der ikke er delelige med hundrede til det nærmeste højere hele hundrede."

Man skal foreslå, at de ændrede vægtafgifter træder i kraft pr. 1. oktober 1959.

Det tilføjes, at afgifterne efter det af bilsammenslutningen foreslåede vil betyde en indtægt på ca. 357.000 kr. årlig, medens udvalgets forslag vil give en indtægt på ca. 405.000 kr. I finansårene 1957/58 og 1958/59 har indtægterne været henholdsvis 212.645,76 kr. og 235.231,81 kr."

#### A. Innflutningsskjöld :

Samsvarandi uppskoti nevndarinnar leyvir landstýrið sér at seta fram fylgjandi

### UPPSKOT

til

lögtingslóg um broyting í lögtingslóg nr. 28 frá 11. februar 1950 um innflutningsskjöld v. m. við seinni broytingum.

#### § 1.

Vagnar og önnur akfær, eisini vognsmíð.

Bilar og motoreyklar, tiltaks- og löysalutir til teirra, uttan gummi-dekk, — ringar og slangur. lb.nr.

67. Motoreyklar og persónvagnar av virðinum 80 pct.

67a. Hýruvagnar av „ 80 pct.  
Viðm. Flyting undir lb.nr. 67 a er treytað av, at vognurin er gjørdur til minst 7 persónar, at vognurin er av einum slag,

lögtingslov om ændring i lögtingslov nr. 28 af 11. februar 1950 om indførselsafgifter m. v. med senere ændringer.

#### § 1.

Vogne og andre befordringsmidler samt vognmagerarbejde.

Automobiler og motoreykler samt dele og tilbehør til sådanne, undtagen gummidæk, -ringe og -slanger: lb.nr.

67. Motoreykler og personvogne af værdien 80 pct.

67a. Hýrevogne „ „ 80 pct.  
Anm.: Hinførsel under lb.nr. 67a er betinget af, at vognen er indrettet til mindst 7 personer, at vognen er af en type, der

sum landstýrið góðtekur til vinnulífgan persónflutning, og at vognurinn er útgjörður til þetta endamál.

- 67b. Bussar, sum útgjörður eru til flutning av minst 11 persónum av virðinum 30 pst.  
 67c. Last- og vöruvagnar við eginvekt av 2.000 kg ella omanfyri, av virðinum 15 pst.  
 67d. Last- og vöruvagnar við eginvekt undir 2.000 kg av virðinum 40 pst.  
 68. Aðrar vörur av virðinum 10 pst.  
 69. Cyklar og lutir til tilíkar, uttan gummidekk, -ringar og slangur av virðinum 15 pst.\*

## § 2

Henda lóg kemur í gildi beinanvegin.

### B. Vegagjöld.

Landstýrið heldur, at eftir uppskotid meirilutans í nevndini er lopt í avgjaldinum ov mikið stórt millum akfør frá 200 kg eginvekt og uppeltir, og tey eum eru undir 2.000 kg og mælið istaðin til at meta avgjaldini eftir eginvektini, tó ikki niður um kr. 500 árliga fyri øll akfør uttan motorcyklar í trád við uppskot minnilutans í nevndini.

Sostatt loyvir landstýrið sær at seta fram soljóðandi

## UPPSKOT

til

løgtingslóg um broyting í lóg nr. 73 frá 19. mars 1930 um motorakfør v. m. við seinni broytingum.

## § 1.

Lóginnar § 32, stk. 1, verður broytt soleiðis:

Hesi gjöld verða at rinda árliga:

- a) Av øllum last-, persóns- og vöruvognum kr. 30.- per 100 kg eginvekt, tó ikki undir kr. 500.- per vogn.

af landstyreð er godkendt til erhvervsmæssig personbefordring, og at vognen er indrettet til dette formål.

- 67b. Bussar, der er indrettet til befordring af mindst 11 personer af værdien 30 pst.  
 67c. Last- og varevogne med egenvægt 2.000 kg og derover af værdien 15 pst.  
 67d. Last- og varevogne med egenvægt under 2.000 kg af værdien 40 pst.  
 68. Andre varer af værdien 10 pst.  
 69. Cykler samt dele og tilbehør til sådanne, undtagen gummidæk, -ringe og -slanger af værdien 15 pst.

## § 2.

Denne lov træder i kraft straks.

løgtingslöv om ændring i lov nr. 73 af 19. marts 1930 om motor-køretøjer m. m. med senere ændringer.

## § 1.

Lovens § 32, stk. 1 ændres således:

Der svares en årlig afgift:

- a) Af alle last-, person- og varevogne kr. 30.- per 100 kg egenvægt, dog ikke under kr. 500.- pr. vogn.

b) Av øllum motorcyklum og páhangavögnum kr. 100.- per 100 kg eginvekt.

§ 2.

Henda lóg kemur í gildi 1. október 1959.

b) Af alle motoreyklar og páhængsvogne kr. 100.- pr. kg egenvægt.

§ 2.

Denne lov træder i kraft 1. oktober 1959.

1. viðgerð 7. august og 19. október legði liggjarnevndin fram vöððandi

### ÁLIT

Nevndin hefur viðgjört málið og hefur haft fund við formanninn fyrir bílfe lagnum í Havn Johannes Berg, limur av Havnar bílfe lag, Martin Kúrberg og Frits Christensen, stjóran í valutastýrnum Erlend Fossaa. Umframt liggur í málinum skrif frá lastbíleigarum í Vágum, bíleigarum í Klakksvík og Jens Reinert.

Tá ið lögtingið í vár hækkaði gjöldini fyrir innflutning av bílum og hin árliga vegskattin, var orsøkin hon, at fiskimenn fóru í verkfall um krav ið um ferjuløn, sum tað ikki hevði eydnast feløgnum at koma ásamt um. Lögtingið hevur ikki frætt um, at nøkur samja er komin í lag fiskimenn og reiðara ímillum um henda spurning, og má tí verða roknað við, at landskassin fyrirbils, ið hvussu er, skal gjalda henda pening, um fiskimenn skulu fáa nakra ferjuløn. Eisini er frá fleiri tingflokke sett fram uppskot um at frøja vegabyggingina og binda bygdirnar saman við vegum nógv skjótari enn gjørt hevur verið áður. Tað er tí skiligt, at um tingið skal lúka hesar nppgávur, er neyðugt at fáa pening til vega at gjalda hesar meirútreiðslur við.

Meirlutin (J. Fr. Øregaard, Sámal Petersen, A. Djurhuus og Tr. Samuelsen) heldur, at tað er rímligt, at tey, sum nýta vegirnar, eisini eru við at gjalda hesar meirútreiðslur.

Tá lógtu um hækkan av bilgjöldunum var samtykt í vár, var eisini samtykt at seta nevnd til nærri at kanna hest bilgjöld, frágreiðing frá nevndini liggur við í málinum. Meirlutin er tó av tí áskoðan, at tað nú frá øllum síðum verður lært so sterkt fram, at vegagerðin má framskundast, ikki er móguligt at seta tollin á bílum niður um tað, hann hevur verið tøy seinastu 9 árin, men eftir uppskoti frá bílfe lagnum verður tollurin á privatbílum t. v. s. bílum, sum verða skrásettir til færri enn 7 persónar, hækkaður til 80 %, meðan tollurin á lastbílum verður lækkaður niður í 15 %.

Minnlutin (Erlendur Patursson og Sigurð Joensen) heldur fyr:

Tá lögtingsmál nr. 50: Eykastudningur til lönjavningsgrunnin var til viðgerðar í apríl í ár, var støða tjóðveldisflokksins tann, at útgerðarmenn og ikki hitt almenna høvdu skyldu til at gjalda fríðarlon fiskimanna, so sum teir eisini høvdu sáttmálabundið seg til, eins og flokkurin ikki helt tað bera til at fara undir nýggjar tollhækkingar, alraminst uttan nakra veruleikaviðgerð í tinginum.

Tað kom tjóðveldisflokkinum dátt við, at javnaðarflokkurin sum stjórnaarflokkur vildi vera við til at seta slíkt uppskot fram, tí støða hansara hevur sum kunnugt verið tann, at útgerðarmenn áttu at gjalda fiskimönnum

frítíðarlønina, eins og javnaðarflokkurin hevur verið hart ímóti tollbækkling, sbr. fylgjandi fyrispurning, sum núverandi lögmaður vegna javnaðarflokksins setti fyrrverandi lögmanni á lögtingi so seint sum 10. apríl 1958:

*„Fyrispurningur til lögmannsins, Føroya lögting.*

Á sinni varð sett nevnd at taka til viðgerðar alla okkara toll-lóggávu og koma fram við uppskoti um neyðugar broytingar, sum menn innanfyri allar flokkar høvdu varhugan av máttu verða gjørdar.

Undirskrivaði javnaðarflokkur, ið sum kunnugt ikki hevur verið á einum máli við sambandsflokkamenn, fólkaflokkamenn, við Djóna í Geil og Kjartan Møbr og Tjóðveldisflokkun um tollagið, ið teir hava dykt á fólkid, var ikki minst hugaður fyr, at nevndin skuldi koma við eini umhugsan við neyðugum uppskotum, so tolllóginar kundu verða viðgjørdar undir einum á Føroya lögtingi.

At ólag er í okkara tolláseting eru flestir leroyingar samdir við javnaðarmönnum í serliga viðvíkjandi tollingini á neyðsýnjarvørum, ið nerva so hart í hvarjum smámannahæmi í Føroyum.

Vilt vildu verið háttvirða lögmanni takksamir fyr eina frágreiðing viðvíkjandi hesi umrøddu nevnd um, hvat arbeiðið hon hevur gjørt ella um hon als einki hevur gjørt ella útrættað og soleiðis hevur misrækt ta fyr Føroya fólk so týðningarmiklu uppgávu, ið henni varð givin í hendi.

Á Føroya lögtingi, 10. apríl 1958.

Við hávirðing

Vegna Føroya javnaðarflokk

P. M. Dam.“

Tjóðveldisflokkurin hevur enn ta áskoðan, at útgerðarmenn — so sum teir eru sáttmálabundnir til — eiga at gjalda fiskimönnum frítíðarlønina. Tá ið so stutt tann í bráskundi í vár gjørdar lögtingslóg ikki hevur nakað lóggrundarlag, mælir tjóðveldisflokkurin til at taka hana av, soleiðis at tann gamla toll-lóggávan kemur aftur í gildi, til toll-lóginar undir einum eru viðgjørdar á Føroya lögtingi, hvat tjóðveldisflokkurin heldur vera neyðugt.

Meiriluttn (J. Fr. Øregaard, Sámal Petersen, A. Djurhuus og Tr. Samuelsen) setur sostatt fram fylgjandi

#### UPPSKOT

Í staðin fyr uppskot landstýrisins verður sett:

I stedet for landstyreets forslag indsættes:

## A. Innflutningsgjöld.

Lögtingslóg um broyting í lögtingslóg nr. 23 frá 11. febrúar 1950 um innflutningsgjöld v. m. við seinni broytingum.

## § 1.

Vagnar og oxnur akfer, eisini vognsmíð.

Bíllar og motoreyklar, tiltaks- og leysalutir til telrra, uttan gummidekk, -ringar og -slangur. lbnr.

67. Motoreyklar og persónvagnar, sum eru skrásettir til færri enn 7 persónar, av virðinum 80 pct.
- 67a. Bussar og býrurvagnar, báðir skrásettir til minst 7 persónar, av virðinum 40 pct.
- Viðm. Flyting undir 67a er treytað av, at vognurin er gjørdur til minst 7 persónar, at vognurin er av einum slag, sum landsatýrið góðtekur til viðunligan persónflutning, og at vognurin er útgjørdur til hetta endamál.
- 67b. Last- og vørvagnar við eginvekt av 2.000 kg ella omanfyri, av virðinum 15 pct.
- 67c. Last- og vørvagnar við eginvekt undir 2000 kg, av virðinum 40 pct.
68. Aðrar varur, av virðinum 10 pct.
69. Cyklar og lutir til tilíkar, uttan gummidekk, -ringar og -slangur, av virðinum 15 pct.

## § 2.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin.

## A. Indførselsafgifter.

Lagtingslov om ændring i lagtingslov nr. 23 af 11. februar 1950 om indførselsafgifter m. v. med senere ændringer.

## § 1.

Vogne og andre beføringsmidler samt vognmagerarbejde.

Automobiler og motoreyklar samt dele og tilbehør til sådanne, undtagen gummidek, -ringe og -slanger. lbnr.

67. Motoreyklar og personvogne, som er indregistreret til mindre end 7 personer, af værdien 80 pct.
- 67a. Bussar og hyrevogne, begge indregistreret til mindst 7 personer, af værdien 40 pct.
- Ann. Hønførelse under lbnr. 67a er betinget af, at vognen er af en type, der af landstyre er godkendt til erhvervmæssig personbefordring og at vognen er indrettet til dette formål.
- 67b. Last- og varevogne med egenvegt af 2000 kg eller derover, af værdien 15 pct.
- 67c. Last- og varevogne med egenvegt under 2000 kg, af værdien 40 pct.
68. Andre varer, af værdien 10 pct.
69. Cykler samt dele og tilbehør til sådanne, undtagen gummidek, -ringe og -slanger, af værdien 15 pct.

## § 2.

Denne lov træder i kraft straks.

## B. Veggjeld.

Lögtingslóg um broyting í lóg nr. 78 frá 19. mars 1950 um motorakfør v. m. við selu í broytingum.

## § 1.

Lógarinnar § 32, stk. 1, verður broytt soleiðis:

Hesi gjöld verða at rinda árliga:

- a) Av øllum last-, persón- og vøruvognum kr. 20.— pr. 100 kg, tó ongantíð minni enn kr. 500.— pr. vogn.
  - b) Av øllum motorcyklum og páhængsvognum kr. 100.— pr. 100 kg eginvekt.
- Við útrokning av avgjaldinum verður vektal, sum hundrað ikki gongur uppí sett upp í tað næsta heila hundrað.

## § 2.

Henda lóg fær gildi frá 1. oktober 1959.

## B. Vejafgift.

Lagtingslov om ændring i lov nr. 78 af 19. marts 1950 om motor-  
køretøjer m. m. med senere  
ændringer.

## § 1.

Lovens § 32, stk. 1, ændres således:

Der svares en årlig afgift:

- a) Af alle last-, person- og varevogne kr. 20.— pr. 100 kg, dog ikke under kr. 500.— pr. vogn.
- b) Af alle motorcykler og påhængsvogne kr. 100.— pr. 100 kg egenvegt.

Ved beregning af afgiften forhøjes væggtal, der ikke er delelige med hundrede til det nærmest højere hele hundrede.

## § 2.

Denne lov får gyldighed fra 1. oktober 1959.

Minnilutin (Poul Petersen) er samdur í uppskotinum frá meirilutanum men skjýtur upp, at innflutningsgjald undir:

A: Ibor. 67 verður 60% og undir Ibor. 67a verður 80%.

B: § 1a verður gjaldið kr. 20.— pr. 100 kg, tó ongantíð minni enn kr. 400.—.

## UPPSKOT

frá

minnilutanum (Erlendi Paturssyni og Sigurði Joensen):

- 1) Tær í lögtingslóg nr. 28, 11. februar 1950, við seinri broytingum við lögtingslóg nr. 9 av 3. apríl 1959, gjørdur broytingar falla burtur.
- 2) Landstýrinum verður álagt at leggja fyrri tingið greint uppskot til nýggja tollóg, har tollagið er greinliga viðgjørt og mest møguligt lætt um tollingina á neyðsynjervörum.

Formaðurin legði fram soljóðandi uppskotilsuppskot frá Sigurði Joensen og E. Patursson:

§ 32, stk. 1, í lóg nr. 73 frá 19. mars 1930 um motorakfør v. m. við meinað broytingum, verður broytt soleiðis:

## § 1.

Hesi gjöld verða at rinda árliga:

- a) Av øllum last-, persón- og varu-  
vognum og bussum kr. 500.—  
per vogn.
- b) Av øllum motoreyklum og pá-  
hangavogvum, heruppi „akutarar“,  
men ikki „prutl“ („knallertir“),  
kr. 100.— per 100 kg eginvekt.

Við útrokning av avgjaldinum  
verður vektal, sum hundrad ikki  
gongur uppi, sett upp í tað næsta  
hella hundrad.

## § 2.

Henda lóg fær gildi frá 1. okto-  
ber 1959.

## § 1.

Der svares en årlig afgift:

- a) Af alle last-, person- og vare-  
vogne og omnibusser kr. 500.—  
pr. vogn.
- b) Af alle motoreykler og páhænga-  
vogne, herunder „scootere“, men  
ikke knallertor, kr. 100.— pr.  
100 kg egenvegt.

Ved beregning af afgiften for-  
højes vægttal, der ikke er delelige  
med hundrede, til det nærmest højere  
hele hundrede.

## § 2.

Denne lov træder i kraft den 1.  
oktober 1959.

2. viðgerð 22. oktober.

Minnilutauppskot (E. Patursson og S. Joensen) stk. 1 fall 8—0.

— ( — — ) „ 2 fall 9—0.

— ( P. Petersen ) til A. var sett undir atkvøðu við

navnakalli:

*Ja atkvøddu:* P. Petersen, N. H. Jacobsen, K. Wang, H. Djurhuus,  
Kj. Mohr og H. Hansen.

*Atkvøddi ikki:* J. Lindenskov, J. C. Olsen, J. H. Danbjørg, S. Peter-  
sen, M. Johannesen, L. Joensen, A. Djurhuus, H. Petersen, J. Simonsen, J.  
P. Davidsen, H. Iversen, D. Nolsøe, K. Djurhuus, P. M. Dam, P. J. Olsen,  
J. Høgnesen, E. Patursson, H. v. Høgadalsá, H. Jespersen og Øregaard.

*Burturstaddir:* Tr. Samuelson, V. Nielsen, Fr. Hansen og S. Joensen.  
Uppskotið fall 6—0.

Uppskot meirilutans A. § 1 samtykt 16—0.

— — § 2 — 17—0.

Broytingaruppskot (S. Joensen og E. Patursson) B a fall 6—0.

B.b samt. 16—0.

Minnilutauppskot (P. Petersen) til B. var sett undir atkvøðu við  
navnakalli:

*Ja atkvøddu:* P. Petersen, N. H. Jacobsen, K. Wang, H. Djurhuus  
og Kj. Mohr.

*Atkvøddu ikki:* J. Lindenskov, J. C. Olsen, J. H. Danbjørg, S. Pe-  
tersen, M. Johannesen, L. Joensen, A. Djurhuus, H. Petersen, J. Simonsen,  
J. P. Davidsen, H. Iversen, D. Nolsøe, V. Nielsen, K. Djurhuus, P. M. Dam,  
P. J. Olsen, J. Høgnesen, S. Joensen, E. Patursson, H. v. Høgadalsá, H.  
Jespersen, H. Hansen og J. F. Øregaard.

*Burturstaddir:* Tr. Samuelson og Fr. Hansen.

Uppskotið fall 5—0.  
 Uppskot meirilutans § 1 og 2 samtykt 28—0.  
 S. viðgerð 22. október 1959.  
 Lógaruppskot A. samtykt 16—0.  
                   B.       —   17—0.

## 6. Broyting í fiskerilov for Færøerne frá 14. apríl 1893.

Ár 1959, 6. august legði K. Djurhuus landstýrismaður fram soljóðandi

### UPPSKOT

til

løgtingslóg um broyting í fiskerilov for Færøerne nr. 95 frá 14. apríl 1893.

§ 1.

Lógarinnar § 1 verður orðað annleðis :

Til veiðu av laks ella epli í vøtnum, áum ella lækum og út á 150 m úr ósamunna skal tað vera forboðið at nýta annað veiðuambúð enn tráðu, og veiða má bert fara fram í tíðarskeiðinum frá 1. januar til 1. september.

Tá ið veiðing ynskist til tess at útvega klekingarhyljum rogn ella í vitenskapligum endamáli, kann landstýrið geva undantaksloyvi frá hesari reglu.

løgtingslov om ændring i fiskerilov for Færøerne nr. 95 af 14. april 1893.

§ 1.

Lovens § 1 affattes således:

Til fangst af laks, ørred eller forel i søer, åer, bække samt 150 meter uden for disses udløb i stranden skal det være forbudt at anvende andet fangstredskab end stang, og må fangsten kun foregå i tiden 1. januar til 1. september.

Hvor fangst ønskes gennemført for at forsyne udklækningssteder med rogn eller i videnskabeligtøjemed, kan landstyre meddele dispensation fra disse regler.

Har tilfiskur fiskur hevur tilhald í vatnum, áum ella lækum, er tað forboðið eigara sum øðrum at skaða bakkar ella grava í teim, soleiðis at tilhaldastaður og gýtingarpláss nervast. Undantikin hesari reglu er tó rætti viðkomandi, sum eftir úrskurði frá vatnagámsnevnd grevur burtur bakka til tess at veita burtur skaðligt vatn frá jørð. Tað er forboðið at veita olju, giftovur og annað, sum skaða kann slla- ella laksyngul, í áir og vatn, har tilfiskur fiskur heldur til.

Reglan í hesari lóg skal tó ikki forða nótakasti eftir seiði ella síld, tá ið tilfiskur reiðskapur verður ikki drigin á land ella tikin upp nærri ósamuuna enn 10 m á fjøru.

Koma sll ella laksur í, sum eru minni enn 25 cm, skulu tey ikki drepast, men sleppast livandi aftur.

## § 2.

Lógarinnar § 14 verður orðað soleiðis:

Brot móti reglunum í hesi lóg koma undir sekt ikki niðautyri kr. 100, sum fer í landskassan eins og ólógliga nýttur reiðskapur og fongur koma undir inndrátt.

## § 3.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin.

## Viðmerkingar:

Føroya sllaveiðufelag hevur 14. jull 1959 skrivað landstýrinum so-  
ljóðandi bræv:

„Føroya sllaveiðufelag loyvir sær við hesum at biðja hitt háttvirda landstýri um at leggja fram á lögting uppskot til broytingar av fiskiveiðulóg fyri Føroyar nr. 95 frá 14. apríl 1898 viðvíkjandi slla- og laksaveiði.

Kanningar vísa, at sllini eru fyri oyðing, og laksurin, sum royndir vísa, kunnu alast og trívast her, eru sjálvandi samstundis fyri somn lagnu. Vit senda hjálagt eina frágreiðing, sum biologurin hr. Knud Larsen frá Dan-

Hvor de nævnte fisk har deres tilhold i søer, åer eller bække, er det forbudt såvel lodsejer som andre at beskadige sø- eller åbredden eller bortgrave den således, at flakenes skjulesteder eller legepladser derved forstyrres. Undtagen fra denne regel er dog, når rette vedkommende efter kendelse af vedkommende vandvænss-kommissionen bortgraver bredden for at bortlede skadeligt vand fra jorderne. Det er forbudt at føre afløb med olie, giftstoffer eller andet, der kan skade ørreder og laksyngel til vandløb, hvor disse fisk holder til.

Bestemmelserne i denne paragraf skal dog ikke være til hinder for notkast efter sej eller sild, når fangst-redskaberne landbringes eller optages mindst 10 m ved lavvande fra vandløbets udløb i stranden.

Fanges her herved ørred eller laks, der er mindre end 25 cm, må disse ikke dræbes, men straks ud-sættes uden for noten.

## § 2.

Lovens § 14 affattes således:

Overtrædelse af bestemmelserne i denne lov straffes med bøder af ikke under 100 kr., der tilfalder land-kassen, hvorhos de ulovligt anvendte fangstredskaber samt fangst kon-fiskeres.

## § 3.

Denne lov træder straks i kraft.

marks Flekeri- og Havundersøgelser hevur skrivað viðvíkjandi kunningum sínum í Føroyum í 1958. Serliga vilja vit vísa til try tøy seldastu brotini í frágreiðing hansara, har hann at enda m. a. tekur soleiðis til:

„Det er undertegnedes opfattelse, at en del — muligvis størstedelen — af skylden for havørrebestandens individfattigdom må lægges på det ulovlige fiskeri i fredningstiden, og jeg anser det for rigtigst..... på det kraftigste at advare mod, at en fortsættelse tolereres. Det er mit indtryk, at det legale fiskeri efter havørre på søerne har taget et betydeligt opsving efter foreningens dannelse, og kompenseres der ikke derfor ved en tilbagetrængning af det illegale fiskeri, er et af grundlagene for foreningens virksomhed — havørrefiskeriet — bragt i en yderst farlig situation.“

Tað hevur altíð verið ogn í eini sllá — gamalt var til dømis, at Fjarðará varð mett móti einari mørk í jørð, tí at har vóru so nógv sil í beini. Ídag hava silini landstýðning á ein annan og týðningarmeiri hátt. Alturá hesum kemur, at royndir okkara hava sýnt, at laksur gýtur í Føroyum. Tað er vituligt, at allar royndir við at seta út laksayngul og ala laks upp í Føroyum hava ómetaliga ring kor, tá ið óløglig veiða ler fram árið runt.“

Við brævinum fylgdi uppskot til broytingar í §§ 1 og 14 í nevndu lóg, og út frá hesum loyvir landstýrið sær at leggja lógaruppskot fram til tingins vælvild.

1. viðgerð 7. august og 8. august legði fiskivinnunevndin fram soljóðandi

### ÁLIT

Nevndin, sum hevur viðgjørt málið, er samd við landstýrið í, at tað er rætt at byrgja fyri, at sil og laksur verður oyddur við roydrift sum til dømis nótaskast og at seta gærn í ósum og ásum. Men nevndin heldur, at tað ikki er rætt at gera reglurnar strangari enn tørvast og tær væl kunna haldast og setur so státt fram fylgjandi

### BROYTINGARUPPSKOT

Í uppskoti landstýrisins verður „tráðu“ og „stang“ í § 1, stk. 1 broytt til „búki“ og „krog“. 2. stk. og 3. stk. í § 1 niður til „frá jørð“ og „frá jorderne“ gauga út.

2. viðgerð 9. oktober og 3. viðgerð 30. a. m.

Formaðurin legði fram soljóðandi broytingaruppskot frá nevndini:

Í staðin fyri uppskot nevndinnar dagfest 8. august 1958 verður sett fram soljóðandi uppskot — viðmerkt verður tó, at nevndarlimur Niels Holm Jacobsen ikki lekur undir í punkt 3.

Í uppskoti landstýrisins til § 1 verða hesar broytingar og upplýsingar:

- 1) Í 1. stk. verður „tráða“ broytt til „húk“.
- 2) Aftaná „húk“ verður sett „loyvt er tí m. a. ekki at stinga“.
- 3) Í 3. stk. aftaná orðini „grava í teim“ verður sett „ella taka eyr“.

- 1) Í 1. stk.ændres „stang“ til „krog“.
- 2) Efter „krog“ tilføjes „det er herefter bl. a. ikke tilladt at „lystre“.
- 3) Í 3. stk. efter ordene „bortgrave den“ tilføjes „eller borttage grus“.

## 7. Undantaksloyvi til fiskiskap við snurruváð.

Ár 1959, 6. august legði K. Djurhuus landastýrismaður fram soljóðandi

### UPPSKOT

til

løgtingslóg um undantaksloyvi til fiskiskap við snurruváð innanfyri fiskimark.

#### § 1.

Hóast forboðið í løgtingslóg nr. 13 frá 28. apríl 1959 um fiskiskap innanfyri fiskimark skal tað vera landastýrinum heimilt at loyva fiskiferum, sum fyrr hava røkt benda fiskiskap, at royna við snurruváð innanfyri fiskimarkið í august og september, men ikki inn um markið, sum lýst sett var í bráðongis kunninggerð nr. 32 frá 24. november 1942.

løgtingslóg um dispensation til fiskeri med snurrevad indenfor fiskerigrænsen.

#### § 1.

Uanset forbudet i lovgivningslov nr. 13 af 28. april 1959 om fiskeri indenfor fiskerigrænsen bemyndiges landstyre til at give fiskefartøjer, der hidtil har drevet sådant fiskeri, tilladelse til at drive fiskeri med snurrevad i månederne august og september indenfor fiskerigrænsen, men ikke indenfor den grænse, der blev fastsat i midlertidige bestemmelser nr. 32 af 24. november 1942.

## § 2.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin.

## § 2.

Deune lov træder i kraft straks.

## Viðmerkingar:

Pt. Vestlelli á Sandi hevur sent landastýrinum soljóðandi skriv:

„Sum kunnugt hevur báturin Havsøki rikið fiskiskap við snurrivád her við Føroyar øll árin, síðan Ísland í 1952 flutti sítt sjómark út. Og hevur hesin fiskiskapur givið góða úrtøku bæði til mannlog og skip.

Ætlanin var aftur í ár at fiska við snurrivád við Føroyar. Reiðskapur og útgerð vóru keypt, og báturin var klárur at byrja fiskiskap, tá lógingið tann 13. apríl viðtók lóg, sum bannar snurriváðaveiði innan fyri fiski-mark. Hetta kom monnum, sum selja við bátinum og sum sjálvir elga hann, ógvuliga illa við.

Reiðskapur og útgerð vóru sum nevnt keypt tá lógin av 13. apríl varð viðfikin. At fáa eitt sindur av nyttu av reiðskapinum var tí farið í Norð-sjógvn at snurra, men hevur úrslitið verið ógvuliga vánaligt.

Fyri møguliga at fáa bætt eitt sindur um peningaliga úrslitið í ár hava eigararnar av Havsøki — teir eru burturstaddur — biðið meg beita á heiðraða landsstýri um at fáa lógina av 13. apríl broytta soleiðis, at teir fáa loyvi at fiska við snurrivád í august og september í ár á sama hátt sum árin framman undan, og tá so nógv er útlitið, at broytingin verður gjørd skjótast gjørligt.“

Vísandi hetil loyvir landastýrið sær at leggja fram lógaruppskot.

1. viðgerð 7. og 8. august legði fiskivinnuneyvndin fram soljóðandi

## ÁLIT

Fiskivinnuneyvndin hevur viðgjørt málið og er samd um at mæla tinginum frá at gera nakra broyting í ta samtykt, sum gjørd var í vár viðvíkjandi fiskiskapi innanfyri sjómarkið.

2. viðgerð 8. august 1959.

## 8. Lendingar.

Ár 1959, 8. august lagði lögmaður fram soljóðandi

### UPPSKOT

til

samtyktar:

5 ára ætlan.

Til lendingar og smærri havnsarbeiði í niðanfyri nevndu kommunum verður lutvís av tí á fíggjarlógina til lendingabygging ásetta peningi og lutvís við upptøku av láni sambært lögtingslóg nr. 26 av 12 mai 1959 at veita atudning svarandi til  $\frac{3}{4}$  av byggipeninginum, tó í mesta lagi  $\frac{3}{4}$  av niðanfyri tilskilaðu upphæddum:

| Kommuna        |                                                                                      | í alt<br>kr.         | árliga<br>kr.  |
|----------------|--------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|----------------|
| Vidareldis:    | Bátadráttur í Elduvík . . . . .                                                      | 60.000               | 12.000         |
| Oyndafjarðar:  | Leingjan av lendingarbrúnni . . . . .                                                | 50.000               | 10.000         |
| Elduvíkar:     | Leingjan av lendingarbrúgv í Funningsfirði . . . . .                                 | 50.000               | 10.000         |
| Funnings:      | Leingjangjan av lendibrúgv í Funnlogi . . . . .                                      | 50.000               | 10.000         |
| Kvívíkar:      | Dýpan og víðkan av bátahylli . . . . .                                               | 170.000              | 34.000         |
| Tórsh. úttanb: | Dýpan av bátahylli á Argjum . . . . .                                                | 50.000               | 10.000         |
| Hesta:         | Dýpan av bátahylli og leingjan av bryggju . . . . .                                  | 70.000               | 14.000         |
| Hvalblar:      | Leingjan av bryggju í Sandvík . . . . .                                              | 80.000               | 16.000         |
| Fámjns:        | Leingjan av bryggju, umvæling av sigling-<br>arennu og økjan av bakkaverju . . . . . | 45.000               | 9.000          |
| Hovs:          | Dýpan og vaksan av bátahylli og hækkan av<br>brimgarði . . . . .                     | 300.000              | 60.000         |
| Sandavágs:     | Lendingarábøtur á Slættanesi . . . . .                                               | 25.000               | 5.000          |
|                | Lendingarbrúgv við Oyrargjógv . . . . .                                              | 175.000              | 35.000         |
| Mikinesar:     | Nýggjur bátadráttur (í minsta lagi . . . . .                                         | 100.000              | 20.000         |
|                |                                                                                      | <u>Kr. 1.225.000</u> | <u>245.000</u> |

1. viðgerð 17. oktober 1959 og boint til havna- og veganevndina.

## 9. Vegasamband millum Hvalba og Tveroyri.

Ár 1959, 6. august legði lögmaður fram soljóðandi skriv:

Í lögtingsmál nr. 49 1958 varð samtykt, at landsstýrið, áðrenn farið varð undir tunnelgerð millum Hvalba og Tveroyri, skuldi leggja málið aftur fyrri tlogið við byggi- og kostnaðarættan eins og avgerð tá varð at taka um, hvussu stóran part av byggipeninginum kommunurnar skuldu rinda.

Vísandi hertil leggur landsstýrið við heanum málið aftur fyrri tingið hjálagt leyallgari byggisættan og kostnaðarættan fyrri fullførar av vegasambandinum millum Hvalba og Tveroyri; byggi- og kostnaðarættanir eru eftir áheltan gjørdar av byggifelagnum Højgaard & Schultz A/S.

Viðvíkjandi projektinum verður annars víst til tilfarlið frá Højgaard & Schultz, sum verður hjálagt, og soljóðandi fylgiskriv dagf. 5. august í ár frá landaverksfrøðinginum:

„29. mars 1958 samtykti lögtingið, at landsstýrið skuldi lata kanna møguleikan fyrri at færa vega-sambandið millum Tveroyri og Hvalba gjøgnum tunnel, og um henda kanning sýndi, at vegaleiðin gjøgnum tunnel mátti halda at vera bæði verkliga og fíggjarliga forsvarlig, at lata vegagjærðina fremja við neyðugari lántøku; lögtingslóg, sum heimilar landsstýrinum at læna henda pening, varð eisini samtykt í sama viðfangi.

Í skrivi dagfest 29. mar í ár bað undirritaði eftur avtalu við landsstýrið byggifelagið Højgaard & Schultz A/S gera fyribils byggisættan og kostnaðarættan fyrri fullførar av vegasambandið millum Hvalba og Tveroyri við tunnel gjøgnum fjallið millum Tronglevágssdal og dalin suður frá Hvalba.

Tilfarlið frá Højgaard & Schultz A/S er nú komið, og hevur felagið tvæy uppskot. Í øðrum er tunnellið lögð undir kolalindini, og verður hon tá o. u. 1500 m long, í hinum er tunnellið lögð yvir kolalindini, og er hon tá o. u. 1000 m long.

Kostnaðurin av at fullføra vegasambandið er mettur hin sami í báðum førum: nevnilaga o. u. 2,9 mill. kr. Tá ið kostnaðurin eftir tí fyrri uppskotinum (við í styttru tunnellið) er mettur at vera eins stórar og eftir tí seinni uppskotinum, er tað tí, at bæði vegagerð og tunnel í hesum før verða miðt heldur dýrari pr. eind. Í tær 2,9 mill. kr. eru ikki roknað møgulig endurgjöld fyrri øki undir veg, skæða uppá lendi og heldur einki roknað til ábætur á tey vegastreki, sum nú eru.

At geið av tunnel fyrri nevnda kostnað fram um at leggja vegin upp um fjallið er fíggjarliga forsvarlig, halda vit ikki nakar ivi er í, tí kostnaðurin av tilkom vegi verður ikki tað minni, at fyrirunurin við tunnel er ov dýrt góðin.

Eftir teimum upplýsingum, sum fyriliggja í mállum, er ikki grund til at halda annað enn at tunnelgerð her eisini er verkliga forsvarlig.

Áðrenn farið verður undir møguliga bygging av tunnel, mugu gjøllari uppmálningar og kanningar fara fram og detaljprojekt verða gjørt. Ið so

er, at møguleiki skal vera fyrí, at arbeiðið kann byrja næsta ár, má skrivstovan her nú fáa heimild til at seta hesa projektering og kanningar í verk.

(sign.) M. Helmsdal“.

Spurningurin um kommunanna luttøku í byggiútreiðslunum er avgjardur við samtyktini í lögtingsmáli nr. 4/1968.

Vísandi til tað, sum frammanfyri er tilskilað og til, at detalprojekteringin helst skal verða framd í hesum ári, loyvír landstýrið sær at seta fram soljóðandi

### UPPSKOT

til

samtyktar :

Tingið tekur til eftirtektar ta av landstýrinum givnu frágreiðing viðvíkjandi vegatunnel millum Hvalbø og Tveroyri og kann góðkenna, at fullføringin av vegasambandinum millum hesar bygdir verður framd samvarendi ætlanini.

1. viðgerð 19. oktober 1969, og 20. apríl 1980 legði fíggingarnevndin fram soljóðandi

### ÁLIT

Í fylgiskrivnum frá landstýrinum verður sagt, at tunnellið við vega-gerð millum bygdirnar ættast at kosta 2,8 mill. kr. og mælir landstýrið til, at arbeiðið verður gjørt.

Fíggingarnevndin hevur viðgjørt málið líka síðani tað var lagt fram á ting, men var av teirri áskoðan, at tunnelgerð í Føroyum til samferðsluveg var púra óroynd, og at tað tí var neyðugt, at hetta mál var kannað út í sær.

Henda kanning er nú gjord, tunnellið er detalprojekterað, og kostnaðurin er mettur til 2,8 mill. kr., sum kemur soleiðis fram:

|                                                                                  |                        |
|----------------------------------------------------------------------------------|------------------------|
| Innslag og skipan av arbeiðsplássi.....                                          | kr. 2.160.000.-        |
| Reinsan og fódning av tunnel.....                                                | „ 260.000.-            |
| At leggja asfaltskerv í koyribreytina og at stoypa gongubreytir í tunnellið..... | „ 150.000.-            |
| Nýgerð av vegi uttanfyri tunnellið tilsamans o. u. 875 metrar.....               | „ 300.000.-            |
|                                                                                  | <u>kr. 2.800.000.-</u> |

Annars verður upplýst, at koyribreytin í tunnellið verður 3,30 metrar og at í báðum síðum eru stoyptir vegkanar 50 cm breiðir, sum kunna verða nýttir sum gongubreytir. Vegurin til báðar endar av tunnellið er ætlaður at vera 5 metrar breiður. Í tunnellið verða gjord metipláss fyrí hvørjar 200 metrar.

Firmað Højgaard & Schultz hefur projekterað tunnellið og reknar við, at 18—24 mánaðir ganga frá til farið verður undir at byggja til arbeiðið er liðugt.

Í lögtingsmáli nr. 96/1957 er samtykt gjerd um, at um tunnelgerð millum Tveroyri og Hvalba kann haldast at vera „verkaliga og figgjarliga for-svarlig“ verður landsstýrinum latið uppi hendi at fremja tunnelgerðina við lántøku.

Løgtingslóg, sum heimillar landsstýrinum landakassans vegna at taka upp lán til nevndu tunnellið, er lýst 20. august 1959. Í lögtingsmáli nr. 49/1958 var samtykt, at áðrenn farið var undir at byggja, skuldi málið verða lagt eftur fyrri tingið við byggi- og kostnaðarætlan, eins og avgerð mátti verða tikin um, hvussu stóran part av byggipeninginum kommunurnar skulu gjalda.

Nú fyriliggur bæði byggi- og kostnaðarætlan, eins og staða er tikin í lögtingsmáli nr. 4/1958 um kommununar part. Tær kanningar, sum landsstýrinum var álagt av lögtingi og figgjarnevnd eru nú loknar og tilfarið verður viðlagt í málinum.

Minnilutin (Poul Petersen og Sámal Petersen) setur uppskot sam-svarandi tó við til fyrirvarni, at lögtingið samsvarandi figgjarnevndarsamtyktina frá 15. september 1959 samtykkir at fara undir projektering av einari tunnelli gjønnum Borðoyanna og samtykkja figgjarheimild (samb. tingmál nr. 25/1959).

Minnilutin (Joh. M. Fr. Poulsen) flytir fram:

Sambart tað „finansprogram“ fyrri 5-árið 1959/60 — 1963/64, ið er avtalað og góðtikið av landsstýri og ríkisstýri, skal arbeiðið uppá tunnellið Tronglsvág-Hvalba byrja í figgjarárinum 1962/63. Verður hetta arbeiðið byrjað nú, er tað so statt eitt brot uppá prioritetskipanina í finansprogramminum. Hetta krevur nýggjar tingingar við ríkisstýrið frammanundan, tá tað er illa hugsandi, at tingið vil bróta henda sáttmála uttan samtykki frá hinum partinum. Altur at hesum kemur, at tingingarnar um byggjan av skipum í Belgju ikki eru loknar. Endurnýggingin av skipafloktanum er fyrsta og størsta mál tingsins í løtuni. At hetta mál skal fremjast fram um øll onnur, eru allir flokkar samdir um, og at tað vil stilla so stór krav til tingsins figgjarorku, at tað má haldast at vera óráð at fara undir milliðilæggingar til óproduktiv endamál, so longi tingsins figgjarorka ikki er betur enn hon er í løtuni. Alt hetta má benda á, at rættast má vera at steðga við tunnelgerðina, inntil um støðurnar eru batnaðar.

Samuel Petersen er samdur í tí, sum er hildið fram av Johan Poulsen, men vit mæla tinginum til at samtykkja uppskotið í málinum um at avhalda útreiðslurnar til detaljprojekteringina av Borðoyatunnelli.

#### UPPSKOT

Málið viðvíkjandi tunnelgerð Tveroyri-Hvalba og Klakkavík-Norðdepli vera at taka upp til nýggja umhugsan á komandi Ólavsøkutingi.

#### UPPSKOT

frá J. Fr. Øregaard og A. Djurhuus:

- 1) Landstýrinum verður álagt at bjóða út arbeiði við gerð av tunnel millum Tvøroyri og Hvalba eftir uppskoti frá firmainum Højgaard & Schultz
- 2) Tá Tilboð fyriliggur og kommunurnar hava átikið sær at gjalda teirra part, tekur landstýrið saman við figgjarnevndini avgerð um byggingina.

Stigurd Joensen og Frederik Hansen seta einki uppskot fram.

2. og 3. viðgerð 21. apríl 1960.

Uppskot meirafutans samtykt 19—0.

## 10. Greint uppskot til avgerðar viðv. grønlandsferð

Ár 1959, 8. august legði H. Djurhuus tingsmaður fram soljóðandi skriv:

Tíðindi siga frá, at lögmaður ætlar sær til samráðingar í Grønlandi. Í vár ljóðandi frá honum úr København, at okkara vinnurættindi í Grønlandi vóru tryggjaði. Síðani tá er tað hent, at føroyingar eru farnir at arbeiða fyri grønlandska monopolid fyri eina av føroyingum tryggjaða minstuløn, og at danska stjórnin alment hevur boðað frá, at lögmaður hevur borið skeiv boð frá samráðingunum niðri.

Sostatt heður fólkaflokkurin, at tað er alt ov hærtisligt at lata lögmannin fara til nakra samráðing, ið ikki Føroya løtting hevur havt høvi til at endamálsavmarka og myndugleiksútbúgva, og skjýtur tí upp, at tingið velur eina 7-mannanevnd til at viðgera hetta.

1. viðgerð 22. oktober 1959.

## 11. Greint uppskot til avgerðar viðv. frihandilsøki.

---

Ár 1959, 6. august legði H. Djurhuus tingmaður fram soljóðandi skriv:

Á fundi í Stockholm 20. og 21. júlí 1959 samtyktu ráðharrar úr Danmark, Noreg, Portugal, Schweiz, Stórabretlandi, Svíki, og Fýsturríki at almannakunngera uppskot til ætlan um eina europeiska frihandilssamskipan, og varð álagt embætismönnum at útarbeiða eina konventión bygda á hesa ætlan og hava orðalagið greitt at leggja fyrri ráðharrarnar innan 31. oktober 1959.

Eftir hesi ætlan skal frihandilsøkið, ið her er talan um, koma at verða ein veruleiki 1. júlí 1960, tá tollurin limalandanna millum skal verða stígvis lækkaður við 20 %.

Danska fólkatíngið hevur havt fund um málið, men Føroya lögting verður hildið uttanfyri og føroyska vinnulívið somuleiðis.

Eftir boðum frá landstýrinum hevur fólkatingsmaður Johan Poulsen tikið fyrivarni Føroya vegna og víst til § 7 í heimastýrslógini.

Er tað ætlan landstýrisins, at Føroyar skulu verða uttanfyri bæði frihandilsøkini, ið nú koma at verða í Vestureuropa, ella er tað ætlan landstýrisins at vit skulu standa uttanfyri allar samráðingar, og tá liðugt er, bert góðtaka tey úrslit, hinir eru komnir til?

Tá landstýrið eina einki hevur gjørt fyrri at halda lögtingið og vinnulívið á jour í hesum týðningarmikla máli verður hervið skotið upp, at tíngið velur eina 7-manna millumtínganevnd, ið undir landstýrisins forsæti saman við vinnulívinum gjølla lýsir ta ávirkan, frihandilsøkin koma at hava fyrri okkum, og leggur fyrri tíngið uppskot um Føroya støðu í hesum máli.

1. viðgerð 13. oktober og beint til serstaka 7-mannanevnd.

---

## 12. Veðhald av láni til Fuglafjarðar kommunu.

Ár 1959, 6. august legði N. Winther Poulsen landstýrismaður fram  
soðjóðandi

### UPPSKOT

til

løgtingslóg um veðhald fyrí láni  
280.000 kr. til Fuglafjarðar sóknar  
kommunu til skúlabygging.

løgtingslov om garanti for lån  
280.000 kr. til Fuglafjarðar sóknar  
kommune til skolebyggeri.

#### § 1.

Landstýrið verður heimlað til  
landskassans vegna, at veðhalda fyrí  
láni uppi 280.000 kr. til Fuglafjarð-  
ar sóknar kommunu til skúlabygging.

#### § 1.

Landstýret bemyndiges til på  
landskassens vegne at garantere for  
lån indtil 280 000 kr. til Fuglafjarðar  
sóknar kommune til skolebyggeri.

#### § 2.

Henda lóg kemur í gildi beinan  
vegin.

#### § 2.

Denne lov træder i kraft straks.

### Viðmörkingar:

Fuglafjarðar kommuna stendur fyrí at byggja munandi uppi skúlan.  
Hon hevur sent skúlastjórnini uppskot til byggingina og hevur skúla-  
stjórnin góðtikið tær gjørdur tekningar og ætlanir tó við nøkrum smávegis  
broytingum, sum kommunan nú er við at rætta. Beinanvegin tær nýggju  
tekningar eru greiðar vil skúlastjórnin senda landstýrinum málið og hevur  
stjórnin longu viðmælt, at studningur verður veittur, tá nýggju tekningarnar  
eru lidnar.

Kommunan vil legja sleppa undir at fyrirleika lántøku og gera neyð-  
turvuligar fyrirleikingar fyrí byggingini so skjótt gjørligt og hevur hon tí heitt  
á landstýrið um at leggja fyrí lögtingið uppskot til lóg um ábyrgd fyrí tí  
láni, sum kommunan má taka fyrí at fáa bygt aftrat skúlanum.

Samlaðu kostnaðurin er mettur til 650.000 kr. og roknar kommunan  
við at fáa peningin til vega soleiðis:

|                            |             |
|----------------------------|-------------|
| Løgtingsstudningur ætlandi | 180.000 kr. |
| Ríkisstudningur            | 180.000 "   |
| Kommunnar partur           | 140.000 "   |
| Fast lán                   | 250.000 "   |
|                            | <hr/>       |
|                            | 650.000 kr. |

Kommunan roknar við, at um lánið verður tikið í Kredittforeningun af kommuner í Danmark verður helst eitt kurstap uppá um 30 000 kr. og sækir kommunan til um loyvi at taka lán 280 000 kr.

Kommunan upplýsir, at ætlandi koma onkrar smáútreiðslur afturat, t. d. fyri grundstykki einar 6.000 kr. og ymiskt annað tilsamans kannska einar 20.000 kr. soleiðis at veruligi byggikostnaðurin verður 700 000 kr.

Lán kommunurnar í dag eru 607.137 kr. harav havnalag, vatnverk v. m. rinda so mikið stóran part, at partur kommununnar í lótu helst bert er 138 000 kr. Kommunan hevur annars greitt lán síni regluliga seinri árin.

Soleiðis sum málið liggur fyri hevur landsstýrið samtykt at ganga umsókn kommununnar á mæti um at leggja málið fyri tingið, sjálvt um smávegja broytingar veirð gjørdar í tekningunum, út frá teirri áskoðan, at landsstýrið ikki undirritar ábyrgdina fyrr enn alt er í lagi og góðlíkið av skúlastjórnini, eins og landsstýrið heldur beint vera at hjálpa kommununi at fara undir fyrirlekingarnar beinanvegin.

Landsstýrið skal sostatt mæla tinginum til at samtykkja frammanfyri standandi uppskot.

1. viðgerð 7. 2. og 3. viðgerð 8. august 1959.  
Lógaruppskotið samtykt 25—0.

### 13. Veðhald av kommunulánum til havnabygging.

Ár 1959, 6. august legði lögmaður fram seltjóðandi

#### UPPSKOT

##### III

**Løgtingslóg um veðhald fyri kommunulánum til havnabygging.**

##### § 1.

Landsstýrið verður heimilað landskassans vegna at veðhalda fyri lán-

**løgtingslóg um garanti for kommunelån til havnebygning.**

##### § 1.

Landsstyret bemyndiges til på landkassens vegne at garantere for

um, sum tær í lögtingslóg nr. 56 frá 3. november 1958 nevndu kommunur mega taka til havnabygging, tó ikki meira enn tann byggipening, sum tilskilaður er fyri hvørja kommunu sær í nevndu lögtingslóg.

§ 2.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin.

lån, som de i lagtingslov nr. 56 af 3. november 1958 nævnte kommuner må optage til havnebygning, dog ikke mere end den byggesum, som er anført for hver kommune i nævnte lagtingslov.

§ 2.

Denne lov træder i kraft straks.

Viðmerkingar:

Løgtingið veitir eftir lögtingslóg nr. 56 frá 3. november 1958 ymsum kommunum studning til havnabygging.

Um hesar kommunur skulu fara nðir at byggja fyri tær upphæddir, sum nevndar eru í hesari lögtingslóg, gerst hetta ikki uttan tær fáa lán, tí landskassastudningurin fellur yvir 10 ár og ríkisstudningur, sum sætlandi fæst aftrat, ikki fyrr enn arbeiðið er liðugt.

Eftir nevndu lóg er landskassastudningurin 50 pet. av byggikostnaðinum og verður roknað við, at ríkisstudningur fæst við 25 pet. sölðis, at kommunurnar sjálvar skulu rinda 25 pet.

Vanliga hevur landsstýrið ikki tilmølt landskassaábyrgd fyri meira enn kommunanna part av kostnaðinum, 25 pet., tí roknað hevur verið við, at kommunurnar kunna hava lingið lán uppá studningar móti transporti, men tá láni viðurskiptini í lóguni eru heldur trong í Føroyum, royna ymsar kommunur at fáa lán uttanlands.

Vanliga verður roynt hjá Kreditforeningen at kommuner i Danmark, men er treyt har, at kommunulán skulu vera tryggjað bæði við ábyrgd landskassans og og ríkiskassans og krevur ríkiskassan veðhald landskassans fyri sín part av ábyrgdini. Søstatt ber ikki til at avmarka láni hæddina til bert kommunanna part, tí ikki ber altíð til at fáa lán uppá studningarnar í Føroyum og má landskassin tí veðhalda fyri meira enn tæy 25 pet. Fyri landskassan hevur hetta í veruleikanum ongan reellan týdning, tí tann parturin, sum er yvir 25 pet. av kostnaðinum verður latin í studningi.

Tá landsstýrið nú hevur sett fram uppskot um generella heimild til landsstýrið at velja ábyrgd av teimum lánunum, sum neyðug eru hjá kommununum at taka, kemst hetta av, at kommuna kann koma fyri at skula nýta pening, sum má útvegað við láni, í einari millumtíð, tá lögtingið er ikki saman og ikki fær tikið støðu til ábyrgdina, eins og lögtingið annars skal viðgera umsókn frá hvørjari kommunu sær um veðhald alt eftir tilmæli frá landsstýrinum.

Landsstýrisins støða til láni spurningin er annars hon, at so vítt gjørligt verður ikki givið veðhald fyri meira enn 25 pet. av byggikostnaðinum og at undantak bert verður gjørt, tá peningurin ikki fæst innanlands og hann ikki fæst uttanlands uttan við landskassaábyrgd.

1. viðgerð 7. august og 8. august legði havna- og veganevndin fram söljóðandi

## ÁLIT

Málið hefur verið til viðgerðar í havana- og veganevudini, har ein meiriluti (Hans Iversen, Andrias Djurhuus, Jóhan Simonsen, Frederik Hansen, Haldor Hansen og Hákon Djurhuus) heitur, at tann vanliga manna-gongdin, ið nýtt hevur verið har vedhaldsmaðknir allar verða viðgjørðar á tingi sær og vanliga um nevudarviðgerð, eigur at verða fylgd og avgerð at verða tikin av tinginum sjálvum. Sostatt kann meirlutin ikki mæla tinginum til at samtykkja uppskotið frá landstýrinum.

Ein minniluti (J. H. Daubjerg) mælir til at landstýrisins uppskot verður samtykt.

## 14. Greint uppskot viðv. lendingum og vegum.

Ár 1959, 6. august legði H. Djurhuus tingmaður fram soljóðandi skriv:

Til vegir og lendingar verður at veita stuðningur svarandi til 3/4 av byggipeninginum til niðanstyrinevndu kommunur:

|                                                        |     |            |
|--------------------------------------------------------|-----|------------|
| Uppdyrkingarvegur í Sumba . . . . .                    | kr. | 50.000 00  |
| Uppdyrkingarvegir í Hvalba og Sandvík . . . . .        | "   | 50.000.00  |
| Umvæling og længjan av bryggju í Fámjin . . . . .      | "   | 60 000.00  |
| Bátahylur við Biggjargarð í Hvalba . . . . .           | "   | 160 000.00 |
| Længjan av bryggjunni í Sandvík . . . . .              | "   | 100.000 00 |
| Umvæling av Vágseiði, Vági . . . . .                   | "   | 50.000 00  |
| Lending í Skúvoy . . . . .                             | "   | 50 000.00  |
| Lending við skarvaskar í Húsavík . . . . .             | "   | 100 000 00 |
| Umvæling av lending á Skarvanesi . . . . .             | "   | 10 000.00  |
| Længjan av bryggju í Hesti og bátahylur . . . . .      | "   | 80 000 00  |
| Bátahylur á Argjum . . . . .                           | "   | 100.000 00 |
| Vegur oman í Áskersvík, Hvítanesi . . . . .            | "   | 50 000 00  |
| Lending í Biggjarstøð í Kaldbak . . . . .              | "   | 70 000.00  |
| Vegur Kaldbak-Kaldbaksbotnur . . . . .                 | "   | 100.000.00 |
| Bátahylur í Kvívík, dýping, og Skælingsvegin . . . . . | "   | 250.000 00 |
| Bátadrátt, lendingarumvælingar í Mikinesi . . . . .    | "   | 125.000.00 |

|                                              |               |
|----------------------------------------------|---------------|
| Til umvæling av bryggjuni í Bø .....         | kr. 25.000.00 |
| Lendingarábætur í Gásadalí .....             | „ 25.000.00   |
| Lendingarábætur á Slættanesi .....           | „ 30.000.00   |
| Lendingabrúgv við Oyragjógv .....            | „ 200.000.00  |
| Uppdyrkingarvegir í Sandavági .....          | „ 50.000.00   |
| Uppdyrkingarvegir í Miðvági .....            | „ 50.000.00   |
| Uppdyrkingarvegir í Særvági .....            | „ 50.000.00   |
| Lendingabrúgv í Funningi, leingjan .....     | „ 75.000.00   |
| Leingjan av lendibrúgv í Funningsfirði ..... | „ 75.000.00   |
| Leingjan av lendibrúgv í Oyndarfirði .....   | „ 75.000.00   |
| Leingjan av lendibrúgv í Haraldssundi .....  | „ 50.000.00   |
| Leingjan av lending í Árnafirði .....        | „ 50.000.00   |
| Atleggjarbrúgv í Hvannasundi .....           | „ 50.000.00   |
| Vegurin Viðareiði-Hvannasund .....           | „ 200.000.00  |
| Umvæling og byggjan í Eldisvík .....         | „ 80.000.00   |
| Bátahylur í Klakksvík .....                  | „ 100.000.00  |
| Lendingaábætur í Fugloy .....                | „ 50.000.00   |
| Lendingaábætur í Svínøi .....                | „ 50.000.00   |
| Lendingaábætur á Oyru og í Ánunum .....      | „ 100.000.00  |
| Norðadal, lendingaábætur .....               | „ 25.000.00   |
| Uppdyrkingarvegir í Nes sókn .....           | „ 45.000.00   |
| Lending í Rituvík .....                      | „ 50.000.00   |

Tilsamans 3/4 av kr. 2 950 000.00

Landstýrið verður heimilað yvir 5 ár at útvæga henda pening við láni og á fíggarlógum lögtingsins í hesum tíðarskeiði, men soleiðis at uppf-skoytisjáttan verður veitt, har sum tað gerst neyðugt til at gera hesi arbeiði fult liðug.

1. viðgerð 17. oktober og beint til havna- og vegnevndina.

## 15. Hækking av telefongjöldum.

Ár 1959, 8. august lagði lögmaður fram soljóðandi

### UPPSKOT

til

lögtingslóg um hækking av telefongjöldum.

#### § 1.

Fylgjandi telefongjöld vera fyrisett soleiðis:

|                                                                                              | Gjald eina<br>ferð með alla<br>kr. | Árligt gjald<br>kr. |
|----------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------|---------------------|
| Nýtt nummar í samband við veggapparat ella vekslara                                          | 300—                               |                     |
| Telefonfelag á stöðum við 1 — 20 felagum                                                     |                                    | 100—                |
| "      "      "      "      21 — 50      "                                                   |                                    | 120—                |
| "      "      "      "      51 — 150      "                                                  |                                    | 180—                |
| "      "      "      "      151 — og fleiri felagum                                          |                                    | 250—                |
| Kallinummar fyrir fleiri nummar (bert stærri heilautomat.<br>st.)                            | 120—                               | 98—                 |
| Telefonfelag fyrir heilautomatiskar stöðir við 151 og fleiri<br>felagum (uttan samtalsrætti) |                                    | 180—                |
| Samtalsgjöld fyrir heilautomatiskar stöðir við 151 og fleiri<br>felagum, pr. samtals         |                                    | 0,07                |
| Borðapparat í samband við nýtt telefonfelag                                                  | 10—                                |                     |
| Borðapparat útskipt frá veggapparat                                                          | 25—                                |                     |
| Eykaapparat við einkultari umskiftan í sama húsi                                             | 30—                                | 50—                 |
| Eykaapparat við relesumskiftara í sama húsi                                                  | 35—                                | 60—                 |
| Eykaapparat til duplita umskiftan ella stærri vekslara í<br>sama húsi                        | 45—                                | 80—                 |
| Eykaapparatleiðningur uttanhýsis:                                                            |                                    |                     |
| Fyrir hvønn byrjaðan km                                                                      | 80—                                |                     |
| Fyrir hverjar byrjaðar 100 m                                                                 |                                    | 8—                  |
| Erleofon ella litid borðapparat                                                              | 35—                                | 12—                 |
| Ílvæja stikkontakt útyvir tað fyrstu                                                         | 20—                                | 15—                 |
| Eykaklokku innanhýsis                                                                        | 20—                                | 15—                 |
| Eykaklokku uttanhýsis                                                                        | 40—                                | 30—                 |
| Niðurfallsklapp                                                                              | 20—                                | 15—                 |
| Sígnalhorn                                                                                   | 40—                                | 30—                 |
| Eykahøvuds mikrotelefon                                                                      | 25—                                | 20—                 |
| Eykatelefon                                                                                  | 20—                                | 5—                  |
| Mikrotelefon við fjøður                                                                      | 25—                                |                     |
| Umatillara fyrir eykaklokku                                                                  | 20—                                |                     |
| Langan rosetspór (3 m)                                                                       | 15—                                |                     |

|                               |     |
|-------------------------------|-----|
| Langan mikrotelefonsnór (3 m) | 15— |
| Spiralsnór                    | 15— |
| Nummarbroyting                | 10— |
| Signaldevari                  | 10— |

| Gjald fyrir flytan:                                | Í sama húsi | Til annað hús |
|----------------------------------------------------|-------------|---------------|
|                                                    | kr.         | kr.           |
| Hövuðsapparat                                      | 85—         | 70—           |
| Eykaapparat — Stikkontakt                          | 35—         | 70—           |
| Eykaapparat í samband við flytan av hövuðsapparati | 17.50       | 85—           |
| Eykaklokku, niðurfallaklappi                       | 20—         | 20—           |
| Dupultum apparati                                  | 50—         | 100—          |
| Dupultum umskiftara                                | 30—         | 30—           |
| Einkultum umskiftara                               | 20—         | 20—           |

## § 2.

## Gjöld fyrir uppringing í úrtíð.

## Innanbíggja:

*Automatstödir:* Fríar samtalur millum félaga allt samdögrið.

*Aðrar stödir:* Kr.- fyrir hverja samtal millum kl. 23,00 og kl. 6,00 og kr. 0,50 fyrir hverja samtal alla aðra tíð enn tænastutíð.

## Utanbíggja:

a) *Automatstödir:* Vanligt gjald allt samdögrið.

b) *Fuglafjörður - Sörvágur - Tvøroyri - Vágur - Vestmanna:* Vanligt gjald gerandisdagar frá kl. 8,00 til kl. 22,00, kr. 1.- fyrir hverja uppkallan millum kl. 23,00 og kl. 6,00 og kr. 0,50 fyrir hverja uppkallan alla aðra tíð enn tænastutíð.

c. *Aðrar bygdir:* Sama úrtíðargjald fyrir hverja uppkallan sum fyrir utanbíggjasamtalu.

*Bodsending:* Gjald fyrir bodsending verður fyriseitt soleiðis:

kr. 0,50 uppí 1 km frá stönni og kr. 0,25 fyrir hvønn asettingan 1/2 km har-útyvir.

## § 3.

Henda lóg kemur í gildi 1. október 1959 og samstundis fer lögtingslóg nr. 12. frá 14. apríl 1953 úr gildi.

## FORSLAG

til

lögtingslov um forhøjelse af telefonskatter.

## § 1.

Følgende telefonskatter fastsættes således:

|                                                                                                      | Afgift en gang<br>for alle<br>kr. | Abonne-<br>ment pr. år<br>kr. |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|-------------------------------|
| Nyt telefonnummer tilsluttet vægapparat eller omstil-<br>lingsbord                                   | 300—                              |                               |
| Abonenter på centraler med 1-20 abonnenter                                                           |                                   | 100 —                         |
| "      "      "      "      21-50      "                                                             |                                   | 120 —                         |
| "      "      "      "      51-150      "                                                            |                                   | 180 —                         |
| "      "      "      "      151 og flere                                                             |                                   | 240 —                         |
| Kaldenummer for flere numre (kun større helautoma-<br>tiske stationer)                               | 120 —                             |                               |
| Telefonabonnement for helautomatiske stationer med 151<br>og flere abonnenter uden ret til samtaler) |                                   | 180 —                         |
| Abonnement for helautomatiske stationer med 151 og<br>flere abonnenter pr. samtale                   |                                   | 0.07                          |
| Bordapparat i forbindelse med ny telefonabonnent                                                     | 10 —                              |                               |
| Bordapparat ved udskiftning fra vægapparat                                                           | 25 —                              |                               |
| Ekstraapparat med enkelt omstilling i samme hus                                                      | 30 —                              | 50 —                          |
| Ekstraapparat med relæomskifter i samme hus                                                          | 35 —                              | 60 —                          |
| Ekstraapparat til dobbelt omstilling eller større omstil-<br>lingsbord i samme hus                   | 45 —                              | 80 —                          |
| Ekstraapparatledning udendørs:                                                                       |                                   |                               |
| pr. påbegyndt km                                                                                     | 80 —                              |                               |
| pr. påbegyndt 100 m                                                                                  |                                   | 8 —                           |
| Ericofon eller farvet bordapparat                                                                    | 35 —                              | 12 —                          |
| For hver stikkontakt udover den første                                                               | 20 —                              | 15 —                          |
| Ekstraklokke indendørs                                                                               | 20 —                              | 15 —                          |
| Ekstraklokke udendørs                                                                                | 40 —                              | 30 —                          |
| Nedfaldsklap                                                                                         | 20 —                              | 15 —                          |
| Signalhorn                                                                                           | 40 —                              | 30 —                          |
| Ekstra hovedmikrotelefon                                                                             | 25 —                              | 20 —                          |
| Ekstratelefon                                                                                        | 20 —                              | 5 —                           |
| Mikrotelefon med fjeder                                                                              | 25 —                              |                               |
| Omstiller til ekstraklokke                                                                           | 20 —                              |                               |
| Lang rosetsnor (. m)                                                                                 | 15 —                              |                               |
| Lang mikrotelefonsnor (3 m)                                                                          | 15 —                              |                               |
| Spiralsnor                                                                                           | 15 —                              |                               |
| Ændring af nummer                                                                                    | 10 —                              |                               |
| Signaldæmper                                                                                         | 10 —                              |                               |
| Afgift for flytning:                                                                                 | I samme hus<br>kr.                | Til andet hus<br>kr.          |
| Hovedapparat                                                                                         | 35 —                              | 70 —                          |
| Ekstraapparat - stikkontakt                                                                          | 35 —                              | 70 —                          |
| Ekstraapparat i forbindelse med flytning af hoved-<br>apparat                                        | 17.50                             | 35 —                          |
| Ekstraklokke, nedfaldsklap                                                                           | 20 —                              | 20 —                          |
| Dobbelt apparat                                                                                      | 50 —                              | 100 —                         |
| Dobbelt omskifter                                                                                    | 30 —                              | 50 —                          |
| Enkelt omskifter                                                                                     | 20 —                              | 20 —                          |

## § 2.

## Takster for tilrøngning í utide.

*Indenbys:*

Automatcentraler: Fri samtaler mellem abonnenter hele døgnet.

Andre centraler: Kr. 1.- for hver samtale mellem kl. 23,00 og kl. 6,00 og kr. 0,50 for hver samtale al anden tid end tjenestetid.

*Udenbys:*

a) Automatcentraler: Normal takst hele døgnet.

b) Fuglefjord - Sørvåg - Tverå - Våg - Vestmannahavn: Normal takst hverdage fra kl. 8,00 til kl. 22,00, kr. 1.- for hvert opkald mellem kl. 23,00 og kl. 6,00 og kr. 0,50 for hvert opkald al anden tid end tjenestetid.

Budsending: Betaling for at sende bud ansættes således:

kr. 0,50 op til 1 km fra centralen og kr. 0,25 for hver påbegyndt 1/2 km derudover.

## § 3.

Denne lov træder i kraft den 1. oktober 1959 og samtidig ophæves lagtingslov nr. 12 af 14. april 1953.

## Viðmerkingar:

Telefonverkið upplýsir fylgjandi:

Fyri at telefonverkið kann vera ført fyri at rinda rentur og avdrátt av nýggjum lánum til nýbygging í tíðarskeiðinum 1959/64, við ein metrinu-tøka uppá í minnsta lagi kr. 100,000.- verða neyðug.

Hesin peningur kann t. d. framvegast við at bækkja felagagjaldið, í mun til telefonverk í øðrum londum sum t. d. í Danmark er bæði felagagjald og innleggingargjald væl minni í Føroyum.

Í Danmark er innleggingargjaldið kr. 400 fyri eitt nýtt felág, í Føroyum kr. 250.-. Í Danmark er felagagjaldið fyri støðir av sama slag sum Tórshavn kr. 288.-, í Tórshavn kr. 200.-, meðan yvirgruppurnar kosta ávikavist kr. 72.- og kr. 50.-.

Meðan lønin fyri monturar og arbeidarar er tann sama í Danmark og í Føroyum, er tilfarið væl dýrari í Føroyum orsakað av frakt, tolli o. ø. Hesi eru arbeiðsviðurskiptini truplari í Føroyum enn í Danmark. Munur er á at seta steyrar og grava kaðalgrøv á flatum landi uttan hellu og at gera tað um fjall har ein má sprelgja fyri at koma niður. Hóast hetta er telefonin sum ávíst ikki nær so dýr í Føroyum sum í Danmark.

Í 1939 við prístalið 100 var felagagjaldið í Tórshavn kr. 80.- og á bygðunum kr. 60.- við fríum samtalum gerandisdagar frá kl. 8,00 til kl. 20,00 og sunnu- og helligdagar kl. 9,00 -- kl. 10,00 og kl. 17,00 -- kl. 19,00. Utanfyri hesar tíðir mátti eykagjald rindast.

Í 1953 átti felagagjaldið eftir prístalinum at hava verið ávikavist kr. 240.- og kr. 180.-, tá prístalið var 302, men tað var hildið forvarligt at seta tað:

Fyri støðir við yvir 150 felagum (Tórshavn og Klakksvík) til kr. 200.- (samstundis var eykagjaldið avtikið) fyri støðir við 50-150 felagum til

kr. 150.-, fyri støðir við 20-50 felagum til kr. 100.- og fyri støðir við undir 20 felagum til kr. 80.- árliga.

Um felagagjaldið í dag við prístall 359 verður hækkað í mun til prístallið 302 í 1958 við teim gjældum, ið vóru sett tá sum grundarlag, vil tað kunna setast, fyri støðir við yvir 150 felagum til kr. 240.- fyri støðir við 50-150 felagum til kr. 180.-, fyri støðir við 20-50 felagum til kr. 120.- og fyri støðir við undir 20 felagum til kr. 100.-. Hvat viðvíklr automatstøðunum (nú Tórshavn og út á heystið 1959 eisini Runavík og Klakksvík, og seinri aðrar støðir so við og við sum automatiseringin fer fram), mugu yvirgruppurnar eisini hækkað í mun til hina hækkingina t. v. s. frá kr. 50.- til kr. 60.- pr. 1000 samtalar.

Sum nú er gævdur felagagjaldið í Tórshavn kr. 200.- rætt til 1000 samtalar, meðan kr. 50.- mugu rindast fyri hvørja byrjaða yvirgrupp, t. v. s. at ein felagi, sum t. d. hevur brúkt 1010 samtalar, má rinda kr. 50.- fyri tær 10 samtalar, hann hevur brúkt útyvir tær 1000. Hetta hevur víst seg at virka nakað órættvíst og ger eisini, at felagar sum eru við at nærkast 1000 samtalamarkinum, ansa eftir ikki at koma útyvir, sjálvt um teir hava brúkt fyri 100 ella 200 fleiri.

Uppskot verður tí sett fram um, í staðin fyri at hækka felagagjaldið fyri automatstøðirnar til kr. 240.-, og yvirgruppurnar til kr. 60.- at seta grundfelagagjaldið, ið nú er kr. 150.- til kr. 180.- og hvørja samtal, ið nú er 5 oyrrur, til 7 oyrrur. Orsøkin til at samtalgjaldið er sett til 7 oyrrur, er, at man harvið vil útlíkna evt. inntøkutap, tá yvirgruppurnar falla burtur.

At farið verður yvir til gjald fyri hvørja samtal vil uttan iva framja nýtsluna, tí ein felagi kemur tá bert at rinda fyri tað, hann veruliga hevur nýtt. Fyri telefonverkið vil tað eisini hava taun fyrimum, at í staðin fyri sum nú er, at gjalda fyri meirnýtsluna verður kravt tá árið er lokið, vil gjaldið kunna krevjast hvønn ársfjórðing saman við tí fasta gjaldinum, og harvið fáa inntøkurnar lnu so við og við.

Fyri felagan verður tað eisini ein fyrimumur, at hann í staðin fyri at fáa eina stóra rokning, um árið, fær fyra minni rokningar.

Vísandi til frammanfyri skal landstýrið mæla til so sum viðurskiðtini á telefonverkinum eru, at frammanfyri nevnda uppskot verður samtykt.

1. viðgerð 8. oktober og 22. marts 1960 legði telefonnevndin fram söljóðandi

### ÁLIT

Landstýrið hevur lagt málið fyri tingið, sum vísti tað til telefonnevndina; nevndin hevur kannað málið, og er ein meiriluti (J. P. Davidsen, Haldor Hansen, Vilhelm Nielsen og Hans Iversen) komin til tað úrslit at mæla tinginum til at viðtaka uppskot landstýrisins við fylgjandi broyting.

Minnilutin (Hemming Jespersen) heldur ikki, at tíðin er hjá tí almenna at ganga á odda í príshækkingum. — Heldur ikki mæltar minnilutin, at hvør útbúgving í telefonverkinum elgur at fara hækking í gjaldinum, men líkligari at tað var óvugt, og verður tí ikki sett uppskot fram.

## UPPSKOT

frá

meirarlutanum:

§ 2 verður orðað soleiðis:

Gjöld fyri uppringing í úrtíð. (Gerandisdagar).

*Innanbýggja:**Automatstöðir:* Friar samtalur millum felagar alt samdøgrið.*Aðrar stöðir:* 1 kr. fyri hvørt uppkall millum kl. 24.00 og kl. 6.00.*Utanbýggja:**Automatstöðir:* Vanligt gjöld alt samdøgrið sín millum.*Automatstöðir til aðrar stöðir:* 1 kr. fyri hvørt uppkall til tær stöðir, ið verða órógváðar millum kl. 24.00 og kl. 6.00, automatstöðirnar undantiknar.*Aðrar stöðir:* 1 kr. fyri hvørt uppkall til tær stöðir, ið verða órógváðar millum kl. 24.00 og kl. 6.00.*Aðrar stöðir til automatstöðir:* 1 kr. fyri hvørt uppkall til tær stöðir, ið verða órógváðar millum kl. 24.00 og kl. 6.00, automatstöðirnar undantiknar.

Sum endurgjald fyri avtikna úrtíðargjaldið, verður samsýningin til „aðrar stöðir“ fyri avgreiðslu av telefonfeløgum í telefonfíð hækkað við kr. 30. frá kr. 20. til kr. 50. per felaga árliga.

Í § 3 verður „1. oktober 1959“ í báðum tekstum broytt til „1. apríl 1960“.

Takster for tilringning i ntide. (Sagnedage).

*Indenbys:**Automatcentraler:* Fri samtaler mellem abonnenter hele døgnet.*Andre centraler:* 1 kr. for hvert opkald mellem kl. 24.00 og kl. 6.00.*Udenbys:**Automatcentraler:* Normal takst indbyrdes hele døgnet.*Automatcentraler til andre centraler:* 1 kr. for hvert opkald til centraler, der forstyrres mellem kl. 24.00 og kl. 6.00, automatcentralerne undtaget.*Andre centraler:* 1 kr. for hvert opkald til de centraler, der forstyrres mellem kl. 24.00 og kl. 6.00.*Andre centraler til automatcentraler:* 1 kr. for hvert opkald til de centraler, der forstyrres mellem kl. 24.00 og kl. 6.00, automatcentralerne undtaget.

Som erstatning for ophævelsen af utidsgebyret forhøjes godtgørelsen til „andre centraler“ for ekspedition af telefonabonnenter i tjenestetid med kr. 80.00, fra kr. 20.00 til kr. 50.000 per abonnent per år.

I § 3 ændres „1. oktober 1959“ til „1. april 1960“.

2. og 3. viðgerð 24. mars 1960.

§ 1 samtykt 18—0.

Breytingaruppskot til § 2 samtykt 18—0.

§ 2 so broytt " 18—0.

Breytingaruppskot til § 3 " 18—0.

§ 3 so broytt " 18—0.

Lógin í sinni heild " 17—0.

## 16. Veðhald av láni til Vestmanna kommunu til havnabygging.

Ár 1959, 6. august legði lögmaður fram soljóðandi

### UPPSKOT

til

**løgtingslóg um veðhald fyri láni 600.000 kr. til Vestmannahavnar sóknar kommunu til havnabygging.**

#### § 1.

Landsstýrið verður heimilað til landskassans vegna at veðhalda fyri láni 600.000 kr. til Vestmannahavnar sóknar kommunu til havnabygging í Vestmannahavn.

#### § 2.

Heiða lóg kemur í gildi beinan vegin.

**løgtingslov om garanti for lån 600.000 kr. til Vestmannahavn søknar kommune til havneanlæg.**

#### § 1.

Landsstyret bemyndiges til på landskassens vegna at garantere for lån 600.000 kr. til Vestmannahavnar sóknar kommunu til havneanlæg i Vestmannahavn.

#### § 2.

Denne lov træder i kraft straks.

### Viðmerkingar:

Vestmannahavnar sóknar kommuna hefur vent nær til landstýrið við umsókn um landakassaábyrgð fyrir láni, sum kommunan setlar at taka í samband við úthyggjan av kajuni í Vestmannahavn.

Kostnaðurin er settur til um 1.200.000 kr. og er studningur úr landakassanum játtaður í lögtingslóg nr. 56 frá 8. nov. 1958 við 50 pct.

Kommunan setlar at fáa fyrireika lántøku og søkir tí nú um landakassaábyrgð fyrir lánløum.

Ætlandi veitir ríkiskassin studning til byggingina, so veruliga ábyrgð landakassans verður sostatt ikki meira enn 25 pct. av byggikostnaðinum ella fyri tann part, sum kommunan sjálv skal rinda.

Annars kann verða lagt aftrat, at Vestmannahavnar kommuna er væl fyri fíggjarliga og kann landstýrið tí mæla til, at lögtingið gongur umsøkjaranum til mæti.

1. viðgerð 8. august og 20. oktober legði havna- og veganevndin fram soljóðandi

### ÁLIT

Vestmanna sóknar kommuna hefur vent nær til landstýrið við umsókn um landakassaábyrgð fyrir láni sum kommunan setlar at taka í samband við úthyggjan av kajuni í Vestmanna. Kostnaðurin er settur til um kr. 1.200.000. og er studningur úr landakassanum játtaður við lögtingslóg nr. 56 frá 8. november 1958 við 50 pct. Málið var víst til havna- og veganevndina.

Vestmanna kommuna er eftir hvat ið upplýst er fyri nevndini so væl fíggjarliga stímbrað, at lögtingið ógvuliga væluttan ampa kann geva ta umbiðna ábyrgð.

Nevndin mælir sostatt tinginum til at samtykkja landstýrisins uppskot um ábyrgð fyrir láni stórt kr. 600.000. til Vestmanna kommunu til havnabygging.

2. viðgerð 22. og 3. viðgerð 23. oktober 1959.

Lógaruppskotið samtykt 26 - 0.

## 17. Veðhald av láni til Froðbiar kommunu til havnagerð.

Ár 1959, 8. august legði lögmaður fram soljóðandi

### UPPSKOT

til

**løgtingslóg um veðhald fyri láni 200.000 kr. til Froðbiar sóknar kommunu til havnagerð.**

**løgtingslov om garanti for lån 200.000 kr. til Froðbiar sóknar kommune til havneanlæg.**

#### § 1.

Landsstýrið verður heimilað til landskassans vegna, at veðhalda fyri láni 200.000 kr. hjá Froðbiar sóknar kommunu til havnagerð á Tvøroyri.

#### § 1.

Landsstyret bemyndiges til på landskassens vegne at garantere for lån 200.000 kr. til Froðbiar sóknar kommune til havneanlæg i Tvøroyri.

#### § 2.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin.

#### § 2.

Denne lov træder i kraft straks.

### Viðmerkingar:

Froðbiar sóknar kommuna hevur vent sær til landsstýrið við umsókn um landsstýrisábyrgd fyri láni, sum kommunan ætlar at taka í samband við betring av havnaviðurskiftunum á Tvøroyri.

Tað lán, sum kommunan søkir um at fáa landskassaábyrgd fyri, er til fyrsta part av tí bygging, sum ætlað er at kosta um 750.000 kr. og sum stuðningur er veittur til í løgtingslóg nr. 58 frá 8. nov. 1958.

1. viðgerð 16. oktober og 22. oktober legði fíggingarnevndin fram soljóðandi

### ÁLIT

Í viðmerkingunum frá landsstýrinum verður sagt, at ætlan kommununar er í fyrstu atleggja útbyggja fyri kr. 750.000. og er tað til hesa bygging lánid skal nýtast.

Í 1958 hevur skattalantøkan verið kr. 486.114,89.

Kommunurnar føstu lán vóru 31. decembar 1958:

Fyribils lán..... kr. 339.808.

Onnur skuld..... „ 300.881.

..... „ 31.861.

kr. 672.000.

Havnin hevði hesa skuld:

|                   |   |          |
|-------------------|---|----------|
| Føst lán .....    | „ | 471.133. |
| Onnur skuld ..... | „ | 24.913.  |

kr. 1.168.046.

Ognir kommunurnar ..... kr. 1.670.056

Ognir hjá havnalafnum ..... „ 1.772.466 „ 3.442.522.

Skattæftirstøðan var 31/12-1958 kr. 387.956.

Nevndin hevur viðgjørt málið og mælir til, at landstýrið landskassaus vegna tekur ábyrgd fyri einum láni til nevnda endamál oppi kr. 200.000 og mælir sostatt tinginum til at samtykkja uppskot landstýrisins.

2. viðgerð 23. og 3. viðgerð 26. oktober 1959.  
Lógaruppskotið samtykt 18—0.

## 18. Veðhald av láni til Sands kommunu til havnabygging.

Ár 1959, 8. august legði lögmaður fram söljóðandi

### UPPSKOT

til

løgtingslov um veðhald fyri láni 500.000 kr. til Sands sóknar kommunu til havnabygging.

#### § 1.

Landstýrið verður heimilað til landskassans vegna at veðhalda fyri láni 500.000 kr. hjá Sands sóknar kommunu til havnabygging á Sandi

løgtingslov om garanti for lån 500.000 kr. til Sands sóknar kommune til havneanlæg.

#### § 1.

Langstýret hemyndiges til på landskassens vegne at garantere for lån 500.000 kr. til Sand sóknar kommune til havneanlæg på Sand.

## § 2.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin.

## § 2.

Denne lov træder i kraft straks.

## Viðmerkingar:

Sand sóknar kommuna hefur vent sær til landstýrið fyrri at fáa viðhald landskassana fyrri láni, sum kommunan ætlar at taka í samband við viðk-an av havnalagnum á Sandi.

Sands kommuna er millum tær kommunur, sum eftir lögtingslóg nr. 56 frá 3. nov. 1958 fáa studning til havnabygging við 50 pct. av byggi-kostnaðinum.

Eftirnevndu lóg er ætlað, at Sands kommuna byggir fyrri 1.000 000 kr.

Kommunan vil nú fara undir at leggja til rættis tað fíggjarliga grundarlagið undir byggingina og er ætlanin at søkja lán hjá Kreditforenin-gen af kommuner i Danmark.

Landsverksfreðingurin hefur í hondum at gera tekningar og vil kom-munan fara undir byggingina so skjótt tekningarnar og tað fíggjarliga grund-arlagið er í lagi.

Landsstýrið ásannar, at fyrri neyðini er hjá Sands bygd at fáa havna-viðurskiðini í betur lag, enn nú er og setur landstýrið tí fram uppskot um at ganga umsóknini á mæti.

1. viðgerð 15. oktober og 22. oktober legði fíggjarnevndin fram  
søljóðandi

## ÁLIT

Í viðmerkingum landstýrisins verður sagt, at Sands kommuna hefur fingið játtað kr. 1 000.000 til havnabygging og at kommunan er í ferð við at leggja til rættis tað fíggjarliga grundarlagið. Sækt verður um ábyrgd av láni uppá kr. 500.000.

Kommununar skattainntøka var fyrri 1958 ..... kr. 120.418.

Eftirstøður 31/12 1958 ..... kr. 47.434.

Í føstum lánum hevði kommunan 31/12-58 ..... " 184.232.

Aðra skuld ..... " 10.500.

Ognir kommununar vóru sama dag uppgjörðar til  
kr. 618.700.

Fíggjarnevndin, sum hefur viðgjørt málið, mælti til, at landstýrið landskassana vegna tekur ábyrgd av einum láni uppá kr. 500.000 til nevnda endamál og mælti tinginum til at samtykkja uppskot landstýrisins.

2. viðgerð 23. oktober og 3. viðgerð 26. oktober 1959.

Lógaruppskotið samtykt 17—0.

## 19. Nýggj læraralønarlóg.

Ár 1959, 8. august legði N. Winther Poulsen landstýrismaður fram  
soljóðandi

### UPPSKOT

til

samtyktar.

Sett verður í gildi í Føroyum nýggj lóg um løningar v. m. til lærarar  
fólkaskúlans svaraði til ríkislóg nr. 156, 7. juni 1958 við teinum broytingum  
og uppliskoytum, ið nevnd eru í viðlagda skrivi frá Føroya skúlastjórn „vedr.  
ny lærarlønningslov for Færøerne“ og í viðlagda skrivi frá undirvísingarmi-  
steriinum dagfest 28. juli 1959. Lógin verður galdandi frá 1. apríl 1958.

### Viðmerkingar:

7. marts 1959 hóvur landstýrið frá Føroya skúlastjórn fingið soljóð-  
andi skriv:

„Efter at der ved lov nr. 156 af 7. juni 1958 er gennemført en ny lønnings-  
lov for folkeskolens lærere i Danmark, har skoledirektionen foretaget en gen-  
nemgang af nævnte lov med henblik på gennemførelsen af en tilsvarende lov  
for folkeskolens lærere på Færøerne.

Et af skoledirektionen udarbejdet udkast til bemærkninger vedrøren-  
de ny lærerlønningslov for Færøerne har været forelagt Færøernes lærerfor-  
ening, som i skrivelse af 23. februar 1959, hvor afskrift vedlægges, har fore-  
slået visse ændringer. Skoledirektionen har i et møde den 25. februar 1959  
behandlet lærerforeningens forslag og har vedtaget at gå ind for de foreslå-  
ede ændringer bortset fra det om fagkonsulenter og faginspektører anførte,  
jfr. lærerforeningens henvisning til side 4, linie 1, ad 5 lkl. og ad 6. lkl.  
Skoledirektionen er enig i det i foreningens skrivelse i slutningen anførte om,  
at der kan gives lærere, der underviser ved flere skoler, et bestillingstillæg,  
hvis størrelse fastsættes på skoleplanen. En bestemmelse herom er derfor  
foreslået indsat i den nye lærerlønningslov. Dog er det med hensyn til ud-  
giften til sådanne tillæg et spørgsmål, om ikke denne — ligesom det er til-  
fældet ifølge den gældende regel i § 8, stk. 2, jfr. § 23 og § 26, stk. 1, i  
den færøske lærerlønningslov af 12. april 1949 og ifølge den tilsvarende regel  
om befordringsgodtgørelse i den danske folkeskolelov (lovbekendtgørelse nr.  
220 af 18. juni 1958 § 27) — bør afholdes af vedkommende kommuner.

Der er herefter af skoledirektionen udarbejdet de vedlagte bemærk-  
ninger vedrørende en ny lærerlønningslov for Færøerne, hvori der er taget  
hensyn til de af Færøernes lærerforening fremsatte forslag i det ovenfor an-  
førte omfang, og skoledirektionen har vedtaget at foreslå, at der gennemføres

en ny lærerlønningslov for Færøerne svarende til lov nr. 156 af 7. juni 1958 med de i bemærkningerne anførte ændringer.

Man skal herved forelægge sagen for landstyre, idet man skal bemærke, at det er skoledirektionens hensigt — når hjemmestyrets behandling af sagen er tilendebragt — at forelægge sagen for undervisningsministeriet med henblik på gennemførelsen af en rigslov om lønninger m. v. til lærere ved folkeskolen på Færøerne.

Der vedlægges 40 eksemplarer af lov nr. 156 af 7. juni 1958 og af de omhandlede bemærkninger samt af Færøernes lærerforenings skrivelse af 23. februar 1958. Endvidere vedlægges et antal eksemplarer af lønningskommissionens 8. betænkning, idet bemærkes, at det ikke er muligt at fremskaffe yderligere eksemplarer heraf.

Meðan stataministari og undirvísingarmínistarin vóru í Føroyum í summar, samráddist landstýrið við teir um at brúka eina aðra býttisreglu millum statskassa og landskassa av lønarútreiðsluni enn hana. Ið lógfest er við galdandi læraralønarlóg frá 1959, ella helvt til hvønn. Sum tað framgongur av viðlagda skrivi frá undirvísingarmínisteriinum dagfest 28. juli 1959 var ynski landstýrisins, at statskassin eins og í Danmark tó tey 85 pet. av útreiðsluni. Hesa býttisreglu heldur ríkisstýrið av ymsum grundum seg ikki kunna góðtaka, men heldur seg hinvegin kunna góðtaka, at býtt verður við 55 pet. til statskassan og 45 pet. til landskassan. Hetta nýggja býti førur við sær, at meirútreiðsla landskassans hóast nýskipanina yvirhøvur hækkar lønirnar við um 478 000 kr., verður bert 67.000 kr. í mun til játtanina á fliggjarløgtingelógini 1959/60, 1.800 000 kr.

Landstýrið er av teirri uppfatan, at innanfyrri ein og sama ríkisfelagskap ber ikki til flongdini at halda ymskar lønir fyri fólk við serkunnleika, úrlitið verður at endanum, at hetta fólk flytur burtur har tey frægstu lønarkoruni eru, ið hvussu er kann eingin rokna við, at fáa fólk henda veg og enn er so, at tørvur er á fólk við serkunnleiku.

Út frá hesum heldur landstýrið tað vera avgerandi neyðugt um fólkaskúlin skal røkjast væl, at læraralønirnar eru tær somu í Danmark og í Føroyum.

1. viðgerð 13. oktober og 30. oktober legði skúlanevndin fram sáljóðandi

### ÁLIT

Viðlögð skjel í mállum eru ríkislóg nr. 156 av 7. juni 1958, Lov om lønninger m. m. til folkeskolens lærere, viðmerkjingar frá skúlastjórnini til hesa lóg, og bræv frá undirvísingarmálaráðnum viðvíkjandi somu lóg. Nevndin hevur gjørt ymsar kanningar í málinum. Millum annað eru fløgur upplýsingar um lønarstøddirnar, tær núverandi læraralønirnar og tær eftir tí nýggja lógini, bæði byrjarlønin og lønin, tá hon er komu í hæddina. Eftir hesum virðili, sum nevndin hevur fingið frá skúlastjórnini, vísir tað seg, at gamla lógin gjørdi lønarligan mun ímillum lærarar við próvskúlar og lærarar við vanligar bygðaskúlar, eins og millum fyrsta og annarlærarar.

Eftir uppskotinum til hesa nýggja lógina skal ongin slíkur lønarligur

munur vera í millum fyrsta og annarlærara elne og byrjaralønina hjá lærarum við próvskúlar og bygðaskúlar verður hin sama.

Sum yvirliðið vísir, er lítil munur á byrjaralønini eftir tí gomlu og nýggju lógini. Hjá lærarum við próvskúlar er byrjaralønin kr. 12.282,56 eftir gomlu og kr. 12.886,40 eftir nýggju lógini, munur kr. 108,84. Endalønin fyri hesar lærarar er eftir gomlu lógini kr. 16.043,16 og eftir nýggju kr. 16.704,00, munur 660,84.

Hjá yvirlærarum er byrjaralønin eftir gomlu lógini kr. 14.962,56 og eftir nýggju kr. 18.144,00, munur kr. 3.181,44, og endalønin hjá hesum er ávikavist kr. 17.614,20 og kr. 21.024,00, munur kr. 3.409,80.

Hjá skúlainspektorum er byrjaralønin eftir núgaldandi lóg kr. 17.614,20 og eftir uppskotinum kr. 21.600, munur kr. 3.985,80. Endalønin er ávikavist kr. 22.152,60 og kr. 25.920,00, munur kr. 3.767,40.

Hjá fyrsta- og einlærarum við bygðaskúlar er núverandi byrjaralønin kr. 12.061,56, meðan hon eftir uppskotinum er sett til kr. 12.826,40, ein munur uppá kr. 264,84. Endalønin hjá hesum er ávikavist kr. 15.823,56 og kr. 19.584,00, munur kr. 3.760,44.

Hjá 2.-lærarum er núverandi byrjaraløn kr. 11.325,00 og eftir uppskotinum kr. 12.826,40, munur kr. 1.001,40, og endalønin ávikavist kr. 14.889,86 og kr. 19.584,00, munur kr. 4.694,64.

Hjá landskúlaráðgevaranum er núverandi byrjaraløn kr. 17.614,20 eftir uppskotinum kr. 24.768,00, munur kr. 7.153,80, og endalønin er ávikavist kr. 28.413,80 og kr. 28.800, munur kr. 386,20. Nevnst kann, at hesi nevndu tölur eru lóntar, tá ið pensiónsgjaldið er tikið burturav.

Størstu munurin, har tað snýr seg um vanligar lærarar, er hjá 2.-lærarum, har munurin á byrjaralønunum er kr. 1.001,48 og á endalønunum kr. 4.694,64. Hetta kemst av, at eftir tí gomlu lógini var á byrjarløn hjá 1. og 2. lærara, meðan teir eftir uppskotinum fáa somu byrjarløn.

Nevndin er annars ikki samd um eitt felagsuppskot, men hevur bytt seg í ein meiriluta (J. H. Danbjørg og Marius Johannesen) og triggjar minnilurar (Leon Joensen, Hanus við Høgadalsá og Knút Wang).

Meirilutin heldur, at so leingi okkara skúlaviðurskiptir eru felagsmál, so ber tað ikki til, at tað skal vera stórvegis munur á lønarkorum donsku læraranna og okkara, og serliga ikki, tá ein partur av lærarunum, realskúla-lærararnir eins og summir aðrir tænaðsmenn og onnur starvsfólk longu hava fingið løn, sum liggur javnbjóðis donskum lønum. Tað tykist sum áhugin fyri og hungurin til at bæta um skúlaskep okkara er í stórum vaksandi. Tað verður stórir og prýðiligir skúlar byggdir ymsa staðni um landið, og at tann tíð tað tykist at vera minsti møguleiki fyri at seta realskúla ella preliminærskúla á stovn, har verður hann settur. Tað gevur at bíta nú seinast í Vágnum, í Fuglafirði og á Glyvrum.

Men nýggir skúlar og nýggjar skúlaskeipatr duga onki, eru ikki lærarar til, og nú í nógv ár hevur læraratrot verið í Føroyum. Í løtuni verða 28 lærarapláss rekt við fólki, sum ikki hevur lærarapróg. Komandi tvey ár sigur skúlastjórnin, at 8 nýggj lærarapláss skulu skipað við teir tveir nýggju preliminærskúla skúlarnar umframt tøv, sum skipað verða við aðrar skúlar. Í 1960 koma 21 nýggir lærarar út úr læraraskúlanum her og í 1962 17 lærarar. Hetta verður ikki nóg mikið til at bæta um troðið, ið er, og gjarna skuldi eitt lítið avlof verið av lærarum, um væl var verðið.

Hetta skuldi ein nýggj lønarlóg kunnað bætt um, sum frálíður.

Meirilutin hevur fingið til vega uppskot til lóg um lønir o. a. hjá lærarum við fólkaskúlan í Føroyum. Hetta er nýggja danska lønarlógin, Lov nr. 156 af 7. juni 1958 við teim broytingum, sum skúlastjórnin og undirvísingarmálaráðið hava skotið upp at gera.

Meirilutin í nevndini mælti til at samtykkja hetta uppskot við fylgjandi broytingum: Í § 6, stk. 6 í síðsta patti verður aftan á „undervisningsministeren“ sett „efter indhentet erklæring fra Færøernes landstyre“. Í § 7, stk. 1, síðsta patti verður sett sum nýtt punktum: „Forinden forelæggelsen for ministeriet indhenter skoledirektionen landstyrets udtalelse“.

Í § 7, stk. 2, síðstu reglu verður sett aftan á ministeren „efter samråd med Færøernes landstyre“.

Í § 8, stk. 1, næstsíðsta punktum verður sett aftan á „ministeren“ „efter indhentet erklæring fra Færøernes landstyre“.

Í § 13, stk. 3, mitt í stykkinum verður aftan á „bestemmelse“ sett „der træffes efter samråd med Færøernes landstyre“.

Í § 14, stk. 2, aðru reglu verður sett aftan á „undervisningsministeriets“, „og Færøernes landstyre“, og í somu grein og sama stykki í triðju síðstu reglu verður sett aftan á „afgørelse“ der træffes efter samråd med Færøernes landstyre“.

Í § 17, næstseinastu reglu verður sett aftan á „undervisningsministeriet“, „Færøernes landstyre“.

Í § 30, stk. 1 verður sett aftan á „undervisningsministeren“ efter samråd med Færøernes landstyre“.

Í somu grein og sama stykki í triðjusíðstu reglu verður aftan á „sagen“ sett „med landstyrets udtalelse“.

Í somu grein stk. 2, næstseinastu reglu millum „dog“ og „bemyndiget“ verður sett „efter samråd med Færøernes landstyre“.

Í somu grein stk. 4, síðsta patti verður millum „dog“ og „bemyndiget“ sett „efter samråd med Færøernes landstyre“. Í somu grein stk 8, verður í staðin fyri „undervisningsministerens“ sett „skoledirektionens“.

Í § 32, 2. lønningsskalse, næstseinastu reglu verður aftan á „undervisningsministeren“ sett „efter indhentet erklæring fra Færøernes landstyre“.

Í § 37, stk 1 C verður í staðin fyri „undervisningsministeren“ sett „skoledirektionen“.

Í somu grein stk. 2, síðstu reglu verður aftaná „undervisningsministeren“ sett „efter samråd med Færøernes landstyre“.

Í § 42, stk. 3, triðju síðstu reglu verður í staðin fyri „undervisningsministeriet“ sett „skoledirektionen“.

Í somu grein stk. 4 verður í staðin fyri „ministeren“ í tveimum støðum sett „skoledirektionen“.

Í somu grein stk. 5 verður skoytt upp í endan „og Færøernes landstyre“.

Í § 50, stk. 6, síðstu reglu verður aftan á „bestemmelse“ sett „der træffes efter samråd med Færøernes landstyre“.

Í § 50, stk. 4, fyrsta patti næstseinastu og seinastu reglu verður „halvdelen af“ og „pr. 1. april 1950 og halvdelen“ strikað.

Í § 51, stk. 1 verður „1958“ broytt til „1959“ og í somu grein stk. 3 verður „1958“ broytt til „1959“.

Í § 52, stk. 2 verður „1958“ broytt til 1959“.

Minnilutin (Knút Wang) førir fram:

1. Vit kunnu ikki taka undir við eini lønhækkingarlóg fyri lærarar, ið minskar um okkara part í føroyska skúlanum.

2. Vit halda ikki, at fliggjarliga umstøðurnar hjá okkum nú loyva einari reellari lønarhækking, men vísa til tað, ið lærararnir siga á vegna prís-væksturin, síðani lønarstopp var sett leimum.

3. Álagt verður landsstýrinum at gera uppskot til føroyska tænastrámannalóg, har lønirnar byggja á føroyskum lívikostráða.

4. Vit mæla til, at lønarlagið hjá lærarum verður broytt, so teir yngri lærararnir koma skjótari upp í løn.

(Minnilutin (Hanus við Høgadalsá) mælir frá, at Føroya lögting samtykkir „Forslag til lov om lønninger m. m. til lærere ved folkeskolen på Færøerne“. — Flokkurin flytir fram, at tað eru óráð at hækka lønarútreiðslur hins almenna, samstundis sum Føroya lögting er fullvitandi um, at inntøkurnar sum heild eru fallandi og útreiðslur hins almenna stígandi.

Meirilutin (J. H. Danbjørg og Marius Johannsen) setur fram fylgjandi

### UPPSKOT

Sett verður í gildi í Føroyum nýggj lóg um lønir o. a. soleiðis orðað sum í uppskoti frá nevndini kallað „Forslag til lov om lønninger m. m. til lærere ved folkeskolen på Færøerne“ við teim broytingum, sum skotnar eru upp í áltí meirilutans.

Minnilutin (Leon Joensen) setur fram fylgjandi

### UPPSKOT

*Principalt:*

Tær lønir, ið fara upp um kr. 18.000 um árið, antin sum grundløn ella sum endaløn, verða bert hækkaðar við 50 per. av tí í lógaruppskotinum nevndu hækkingum oman fyri kr. 18.000. Lógin verður galdandi fyri 1. apríl 1958.

*Subsidert:* Uppskot meirilutans.

### UPPSKOT

frá

minnilutanum (Knút Wang).

Við teimum í álitinum av minnilutanum (K. Wang) framferdu høvuðs-ejónarmiðum sum grund, verður lønaruppskotið at senda aftur til landsstýrið til nýggja viðgerð.

2. viðgerð 30. oktober 1959.

Minnilutauppskot (K. Wang) varð sett undir atkvæðu við nafnakall.

*Ja atkvæddu:* P. Petersen, N. H. Jacobsen, K. Wang, H. Djurhuus, V. Nielsen, Kj. Mohr, J. Høgnesen, S. Joensen, H. v. Høgadalsá.

*Nei atkvæddu:* J. Simonsen og Fr. Hansen.

*Atkvæddu ikki:* J. Lindenskov, J. Cr. Olsen, J. H. Danbjørg, S. Petersen, M. Johannesen, Tr. Samuelson, L. Joensen, A. Djurhuus, H. Petersen, J. P. Davidsen, H. Iversen, Nolsøe, K. Djurhuus, P. M. Dam, P. J. Olsen, H. Hansen, J. Fr. Øregaard.

*Burturstaddir:* E. Patursson, og H. Joaspersen.

Uppskotið fall 9—2.

Minnilutauppskot (L. Joensen) fall 11—0.

Minnilutauppskot (J. H. Danbjørg og M. Johannesen) varð sett undir atkvæðu við nafnakall.

*Ja atkvæddu:* J. Lindenskov, J. C. Olsen, J. H. Danbjørg, S. Petersen, M. Johannesen, Tr. Samuelson, L. Joensen, A. Djurhuus, H. Petersen, J. P. Davidsen, H. Iversen, D. Nolsøe, K. Djurhuus, P. M. Dam, P. J. Olsen, H. Hansen, J. Fr. Øregaard.

*Nei atkvæddu:* N. H. Jacobsen, K. Wang, H. Djurhuus, S. Joensen, J. Simonsen, V. Nielsen, Kj. Mohr, Fr. Hansen, J. Høgnesen, H. v. Høgadalsá, H. Joaspersen.

*Atkvæddu ikki:* P. Petersen.

*Burturstaddur:* E. Patursson.

Uppskotið samtykt 17—11.

---

## 20. Veðhald av láni til telefonverk Føroya lögtings.

Ár 1959, 8. august lagði lögmaður fram söljóðandi

### UPPSKOT

til

løgtingslóg um veðhald fyri láni  
til telefonverk Føroya Løgtings.

#### § 1.

Landsstýrinum verður heimilt at  
veðhalda landskassans vegna fyrirk.  
700.000 í láni til Telefonverk Fø-  
roya Løgtings. Lánið verður at nýta  
í samband við úthvgging av telefon-  
verkinum í árinum 1959.

#### § 2.

Henda lóg kemur í gildi beinan  
vegin.

løgtingslov om garant for lån til  
Telefonverk Føroya Løgtings.

#### § 1.

Landsstyret bemyndiges til på  
landskassens vegne at garantere for  
lån kr. 700.000 til Telefonverk Fø-  
roya Løgtings. Lånet skal anvendes  
i forbindelse med udbygning af tele-  
fonværket i året 1959.

#### § 2.

Denne lov træder straks i kraft.

### Viðmerkingar:

Landsstýrið hevur frá telefonverkinum fingið áheitan um, at tað er  
neyðugt hjá verkinum at fáa heimild frá lögtinginum at læna kr. 700.000 til  
viðkan av verkinum í 1959, so sum tilskilað er í niðanfyri stundandi ný-  
byggingarætlan fyri árið 1959.

|     |                                                                                            |             |
|-----|--------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| 1.1 | Apparaturm til Runavík og Klakksvík við unteggging<br>av erøðunum til heilautomatik        | kr. 120.000 |
| 1.2 | Arbeðsløn til útløftan av apparattilfarið í Runavík og<br>Klakksvík                        | „ 10.000    |
| 1.3 | Montering av 500 heilautomatiskum numrum á Tórshavnar telefonstöð                          | „ 15.000    |
| 1.4 | Montering av nýggjari heilautomatiskari telefonstöð í<br>Runavík (hol. bygningstarbeiði)   | „ 30.000    |
| 1.5 | Montering av nýggjari heilautomatiskari telefonstöð í<br>Klakksvík (hol. bygningstarbeiði) | „ 25.000    |
| 1.6 | 1 eyka interuban borð í Klakksvík                                                          | „ 10.000    |
| 1.7 | 1 eyka „ „ í Tórshavn                                                                      | „           |
| 2.1 | 8 kanalVHF-radiotelefon samband Tórshavn-Runavík                                           | „ 110.000   |

|                                                                        |                  |
|------------------------------------------------------------------------|------------------|
| 2.2 8 kanal VHF-radiotelefonsamband Tórshavn-Vágarnar                  | kr. 120.000      |
| 2.3 100 pör 0.7 mm kaðal Tórshavnar telefonstöð Húsareyn VHF-radiostöð | " 50.000         |
| 3. Ymiskar aðrar nýbyggingar                                           | " 100.000        |
| 4. Telefonkaðal til Kollafirðar                                        | " 100.000        |
|                                                                        | -----            |
|                                                                        | íalt kr. 700.000 |

Til hesa nýbyggingarætlan hevur telefonverkið hesar viðmerkingar:

*ad 1.1.—1.7:* Peningur til hernevnda tilfar og arbeiðslan er neyðugur fyri at kunna montera og seta í drift automatstöðirnar í Runavík og Klakksvík og útbygging av Tórshavnar stöð. Tey fyrr upptiknu lánini dekkja bert sjálvt keypið av automatstöðartilfarinum.

*ad 2.1—2.3:* Runavík verður uttan bygðasamtalavgreiðslu, við tað at hendau kemur at verða í Tórshavn.

Sambandið millum Tórshavn og Runavík er tveir guttaperkatelegraf-sjókaðalar ea 23 og 15 ára gamlir við íalt 6 tráðpörum. Við hjálp av transformarum fást í dag 10 samband yvir hesi 6 tráðpör, deils til Runavík og deils til Gøtu, Fuglafjørð, Kollafjørð og Hvalvík, men tá Runavík verður heil-automatísk kunna bert 6 upprunaligu linjurnar rýttast. Tær eru allar neyðugar með ikki nokk til trafíkk millum Runavík og Tórshavn.

Talið av stöðarleiddingum til hesar omannevnda stöðirnar verður tí væl muni. Fyri at fáa Runavík og harvið Eysturovna betri og skjótari samband verður tað bæði best og bílgast at seta upp eitt 8 kanal VHF-radiotelefonsamband Runavík-Húsareyn. Som nevnt eru sjókaðalarnir gamlir og kunna nær sum helst væntast at slitna. Hetta var hvat ið hendi við 8 pars sjókaðalanum til Vágarnar, sum eldri var um 15 ára gamal. Tá vóru bygðar 2 stállinjur frá Vágunum yvir Kvívík til Kollafirðar og heganí frá var samband við Tórshavn fingið við at taka linjur frá Kollafjørð-Tórshavn sambandinum. Hetta hevur tarnað trafíkkini frá Vágunum. Tað er tí tvingandi neyðugt at fáa fleiri og betri linjur til Vágarnar. Tað lættasta og biligasta er at gera hetta sum eitt 8 kanal VHF-radiotelefonsamband.

Hesi bæði radiosambandini krevja at lann núverandi kaðalin Tórshavn-Húsareyn, ið longu er ov lítil til tey samband, sum eru, má skiftast út við ein 100 pars kaðal.

*ad 3.* Herundir kemur umlegging av Porkeri, Hvalba-Sandvík o. a. stöðir til heilautomatískar stöðir. Viðkan av linjatalinum millum Klakksvík og Norðeyli og Viðureini og Svínov o. a.

Møguliga kann 1959, 1.6 og 1.7 bíða til 1960, men í staðin fyri verður neyðugt lungu í 1959 at gera 1960, 6., 40 pars kaðal millum Strondur og Saltnes, tí tilgongdin av lágum á Skála og Strondum hevur tey seinastu árin verið so stór, at 80 pars kaðalin næstan er fullur og stöðug tilgongd kann væntast, serliga frá Skála.

*ad 4.* Hildu verður beinast, at leggja kaðalin til Kollafirðar í samband við vegagerðina av oyggjarvegnum.

Vísandi til frammanfyri skal landstýrið leggja málið fyri lögtingið.

1. viðgerð 8. oktober og 28. s. m. legði telefonnevndin fram söljóðandi

### ÁLIT

Nevndin hevur havt fund saman við stjóranum fyri telefonverkinum, sum upplýsir, at tær tilskitaðu nýb ggingarætlanir fyri 1959 eru neyðugar fyri at tæna mest tørvandi útbýgging kann vera framd. Verkið hevur verið ført fyri yvir raksturin at gjalda regluligan avdrátt av lánum og vanligar smærri umvælingar og viðlíkahald, men tá tað tørvar størri nýbyggingar, má tað vera við lánum. Í løtuni hevur telefonverkið eitt samlað lán uppá um 2,9 mill. kr. Verkið er nógv niðurskrivað, so virðið er veruliga nógv størri enn tað er bókført fyri. Nýtslan av telefonini og somuleiðis telefonfelagatalið er støðugt vaksandi, og ferir hetta vaksandi inntøkur við sær. Í umbúna er eitt 6 ára útbýggingarætlan av telefonverkinum, sum vil gera verkið betri ført fyri at røkja sína skuld yvir fyri øllum landsins íbúgvorum.

So stótt mæltir nevndin tinginum til at samtykkja landstýrisins uppskot um veðhald fyri láni kr. 700.000 til telefonverk Føroya lögtings fyri árið 1959.

2. og 3. viðgerð 30 oktober 1959.

Uppskot landstýrisins samtykt 29—0.

## 21. Marknaðarættlanir.

---

Ár 1959, 9. august legði lögmaður fram soljóðandi

### UPPSKOT

til

samtyktar.

Lögtingið samtykkir at sett verður niður 7 manna tingnevnd til saman við landstýrinum og undir fyrisæti tess at viðgera marknaðarættlanir. Landstýrið fær umframt heimild at uppnenna triggjar limir til nevndina umboðandi vinnulívið.

1. viðgerð 13. október og beint til serstaka 7-mannanevnd.

## 22. Skattalóggávan.

---

Ár 1959, 8. august legði lögmaður fram soljóðandi

### UPPSKOT

til

samtyktar.

Lögtingið setur 7-manna millumtinganevnd til viðgerðar av skattalóggávu og leggja fram frágreiðing og uppskot, tá ið tingið kemur inn aftur.

---

## 23. Kioskloyvi fyri avlamin.

Ár 1959, 6. oktober legði lögmaður fram soljóðandi

### UPPSKOT

til

løgtingslóg um broyting í kgl. fyriskipan nr. 442, 21. november 1923, „om lukketid for butikker og lagre m. v.“.

#### § 1.

Í § 2 í kgl. fyriskipan nr. 442, 21. november 1923 „om lukketid for butikker og lagre m. v.“ verða gjørdar hesar broytingar:

Sum nýtt stk. 2 verður sett:

„Eftir tilmæli frá sóknarstýrinum kann fútin gera undantak frá reglunum í § 1 fyri avlamin.“

Stk. 2 verður stk. 3.

#### § 2.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin.

lagtingslov om ændring i kgl. anordning nr. 442 af 21. november 1923, „om lukketid for butikker og lagre m.v.“.

#### § 1.

I § 2 i kgl. anordning nr. 442 af 21. november om lukketid for butikker, lagre m. v. foretages følgende ændringer:

Som nyt stk. 2 indføjes:

„Efter indstilling fra kommunalbestyrelsen kan landfogden meddele undtagelse fra reglerne i § 1 for invalider.“

Stk. 2 bliver stk. 3.

#### § 2.

Denne lov træder straks i kraft.

### Viðmerkingar:

Eftir § 1 í kgl. fyriskipan nr. 442, 21. november 1923 „om lukketid for butikker og lagre m. v.“ skulu handlar v. m. vanliga vera afturlatnir millum kl. 7 á kvøldi og kl. 8 á morgun.

Frá hesi reglu er undantak gjørt í § 2 m. a. fyri kioskir, sum ikki handla við øðrum enn bløðum, programmum, tíðsskriftum postkortum, leysum bræverkum, brævbjálvum, telegrambløðum, frímerkjum, pennum, blækki og blýantum.

Nú er tað ivaleyst so, at hjá okkum kann ein handil avmarkaður, sum kioskirnar eru, ikki ella so at siga ikki geva so mikið av sær, at hann kann veita luttakaranum inntøku, ið honum tørvar at uppihalda sær og húsk. Inntøkurnar frá kioskunum eru tí oftast uppiðskoyti til aðrar inntøkur. Her er ikki hugsað um tær kioskirnar, ið fingu tey særligu loyvinu undir krígunum eftir fyrsta kunngerð nr. 41, 11. december 1942, og sum tær framvegis hava, at handla m. a. eisini við tubbaki.

Tað kundi verið grund fyri í vissum førum at givið loyvi at selt frá kiosk eisini aðrar vørur, enn tær, ið nevndar eru frammanfyri, so húski, ið

Ikki sær sær annan útvæg, her er hugsað um fólk, ið ikki eru arbeiðsar, kundu vunnið so mikið, at tey kundu liva av tílíkum handli. Her kann kommunustýrið kunnugt við viðurskiptini seta um tørvur er á at gera undantak og hvussu mikið uttan at ganga vanliga handlinum ella øðrum, ið kioskloyvi hava, ov nær. Holst eigur ikki meira enn eitt slíkt loyvi at vera givið i hvørjari bygd.

1. viðgerð 15. oktober og 5. apríl 1960 legði nevndin fram soljóðandi

### ÁLIT

Nevndin hevur viðgjørt málið og heldur, at kioskhandil, soleiðis sum honn nógvastaðni fer fram, er til størri skaða enn gagn.

Vegna tað, at nógvar av teimum vörum, sum har verða seldar, sum nú ol, barbarspritt, hárvatn og allar hin innfinttu kulerti litteratururin, er til títið gagn fyri ungdómin, sum meira enn onnur sækir hesi stöð.

Harafturímóti heldur nevndin, at tað er átroðkaði neyðugt, at vit fáa slua bevertaralóg, sum kann koma hesum óleynandi til líva og setur nevndin sostat fylgjandi

### UPPSKOT

Álagt verður landsstýrinum til komandi tingsetu at seta fram uppskot um bevertaralóg fyri Føroyar.

2. viðgerð 5. apríl 1960.

Uppskot nevndarinnar samtykt 16—0.

## 24. Broyting í gjeldunum hjá handilsferðandi.

Ár 1959, 6. október legði lagmaður fram söljóðandi

### UPPSKOT

til

løgtingslóg um at seta úr gildi lögtingslóg nr. 24, 21. februar 1950 um broyting í gjeldum fyri loyvi til handilsreisandi.

#### § 1.

Løgtingslóg nr. 24, 21. februar 1950 um broyting í gjeldunum fyri loyvi til handilsreisandi verður sett úr gildi.

#### § 2.

Henda lóg kemur í gildi belnan vegin. Teir, ið hava fingið loyvisbræv innan lógin kemur í gildi, kunnu ikki fáa part av gjaldinum aftur, hóast øll tíðin, loyvið er givið fyri, ikki er gingin.

løgtingslov om ophævelse af lögtingslov nr. 24 af 21. februar 1950 om ændring i afgiften for antagelsesbevis til handelsrejsende.

#### § 1.

Løgtingslov nr. 24 af 21. februar 1950 om ændring i afgiften for antagelsesbeviser til handelsrejsende ophæves.

#### § 2.

Denne lov træder straks i kraft. De, der har modtaget antagelsesbevis inden lovens ikrafttræden, kan ikke få en del af afgiften refunderet, selv om hele perioden, for hvilken beviset gælder, ikke er udløbet.

### Viðmerkingar:

Eftir lóg fyri Føroyar nr. 361, 13. december 1933 „om handelsrejsende“ skulu teir, ið hava tað til vinnu at ferðast fyri handilsfeløg, loyva loyvisbræv hjá fútanum, áðrenn teir byrja. Fyri loyvisbræv verður kravt gjald, ið fer í landskassan.

Meðan allir skulu rinda gjald uttan mun til, hvar felagið, teir ferðast fyri, er skrásett, í Føroyum, Danmark ella útlandinum, so er munur á gjeldunum soleiðis, at gjaldið fyri at umboða føroyskt ella danskt feløg er tað sama, meðan latið verður annað gjald fyri at ferðast fyri útlendskt. Munurin var so lítill eftir lógini frá 1933.

Í lögtingssetuni 1949, ambr. lögtingsfóðindi 1949, s. 354 var uppskot sett fram um at hækka gjældini fyri at umboða føroyskt ella danskt feløg. Orsøkin til, at uppskotið ikki umfataði útlendsk feløg, var, at gjældini fyri umboðan av brets-kum feløgum vóru bundin eftir handilsáttmála Danmark-Bretland millum, ambr. art. 6 í kunngerð nr. 225 frá 31. juni 1933.

Motiveringin fyri hækkingini var eftir álitinum í lögtingamálinum, „at vaksa um inntøkur landskassans“.

Fyri at lýsa henda spurningin nærri, so hava inntøkurarnar av gjøldnum eftir landskassaroknskapiinum verið hesar hesi fíggarár:

1956/57: kr. 11.890  
1957/58: „ 14.550  
1958/59: „ 11.550

Hildið verður órimiligt, at handilsferðandi fyri feroysk og donsk feløg skulu gjalda meira enn teir, ið umboða útlendak, t. d. bretsk feløg. Hæðstítt kemur, at hesi gjøld hava lítlan fiskalan týðning fyri landskassan. Mismunurin kann vera útjavnadur, um lögtingslóg nr. 24, 2. februar 1950, ið hækkaði gjøldini, verður sett úr gildi; gjøldini verða so tey somu tey vóru frammanundan.

Her verður skilað til, hvørji gjøldini vóru og hvørji tey eru:

*Feroyskildanskt felag.*

1988: kr. 50 fyri fyrsta felag  
„ 25 fyri hvørt fylgjandi.  
Loyvið hevur gildið eitt ár.

*Útlendskt felag.*

15 dagar kr. 40  
45 „ „ 100  
1 ár „ 300  
Fyri hvør fylgjandi ávika-  
vist kr. 20, kr. 50 og kr.  
150.

1950: kr. 300 fyri fyrsta felag.  
„ 150 fyri hvørt fylgjandi  
Loyvið hevur gildið eitt ár.

Óbroytt.

Um uppskotið verður framt, kann ætlaast, at inntøka landskassans av hesum gjøldum verður 1/3 lægri.

1. viðgerð 17. oktober og 5. apríl 1960 legði lógarnevndin fram  
søljóðandi

### NEVNDARÁTT

Landsstýrið hevur lagt fyri lögtingið lógaruppskot um avtøku av lögtingslóg nr. 24 frá 21. februar 1950 um broyting í gjøldum fyri loyvi til handilsferðandi. Við hesari lóg vóru gjøldini fyri handilsferðandi fyri feroysk og donsk handilsfeløg hækkaði 6 ferðir, meðan gjøldini fyri teir, ið umboða útlendak t. d. bretsk handilsfeløg vóru óbroytt vegna handilsáttmála. Ástælanin við hækkingini var at vaksa um inntøkur landskassans, men upplýsir landsstýrið, at hesi gjøld hava lítlan fiskalan týðning fyri landskassan. Tey geva okkurt um kr. 12 000 um árið.

Eisini vísir landsstýrið á tað órimiliga í, at handilsferðandi fyri feroysk og donsk feløg skulu gjalda meira enn teir, ið umboða onnur handilsfeløg.

Málið var við fyrstu viðgerð beint í lógarnevndina.

Nevndin hevur viðgjørt málið og hevur býtt seg sundur í ein minniluta.

Meirilutin (Sigurd Joensen, Poul Petersen og Sámuel Petersen) setur onki uppskot fram, meðan minnilutin (Trygve Samuelson og J. Fr. Øregaard) mælir tinginum at samtykkja uppskot landsstýrisins.

2. viðgerð 6. apríl 1960.

§ 1 í lógaruppskotinum varð sett undir atkvøðu við navnakall.

*Ja atkvøddu:* J. Lindenskov, J. H. Danbjørg, Tr. Samuelson, L. Joensen, A. Djurhuus, J. P. Davidsen, H. Iversen, D. Nolsøe, K. Djurhuus, P. M. Dam, P. J. Olsen, Halder Hansen.

*Nei atkvøddu:* N. H. Jacobsen, Johan Simonsen, Fr. Hansen, J. Høgnesen, S. Joensen, H. v. Høgadalsá, Hemming Jespersen.

*Atkvøddu ikki:* P. Petersen, S. Petersen, M. Johannessen, K. Wang, H. Djurhuus, V. Nielsen, Kj. Mohr, J. Fr. Øregaard.

*Burturstaddir:* Jens Chr. Olsen og E. Patursson.

Uppskotið fall 13—7.

## 25. Tunnel gjøgnum Borðoyinna.

Ár 1959, 6. oktober legði H. Djurhuus tingmaður fram soljóðandi

### UPPSKOT

til

1. lögtingslóg um lán til projekteringar av tunnel gjøgnum Borðoyinna.

§ 1.

Landsstýrinum er heimilt landskassans vegna at læna upp í kr.

løgtingslov om projektering af tunnel gennem Rorðoy.

§ 1.

Landsstyret bemyndiges på landeskassens vegne at optage lån op til

50.000 til projektering av tunnel  
gjøgnum Borðoyana.

kr. 50.000 til projektering af tunnel  
gennem Borðoy.

§ 2.

Henda lóg kemur í gildi beinan  
vegin.

§ 2.

Deune lov træder i kraft straks.

II. Arbeiðið við skitsu- og detailprojekteringini av tunnelliini í Borðoyinni verður beinan vegin latið upp í hendi á sama folagnum at gera sum ger detailprojekteringina av Hvalba-Trongisvágstunnelliini.

Viðmerkingar:

Málið um tunnelgrøvstur á Borðoyinni í samband við vegagerð, ið skuldi binda Klakksvík saman við bygðirnar við Hvannasundið og lætta um sambandið við Viðareidi og útoyggjarnar Fugloy og Svínøi varð í síni tíð reist av fólkaflokks- og sjálvstýrismonnum.

Í tingsetuni 1956/57 vóru framlagdar tvær áheitanir til Føroya lögting um vega- og tunnellgerð á Borðoyini. Önnur lögð fram av lögtingsmanni Hákun Djurhuus sum tingmál nr. 34 og hin av lögtingsmanni Rikard Jacobsen sum tingmál nr. 35.

Bæði tingmálini vóru beind í havna- og veganevndina.

Í tingsetuni 1957/58 komu mállut fyrri í havna- og veganevndini, har uppskot E hjá nevndini: Uppskot til kanning viðv. og lántøkur til vegagerð millum Klakksvík og Norðdepli, og millum Tvøroyri og Hvalba var samtykt við broytingaruppskoti frá lögtingsmanni Sámalt Petersen, ið var soljóðandi: 1. Landsstýrið letur kanna møguleikan fyrri at føra vegasamband millum Klakksvík-Norðdepli og Tvøroyri-Hvalba gjøgnum tunnelli, og um henda kanning sýnir, at vegaleiðin gjøgnum tílka tunnelli má haldast at vera bæði verkliga og fíggarliga forsvarlig, at lata vegagerðina fremja við neyðugari lántøku.

Enn er hvørki skitsu- og enn minni detailprojekt gjørt av vegasambandinum millum Klakksvík-Norðdepli.

Samsvarandi lögtingssamtyktini í tingmáli nr. 96/1957: Vegir og lendingar undir E 1, framlagt 29. mars 1958, varð álagt landsstýrinum at lata kanning fara fram bæði av Klakksvík-Norðdepli vegasambandinum og Hvalba-Trongisvágs vegasambandinum.

Á fíggarnevndarfundi 15. september 1959 er upplýst, at detailprojektering fer fram av Hvalba-Trongisvágsvegasambandinum og verður arbeiðið gjørt av byggifelagnum Højgaard & Schultz. Á sama fundi varð samtykt eftir uppskoti frá Poul Petersen, at landsverksfrøðingarnir skuldi fara undir at gera skitsuprojekt av tunnelliini á Borðoyinni.

Tá tað ikki er at vænta, at landsverksfrøðingsskrivstovan við tí manning og nógva arbeiði hon hevur nú, og útlit ikki er til, at manningin verður munandi økt, hevur umstøður og stundir til at gera skitsu- og detailprojektering av vegasambandinum við tunnelli millum Klakksvík og Norðdepli, er onki rimilgari og meira samsvarandi við lögtingssamtyktina í lögtingsmáli nr. 96/1957 E 1 enn at sama byggifelag, ið ger detailprojektið av Hvalba-Trongisvágsvegnum elisini ger skitsu- og detailprojektið av Klakksvík-Norðdeplavegnum og hava vit tí sett uppskot hesum samsvarandi.

1. viðgerð 14. október og 19. apríl 1960 legði feggjarnevndin fram  
soljóðandi

### ÁLIT

Nevndin hefur viðgjört hesi tingmál og hefur á fundi tann 15. september 1959, har landeverkfrøðingur Mikkjal Helmsdal var við, samtykt at biðja verkfrøðingin um at gera kostnaðarætlán fyri gerð av hesi tunnel.

Verkfrøðingurin hevur átiðið sær hetta arbeiði, men er enn ikki so langt komin, at hann í hesi tingsetu kann leggja úrslitið fyri tingið.

Minnilutin (Sigurð Joensen, Frederik Hansen, Sámal Petersen og Poul Petersen) mæla til at samtykkja uppskotið frá Hákun Djurhuus, sum í petti II mælir til at biðja firmaið Højgaard & Schultz, ið hevur projekterað tunnelli-  
na millum Tveroyri og Hvalba um at gera projekteringsarbeiðið.

Minnilutin (J. Fr. Øregaard, Andreas Djurhuus og Johan Poulsen) halda ikki tað er orsök til at undirmeta okkara egna verkfrøðingar og taka hálvgjørt arbeiði úr hondum teirra og lata tað til útlendskt firma, tá verkfrøðingar okkara mugu sælast at vera eins væl „kvalifiseraðir“ og til dømis danskir verkfrøðingar.

Minnilutin setur sostatt fram fylgjandi

### UPPSKOT

Landsverkfrøðingurin fær loyvi til at halda fram við projektering av tunnel gjøgnum Borðoyenna til projekteringin er liðug.

2. viðgerð 21. apríl og 3. viðgerð 23. apríl 1960.  
Lógaruppskotið samtykt 22—0.

## 26. Uppskot til samtyktar viðv. gerð av Oyggjarvegnum.

Ár 1959, 6. oktober legði H. Djurhuus tingmaður fram soljóðandi

### UPPSKOT

til samtyktar viðv. gerð av Oyggjarvegnum.

Álagt verður landsstýrinum at skipa so fyrri, at arbeiðið við Oyggjarvegnum, verður hildið áfram, tá Natovegurin er gjørdur norður um Mjerkadal, so arbeiði verður uttan íslit til samband er fengið við Kollafjarðar-Vestmannavegin.

Viðmerkingar:

Ferð eftir ferð hevur oyggjarvegurin verið til viðgerður her á tingi, og óneyðugt er tí einuferð enn at fara fram grundlægar fyrri, hví tað er av størsta týdningi, at fáa henda veg gjørdan, ið vil gera sambandið við høvðsstaðin frá og til í stórum betri hvat viðvíkir stórækjunum norðan- og vestanfyri.

Henda veruleika hevur Føroya lögting ásaðnað, tá tað í tingsetuni 1958 heimilaði landsstýrinum at taka lán upp til 8 mill. krónur til gerð av Oyggjarvegnum norður til Kollafjarðar.

Samstundis sum vit við frammantýri setta uppskoti til samtyktar vilja forða fyrri at steðgað verður við arbeiðinum uppá Oyggjarvegin, áðrenn samband er fengið við Kollafjarðar-Vestmannavegin, leggja vit soljóðandi áheitan frá íbúgvarum í Norðurstreymoy fyrri lögting og landsstýri:

Viðv. gerð av Oyggjarvegnum.

Hoystið 1958 heimilaði lögtingið í landsstýrinum at taka lán upp til 8 mill. kr. at nýta til gerð av Oyggjarvegnum norð til Kollafjarðar.

Í ár verður arbeiðið upp á vegin norð til Mjerkadala, og kann hetta vegastrekkið ætlast at verða liðugt næsta ár. Tá fer bert at íresta einar 5—6 km. til Kollafjarðar.

Vit undritaðu íbúgvarar í Norðstreym heita á háttvirða lögting og ta landsstýri um at bera so í handi, at ikki verður steðgað við arbeiðinum, men at hildið verður áfram, til Oyggjarvegurin er liðugur.

(259 underskriftir í Norðstreymoy).

1. viðgerð 11. oktober og 31. oktober legði havna- og veganevndin fram soljóðandi

## ÁLIT

Málið hefur verið til viðgerðar í vega- og havnanevndin. Í málinum liggja fylgjandi skjöl:

- 1) Adressa frá íbúgvarum í Vestmanna, Kvívík og Kollafirði við umleið 260 undirskriftum dagsett 6. október 1959,
- 2) Skriv frá Vestmanna sóknarstýri dagsett 15. október 1959.
- 3) Skriv frá Tórshavnar býráð dagsett 28. október 1959.
- 4) Skriv frá Havnar handverkarafelag dagsett 30. október 1959.
- 5) Skriv frá Handverksmeitarafelagnum dagsett 30. október 1959.
- 6) Adressa frá íbúgvarum í Suðurstreymoy við 180 undirskriftum.

Øll hesi skriv mæla til, at oyggjarvegurin skal gerast liðugur skjótast gjørligt. Uttan at koma nærri lán uppá forsøguna og málið oyggjarvegurin, ásannar nevndin týðningin av, at hetta vegararbeiði kann fullgerast sum skjótast og at landsstýrið skipar fyri neyðturviligum tiltøkum til fremjan av hesum máli.

Nevndin hefur býtt seg í ein meiriluta og fveir minnilutar.

Ein minniluti (Hákon Djurhuus) mælir tinginum til at samtykkja uppskot fólkalokksins.

Ein annar minniluti (Fr. Hansen og Johan Simonsen) vísir á, at løgtingið longu á heysti 1958 heimilaði landsstýrinum at taka upp lán, 8 mill. krónur, til gerð av oyggjarvegnum og leggur áherðslu á tann serliga týðning, ið oyggjarvegurin fer at hava sum sambindingarvegur millum ein meginpart av havnum, virkjum og borgurum í hesum landi og setur tí fram fylgjandi

## UPPSKOT

Landsstýrinum verður skipað beinanvegin at fara undir at gera oyggjarvegin úr Kollafjarðarvegnum til møtis við vegagerð, sum fer fram norður eftir oyggj.

## UPPSKOT

frá

meirilitanum (Hans Iversen, Andr. Djurhuus, Haldor Hansen, J. H. Danbjørg):

Landsstýrið lýtirleikar tey neyðugu tiltøk til fremjan og gerð av oyggjarvegnum.

## UPPSKOT

frá

Hákon Djurhuus:

Álagt verður landsstýrinum at skipa so fyrri, at arbeiðið við oyggj-

arvegin verður hildið áfram, tá Natovegurin er gjardur norður um Mjörkadal, so arbeitt verður uttan íslit til samband er fingið við Kollafjarðar-Vestmannavegin.

2. viðgerð 31. október 1959.

Uppskotið til samtyktar fali 11—0.

„ (H. Djurhuus) „ 12—0.

„ frá meirilutanum samt. 20—1.

## 27. Samráðingarnar um fiskirættindi í Grønlandi.

Ár 1959, 17. október legði lögmaður fram soljóðandi skrif við skjali:

Í samband við lögtingsmál nr. 27/1950, frágreiðing viðvíkjandi grönlandssamráðingunum verður viðlagt sent lögtinginum til eftirtektar uppski til bekendtgjörse om fangst, fiskeri og jagt i Angmagssalik distrikt.

P. M. Dam,  
Lögmaður.

Udkast af 2. september 1959.

### Bekendtgjörse om fangst, fiskeri og jagt i Angmagssalik distrikt.

#### § 1.

Stk. 1. Med henvisning til kap. I, jfr. § 21, i lov nr. 277 af 27. maj 1950, om udøvelse af erhverv i Grønland samt Grønlands Styrelses kundgørelse af 5. juli 1924 om Grønlands østkyst fastsættes grænsen indenfor hvilken alene danske statsborgere med fast bopæl i Grønland skal være berettiget til at drive fangst, fiskeri og jagt i Angmagssalik distrikt, som vist ved den optrukne linie på det som bilag til nærværende bekendtgjörse vedføjede kort.

Stk. 2. Det i stk. 1 omhandlede omtåde er herefter begrænset af bredeparallellen (65° 15' 18'' W) gennem sydspidsen af Dannebrogø til skæring med kystlinien mod vest (270°) og territorialgrænsen mod øst (90°).

Heraf følges territorialgrænsen udfor kysten til syd ( $180^{\circ}$ ) for sydspidsen ( $65^{\circ} 44' 38''$  N  $36^{\circ} 12' 02''$  W) af Erik Den Rødes Ø og videre langs denne ø's østkyst til Nordspidsen, herfra mod nordvest ( $315^{\circ}$ ) til skæring med kysten på Leif's Ø, herfra langs denne ø's østkyst til nordspidsen og herfra mod vest ( $270^{\circ}$ ) til skæring med kysten på fastlandet.

§ 2.

Denne bekendtgørelse træder i kraft den.....

Ministeriet for Grønland den

1. vidgerð 22. oktober 1959.

## 28. Fyrirspurningur til lögmannn frá K. Wang.

Ár 1959, 9. október var soljóðandi fyrirspurningur settur lögmanni av K. Wang.

Hví hefur lögmaður ikki gjørt sína skyldu sambart lögtingslóg nr. 5 frá 1.1. maí 1948 gr. 3 so at tað er tingmonnum kunnugt, hvørji stórv ið landstýrismenn hava fingið loyvi til at sita við og hvørji teir hava sagt frá sær?

Yvfr til næsta mál á dagskránni.

## 29. Forboð fyrri nýtslu av rúsdrekka á almennum veitslum.

Ár 1959, 9. október lagði Vilhelm Nielsen tingmaður fram  
soljóðandi

### UPPSKOT

**løgtingslov um forboð fyrri nýtslu  
av rúsdrekka á almennum  
veitslum.**

#### § 1.

Tað er forboðið at skeinkja ella  
nýta rúsdrekka í lögtingshúsinum.

#### § 2.

Tað er forboðið at skeinkja rúsdrekka á almennum veitslum.

#### § 3.

Henda lóg kemur í gildi beinan  
vegin.

**lagtingslov om forbud mod brug  
af spiritus ved officielle fest-  
ligheder.**

#### § 1.

Det er forbudt at udskænke eller  
nyde spiritus i lagtingsbygningen.

#### § 2.

Det er forbudt at udskænke spiri-  
tus ved officielle festligheder.

#### § 3.

Denne lov træder straks i kraft.

### Viðmerkingar:

Altaná at hava verið við til lögmannsveitsluna í vár, og fleiri al-  
mennar veitslur í summar, hevur undirritaði sett sær fyrri at leggja hetta mál  
inn á tingborð.

Væl kunnu veitslur vera hugnaligar at koma til, men fyrri okkum  
ið eru avhaldsfólk og onnur, ið ikki nýta rúsdrekka, er tað mikil óhugnaligt  
at sita millum hesar rúsdrekkafløskur.

Tað er veruleiki, at tað ber væl til at hava almennar veitslur uttan  
rúsdrekka, tað kundi verið borið fram her nógv dæmtr um tað, men her skal  
eg bert nevna tvey. — Eisenhower forseti í Amerika, hevur avgjørt, at drykk-  
ir við alkoholinihaldi ikki mugu skeinkjast til almennar veitslur olla sam-  
komur í Hvíta húsinum í Washington.

Einar Gerhardsen, norski statsministarin sigur í eini samrøðu við  
norska fráhaldsblaðið „Folket“: Ungdommen stár overfor et træk, han skal  
gjøre det sed og skikk tilsier, og følger gjerne dem som er lidt ældre enn  
seg sjøl. Guttene skal jo gjerne være kjække i så måte. Mye presser på i  
retning av at drikke alkohol, det kan være i heimene, i kammeratkredsen og  
på fester av ulike slag. Jeg vil si det så sterkt, at de voksne mennesker  
har ansvaret.

Við óteljandi móttakur bæði innan og utanlanda hefur státsminístarin praktisera sín alkeholfría lívstíli, sigur blaðið.

Elsini her á landi eru tað sóknarstýrsluformenn og limir, ið ikki vilja nýta rúsdrekka á almennum veitalum.

Her í lögtingshúsinum, Føroya löggevandi tingstað, haldi eg tað má vera forboðið at skelkja ella nýta rúsdrekka.

Við hesum loyvi eg mæi at leggja lógaruppskot fram fyri háttvirda lögting, og vóni at tað fær tingsins vælvild.

1. viðgerð 15. oktober og 30. s. m. legði nevndin fram soljóðandi

### ÁLIT

Nevndin hefur viðgjørt málið og er vorðin samd um ístaðin fyri tað framlagda lógaruppskotið at mæla tinginum til fylgjandi

#### tingsamtykt.

1. Tingið samtykkir landsstýrinum til ansingar, at á veitslum, sum landsstýrisitingin heldur, má rúsdrekka ikki verða boðið. Ein meiriluti í nevndini (Jens Chr. Olsen, Vilhelm Nielsen og Jákup Lindeuskov) mæli eisini tinginum til fylgjandi samtykt:
2. Tingið samtykkir at heita á landsstýrið um at áleggja kommunum ikki at skelkja rúsdrekka á teim veitalum o. t., kommunurnar halda.

2. viðgerð 31. oktober 1959.

Formaðurin legði fram soljóðandi broytingaruppskot frá J. F. Øregaard:

Sum petti 3 í nevndarinnar uppskoti verður sett:

Áðrenn 1. juli 1960 fer fram fólkaatkvæða um forboð fyri innflytan av rúsdrekka. Landsstýrið skipar fyri reglunum viðvíkjandi fólkaatkvæðuni.

og andirbroytingaruppskot frá H. v. Høgadalsá:

Aftaná orðið rúsdrekka í aðru reglu verður sett: „ella frían rúsdrekkainnflutning og rúsdrekkahandil“.

Uppskot frá M. Johannesen at goyma málið fyri fyrst samtykt 17—0.

### 30. Fyrirspurningur til lögmann frá Erlendi Patursson.

---

Ár 1959, 15. október setti E. Patursson tingmaður lögmanni soljóðandi fyrirspurning:

Hverji tiltök hefur landstýrið sett í verk til tess að tryggja að öll saltsildamengd í ár verður seld?

Yvir til næsta mál á dagskránni.

---

### 31. Uppskot til samtyktar í fiskimarksmálinum.

---

Ár 1959, 14. október lagði H. Djurhuus tingmaður fram soljóðandi:

Fundurinn í Genève í febrúar—apríl 1958 viðvíkjandi fiskimarksspurninginum endaði utan úrslit, men verður alhelmsfundur um sama mál aftur nú komandi vár, og verður það ætlandi tekið endalig stöða í hesum fyrri okkum so týðningarmikla spurningi.

6. júní 1958 samtykti ein stórir meirihluti á tingi, hvussu okkara stöða var í fiskimarksmálinum, men tá það er hent, at ein partur av hesum meirihluta hefur broytt stöðu og er vikið frá prinsipiellum sjónarmiðjum í hesi stöðu sum til dømis bæði viðvíkjandi víld av sjómarkinum og teim helnu grundlinjunum, loyva vit okkum longu nú at seta soljóðandi uppskot fram til samtyktar í fiskimarksmálinum.

#### UPPSKOT

Sett verður 7-mannanevnd, ið saman við landstýrinum og umboðsmönnum fyrri vinnufelagini ger uppskot um okkara stöðu og lutteku í kom-

andi Genévefundi fiskimarknum viðvíkjandi og leggur uppskotið fyri lögtingið í høyst.

1. viðgerð 16. oktober 1959 og beint til marknaðarnevndina.

## 32. Uppskot til samtyktar um framhald av hvalaveiðuni.

Ár 1959, 14. oktober legði Niels Holm Jacobsen tingmaður fram soljóðandi:

Tingið áleggur landsstýrinum at kanna møguleikarnar fyri framhaldi av hvalaveiðuni í Føroyum.

Úrslitið av kanningunum verður at leggja fyri tingið, tá ið tað kemur saman aftur.

### Viðmerkingar:

Tað, sum er tann átrodskandi spurningurin í dag, er, hvat vil kunnu gera fyri at bota um tað vinnuloysi, sum ger seg galdandi her á landi.

Óneyðugt er at føra fram, hvat ið hevur verið tosað og skrivað um tað skipatrot, sum vit hava. Ein spurningur er, hvussu vit kunnu útnytta tey amboð, sum vit nú hava.

Í hesum viðfangi melni eg við teir hvalabáatar og hvalastøðir, sum nú standa sum ein deyður táttur í okkara vinnulívi.

Sum øllum kunnugt, so hevur hvalaveiðan verið drivin í Føroyum í mong ár. Um úrslitið av hesi veiðu er at siga, at tað hevur verið bæði ringt og gott.

Tá vit hugsa um tað vinnuloysi sum nú er, so haldi eg ikki tað vera skelvt, at vit kanna møguleikarnar, um tað ikki kundi borið til at skapa lív aftur í hvalaveiðuna við Føroyar.

Hvat týðning hetta kann hava fyri okkara samfelag er ikki neyðugt at tilkila her.

Lagt kann vera afturat, at um so var, at møguleiki var fyri at skapa lív aftur í hesa veiðu, so vildi hon kanska givið inntøku til landið og kom-

lð at verið ein týðandi táttur hjá tí einstaka húsarhaldinum, seleiðis at í staðin fyrí at koypa dýran útlendakan mat, kundu ley fingið bíligt hvalatvæst, sum vildi spart pening hjá tí einstaka húsarhaldinum og harnæst spart tí almenna fyrí pening, sum annars hevði farið út av landinum.

Við hesum leyvi eg mæi at leggja frammanfyrí standaði uppskot fyrí tingið og vóni, at tingið vísir tí vælvild.

1. viðgerð 19. oktober og 23. oktober legði fiskivinnunevndin fram soljóðandi

#### NEVNDARÁLIT

Nevndin hevur havt málið til umhugsunar og er samd at mæla tinginum til at samtykkja uppskotið frá tingmanninum Nleis Holm Jacobsen.

2. viðgerð 28. oktober 1959.

Uppskotið frá N. Holm Jacobsen samtykt 23—0.

### 33. Broyting í lóg um sjóvinnu.

Ár 1959, 16. oktober legði lögmaður fram soljóðandi

#### UPPSKOT

til

løgtingslóg um broyting í lóg frá 28. februar 1916 við seinri broytingum um sjóvinnu.

løgtingslov om ændring til lov af 28. februar 1916 med senere ændringer om sømørling.

#### § 1.

§ 13 a verður orðað soleiðis:

„At fáa starvsbræv sum maskinmeistari av 2. stigi kravt:

#### § 1.

§ 13 a affattes således:

„Til erhvervelse af bøvís som maskinmester af 2den klasse kræves:

a. at viðkomandi hefur tikið tað almindiliga maskinistprógvið eftir lóg nr. 78 frá 19. marts 1930 om eksaminer for skibsmaskinister m. m.\*

§ 2.

Henda lögtingslóg kemur í gildi beðnanvegin.

a. at vedkommende har bestået den i lov nr. 78 af 19. marts 1930 om eksaminer for skibsmaskinister m. m. omhandlede almindelige maskineksamen."

§ 2.

Denne lagtingslov træder i kraft straks.

Viðmerkingar:

Eftir lóg nr. 210 frá 7. juni 1937 om eksaminer for skibsmaskinmestre m. m. er handverkaraprógv burturdottið (smbr. § 5) og sveinaprógv og aðrar váttanir um dugnaskap komið í staðin.

Tað er tí ikki gjørligt hjá færoyingum at fara niður at taka handverkaraprógv. Spurningurin er so, um tað verður ikki neyðugt at fáa starvsbræv, hóast teir hava ikki handverkaraprógv.

Nevnda § 5 er soljóðandi:

*Stk. 1.* Den, der vil underkaste sig maskinisteksamen eller maskinmesterekamen, skal

1. ved svendebrev godtgøre at have bestået svendeprove i maskinarbejderbranchen,
2. ved attest fra et godkendt maskinværksted godtgøre at have arbejdet mindst et år ved maskinarbejde på det pågældende værksted samt at have den færdighed i værktøjsføring og behandling af materialer, som er nødvendig for udførelsen af de i et skibsmaskineri almindeligt forefaldende reparationsarbejder; færdighed i værktøjsføring og materialebehandling som ovenfor anført kan eventuelt godtgøres ved attest fra et teknologisk institut, og
3. ved attest fra en teknisk skole eller godkendt maskinmesterskole godtgøre færdighed i maskintegning eller skitsering efter opmåling.

*Stk. 2.* De nærmere bestemmelser om værkstedsuddannelsen samt om kravene, der stilles til godkendte værksteder, fastsættes af handelsministeren, der endvidere kan tillade, at der godkendes værksteder indenfor andre brancher under smede- og maskinarbejderfaget. Svendeprove aflagt efter udstået læretid på sådant værksted ligestilles med svendeprove aflagt inden for maskinarbejderbranchen.

Skilið verður til, at einstakir menn hava roynt at fengið handverka-prógv, men tað er sum longu sagt ikki gjørligt, og hesir somu menn vildu fegna fengið 1. part, so teir kundu fengið sigling eftir § 14 í somu lóg um sjóvinnu.

So státt loyvir landstýrið sær at leggja lógaruppskot fyri tingið við viðmæll.

1. viðgerð 17. 2. viðgerð 22. og 3. viðgerð 23. október 1959.  
Lógaruppskotid samtykt 28—0.

### 34. Kommunanna partur í socialum útreiðslum.

Ár 1959, 16. október legði lagmaður fram söljóðandi:

#### UPPSKOT

til

løgtingslóg um sundurbýting av Føroya parti av útreiðslunum av avlámis, og fólkapensión, barnastyrki og studniingi til aldursheim.

##### § 1.

Eftir § 46 í kgl. fyriskipan nr. 101 frá 18. marts 1949 um børnebidrag til enlige forsørgere, § 7, 3. stk. í lóg nr. 147 frá 31. marts 1949 um invalideforsikring og § 18 í lóg nr. 208 frá 11. juni 1959 um folkepension verður her fyrisett, at Føroya partur av hesum útreiðslum verður goldin av kommununum við 1/6 av útgoldnari avlámstrygging, herundir dagpeningi, barnastyrk og fólkapensión, men ikki medicn o. s. meðan landskassin ber restina.

Landskassin leggur út kommunanna part og fær hann afturgoldnan soleiðis, at seinast 1. juli verður gjørt upp, hvussu nógv landskassin skal hava altur frá hvarjari kom-

løgtingslóg um fordeling af Færøernes andel i udgifterne til invalide- og folkepension samt børnetilskud og tilskud til alderdomshjem.

##### § 1.

I henhold til kgl. anordning nr. 101 af 18. marts 1949 om børnebidrag til enlige forsørgere, § 7, 3. stk. i lov nr. 147 af 31. marts 1949 om invalideforsikring og § 18 i lov nr. 208 af 11. juni 1959 om folkepension fastsættes, at Færøernes andel i disse udgifter udrædes af kommunerne med 1/6 af udbetalt invaliderentebeløb, herunder dagpenge, børnebidrag samt folkepension, men ikke medicn m. v., medens landskassen udreder resten.

Landskassen udlægger kommunernes andel og får den refunderet, således at senest 1. juli hvert år udregnes hvor meget landskassen skal have refunderet fra hver enkelt kom-

munu lyri farna fíggjarár, við at 50 pet. verða roknað eftir seinasta fólkatali og 50 pet. eftir skattalantækuni í kommununi seinasta ár.

Kommunurnar afturrinda teirra part í seinasta lagi 1. december í tí ári, uppgjört er.

### § 2.

Eftir § 18 í lóg nr. 208 frá 11. juni 1959 um fólkapensión ber landskassin 1/3 í teimum endurrindungum, sum aldursheim fáa eftir teim takatum, sum ríkisumboðsmaðurin í samráð við landstýrið góðkennir eftir § 13, 2. atk. í fólkapensiónslógin.

### § 3.

Henda lóg fær gildi frá 1. oktober 1959 viðvíkjandi teimum útreiðslum, sum eru hildnar eftir omantfyri nevndu lógum frá og við sama degi.

Samstundis fara lótingslógirnar nr. 14 frá 15/5 1953 og nr. 7 frá 18/3 1955 úr gildi, tó soleiðis, at tær útreiðslur, sum hildnar eru í tíðarskeiðinum 1. apríl til 30. september 1959 verða avroknaðar eftir teimum.

### Viðmerkingar:

Nú lógin um aldursrentu er avtikin og nýggj lóg er komin um fólkapensión verður neyðugt at endurnýggja reglurnar um kommunanna part av útreiðsluum til avlamistrygging, barnastyrk og fólkapensión.

Landstýrið setur tí her fram uppskot til nýggja lógarreglu, har býtingarhætturin verður eins og hann hevur verið.

1. viðgerð 10. oktober og 27. oktober legði fíggjarnævndin fram söljóðandi

### ÁLIT

Landstýrið hevur í viðmerkingum víst á, at nú lógin um alisrentu er avtikin, og nýggj lóg er komin um fólkapensión, er neyðugt at endurnýggja reglurnar um kommunanna part av útreiðsluum til fólkapensión, avlamistrygging og barnastyrk. Viðvíkjandi útreiðsluum eftir teirri lóg, sum nú er komin í gildi, upplýsir ríkisumboðið, at tær sælast at vera hesar:

mune for det forløbne finansår, derved at 50 pct. pålignes efter sidste folketal og 50 pct. efter sidste års skatteindtægt i kommunen.

Kommunerne tilbagebetaler deres andel senest 1. december i det år opgørelse foretages.

### § 2.

I henhold til § 18 i lov nr. 208 af 11. juni 1959 om folkepension udreder landskassen 1/3 af de refusioner, der ydes alderdomshjem på grundlag af de takster, som rigsbudmanden efter samråd med landstyre godkender i medfør af § 13, 2. stk. i folkepensionsloven.

### § 3.

Denne lov træder i kraft fra 1. oktober 1959 vedrørende de udgifter, som afholdes i henhold til ovennævnte love fra og med nævnte dag.

Samtidig ophæves lagtingslovene nr. 14 af 15. maj 1953 og nr. 7 af 18. marts 1955 dog således, at de udgifter, som er afholdt i tiden 1. april til 30. september 1959 afregnes efter nævnte love.

*Fólkapensión:*

|                        |           |           |
|------------------------|-----------|-----------|
| Útreiðslur íalt        | 6.960.000 |           |
| ÷ fólkapensiónsgjaldið | 800.000   |           |
|                        | 6.160.000 |           |
| 3/7 av hesum           | 2.640.000 |           |
| 1/3 av 800.000         | 267.000   | 2.373.000 |
|                        | ---       |           |

*Invalidpensión:*

|                               |           |           |
|-------------------------------|-----------|-----------|
| Útreiðslur íalt altaná at     |           |           |
| invalidepremia v. m. er farin |           |           |
| frá                           | 2.640.000 |           |
| 1/2 av hesum                  |           | 1.320.000 |

|                           |  |        |
|---------------------------|--|--------|
| Gjald til børn fødd uttan |  |        |
| hjúna og í hjúnalag       |  |        |
| (kap. I A og B)           |  | 68.000 |

|                          |  |         |
|--------------------------|--|---------|
| Gjald til børn av sinkj- |  |         |
| um v. m. (kap. II)       |  | 70.0000 |

|                   |  |        |
|-------------------|--|--------|
| Fólk í heimarekt. |  | 36.000 |
|-------------------|--|--------|

Ríkisumboðið ger annars vart við, at útreiðslur landskassans til fólkapenslón verða at bækkja við kr. 248.000 — í mun til tað,ætlað var við skrivl frá ríkisumboðnum frá 15. juli 1969. Hetta eru tøl, ríkisumboðið er komið til, nú umsóknirnar eru lunkomnar.

Nevndin hevur viðgjørt málið og mælir lögtinginum til at samtykkja uppskot landstýrisins.

2. viðgerð 28. og 3. viðgerð 30. oktober 1969.  
Uppskot landstýrisins samtykt 23—0.

## 35. Lendingar.

---

Ár 1959 16. október lagði H. Iversen tingmaður fram soljóðandi

### UPPSKOT

til samtyktar.

Í fjárhagsárinum 1960/61 verður jafnað 8/4 av kr. 60.000 til lending við Skarvæker í Húsavík.

1. viðgerð 17. október og beint til hævna- og veganevndina.

---

## 36. Fyrirspurningur til landsstýrið frá Kj. Mohr.

---

Ár 1959, 23. október setti Kj. Mohr tingmaður landstýrinum soljóðandi fyrirspurning:

Ávisandi til áður gjörðar fyrirspurningar til landsstýrið og lögtingsviðtöku viðvíkjandi projektering og gerð av Oyggjarvegnum, og nú eftir at NATO er farið undir at gera ein amalan veg norður á Sorafelli, vil eg Framburðsflokksins vegna spyrja lögmannin: Hvat hevur landstýrið gjørt fyri at Oyggjarvegurin verður gjørdur norður í Kollafjarðardal og vegurin, ið NATO ger, verður breiðkaður.

Yvir til næsta mál á dagskránni.

---

## 37. Broyting í minstulønarskipanini hjá útróðrarmönnum í Grønlandi.

Ár 1959, 19. oktober lagði E. Patursson tingmaður fram soljóðandi:

Stjórn Føroya Fiskimannafelags hevur á fundi í Tórshavn 13/10.59 einmælt samtykt at venda sær til Føroya lögtings við áheitan um, at minstulønir hjá øllum útróðrarmönnum til lands í Grønlandi verður roknað frá tí degi, mennir fara til Grønlands, og til teir eru heim aftur komnir til Føroya.

### UPPSKOT

til

**løgtingslóg um broyting í kunngerð nr. 16 frá 25. juni 1954 um avrokning og lønjavningargrunn fiskimanna.**

#### § 1.

Í kunngerð nr. 16 frá 25. juni 1954 um avrokning og lønjavningargrunn fiskimanna verður í 7. § sett nýtt stykki:

Útróðrarmenn til lands í Grønlandi eiga minstuløn frá tí degi, teir fara úr Føroyum til teir koma aftur til Føroya.

#### § 2.

Henda lóg fær gildi 5. mai 1959.

### Viðmerkingar:

Aftaná at lógin um stuðul til útróðrarmenn, ið avreiða til kgl. grønlenska handilin, kom í gildi, vendi Føroya Fiskimannafelag sær til Føroya landstýri og Lønjavningargrunn skipisfiskimann og vísti á, at eftir reglugerð lønjavningargrunnsins eru vanligir útróðrarmenn til lands í Grønlandi verri staddir viðvíkjandi minstuløn enn teir, ið rógva fyri kgl. grønlenska handilin.

Í hesum brævi varð m. a. tikið soleiðis til:

„Fiskimannafelagið ger vart við, at fyrri at hesir fiskimenn skulu fáa somu minstuløn og forskotskipan sum aðrir føroyskir fiskimenn, er tað neyðugt í komandi reglugerð at strika orðini „í tíðarskeiðinum 16. juni til 15. oktober“ og í staðin seta orð lógarinnar um, at teir eiga minstuløn „frá tí degi teir fara úr Føroyum til teir koma aftur til Føroya.“

Við hesum verður heitt á lønjavningargrunnin og landstýrið um at lýsa reglugerð fyrri 1959 samsvarandi tí, sum omanfyri er flutt fram.“

Tað kann valla hava verið ætlan tingsins at gera mismun millum teir vanligu útróðrarmenninar í Grønlandi og so teir, ið avreiða skuldu til kgl. grønlenska handilin, emb. serstakliga orðini í teim viðmerkingum, ið fylgdu

uppskotinum til lógina um stuðul til útróðrarmenn, ið avreiða til kgl. grønlandska handilin, sum m. a. vóru tey, at hesir skuldu „fáa somu minstuløn og forskotsskipan sum aðrir fiskimenn.“

Av tí at eingin broyting fækast í reglugerð grunnans, soleiðis sum Føroya Fiskimannafelag ynskti í fyrrnevnda brævi sínum, ber felagið fyrri tingið fram áheitan um at geva sjálvari kunngerðini frá 25. juni 1954 tað ískoyti, sum omanfyri er nevnt. Á taun hátt fáa vanligir útróðrarmenn til lands í Grønlandi, ið higir til bert hava átt rætt til minstuløn í tíðarskeiðinum 16. juni til 15. oktober, á sama hátt sum aðrir útróðrarmenn til lands í Grønlandi, rætt til minstuløn frá tí degi teir fara úr Føroyum og til teir koma aftur til Føroya.

Lógin um stuðul til útróðrarmenn, ið avreiðdu til kgl. grønlandska handilin kom í gildi 5. mai í ár, og verður tí hildið búið, at henda lógarbroyting fær gildi frá sama degi.

1. viðgerð 22. oktober og 30. legði fiskivinnuneyvndin fram soljóðandi

### ÁLIT

Uppskotið miðjar imóti tí, at teir útróðrarmenn í Grønlandi, ið ikki avreiða fisk til kongiliga grønlandska handilin fáa sína minstuløn roknaða frá tí degi teir fara úr Føroyum til teir koma aftur til Føroyar, ella eftir reglunum í § 1 b í løgtingslóg nr. 21, 5. mai 1959 um stuðul til útróðrarmenn, ið avreiða til kgl. grønlandska handilin.

Eftir § 1 í reglugerð nr. 40, 2. juli 1959 góðkend av landsstýrinum 3. s. m. er tryggt teimum fyrstnevndu útróðrarmennum minstuløn í tíðarskeiðinum 16. juni til 15. oktober. Eftir hesum er ein munur í reglunum, um tað skuldi hent, at útróðrarmenn fara úr Føroyum ella koma aftur til Føroyar, áðrenn ella aftaná nevndu dagar.

Neyvndin er samd um, at reglurnar elga at vera tær somu fyrri allar hesar útróðrarmenn í Grønlandi og mælir tí til at samtykkja uppskotið frá fiskimannafelagnum, tó soleiðis, at broytingin bert hevur gildi fyrri útróðurina 1959, samanber nevndu løgtingslóg.

### UPPSKOT

til

løgtingslóg um uppískoyti til lögtingslóg nr. 72, 22. december 1951 um avrokning og lönjavnungargrunn fiskimanna við seinni broytingum, smbr. kunngerð nr. 16, 25. juni 1954.

lagtingslov om tillæg til lagtingslov nr. 72, 22. december 1951 om fiskernes afregning og lønreguleringsfond med senere ændringer, jfr. bekendtgørelse nr. 16 af 25. juni 1954.

í § 7 i lögtingslóg nr. 72, 22. december 1951 um avrokning

I § 7 i lagtingslov nr. 72 af 22. december 1951 om fiskernes af-

og lønjamningargrunn fiskimanna við seldri broytingum, smbr. kunngerð nr. 16, 25. juni 1954 verður sett sum nýtt 2. stk.:

Útróðrarmenn til lands í Grønlandi í 1959 eiga minstuløn frá tí degi, teir fara úr Føroyum til teir koma aftur til Føroyar, í óangantíð fyrri longri tíð enn neyðugt hevur verið fyrri at útvinna henda fiskiskap.

regning og lønreguleringsfond med senere ændringer, jfr. bekendtgørelse nr. 16, af 25. juni 1954 indsættes som nyt stk. 2:

Boadfishere i grønlandske farvande i 1959 har ret til garanteret mindsteløn fra den dag, de afrejser fra Færøerne til den dag, de kommer tilbage til Færøerne, dog i intet tilfælde for et længere tidsrum end det, der har været nødvendigt til udøvelse af denne form for fiskeri.

2. og 3. viðgerð 31. oktober 1959.

Uppskot nevndarinnar samtykt 24—0.

### 38. Fyrirspurningur frá Leon Joensen o. fl. til løgmann.

Ár 1959, 23. oktober settu Leon Joensen tingmaður o. fl. lögmanni soðjóðandi fyrirspurning:

Í lögtingsmáli nr. 60/1958: Vegir og lendingar, samtykti Føroya løgting, at landestýrið skuldi gera kanning og kostnaðarætlan viðvíkjandi vognum Fútaklett—Oyrargjágv og leggja úrslitið aftur fyrri ólavsøkutingið.

Er kanning og kostnaðarætlan gjørd, og hví er tað ikki lagt fyrri ólavsøkutingið?

Yvir til næsta mál á dagskránni.

### 39. Tvungin jarðafarstrygging.

Ár 1959, 26. október lagði lögmaður fram soljóðandi skrif við skjali:

Landsstýrið lagði fram uppskot til reglur um tvungna jarðafarstrygging 11. februar 1959 (sambr. tingmál nr. 8/1958 (votrarting),) men var tá ikki framt.

Meginfelag føroysku sjúkakassa hevur í skrivi frá 17. í hesum vent sær til landsstýrið við áheitan um skjólast til her at fáa framt reglur um tvungna jarðafarstrygging við uppskoti til tørvandi broytingar í føroysku sjúkakassafyriskipanini, sum fylgir við her í avriti.

#### CENTRALFORENINGEN AF SYGEKASSER PÅ FÆRØERNE

Havn, tann 17. oktober 1959.

Til Føroya landsstýri,  
her.

Udkast til ændringer af § 18 i den færøske sygekasseanordning.  
Som nyt stk. 4 og 5 indsættes:

#### Stk. 4.

Ved dødsfald blandt sygekassens nydende samt bidragydende medlemmer (med hvillende medlemsret, jfr. § 23) skal kassen yde en begravelseshjælp på 400 kr. Ved dødsfald blandt sådanne medlemmers børn under 15 år skal der ydes følgende hjælp:

|                                             |            |         |
|---------------------------------------------|------------|---------|
| Hvis dødsfaldet indtræffer inden det fyldte | 1 år :     | 60 kr.  |
| — — — i alderen                             | 1—4 år :   | 100 kr. |
| — — — — —                                   | 5—10 år :  | 150 kr. |
| — — — — —                                   | 11—14 år : | 250 kr. |

Såfremt leveomkostningerne på Færøerne stiger eller falder, kan direktøren for sygekassevæsenet efter indstilling fra den færøske centralforening fastsætte tilsvarende forhøjelser eller nedsættelser af fornavnte beløb.

#### Stk. 5.

Til sikkerhed for sygekassens risiko for udbetaling af begravelseshjælp skal sygekassen være tilsluttet en af de færøske sygekasser og fortsættelsesygekasser for Færøerne omfattende udligningskasse for begravelseshjælp, der er undergivet tilsyn af direktøren for sygekassevæsenet. De nærmere regler for udligningskassens virksomhed fastsættes i en af socialministeren godkendt vedtægt.

Øvrige ændringer i den færøske sygekasseanordning:

Til § 6.

I stk. 1 indføjes i sidste linie efter „herunder“: „begravelseshjælp, men“.

Til § 11.

I stk. 6 ændres i 7. linie „sygehjælp“ til „hjælp“.

Til § 12.

I stk. 1 indføjes i sidste linie efter „udgifter“: „— bortset fra udgifterne til begravelsesforsikringen —“.

Til § 30.

I stk. 1 udgaar i 2. linie ordene: „begravelseshjælp og“.  
Stk. 4—5 udgår.

Til § 31.

Stk. 3 1. punktum udgår og erstattes med følgende: „Foreningens virksomhed må alene omfatte ydelse af sygehjælp og begravelseshjælp og skal for så vidt angaar ydelse af sygehjælp være grundet på medlemmernes gensidige ansvar.“

1. viðgerð 27. október og 31. legði sotala nevndin fram soljóðandi

ÁLIT

Nevndin hevur viðgjørt málið og er komin ásamt um at mæla tinginum til at samtykkja uppskot landsstýrisins.

2. og 8. viðgerð 31. október 1959.

Uppskotið sett undir atkvøðu við navnakall.

*Ja atkvøddu:* J. Lindenskov, J. H. Danbjørg, S. Petersen, M. Johannesen, H. Petersen, J. Simonsen, D. Molsøe, K. Djurhuus, P. M. Dam, P. J. Olsen, J. Høgnesen, H. Jespersen, H. Hansen, J. Fr. Øregaard.

*Nei atkvøddu:* Fr. Hansen, S. Joensen, E. Patursson.

*Atkvøddu ikki:* J. C. Olsen, P. Petersen, N. H. Jacobsen, K. Wang, H. Djurhuus, Tr. Samuelson, L. Joensen, A. Djurhuus, H. Iversen, V. Nielsen, K. J. Mohr, H. v. Høgadalsá.

Uppskotið fall 14—3.

## 40. Broyting í rættargangslógini.

---

Ár 1959, 27. oktober legði K. Djurhuus landastýrismaður fram so-  
ljóðandi skriv:

Landstýrið loyvir sær at leggja fyri tingið lóg nr. 218 frá 11. juni  
1959 um ændringar í lov om rettens pleje, (klageretten, dommere, fuldmægtige  
m.m.) og biður tingsins viðmæli til, at henda lóg verður sett í gildi fyri  
Føroyar.

1. viðgerð 28. oktober og 16. marts 1960 legði lógarnevndin fram  
soljóðandi

### ÁLIT

Landstýrið hevur lagt fyri tingið lóg nr. 218 frá 11. juni 1959 um  
ændringar í lov om rettens pleje (klageretten, dommere, fuldmægtige m.m.)  
og biður um tingsins viðmæli til at seta hesa lóg í gildi fyri Føroyar.

Lógarnevndin, ið hevur fingið málið til ummælis frá tuginum, skal  
mæla til, at hesar broytingar í rættargangslógini verða settar í gildi fyri  
Føroyar og setur fram uppskot samavarándi.

### UPPSKOT

Løgtingið samtykkir, at lóg nr. 218 frá 11. juni 1959 um ændringar  
í lov om rettens pleje verður sett í gildi fyri Føroyar.

2. viðgerð 18. marts 1960.

Uppskotið samtykt 22—0.

---

## 41. Ekspropriation til hægri skúla.

Ár 1959, 28. október lagði N. Winther Poulsen landstýrismaður fram soljóðandi

### UPPSKOT

til

løgtingslóg um ekspropriation til hægri skúla.

#### § 1.

Landstýrinum verður heimilað landskassans vegna við ekspropriation eftir reglunum í lóg nr. 69 frá 7. mai 1881 at ognast hóskandi lendi til hægri skúlan.

#### § 2.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin.

løgtingslov om ekspropriation til højere skole.

#### § 1.

Landsstyret bemyndiges paa landskassens vegne at erhverve egnede arealer til højere skole ved ekspropriation i henhold til bestemmelserne i lov nr. 69 af 7. maj 1881.

#### § 2.

Denne lov træder i kraft straks.

### Viðmerkingar:

Eftir lögtingamáli nr. 59/1958 (vetrarting): Hægri skúli hevur landstýrið heimild at byggja hægri skúla við kostdeild. Hægri skúlin umfatir 3 ára studentaskúla og 3 ára preliminer- ella realskúla.

Eftir viðmerkingum til lögtingamálið heyrir spurningurin, hvar skúlin skal vera, eftir síni náttúru fyrirlitningini og ikki löggávuveldinum til. Landstýrið gjørdi so av at byggja skúlan í Hoydølum, soleiðis at húsin, ið hava verið og sum part enn vera nýtt sum bróstejúkahús, verður kostdeildin, meðan klassahøli og onnur neyðug rúm verða bygd nærhendis. Í hesum sambandi verður víst á skriv til landstýrið frá collegium academicum faeroense dagfest 15. apríl í ár, har felagið mælir til „at hesin skúlin verður lagdur í Hoydølum“.

Nú er tað so í Hoydølum, at hósti lendi, tað almenna ræður fyri, kann sigast at verða stórt, so er ikki byggjandi í støðum, langt er á fastan botn og aðrastaðni eru víðalundir, sum helst skuldu fingið loyvi at staði, tí lítið er til av tílkum prýði í Føroyum frammanundan.

Hesi viðurskiðir fara við sær, at tað er neyðugt fyri at finna bestu loysing, at landið verður eigari eisini av traðum á privatum hondum í Hoydølum. At lögtingið áður hevur hugsað um tað sama, tá ikki til skúla, men til bróstejúkahúsið, at ognar sær meira enn tað, tað tá ráddi yvir, framgongur av lögtingstíðindi 1908, s. 160.

1. viðgerð 27. október og 30. legði fíggingarnevndin fram soljóðandi

### ÁTT

Nevndin hefur viðgjört málið og verið á staðnum fyrir at byggja eftir tí landi, landsstýrið ynskir at ognar sær til skúlan.

Meirilutin (J. Fr. Øregaard, S. Petersen, Andr. Djurhans, H. Iversen, S. Joensen og E. Patursson) er av somu áskoðan sum landsstýrið, at hóast tað almenna eigur nógv óbyggt land í Hoydølum, so er hetta landi ikki væl hóskað til at seta henda skúla á. Landsstýrið hefur samráðst við elgararnar Hans Simonsen og Simon Simonsen í Hoyvík um at fáa hóskandi landi til keyps, men uttan úrslit. Tað øki, sum landsstýrið ynskir at ognar sær til skúlan er umleið 4.000—5.000 m<sup>2</sup>.

Meirilutin vil, sum málið liggur fyri, mæla til at nevnda øki verður ognað tí almenna til ekspropriation og mælt sostatt til at samtykkja uppskot landsstýrisins.

Minnilutin (Poul Petersen) heldur fyri:

Fyrst er at siga, at landið hefur brúk fyri tilhaldsheimi fyri óhjálpin fólk. Nýggja deild í Hoydølum hefur longu í nøkur ár verið nýtt sum tilhaldsheim, og mong fólk úti um landið, sum óhjálpin eru, vildu fegin komið á tilíkt heim, um húsarúm var til tess. Gamla deild er sum gjørd til tess at flyta inn, tá ið líkindir eru at flyta bróstsjúk til annað stað.

Vit eru ikki fyri at freingja um umstøðurnar hjá teim, sum óhjálpin eru.

Skal tilhaldsheim byggjast, so tekur tað tíð, og so leingi verður ongín kostskúli hjá hægri skúlunum. Tað fer eisini ivaleyst at kosta so nógv sum at byggja eina kostdeild av nýggjum.

Næst er at siga, at víddirnar eru stórar á landsins hondum í Hoydølum báðu megin ána. Hesar víddir sigast ikki vera so væl hóskandi deils orsakað av botnviðurskiftunum og deils orsakað av sólarganginum.

Tessvegna skjýtur landsstýrið upp at ognar sær traðarlendi hjá Hans og Simon Simonsen í Hoyvík. Hesi landir í Hoydølum eru væl botnveltur og gryftaður bær.

Tað almenna, ið hvussu er, eigur at eira teim mest gjørligt, sum vilja uppihalda jarðabrúkinum.

Fyrst og fremst tí, og eisini tí, tað má haldast ivasamt, um grundarlag er eftir ekspropriationsregluni at avogna landir, tí tey eru „betri hóskandi“ enn tey, sum landið í hesum førl hefur.

So statt mælt minnilutin (Poul Petersen) frá at samtykkja uppskot landsstýrisins.

2. og 3. viðgerð 31. október 1959.

Uppskot landsstýrisins samtykt 20—0.

## 42. Broyting í kommunalu skattalógini.

Ár 1959, 28. oktober legði N. Winther Poulsen landstýrismaður fram soljóðandi

### UPPSKOT

til

broyting í lóg nr. 76 frá 12. marts 1928 um kommunala skattaálíking.

#### § 1.

Sum nýtt 2. stk. í § 16 verður sett:

Landstýrið kann loyva kommunu við størri fólkatali at skipa líkningsarnevnd og hevur hon so skattaálíkingina í hondum.

Líkningsarnevndin, sum hevur 3—7 limir, verður vald samstundis við og eftir somu reglum, sum galdandi eru fyri val av kommunustýri.

Verður líkningsarnevnd skipað í ári, kommunuval ikki fer fram, verður hon vald sum omanfyri ásett fyri frestandi part av valskeiði kommunustýrisins.

Landstýrið fyriskipar reglur fyri líkningsarnevndirnar og ásetur talið av limunum eftir uppskoti frá kommunustýrlinum.

#### § 2.

Henda lóg kemur í gildi beinanvegin.

### Viðmerkingar:

Onkrar av teim størri kommununum hava tey seinri árini søkt landstýrið um loyvi til at skipa serstaka líkningsarnevnd til at umsita skattaálíkingina, tá hildið verður, at kommunustýrin, sum já eru fólkaæld og ólent, longu hava so mikið um hendi við umsitingini av sjálvum kommununum, at limirnir ikki fáa stundir til at avrika skattaálíkingina so gjølliga og virðiliga, sum ynskjandi kundi verið.

ændring í lóg nr. 76 af 12. marts 1928 om den kommunale beskatning.

#### § 1.

Som nyt stk. 2 i § 16 tilføjes:

Landsstyret kan give tilladelse til at større kommuner opretter ligningskommissioner, som så varetager skattepåligningen.

Ligningskommissionen, som består af 3—7 medlemmer, vælges samtidig med og efter samme regler, som er gældende for valg af medlemmer til kommunalbestyrelsen.

Oprettes ligningskommission i et år, hvor valg til kommunalbestyrelsen ikke finder sted, foretages valget som ovenfor bestemt for den restende del af forstanderskabets valgperiode.

Landsstyret fastsætter regler for ligningskommissionerne og ansætter antallet af medlemmerne efter forslag fra forstanderskabet.

#### § 2.

Denne lov træder straks i kraft.

Landsstýrið má ásaknað, at kommunustýrini nú hava nógv um hendi, og at tað ólvað verður fyrimumur, um serstøk nevnd skipar fyri og avrikar skattaálfkningina, við tað at henda nevnd vil kunna taka sær betur tíð til arbeiði, tá hon ikki samstundis skal luttaka í øðrum kommunalum umsáttingararbeiði.

Víst skal verða á, at í nýggja skattalógaruppskotinum er tikið við regla um skipan av líknungarnevndum í teimum størri kommunum, men tá henda lóg ikki verður endaliga viðgjørð í hesum ári, og onkur kommuna ynskir høvi til at skipa sær líknungarnevnd longu nú komandi skattaálfkning, setur landsstýrið tí nú fram uppskot um neyðuga broyting í galdandi skattalóg.

1. viðgerð 30. oktober, 2. viðgerð s. d.

Formaðurin legði fram soljóðandi broytingaruppskot frá landsstýrinum:

§ 1, 3. stk. í uppskoti landsstýrisins gongur út og í staðin verður sett:

Verður líknungarnevnd skipað í ári, kommunuval ikki fer fram, verður hon vald av sitandi kommunustýri fyri írestandi part av valskeiði kommunustýrisins.

§ 1, 3. stk. í landstyreis forslag udgår og i stedet indsættes:

Oprettes ligningskommission i et år, hvor valg til kommunalbestyrelsen ikke finder sted, foretages valget af den siddende kommunalbestyrelse for den resterende del af forstauderskabets valgperiode.

3. viðgerð 31. oktober 1959.

Broytingaruppskotið samtykt 22—0.

Lógin so broytt samtykt 22—0.

## 43. Yvirtøka av hvalastøðunum við Áir og Lopra.

Ár 1959, 29. október lagði K. Djurhuus landsstýrismaður fram  
söljóðandi

### UPPSKOT

til

løgtingslóg um yvirtøku av hvala-  
stöðunum við Áir og í Lopra.

#### § 1.

Landsstýrinum verður heimilað landskassans vegna at yvirtaka hvalastøðirnar við Áir og í Lopra við føstum ognum, bátum og øllum øðrum tilhoyri, bæði leyst og fast. Í hesum sambandi er landsstýrinum heimilað at læna tann neyðuga peningin til yvirtøkuna.

#### § 2.

Í samráð við fíggjarnævdina verður landsstýrinum heimilað at taka avgerð um sølu av ognum, m. a. bátum, tilhoyri og tilíkum, og hvussu verður við rakstrinum, m. a. um landskassin skal standa fyrri hesum ella um støðirnar skulu leigast.

#### § 3.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin.

løgtingslov om erhvervelse af hvalstationerne ved Áir og Lopra.

#### § 1.

Landsstyret bemyndiges til på landskassens vegne at erhverve hvalstationerne ved Áir og Lopra med alle faste ejendomme, skibe og alt andet tilbehør, både løst og fast. Samtidig bemyndiges landsstyret til at optage de nødvendige lån til erhvervelsen.

#### § 2.

Efter forhandling med finansudvalget bemyndiges landsstyret til at træffe bestemmelse om salg af ejendomme, herunder skibe, tilbehør og lignende og endvidere, hvorledes der skal foreholdes med driften, bl. a. om landskassen skal være ansvarlig for denne eller, om stationerne skal udlejes.

#### § 3.

Denne lov træder i kraft straks.

### Viðmerkingar:

P/f Hvalaveiðufelag og p/f Hvalarakstur, ið ávikavist hava verið eigarar av hvalastøðunum við Áir og í Lopra og stuðlið fyrri rakstrinum, eru bæði farin í likvidatión. Likvidatorarnir fyrri p/f Hvalaveiðufelagið hava samráðst við landsstýrið um, at landið yvirtekur báðar støðirnar við føstum ognum, bátum og øllum tilhoyri, bæði leyst og fast.

P/f Hvalaveiðufelagið varð stofnað í 1954, við kr. 500.000.— í parta-

peningi og yvirtók so støðirnar báðar saman við hvalabátunum Terje, Royður, Sumba, Høyskur og Sirra, fyrri ..... kr. 3.600.000.—  
frá p/f Sjóvinnubankanum. Henda peningahædd var sett  
aftaná virðismeting. Neyðugt var at nýta til umvæling og  
modernisering av hvalastøðini við Áir ..... - 1.800.000.—

Samanlagt komu ognirnar soleiðis uppá ..... kr. 5.400.000.—

Seinni var ein hvalabátur keyptur, og kostaði hann um kr.  
800.000.—.

Partapeningurin var sum sagt ..... kr. 500.000.—

og fekk felagið í 1. prioritetsláni ..... - 1.500.000.—

av hesum frá Kjøbenhavns handelsbank kr. 1.000.000.—

Frá Den danske landmandsbank ..... - 250.000.—

Frá A/s Føroya banka ..... - 125.000.—

Frá p/f Sjóvinnubankanum ..... - 125.000.—

Frá Kongeriget Danmarks flskeribank við 2. prioriteti var  
lænt ..... kr. 300.000.—

Frá Statsministeriets færøske låneudvalg við 3. prioriteti  
var lænt ..... - 2.000.000.—

Sjóvinnubankin lat standa í felagnum við 1. prioriteti ..... - 1.100.000.—

tilsammans kr. 5.400.000.—

Sum nevnt átti hetta felag hvalastøðirnar við bátum, meðan p/f Hvala-  
rakstur stóð fyrri rakstrinum.

P/f Hvalarakstur var upprunaliga stovnað av p/f J. K. Kjølbro við  
kr. 100.000.— í partapeningi, og hevði hetta felag hvalaveiðuna í hondum eitt  
ár. Í 1957, samb. lögtingstíðindi 1956, síðu 147, var rakstrarfelagið rekon-  
struerað við nýggjum partapeningi soleiðis:

A partabrøv: landskassin ..... kr. 250.000.—

Statsministeriets færøske låneudvalg ..... - 250.000.—

P/f Hvalarakstur: Gamli

partapeningurin við virði

í greiðum ..... kr. 100.000.—

Kontant ..... - 100.000.— - 200.000.—

tilsammans kr. 700.000.—

B partabrøv: Statsministeriets færøske låneudvalg ..... kr. 300.000.—

Støðirnar við øllum eru virðismettar til um kr. 420.000.— til kr.  
480.000.—.

Spurningurin er nú, um likvidatiónin skal fara fram soleiðis, at støð-  
irnar verða spjaddar við sølu í smáum, tí helst er ungin privatmaður ella  
felag, ið hattar sær undir at keypa alt undir einum. Landsstýrið er av tí  
áskoðan, at tað kann henda, at fíggarligt grundarlag aftur verður fyrri hvala-  
hvalaveiðu í Føroyum; eru støðirnar tá ikki til, krevst so mikið í peningi fyrri  
at fáa tær á fótur aftur, at tað er lvasamt, um tað verður gjørt; eydnast tað

at halda støðirnar sjálvar intaktar, tað, sum er á landi, er eftir tí, kærir menn siga, í góðum standi og væl brúkiligt, so er lættari at taka um endan aftur.

Sum málið liggur fyri, sær landsstýrið sær ongan annan útvæg enn at landið yvirtøkur støðirnar við øllum, um líkindi seinri skulu vera fyri hvalaraskstri í Føroyum.

Eftir teimum upplýsingum, landsstýrið hevur, kunnu hesar ognir yvirtakast fyrí kr. 500,000.—.

1. viðgerð 30. oktober og s. d. legði fíggingarnevndin fram soljóðandi

### ÁLIT

Nevndin hevur havt fund um málið og er samd um at mæla fluginum at samtykkja uppskot landsstýrisins.

2. viðgerð 30. og 3. viðgerð 31. oktober 1959.  
Lógaruppskotið samtykt 26—0.

## 44. Nýtt strandfaraskip.

Ár 1960, 27. apríl legði fíggjarnevndin fram soljóðandi

### ÁLIT

Í vetrarsetuni 1968 legði landsstýrið fram lógaruppskot um, at landsstýrinum var heimilað at byggja nýtt strandfaraskip og at taka upp neyðugt lán til hesa bygging.

Hetta uppskot fekk ikki undirtøku á tingi og var soljóðandi uppskot samtykt:

„Landsstýrið saman við fíggjarnevndini kannar málið tekniskt og fíggjarliga um bygging av einum nýggjum Smírlí og leggur málið aftur fyrri tingið á Ólavsøku.“

Landsstýrið hevur síðan arbeitt við málinum og millum annað fingið fram tekning og kostnaðarætlan yvir ein bát, sum er 170 føtur langur, hevur 50 koyggjur og sigtur einar 14—15 mál.

Landsstýrið hevur nú fingið tilboð uppá byggingina frá helgisfari skipasmíðju, sum G. Madsen umboðar, og er tilboðið uppá kr. 5.828.000.—.

Nevndin hevur býtt seg í 4 minnilutar. Minnilutin (J. Fr. Øregaard, A. Djurhuus) heldur, at tað er avgjørt neyðugt at fáa nýtt og meira tíðarhóskandi skip til okkara strandfarasigling, og hóast eitt slíkt skip er dýrt at byggja í lótni, er lítið sum talar fyrri, at prísurin á nýggjum skipum verður at falla í bræði. Minnilutin setur uppskot samsvarandi.

Minnilutin (Poul Petersen og Sámuel Petersen) heldur fyrri:

Samsvarandi lótingssamtykt 22. apríl 1959 var tað givið landsstýrinum og fíggjarnevndini upp í hendi at kanna málið bæði tekniskt og fíggjarliga og so at leggja tað fyrri aftur tingið.

Fyrst er at siga, at vit halda líkindir ikki vera fíggjarliga at fara undir bygging av strandfaraskipi nú, og heldur ikki halda vit skipið, sum ætlanin er at byggja, vera hóskandi til okkara sigling, hartil eru vit í iva, um tað eftir galdandi prísstigi kann fáast fyrri 5 mill. kr.

Eftir einari ætlan um siglingina, sum er í málinum, skal tað nýggja strandfaraskipið røkja Smírlis sigling í lótni og hvarfrat Fríðs sigling suður eftir og Vesturleidar sigling og hava stöð í Suðuroy. Tað er lítið væntandi, at eitt skip kann røkja hesa sigling til lítar.

Hier eigur ein gjøllari kanning at gerast, serstakliga hvussu ein samskipan av samferðsluni eftir sjónum og eftir landinum best kann gerast, innan stöða verður tikin til stöð og útgerð av einum nýggjum fari fyrri landsins rokning til hesa sigling.

Minnilutin (Sigurd Joensen og Fr. Hansen) førir fram:

So neyðugt sum tað kann vera at fáa eitt tíðarhóskandi strandfaraskip, halda vit tó, at í lótni eru enn meira átroðkandi mál óloyst.

Minnilutin (Hans Iversen) ásannar týðningin av einum góðum strandfaraskipi, og tá hesin Smiril ikki stendur fyrri klassing í ár, eigur málið at steðga til næsta ár og setur tí onki uppskot fram.

## UPPSKOT

frá

minnilutanum (J. Fr. Øregaard og Andreas Djurhuus):

*Í fyrstu syftu:*

- I. Tíkið verður við tilboðnum frá belgisku skipasmiðjunni, ið umboðað er við G. Maldegen um bygging av nýggjum strandfaraskipi.

II.

## UPPSKOT

til

løgtingslóg um lántøku til byggingar av strandfaraskipi.

§ 1.

Landsstýrinum er heimilt landskassans vegna at læna upp í 5,5 mill. kr. til byggingar av strandfaraskipi.

§ 2.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin.

*Í aðru syftu:*

Landsstýrið verður biðlið um at fáa til vega fleiri tilboð uppá bygging av nýggjum strandfaraskipi eftir hjáløgdu tekning frá Knud E. Hansen 170 fót langt við 50 koyggjum og elsini 155 fót langt skip við 20 koyggjum, og at leggja málið aftur fyrri tingið komandi Ólavsøku.

2. viðgerð sama dag.

Uppskot minnilutans (A. Djurhuus og Øregaard) í fyrstu syftu var sett undir atkvøðu við navnakalli:

*Ja atkvøddu:* Jacob Lindenskov, J. H. Daabjerg, Leon Joensen, A. Djurhuus, Johan Simonsen, J. P. Davidsen, D. Nolsøe, K. Djurhuus, P. M. Dam, P. J. Olsen, H. Jespersen, H. Hansen og Øregaard.

*Atkvøddu ikki:* H. Petersen, S. Petersen, M. Johannesen, N. Holm

Jacobsen, K. Wang, H. Djurhuus, Tr. Samuelson, J. Joensen, H. Iversen, V. Nielsen, Kj. Mohr, Fr. Hansen, J. Høgnesen, S. Joensen og H. v. Høgdalsá.

Burturstadlr: Erlendur Patursson og P. Petersen.

Uppskotið fall 18—0.

Uppskotið í aðru syftu samtykt 23—0.

## 45. Broyting í læraraskúlalæruni.

Ár 1960, 10. februar legði N. Winther Poulsen, landstýrismaður, fram soljóðandi

Við skrift frá 6. október 1959 hevur skúlastjórnin sent landstýrinum frágreiðing frá nevnd viðv. læraraskúlalærdóminum d. 25. maí 1959 „forslag til lov om læreuuddannelsen på Færøerne“ og broytingaruppskot frá skúlastjórnini og liminum Hannus við Høgdalsá.

Harafturat fylgir uppskot til kunngerð um upptøkutreytir v. m.

Landstýrið loyvir sær at leggja málið fyrri tingið við landstýrisins viðmæli við fylgjandi viðmerkingum:

### a. Lógaruppskot.

Til paragraf 1: Samdur við skúlastjórnina.

„ — 5: Greinin tykist óneyðug (smdir. § 1, 1).

„ — 6: Treytirnar fyri upptøku eru eftir uppskotinum harðar, men møguliga kunnu næmingar við góðum gávum lúka tær eftir 18 mánað præparantklassa.

„ — 7: Samdur við skúlastjórnina í hennara viðmerking. Familjukunnleiki kanu koma inn undir samfelagslæru.

„ — 14: Samdur við skúlastjórnina viðvíkjandi 3. og 5. petti.

„ — 15: Verður orðað soleiðis:

„Elever, der ikke tilhører folkekirken, kan forlange sig delvis fritaget for deltagelse i kristendomsundskab. Det må dog forlanges, at alle elever er fortrolige med hovedtrækkene i den kristne lære.“

„ — 17: Sum av skúlastjórnini skotið upp.

Til paragraf 19: Somu broyting sum skúlastjórnin.

— 20: Samdur við skúlastjórnina.

b. *Viðmerkingar til kunngerð.*

Til paragraf 1: Samdur við broytingaruppskot skúlastjórnarinnar.

— 3: Í 4. patti verður sett millum „seg“ og „fríar“, „deilvís“, smbr. § 15 í uppskotinum til lóg um „læreruddannelse“.

— 9: 350 normalsíður (stuttsíður) + 1 skaldsøga og 1 stutt kvæði; einar 3 yrkingar og nakrar sálmar.

— 14: Eftir „ymsum londum“ verður sett: „serstakliga Føroyum, hinum Norðurlondum“.

— 15: 1. patti verður orðað soleiðis: Í djóralæru má næmingurin hava góðan kunnleika um djóralív Føroya og annars tøy mest eyðkenddu djórini í høvuðsdjórabólkunum. 2. patti, aftaná fyrsta punktum: „Hann má kenna flestu føroysku plantunøvn og annars vita navnið o. s. v. ....“.

— 25: Aftan á „kunna krevja seg“ verður sett „deilvís“ ella „partvís“.

— 26: Tímatalið í føroyskum og danskum verður hækkað til 12 og 12 (við tað at næmingarnir eisini skulu gerast kunnugir við norrønt og norskt og svenskt undir báðum málunum). Tímatalið fyrri „smíð“ verður sett til 5, líkamsvenjing 12.

— 27: Síðu 13, stk. 3, verður „mánaðir“ rættað til „3 mánaðir“, smbr. § 14, stk. 1, í lógaruppskotinum.

— 33: 2. stk.: Lærugreinin umfatar: Føroya søgu, norðurlandasøgu, veraldarsøgu o. s. fr.

— 44: Familjakunnleiki óneyðugt sum serstøk lærugrein, men kann verða tíkið við undir øðrum hóskaði greinum.

1. viðgerð 18. februar og 7. apríl legði skúlanevndin fram soljóðandi

### ÁLIT

Tann 17. jan. 1957 setti skúlastjórnin niður serliga 5-mannanevnd til at fyrirleika eina umskipan av læraraskúlalæruni í Føroyum. Henda nevnd var liðug við arbeiði sítt 25. mai 1959 og flýddi tað til skúlastjórnina. Skúlastjórnin sendi tað síðani við ymsum viðmerkingum til landsstýrið, og aftaná at landsstýrið hevði gjørt sínar viðmerkingar til málið, var tað 10. februar í ár lagt fram á tingborð, har tað kom til 1. viðgerð 18. februar og høðani beint í serliga 5-mannanevnd.

Tilfarid, sum nevndin hevur havt at arbeiða við, er soleiðis úreltið frá nevnd skúlastjórnarinnar. Hetta er í 3 partum:

1. Nevndarálit við uppskoti.
2. Uppskot til lóg um læraraútbúgving í Føroyum, og
3. Kunngerð.

Harumframt eru viðmerkingar til álit og uppskot frá einum minnihluta

í nevndini, Hannus við Høgadalsá, og samuleiðis, sum áður nevnt, viðmerk-  
ingar bæði frá skúlastjórn og landsstýri.

Nevndin hevur havt nógvar fundir og gjørt sær ómak við at kanna  
málið so gjølla sum møguligt. Samráðingar eru eisini havdar við landskúla-  
ráðgevarin.

Nevndin er samd í at ásanna, at Føroya læraraskúla trængir hard-  
liga til ábøtur. Hann var á fyrstan tíð settur á stovn og hevur síðani verið  
rikin sum statalæraraskúli; men ein kann við fullum rætti siga, at skúlin onga  
tíð enn hevur verið settur í slíkan stand, at hann kann hava lokið tær treytlir,  
ein eigur at kunna seta einum slíkum skúla. Tað er tí onga tíð ov skjótt, at  
farið verður undir nýskipan av Føroya læraraskúla.

Aftaná, at nevndin hevur viðgjørt „Forslag til lov om læreruddannel-  
sen på Færøerne“ og tær viðmerklingar, sum skúlastjórn og landsstýri hava  
gjørt til uppskotið, hevur nevndin latið tað skrivað umaftur við teim broyt-  
lugum, sum hon heldur vera neyðugar. Uppskotið soleiðis broytt er lagt við  
í álitinum.

Broytingarnar eru hesar:

Í paragraf 1, stk. 1, verður fyrsta regla orðað soleiðis: „Færøernes  
seminarium i Tórshavn har til formål.“

Í paragraf 3, pkt. c, verður „fra rette vedkommende“ strikað.

Í paragraf 6, stk. 2, verður „Realklassen“ broytt til „Realeksamen“.

Paragraf 7, stk. 1: 3. og 4. pætti um bókasavns- og familjukunnleika  
verða strikað og í staðin verður sett: „Der kan efter godkendelse af Fær-  
øernes skoledirektion optages yderligere fag på undervisningsplanen, bl. a.  
biblioteks- og familjekundskab“.

Í paragraf 7, stk. 2, skal „både i engelsk og“ verða strikað og „i“  
sett í staðin fyri.

Í paragraf 14, stk. 3, skulu tvær tær seinastu reglurnar strikast og í  
staðin skal setast „af vedkommende skoles leder“.

Í paragraf 14, stk. 5, skal „for købstadsskolerne“ og „for landby-  
skolerne af den vejledende lærer“ verða strikað.

Í paragraf 15, stk. 1, verður millum „sig“ og „fritaget“ sett „delvis“  
og sum nýtt punktum: „Det må dog forlanges, at alle eleverne er fortrolige  
med hovedtrækkene i den kristne lære“.

Í paragraf 17 verður „sigedagens“ broytt til „folketingets“.

Í paragraf 18 verður síðsta punktum strikað.

Í paragraf 19, stk. 1, verður millum „som“ og „lærer“ sett „for-  
stander eller“ og aftaná „undervisningsministeren“ „i samråd med Færøernes  
skoledirektion“.

Paragraf 20, stk. 1, verður orðað soleiðis: „Forinden lederen af den  
til seminariet knyttede øvelsesskole ansættes, skal seminariets forstander have  
lejlighed til at udtale sig.“

Paragraf 20, stk. 2, verður soleiðis orðað: „Ved ansættelse af læ-  
rerne ved den til seminariet knyttede øvelsesskole tages fornødent hensyn til  
skolens funktion“.

Paragraf 20, stk. 3, verður strikað.

Í paragraf 21, stk. 3, verður aftaná „undervisningsministeren“ sett  
„efter skoledirektionens indstilling“.

Viðvíkjandi uppskotinum til kunngerðar er tað at siga, at skúlastjórnin sýnist at hava gjørt sínar viðmerkingar til hetta uppskotið, soleiðis sum tað er skrivað á danskum máli, meðan uppskotið, sum býtt varð út í tinginum við framløgu av málinum var á føroyskum. Hesi uppskot svara ikki rættiliga hvørt við annað, men nevndin hevur so hildið seg til uppskotið, sum var framlagt, og hevur gjørt ymsar broytingar. Tó hevur nevndin ikki hildið tað vera neyðugt at skriva uppskotið umaftur við tað, at broytingarnar eru ikki so uógvar.

Í § 26 mælir meirilutin til, at nýggj lærugrein verður sett, sum eitur „Norðen málsøga“ við 2 tímum.

Tá ið vit nevna hetta her, er tað tí, vit halda hesar tveir tímarnar vera ov lítið til fullfíggaða undirvísing í norðenari málsøgu. Men eftir okkara áskoðan hoyrir ein slík undirvísing helst saman við undirvísingini í føroyskum, og hetta hevur nevnd skúlastjórnarinnar eisini hildið, tí hon mælir beintíðis til, at undirvísing í málsøgu fer fyrst og fremst fram saman við undirvísingini í føroyskum, og hesari áskoðan kann meirilutin í nevndini taka undir við.

Annars eru broytingarnar, sum nevndin skjýtur upp at verða gjørdar í uppskotinum til kunngerðar, hesar:

Í paragraf 1, pkt c, verður „frá rætta viðkomandi“ strikað.

Í paragraf 3, stk. 4, verður millum „kunna“ og „biðja“ sett „deilvís“.

Í paragraf 9 verður „síður“ broytt til „normalsíður“ og skoytt verður uppí: „og harumframt eina skaldsøga, nakrar yrkingar og sálmar og eitt kvæði“.

Í paragraf 13 verður „síður“ brott til „normalsíður“.

Í paragraf 14 verður millum „í“ og „Norðurlondum“ sett „Føroyum, hinum“.

Í paragraf 15 verður millum „um“ og „tey“ sett „dýralív Føroya og annars“ og millum „má“ og „vita“ verður sett „kunna flestu føroysku plantu-nøvn og annars“.

Aftaná paragraf 19 verður sett sum yvirskrift: „II. Veruliga lærara-skúlaútbúgvingin“.

Í paragraf 26 verður tímatalið í føroyskum broytt til 11, í líkamsvenjing til 12 og í smíði til 6. Sum nýggj grein verður sett norðen málsøga við 2 tímum.

Samlaða tímatalið verður so javnt hjá dreingjum og gentum, tils. 181 timar.

Í paragraf 27, stk. 1, verður „jfr. § 43, stk. 2“ strikað og í stk. 3 „2 mánaðir“ broytt til „3 mánaðir“, meðan á síðu 14 í sama stykki millum „skúli“ og „lær“ verður sett „í samráð við teir leiðbeinandi lærararnar“. Næstu triggjar reglurnar aftaná punktum verða strikaðar, og í staðin verður sett „Ummælið skal umræða“.

Í stk. 4 verður aftaná „landsskúlaráðgevaran“ sett „leiðara av viðkomandi skúla“.

Í paragraf 29, 2. reglu, aftaná „umframt“ verður sett „í samstarvi við undirvísingina í danskum“.

Paragraf 30 fær yvirskriftina „Dansk“.

Í paragraf 33, n. 29, verður síðsta regla orðað soleiðis: „Lærugreinin fatar um: Føroya søgu, norðurlandssøgu, veraldarsøgu og.....“.

Paragraf 43 verður strikað.

Paragraf 44 verður strikað.

Nevndin hevur tikid seg sundur í ein meiriluta og tveir minnilutar.

Minnilutin (Knút Wang) er samdur við meirilutan í teim broytingum, sum gjørdar eru til lógaruppskotið og uppskotið til kunngerð, men vísir á, at uppskotið frá meirilutanum punkt 1 ikki vísar, at skúlin verður føroyskur. Sjálvandi skuldi læraraskúlin verið ein føroyskur landsstovnur, men meiriluti tykist ikki vera fyri tí á tingi nú. Minnilutin kann tó bara ganga við til uppskot meirilutans við teirri treyt, at tað, føroyskir myndugleikar koma at hava yvir skúlanum at siga, verður ikki minni enn yvir fólkaskúlanum og setur uppskot samevarandi tí.

Minnilutin (Hanus við Høgadalsá) heldur seg til tað sjónarmið, ið er flutt fram í serálitinum, tað er at læraraskúlin nú eigur at gerast føroyskur stovnur undir landsstýrisins fyrisæti.

Læraraskúlin, ið nú hevur 90 ár á baki, hevur ongan tíð átt líkindi til fullnaðar at røkja síni endamál, nevniliga at læra upp lærarar til hin føroyska skúlan. Hetta er bæði hin serliga læraraskúlanevndin og lögtingsins skúlanevnd samdar um.

Eftir okkara tykki er skúlin, barnaskúlin, fólkaskúlin ein grundstaðul í samfelagnum. Tí duga vit ikki at siggja, hvussu tað fer at bera til at skapa ein sannan føroyskan skúla, uttan so at læraraskúlin er tað fyrst. Minnilutu setur fram uppskot samevarandi.

## UPPSKOT

frá

meirilutanum (Johan Poulsen, J. H. Danbjørg og Marius Johannesen:

1. Við ávísan til nevndaráttíð og tey í málinum liggjandi skjøl, soleiðis sum broytt av nevndini, mælir nevndin talinginum til at samtykkja „Forslag til Lov om Læreruddannelsen på Færøerne“ og „Uppskot til kunngerð“. Samstundis verður helld á ríkisstýrið, landsstýrið og skúlastjórnina um at skipa fyri øllum tí neyðturviliga til fremjan av hesum mál, her íroknað bygging av teim neyðturviligu bygningum og øðrum.
2. Sjevflokkadur venjingarskúli verður settur á stovn í samband við læraraskúlan. Tær neyðugu tingingar um hetta mál verða at føra við Tórs-havnar býráð.

## UPPSKOT

frá

minnilutanum (Knút Wang):

Upp í uppskot meirilutans punkt 1 verður sett:

„Ráðstur skúlans kemur undir somu fíggarligu og umsættingarligu reglur sum hin føroyski fólkaskúlin.“

## UPPSKOT

frá

minnilutanum (Hanus við Høgadalsá):

- I. Føroya læraraskúli er landsstovnur undir landstýrinum við tveimum flokkum og einum fyrireikingarflokki. Til læraraskúlans (eisini til Høju-lesturs), Hmleikarhøll, serstovum, bókasavn og skrivstov. -- Fyrstaðumaður og nóg nógvlr lærarar verða at seta við skúlan.
- II. Í samráð við Tórshavnar býráð verður 7-flokkaður venjingarskúli settur á stovn í sambandi við læraraskúlan. Fyrstaðumaðurin við henda skúla er limur í lærararáði læraraskúlans.
- III. Sett verður 5-manna millumtinganevnd til at gera lógaruppskot og kunngerðaruppskot at leggja fyri komandi vetrarting.

2. viðgerð 20. apríl 1960.

Formaðurin legði fram soljóðandi broytingaruppskot frá V. Nielsen:

Til § 7, stk. 1 í lógaruppskotinum verður aftaná „biblioteks- og familiekundskab“ sett: „samt kundskab om skadevirkninger af tobak og alkohol.“

Í § 20, stk. 1 í uppskotinum til kunngerð verður tímatalið í kristindómskunnleika hækkað frá „9“ til „10“. Fyri at taka tíman aftur, verður tímatalið í smíði lækkað frá „7“ til „6“.

§ 40, stk. 1 „og føroyskan dans“ gongur út.

|                                       |        |         |       |
|---------------------------------------|--------|---------|-------|
| Broytingaruppskot frá Vilhelm Nielsen | stk. 1 | samtykt | 21—0. |
|                                       | — 2    | —       | 16—0. |
|                                       | — 3    | fali    | 7—0.  |
| Minnilutauppskot frá H. v. Høgadalsá  |        | —       | 12—0. |
| — — K. Wang                           |        | —       | 6—0.  |
| Uppskot meiratalans                   |        | samtykt | 16—6. |

## 46. Broyting í lóg um sjóvinnu.

Ár 1960, 9. februar legði lögmaður fram soljóðandi

### UPPSKOT

til

**løgtingslóg um broyting í lóg frá 28. februar 1916 við seinni broytingum um sjóvinnu.**

#### § 1.

§ 19 í lóg nr. 50 frá 28. februar 1916 við seinni broytingum um sjóvinnu verður orðað soleiðis:

Á færoyskum damp- ella motorskipi til fiskiskap kann maskinan (motorurin) røkjað av ávikavist maskin- ella motorpassara, tá ið maskinan (motorurin) er ikki omanfyri 500 h.k. Uttan serstakt undantaksloyvi frá landsstýrinum kann maskin- ella motorpassari tó ikki mynstra við tilikum skipi sum 1. maskinmestari, fyrr enn hann hevur siglt sum maskin- ella motorpassari í minst 12 mánaðir. Annars koma færoysk damp- ella motorskip undir reglurnar í §§ 4 og 5. Landsstýrið kann tó undir betryggjandi freytum gera undantak frá reglunum í hesi grein.

#### § 2.

Henda lóg kemur í gildi beinanvegin.

#### Viðmerking:

Eftir ríkislóg nr. 210 frá 7. juni 1958 er handverkaraprógvið burturdottið. Tað er tí ikki gjørligt hjá monnum at taka tilíkt prógv. Landsstýrið hevur tí skotið upp, at menn við maskinpassarabrævi ella motorpassarabrævi fáa líkindir til at fáa rættindir at mynstra sum mæistarar við fiskiskipum við maskinum, sum eru ikki omanfyri 500 h.k., hóast teir hava ikki handverkara-

**løgtingslov om ændring i lov af 28. februar 1916 med senere ændringer om sønæring.**

#### § 1.

§ 19 i lov nr. 50 af 28. februar 1916 med senere ændringer om sønæring affattes således:

På færøsk damp- eller motorfartøj til fiskeri kan maskinen (motoren) betjenes ved henholdsvis maskinpassere og motorpassere, for så vidt maskinen (motoren) ikke er over 500 h.k. Uden særlig dertil meddelt tilladelse af landstyre kan dog ingen maskin- eller motorpasser udmønstre som 1. maskinmester på sådant skib, foruden han i mindst 12 måneder har læret som maskin- eller motorpasser. I øvrigt er færøske damp- eller motorskibe undergivet de i §§ 4 og 5 givne regler. Landstyre kan dog under betryggende vilkår gøre undtagelser fra bestemmelserne i denne paragraf.

#### § 2.

Denne lov træder i kraft straks.

prógv, so sum kravt í § 19. (Sum er geva tilík starvsbrøv rætt til 200 (250) h.k. maskinou — smbr. §§ 4 og 10).

Eftir lögtingslóg nr. 57 frá 3. november 1959 hava menn við „den almindelige maskinisteksamen“ fingið rættindir til starvsbrøv uttan handverkaraprógv (smbr. lögtingsmál nr. 33/1959). Føroya motorpassarafelag hevur givið sítt viðmæli, men við ynski um, at tilík starvsbrøv fáa rættindir í farmasiglingini oppí 400 h.k.

So stætt loyvir landastýrið sær at leggja fram lógaruppskot til tingsins vælvild.

1. viðgerð 12. februar og 3. marts legði fiskivinnunevndin fram soljóðandi

### ÁTT

Nevndin er sámd at mæla tinginum at samtykkja landsstýrisins uppskot til broyting í § 19 í lóg um sjóvinnu við fylgjandi broyting:

Í § 1, stk. 2, reglu 2 millum orðini „fiskiskap“ og „kann“, „fiskeri“ og „kan“ verður skotið inn:

„og farmasigling“ og „fragtfart“.

2. viðgerð 9. marts og 3. viðgerð 16. marts 1959.

Broytingaruppskot nevndarinnar samtykt 26—0.

Lógin so broytt 26—0.

## 47. Endurnýgging av skipaflotanum.

Ár 1960, 10. februar legði lögmaður fram soljóðandi

At fá skip liggur á hjá okkum. Men høvuðstreytin fyri at loyva benda spurning er at lán tann neyðturvillga liggjargarpening til vegs.

Nakað áleiðis er komið. Realkreditstovnurin er gjørdur førur at læna munandi, 60 %, samstundis sum Kongeriget Danmarks Fiskeribank lænir upp í 20 % og lögtingið veitir studulagslán eisini upp í 20 %, alt av virðinum eftir meting.

Við hesari figgjan og tí Marshallpeningi, ið frammanundan er lagdur sum stovnslæ í realkreditstovnin, er tað eyðnast at fáa til landið 8 knubátar, at hava í bygging og/ella fulljattað til byggingar 13 knubátar, 10 nútímans stórar trolarar, harav allir uttan 2 eru komnir til landið.

Realkreditstovnurin er ikki mentur meira fyrr enn 1961, tá ið hann sambært skipan við statsmyndugleikarnar kann læna av byggjum 8 mill. kr. við statsveðhaldi til víðari útláns.

Afturat hesum kann Kongeriget Danmarks Fiskeribank læna til bygging av skipum til Føroyar á sama hátt, sum hann ger til danskar fiskimenn. Her kann vera talan um 60—70 upp í 80 % av skipskostnaðinum.

Í lógini fyri fiskaribankan stendur onki um, at hann ikki kann læna til partafelag, men kortini hevur stjórn bankans latið lángeving sína í Danmark farið fram soleiðis, at bankin ikki lænir til hesi feløg, men vanliga bara til einstakar fiskimenn ella fiskimannasamtøkur við solidariskari ábyrgd.

Tá ið partafelagsskipanin er vanligur vinnufelagsháttur í Føroyum, verður tað sterkt avmarkað, hvat ið fiskaribankin kann koma at læna í Føroyum í so stórum lutum sum 60—70 upp í 80 % av byggikostnaðinum -- lángevingin upp í 20 % saman við realkreditstovninum og lögtingsins studulagslánnum er ein seriig skipan fyri seg. Landstýrið hevur havt samráðingar við stjórnina fyri fiskaribankan um eisini at læna partafeløgum tey nevndu stóru lánini, men enn er støða stjórnar bankans ikki broytt.

Roynt hevur verið at funnið aðrar liggjargarleiðir afturat teimum nevndu. M. a. hevur verið samráðst um møguleikarnar at fingið frømmaða pening til lagaligar treytir. Sum eitt úrslit av hesum samráðingum verður við hesum lagt fyri tingið tilboð frá belgiskum felag, ið við stuði frá statsmyndugleikunum í Belgien er fært fyri at geva so góðar lán- og byggjitreytir, sum talan er um. Orðaljóðið av tilboðum verður her tikið upp aftur:

„Harra Mohr Dam, lögmaður,  
p. t. Hotel Westend.

Við ávísing til vinarligu samráðingar við okkum í Kgl. belgisku ambassaduni í København hava vit ta gleði í fylgjandi at vátta høvuðsheitni, ið hava tilknýti til tilboð okkara um bygging og figgjan av 15 alus fiskiskipum.

Vit skjóta upp, at nevndu fiskiskip verða bygd sambært planir og

spesifikatlónir, sum landstýrið letur okkum fáa, verða fullgjørd til verandi kappingarfórar prísir og vera at góðkennast av báðum kontraherandi partinum.

Vit hava ta gleði at bjóða tykkum fylgjandi fíggarplan fyri tey 15 fiskiskipini, ið vit tó eru til sinnis at tala út í æsir við lögtingið um, tá ið tilber:

- 1) Vit ganga við til prinsípalt at veita landstýrinum eitt lán uppá 70 pet. av sáttmálavirðinum. Lánitiðin er 10 ár við einari árligari rentu uppá 1 pet. Hesa ógvuliga lágu rentu eru vit færir at bjóða tykkum orsakað av statsstuðli, ið verður veittur okkum av belgisku stjórnini. Øll lánhæddin má tó ikki fara upp um 20 mill. d. kr.
- 2) Tað er nóg mikið, at lánspeningahæddin og rentan verða tryggjað av lögtinginum.
- 3) Við avhandan av hvørjum fiskiskipi rindar landstýrið í hondina 30 pet. útlitstandandi í hvørjum av skipinum, sum fyribils er gildið av okkum undir byggingini.
- 4) Lán við 1. veðrætti í skipinum og tryggjað av lögtinginum verður givið at nýta til hvønn bátin aftaná at vit hava fingið til vega tey 30 pet., ið verða at afturrinda okkum sum gjølla sagt frammunfyri í stk. 3.
- 5) Við avhandan av skipunum vil 1. veðrættur standa fyri alla lánhæddina til tess hetta lán er heilt afturgildið, og fiskiskipini mugu til eina og hvørja tíð vera fulltryggjað hjá tí av landstýrinum stuðlaða tryggingarfelag og tess felagspolleia verður at „ondossersast“ til okkum uppá peningahæddina fyri lánspening og rentur, ið eru ógreidd.

Vilja tygum vera so vinarligar at leggja hetta uppskot fyri lögtingið og samfundis gera vart við, at omanfyri nevndu trøytir bert eru sagdar í høvuðsheltunum fyri at geva lögtinginum høvi at skilja, at vit eru til sinnis og færir at linna orku at gera sáttmála um 15 fiskiskip til trøytir, ið vit trúgva, at lögtingið og vit út í æsir vilja verða nøgd við.

S. E. G.E.

Société d'Entreprises Générales d'Electricité  
l'Administrateur délégué.

G. Maldeghem.

Undir víðari samráðingum eru belgjar gingnir við at hækka bátatalið 15 til 30, ið sæst av hesum orðalagi í brævi frá S. E. G. E. dagfest 7. januar í ár:

„To His Excellency Sir P. Mohr Dam,  
President of the Faroe Islands,  
Thorshavn.

Excellency,

*Concerns: Our offer about 30 fishing-boats and 1 passenger-steamer.*

We see that one of your specifications stipulates that the ships must conform to the Danish and Faroe laws.

Our sister-company, „De Verenigde Oostendse Scheepswerven“ asks us the necessary informations about these laws. We write this day to Mr. Knud E. Hansen to send us the specifications in question.

In the meantime, we remain, Excellency,

Ours faithfully

S.A. SEGE

G. Muldeghem.  
Direktor."

Sum sæst av hesum brævi er samráðst um møguleikan at veita lán undir somu treytum til bygging av tí nýggja Smirli.

Tað er borið upp á máli, at belgiska felagið lænir allan peningin, ið Smiril verður at kosta, eisini tey 30 pet. til somu lágu rentu. Bindandi svar er ikki fingið enn, men aðalskrivari A. P. Frank og landsrættarsakførari Kent á belgisku ambassaduni skjóta uppá og vilja sjálvir hera tað fram fyri belgiararnar, at tey 30 pet. vórðu lent at riada aftur í 4 ár til somu lágu rentu (1 pet. p. a.).

Landsstýrið er samt um at mæla til, at tíkið verður við hesum tilboð bæði hvat viðvíkir byggingini av upp í 30 einsbygdum fiskiskipum og byggingini av Smirli, um prísir og góðska annars vísa seg at vera kappingarfør.

Tað er møguligt við tí, ið er sett á fíggarlógina og við statsveðhildnum lánum samb. ríkis- og lögtingslóg upp í 4 mill. kr. um árið fyrstu 5 árin at greiða lögtingsstúdningslánið uppá 20 pet. av byggipeninginum. Landsstýrið hevur søkt um og fingið játtað av Fælleshanken for danske sparekasser 4 mill. kr. freytað av, at tíkið verður við hesum láni innan 15. februar 1960.

Landsstýrið vil saman við nevndini taka umsitingina til umhugsunar.

Kundu vit afturat teimum skipum, ið eru komin og kunnu koma við lánum frá realkreditstovnum og Danmarkar fiskaribanka økt okkara fiskiskípaflota við 30 skipum á so lagaligar treytir, sum borið er við frammanfyri, vil tað muna væl og stytta úført um tíðius til tess vit hava nóg nógv av góðum skipum til fiskimenn okkara.

Avmarkingin til 20 mill. kr., sum lögtingið smb. áðursamtyktu lóg kann læna til skipabygging og keyp er kanska nakað trong. Tá vil tí vera beint at víðka hetta markið, og loyvir landsstýrið sær tí at seta fram soljóðandi

## UPPSKOT

til

løgtingslóg um skipabygging.

løgtingslóg um bygning af skibe.

§ 1.

Landsstýrinum verður heimlað saman við fíggarnevndini landskassans vegna, til fíggarárið 1964/65

§ 1.

Landsstyret bemyndiges til sammen med finansudvalget på landskassens vegne til udgangen af fl-

er endað, at læna og/ella veðhalda  
fyrí lánum uppí 40 mill. kr. til  
skipabygging.

### § 2.

Henda lóg kemur í gildi beinan-  
vegin og samfundis fer úr gildi  
løgtingslóg nr. 30, 5. september  
1955 um lántöku til bygging av  
trolarum, sum broytt við lögtings-  
lóg nr. 22, 28. mars 1956.

nansáret 1964/65 at optaga lán  
og/eller garantere for lán op til 40  
mill. kr. til bygning af skibe.

### § 2.

Denne lov træder i kraft straks  
og samtidig ophæves lagtingslov nr.  
30, 5. september 1955 om optagelse  
af lán til bygning af trawlere som  
ændret ved lagtingslov nr. 22, 28.  
marts 1956.

1. viðgerð 17. februar og 24. mars legði fíggarnevndin fram söljóðandi

## ÁLIT

Fíggarnevndin hevur viðgjørt málið og fingið til vega ymsar upp-  
lýsingar um málið og hevur eisini havt fundir við skipaeigarar, umboðsmann  
fyrí fiskimannafelagið, skiparafelagið og sakkænar menn viðvíkjandi skipa-  
bygging (mennir vóru hesir: Jákup í Jákupsstovu, Thomas Thomassen, O.  
J. Jensen, Hans Hansen, Tórshavn, Hans A. Dahl og Ingvarð Højgaard av  
Toftum og Petur Dahl sýnsmaður, Tórshavn). Landsstýrið var á fundi.  
Nevndin hevur eisini fingið til vega roknskapir fyrí 1959 fyrí hesi skip:  
Vesturhavið Blíða, Hans Oliver Højgaard, Vesturvón, Beinir og Brestir.

Umboðsmenn fyrí vinnufelagini vóru av teirri áskoðan, at skip frá  
118 uppí 126 fót máttu sætlast at vera tey best egnaðu, tá talað var um ís-  
fiskaveiðn og saltfiskaveiðu á teim leiðum, sum feroyingar vanligu royna, og  
mæltu til í fyrsta umfari at biðja um prístilboð uppá 15 skip uppá 118 fót  
ella í øðrum lagi 10 skip uppá 118 fót og 5 skip uppá 122 fót. O. J. Jensen  
helt, at um belgiar krevja øll 15 skipini fyrí at koma undir „seriubyggiprís“  
skulu vera eins av stødd, áttu tey eftir hansara ætlan at vera 122 fót.  
Nevndin hevur fingið til vega tekningar og „beskrivelsi“ yvir hesar skipa-  
støddir, sum verður viðlagt.

Landsstýrið hevur í málinum eisini uppskot um lögtingslóg um fígging  
av hesum skipakeyp, og hevur sett fram uppskot um at læna og/ella veð-  
halda fyrí lánum upp í 40 milliónir.

Nevndin er samd at mæla tinginum til at samtykkja fylgjandi

## UPPSKOT

- 1) Landsstýrið verður biðið um at fáa til vega prístilboð frá belgisku  
skipasmíðjunum, ið G. Maldegheem, stjóri, umboðar uppá fyrí fyrst:

|                           |         |
|---------------------------|---------|
| 15 skip                   | 118 fót |
| ella 10 skip 118 fót og 5 | 122 fót |
| ella 15 skip 122 fót.     |         |

Um hefi tilboð verða hildin at vera kappingarlør, verður landstýrinum  
helt mál saman við fíggingarnevndini at taka við tilboðnum.

- 2) Nevndin mælir tinginum til at samtykkja uppskot landstýrisins til lög-  
tingalóg um skipabygging.

Formaðurin leggði fram soljóðandi broytingaruppskot frá Poul J. Olsen :

Í nevndaruppskotinum stykki 1 verður í millum „16 skip 118 fót“  
og „ella 10 skip 118 fót og 5 skip 122 fót“ sett „og“.

2. viðgerð 25. marts.

Broytingaruppskotið fall 8 -0.

3. viðgerð 29. marts 1960.

Uppskot nevndinnar 1 og 2 samtykt 23--0.

Uppskot landstýrisins samtykt 26--0.

## 48. Uttanbíggjajørð.

Ár 1900, 9. februar legði N. Winther Poulsen landsstýrismaður fram  
soljóðandi:

Samsvarandi lögtingsmál nr. 30/1956 og nr. 51/1958 loyvir lands-  
stýrið sær at leggja fram frágreiðing og uppskot frá nevndini í búnaðarmálum  
eftir lögtingslóg nr. 17 frá 22. mars 1958.

### Frágreiðing og uppskot

frá

millumtinganevndini viðvíkjandi landbúnaðarlóggávanum.

Nevndin hevur viðgjørt jarðalóggávuna almiklð, men sær seg tó ikki  
læran fyri í hesi tingsetuni at koma við einum fullfíggaðum uppskoti til  
nýggja jarðalóg. Nevndin vónar at hava uppskot liðugt til komandi Ólav-  
søkingsetu.

Nevndin hevur viðgjørt lögtingsmál nr. 30/1956 um uttanbíggjajørð.

Undir viðgerðini hevur nevndin havt høvi at seta seg inn í arbeiði  
hjá millumtinganevndini í tingmáli nr. VII-7/1948 um uttanbíggjajørð.

Nevndin hevur bytt seg sundur í ein meiriluta (D. P. Danielsen, lög-  
tingsmaður, Johs. Stephansson, J. P. Davidsen og D. P. Danielsen) og ein  
minnilituta (Tr. Samuelson).

Meirilutin skal vísa á, at tann skipan, sum vit hava her á landi við  
uttanbíggjajørð, valla finst aðra staðni. Uttan íva hevur tað altíð verið til  
skaða fyri viðkomandi bygd, at ein størri ella minni partur av jørðini hevur  
verið ogn hjá avbygdamonnum, og sum samfelagsviðurskiptini eru broytt  
seinastu árin, kundi tað beinvegis lært til, at bygdir verða avtoftaðar, uttan  
tað er til fyrimun fyri nakran.

Vísast kann á, at smærri bygdirnar minka í stórum. Fólkkið flytur  
til tær bygdirnar, har skipahavnir eru, og er einki annað at vænta, son at  
soleiðis verður med alla. Við fólklum verður eisini jørðin flutt úr bygdini,  
og verða so eisini møguleikarnir tiknir frá teimum, sum kundu og vildu  
verið eftir.

Tað er nú tibetur soleiðis, at mennu eru farnir at fódra seyðin, tá  
ástendur, og krevur tað bæði fódur og arbeiði, og verður tað valla gjørt uttan  
fyri fulla samsýning. Vandur er til fyri, at um eingin ánari hevur jarðabruk til  
starv burturav, fellur øll røkt í hagarum burtur.

Hinvegin er møguligt at gera slíkar bygðaviðtøkur, at ómøguligt er  
hjá uttanbíggjacigarum at eiga jørð uttan við stórum tapi, og um menn av  
hesi orsök noyðast at selja, er eingin víssa fyri, at teir fáa hampaboð. Hetta  
kann óbeinleiðis sigast at vera ognartøka, og heldur meirilutin, at samfelagið  
hevur skyldu at fíla eina hampaleið fyri báðar partar.

Meirilutin setur tí fram soljóðandi

## UPPSKOT

til

## løgtingslóg um uttanbíggjajørð.

## § 1.

Til uttanbíggjajørð er eftir hesi lóg at rokna jørð, hvørs ánarí ikki býr í bygðini ella í so høgligari grannabygd, at hann er sjálvur ferur fyrí at røkja jørðina bæði innan- og uttangaðs.

## § 2.

Elgaraskifti av ognarjørð er bert loyvt til persón, sum býr í bygðini ella í slíkari grannabygd sum nevnt í § 1.

## § 3.

Verða seljari og maður, ið hevur rætt til at keypa sambært hesa lóg, ikki samdir um prisin, skal ánarin bjóða Føroya jarðagrunni jørðina til keyps eftir meting.

Ynskir jarðagrunnurin ikki at keypa, hevur ánarin rætt til at selja til hvønn sum helst, um hann ikki sjálvur vil sita við jørðini.

Vil jarðagrunnurin keypa, men vera partarnir ikki samdir um prisin, verður hann ásettur eftir meting. Metingin verður gjord av trimum monnum, harav partarnir velja hvør sín, sum í felag velja ein uppmann. Verða teir ikki samdir um uppmannin, skal rætturin seta hann út.

## § 4.

Jørð, sum jarðagrunnurin keypir samb. § 3, kann ráðið bert selja til menn, sum hava rætt til at keypa samb. hesa lóg, samanber § 1.

Við slíka sølu skal grunnurin miða ímóti at samla jørðina í sjálvstøðug brúk, somikið stór, at maðurin hevur møguleika at liva av teimum.

Grunnurin kann trýta slíka sølu av, at hann seldi jørðin og jørðin, sum hon verður lagd saman við,

## løgtingslóg um udenbysjord.

## § 1.

Som udenbys jord i henhold til denne lov henregnes jord, hvis ejer ikke bor i bygden eller i så nærliggende nabobygd, at han personlig kan drive jorden både inden- og udengårds.

## § 2.

Ejerskifte med hensyn til odelsjord er kun tilladt til personer, som bor i bygden eller i sådan nabobygd som omhandlet i § 1.

## § 3.

Enes sælger og den, der har ret til køb i henhold til denne lov ikke om prisen, skal ejeren tilbyde Færøernes jordfond jorden til købs i henhold til vurdering.

Ønsker jordfonden at købe, men parterne enes ikke om prisen, fastsættes denne i henhold til vurdering. Vurderingen udføres af tre mænd, hvoraf parterne vælger hver en, som i fællesskab vælger opmanden. Enes de ikke om opmanden, udnævnes han af retten.

## § 4.

Jord, som jordfonden måtte købe i henhold til § 3, kan rådet kun afhænde til personer, som er berettiget til at købe i henhold til denne lov (jfr. § 1).

Ved sådant salg skal fonden bestrebe sig for at samle jorden i selvstændige brug, af en sådan størrelse, at ejeren gøres i stand til at leve deraf.

Fonden kan stille vilkår for så-

ikki kann skiftast sundur aftur við seltu, gávu arvaskifti ella á annan hátt.

Grunnurin kann gera av, at keypa peningurin fyrri slíka jørð verður goldin í lagaligum avdráttum.

### § 5.

Við arvaskifti, har uttanbíggjaarvingar eru uppi, sum ikki semjast um, at innanbíggjaarvingar fáa jørðina til skiftis, ella har ongir innanbíggjaarvingar eru, hevur skiftirætturin ella tann, ið annars skiftir búgvíð, skyldu at boða jarðargrunninum frá.

Jarðargrunnurin hevur tá rætt til at bjóða uppá slíka jørð javnbjóðis monnum, ið annars hava rætt til at keypa sambart hesa lóg -- smbr. § 1.

Ognast jørðin grunninum, skal grunnurin fyrst bjóða innanbíggjaarvingi jørðina til keyps, um innanbíggjaarvingi er, sum grunnurin heldur vera skikkaðan til at taka við jørðini, og sum gongur undir tær treytir, sum grunnurin ásetur.

Er ikki slíkur innanbíggjaarvingi, skal grunnurin bjóða øðrum innanbíggjamanni jørðina til keyps. Í øllum førum verður keypið skipað og freytað eftir reglunum í § 4, stk. 2, 3 og 4.

### Viðmerkingar:

*ad § 1.* Summastaðir liggja bygdirnar so nær saman og eru samferðsluviðurskiftini so góð, at uttanbíggjaeigari fullvælt kann røkja jørðina bæði uttan- og innangarðs í grannabygdini. Nevnst kann t. d. Miðvágur og Sandavágur, Gøturnar, Streymnes og Hvalvík.

*ad § 3.* Um jørð verður seld á vanligan hátt, ella eigari er noyddur at selja sambart hesi lóg, verður í flestu førum rokna við, at væl gongur at fáa keypara. Hugsast kann tó í einstøkum førum, at menn verða samdir um ikki at bjóða ella geva óvanliga lágt boð, og hevur seljari tá møguleika at selja til jarðargrunnin eftir meting.

dan afhændelse, at den afhændede jord og den jord, hvormed den sammenlægges ikke kan genudstykes ved salg, gave, arv eller på anden måde.

Fonden kan tage bestemmelse om, at købesummen for sådan jord afvikles i rimelige afdrag.

### § 5.

Ved arveskifter med udenbysarvinger, der ikke kan blive enige om, at indenbysboende arvinger skal få jorden udlagt, eller hvor der ikke findes indenbysarvinger, har skifteretten eller den, der skifter boet, pligt at give jordfonden underretning.

I så fald er jordfonden berettiget at give bud på sådan jord jævnhjyrdigt med personer, der i øvrigt har ret til at købe i henhold til denne lov -- jfr. § 1.

Erhverves jorden af jordfonden, skal den først tilbyde indenbysarving jorden til købs, hvis en sådan findes, som fonden anser for egnet at overtage jorden, og som vil underkaste sig de vilkår, som fonden fastsætter.

Findes der ikke sådanne indenbysarvinger, skal fonden tilbyde andre indenbysboende jorden til købs. I alle tilfælde foregår købet og de for købet gældende vilkår i overensstemmelse med reglerne i § 4, stk. 2, 3 og 4.

ad § 4. Meirilutin heldur, at jarðargrunnurin elgur at nýta sín rætt sambært hesi grein, til at samla jørðina í sjálvstöðug brúk, annaðhvørt málendis at tað keypta verður lagt afturat ognarjørð ella afturat einum festi, sum frammanundan er ov lítið til at røkja sum sjálvstöðugt brúk.

Tó heldur meirilutin ikki, at ognarjørð, sum eftir hesi grein verður lögð afturat festijørð, harvið eisini skal gerast til festijørð.

Harumframt heldur meirilutin, at jarðargrunnurin kann nýta sín rætt eftir hesi grein til at makaskifta uttanbíggjajørð og eisini á tann hátt hjálpa til at fáa bygdajørðina heim í bygdina.

Minnilutin (Tr. Samuelson) setur onki uppskot fram í hesum máli.

1. viðgerð 12. februar 1960 og beint til búnaðarnevndina.

---

## 49. Frágreiðing frá millumtinganevndini í búnaðarmálum.

---

Ár 1960, 1. marts legði N. Winther Poulsen landsstýrismaður fram frágreiðing frá millumtinganevndini í búnaðarmálum. (Skjal 3.)

1. viðgerð 3. marts 1960 og beint til búnaðarnevndina.

## 50. Landsstýrismál.

Ár 1960, 5. apríl lagði landsstýrismálanevndin fram sjóðandi

### ÁTT

Eftir tingskipan lögtingsins § 10 hevur nevndin til kanning av landsstýrismálum granska avrit av landsstýrisins gerðabók fyri tíðarskeiðið 30. juli 1958 til 28. juli 1959.

Tað hava verið hildnir 95 fundir. Landsstýrismálið vera meira og meira rúgvismikið av tí, at nógv og stór mál verða av tinginum boind til landsstýrið til nærri kaunningar. Vanliga hava landsstýrismálini bert verið framløgd í tveimum eintøkum, men tá ið tað tibetur millum tingmenn tyktist at vera slíkur áhugi fyri hesum málum, at tey ikki altíð eru til taks fyri nevndarlimirnar, er verið at umhugsa, um tey ikki áttu at verðu framløgd í so mongum eintøkum, at tað var eitt eintak til hvønn flokk.

Ein meiriluti í nevndini (J. Fr. Øregaard og Hans Iversen) er í flestum sýrum sámdur við tær avgerðir, ið eru tiknar av landsstýrinum; tó loyvir hann sær at gera nakrar viðmerkingar.

Tað tykst sum at fólk koma til landsstýrið við umsóknunum um studning til alt møguligt. Væl verða ikki allar játtaðar, men nakrar av teimum, ið eru játtaðar, kunnu verið avvistar. Av landsskatti eru eftirgívnar um kr. 24.000.—. Nógv av hesum er onki at finna at, tá tað er vegna sjúku ella øðrum heilt ringum umstøðum, tó eru ímillum persónar, sum síta í vælløntum starvi, ið ikki áttu at fingið skatt eftirgívan. Í einum føri er samsýning kr. 500.— latin til mann, men tað sást ikki, hvat hon er latin fyri. Tað mú eisini haldast vera hættisligt, at landsstýrið veitir einstakum manni lán til verkstaðbygging. Tað kann føra við sær, at aðrir biðja um nakað líkuandi, og tá er ikki so lætt at sýta. Landsstýrið eigur ikki í slíkum føri at ugera lánistovnur.

Nevndin kundi ynskt at vilt, hvussu er við ognartøku av lendi undir vegnum Hov—Øravík og um ikki møguligt gjald fyri slíkt lendi er lögtinginum heilt óviðkomandi.

Ein minniluti (Hanus við Høgadalsá) flytur fram:

Tjóðveldtsflokkurin hevur nú í fleiri ár gjørt atflanningar til starvshættir landsstýrisins so sum toir leasast úr útskrift úr gerðabók landsstýrisins. Eftir 6. gr. í lögtingalóg nr. 1 um stýrisskipan Føroya í sermálum stendur, at „í landsstýrinum skulu viðgerast all lögtingsuppskot og *týðningarmiklar fyriskipanir*. Hver landsstýrismaður gevur sína støðu til gerðabókina.“ Skrivningin av gerðabókini er batnað eitt sindur hesi seinastu árin, men enn kann ikki sigast, at hon gevur fulla og heila mynd av øllum atgerðum og gerðum landsstýrisins.

Ein lætti hevði tað verið hjá tingmonnum, um skilað var til í gerðabókini, hvar heimildin finst til at lata studning, veðbald, lán o. s. fr.

Eftir 7. gr. í heimastýrislógini eiga greinir viðvíkjandi Føroyum, ið

danakir ríkismyndugleikar geva út, at leggjast fyri heimastýrið, tað er lögting og landstýri. Hetta er ikki gjørt í nógvum ferum, eitt nú viðvíkjandi kunngerð um „indkvartering og forplejning af evakuerede m. v. på Færøerne“, viðv. 281 A gr. í „forsorgsloven“, viðv. lóg um at lata Finland, Ísland, Noregi og Svíaríki brotsmenn, viðv. sáttmála millum Danmarkar, Finlands, Noregs og Svíaríkis um fría strandfarasigling, viðv. karantenusáttmála millum Norðurlanda, o. s. fr.

Minnilutin er samdur við meirilutan í at viðurkenna mangar avgerðir landstýrisins í smámálum, sum skattalættar og aðrar umsóknir. Men har heldur so eisini semjan upp at Landstýrið, ið sitíð hava í hesum tíðarskeiði (30. juli 1958 til 28. juli 1960) hava eftir okkara tykki ikki ríkið nóg landsgagnligan og uppbyggjandi politikk. Hitt fyrri landstýrið lærði inn í landi útlendskt hervalð og hetta landstýrið tykist at hava til uppgávu at styrkja útlendskt hervalð í landinum. — Ongar atgerðir eru gjørdar til tess at byrgja fyri dýrtíðini, tað er tvertur ímóti hitt almenna gongur á odda við príshækkingum, vaksandi umstíttugarútreiðslum og vaksandi nýttalu. Flokkurum varð fívað aftaná nýval nýggja skattalóg, heldur ikki hana hava stjórnarflokkarnir maktad at fært íggjøgnum. Hinar vaksandi landsútreiðslurnar hava fært tollhækkingar og skattahækkingar við sær, samstundis sum hin verunliga inntøkan hjá fólki er minkað.

Tí ber ikki til at taka undir við meirilutanum, men einasta ráð til at fáa vend í hesum eru, at veljarin aftur fær orðið fyri seg og setur minnilutin hetta

## UPPSKOT

Føroyu lögting samtykkir, at landstýrið fer frá og nýval verður beinavogin.

## UPPSKOT

frá

minnilutanum (J. Fr. Øregaard og Hans Iversen):

Tingið góðtekur tær av landstýrinum tiknu avgerðir í tíðarskeiðinum 30. juli 1958 til 28. juli 1960.

2. viðgerð 27. apríl 1960.

Uppskot minnilutans (H. v. Høgadalsá) fallt 4—0.

— meirilutans (H. Iversen og Øregaard) fallt 15—0.

## 51. Skattafrádráttur.

Ár 1960, 12. februar legði Haldor Hansen tingmaður fram soljóðandi:

Sum háttvirda lögting og landsslýri kunnugt er livikostnaðurin í dag uppi á kr. 10,788.—. Hetta skal eltt húskl uppá 5 — maður, kona og trí børn — hava í inntøku um árið fyri at kunna liva nøkurlunda.

Veruleikin er tann, at tað er tann stóri parturin av arbeðaranum í Føroyum, ið liggur um helvtina av hesi inntøku. — Sum dømi kann vera sett áftandi tøl frá einari av teim stóru kommununum. Her hava

|     |                      |                              |
|-----|----------------------|------------------------------|
| 578 | skattaborgarar undir | kr. 6.000 í inntøku          |
| 288 | — millum             | „ 6.000,— og kr. 10.000.— og |
| 81  | — yvir               | „ 10.000.—.                  |

Spurningurin er nú: Hvussu kann ein familjuforsyrgjari, ið bert hevur í inntøku t. d. kr. 6.000.— og undir tað, fyri tað fyrsta, klára seg fyri hesar pengar, og fyri tað annað, er tað rætt av samfelagnum at leggja skatta-byrðu á eina slíka inntøku, tí samfelagið veit, at viðkomandi hevur undirskot av árinum.

Hóast at landsins kosnu menn eru kunnigur við hetta verður tað ár undan ári lögð skattabyrða á hesar somu menn, og ger hetta tað, at hesir ungandi eru førir fyri at koma undan stórari skattaskuld og gerast frír menn aftur.

Vert er at bera fram, at tað er bevíst, at allir stættar í landinum eru tryggjaðir teirra ársvinnu uttan arbeðarin, og hóast at nógvir av hesum stættum liggja langt omanfyri tann ásetta livikostnaðin, so krevja teir hægri lön, og tað verður játtað teimum. Og arbeðarin, ið frammanfyri er nevndur, við eini inntøku undir kr. 6.000.—, má rinda sín part og sín stóra part til hesar yvirløntu stættir.

Nú er tað arbeðarin, ið heltir á landsins kosnu menn, kanska ikki beinielðis at fáa lønarhækkan, men fyri at fáa eina skipan, hvareftir sýnt verður teimum tað, teir hava uppiborið; fyrst og fremst arbeidí, og hareftir, at teir ikki verða lagdir í skatt, sum ongin teirra við tí inntøku ið nú er, kann bera, og at forsyrgjarar fáa loyvi at draga eltt „persónfrádrag“ uppá kr. 4000.— og ikkiforsyrgjarar kr. 2.600.— frá inntøkuni, tá upp verður givið til skatt.

Føroya Arbeðarafelag vil meina, at tað er skylda hjá umboðsmönnum fólksins at finna eina gongda leið, so hesin inntøkustættarmissjavnin deitur burtur.

Í viðgerð 16. februar og beint til skattanevndina.

## 52. Løn til sóknarstýrslimir.

---

Ár 1960, 12. februar legði Haldor Hansen tingsmaður fram söljóðandi:

Føroya Arbeðarafelag loyvir sær hervið at halta á háttvirða lögting um at fáa samtykt sum tilskilan til ta kommunalu lógina fylgjandi

### UPPSKOT

1. Limir av sóknarstýrunum fáa løn fyri teir dagar, teir eru til fundar í sóknarstýrnum og annars tá teir sóknarstýrisins vegna eru í arbeiði.
2. Limir av almennum nevndum, so sum valnevndum, heilsunevndum o. ø. fáa løn fyri teir dagar, teir fáast við nevndararbeiði.

1. viðgerð 16. februar og 17. marts legði kommunala nevndin fram söljóðandi

### ÁLIT

Nevndin hevur viðgjørt málið og er samd at mæla tinginum til at senda kommununum málið til ummælis, áðrenn tingið tekur støðu, og setur fram fylgjandi

### UPPSKOT

Málið verður sent kommununum til ummælis og verður landstýrið biðið um at leggja málið fyri aftur tingið, tá ið ummæli eru komin.

2. viðgerð 22. marts 1960.

Uppskot nevndinnar samtykt 22—0.

---

## 53. Broyting í lóg um frítíð við løn.

Ár 1960, 12. februar legði Haldr Hansen tingmaður fram soljóðandi :

Ávísandi skriv Havnar arbeðsmannafelags og Føroya arbeðarafelags frá 7. august 1958 um at fáa broytt frítíðarlógina soleiðis, at frítíðarløn arbeðarauna má verða roknað av teirra fullu løn, hvat ikki heimild er eftir núgaldandi lóg.

Í dansku frítíðarlógini „Lov nr. 65 -- 31. marts 1953“ sigur § 5 stk. 7: „Ved beregning af feriegodtgørelsen tages der ikke hensyn til sådanne tillæg til lønnen eller til sådanne lønplugsandole, som ikke er indkomsskattepligtige.“

Føroya arbeðarafelag loyvir sær tí at seta fram fylgjandi

### UPPSKOT

til

til broyting í lögtingslóg nr. 31 av 19. marts 1951 um frítíð við løn,  
broytt við lögtingslóg samtykt á tingi 16. apríl 1957 :

Til § 5:

Orðini í 3. reglu í 1. patti: „sum er grundarlagið undir frítíðarrættindunum“ og á danskum: „der danner grundlaget for ferieretten“ fara út, og í staðin verður sett: „hann hevur útið“ og á danskum: „han har udført“.

2. patti: „Løn, sum verður veitt sum endurgjald fyri serligum útreiðslum eins væl og serligt tillegg fyri yvirtíðararbeiði o. t. má ikki verða nýtt sum grundarlag undir útroknan av frítíðarløn“, og á danskum: „ved beregning af feriegodtgørelse tages ikke hensyn til, hvad der ydes som erstatning for særlige omkostninger eller til særlige tillæg for overarbejde og lignende“ verður strokið.

### UPPSKOT

til

broyting í kunngerð nr. 33 av 30. marts 1951 viðvíkjandi  
lóg nr. 31 um frítíð við løn.

1. patti aftaná punkt b: „Løn, sum verður veitt sum endurgjald fyri serligum útreiðslum eins væl og serligt tillegg fyri yvirarbeiði o. t. má ikki verða nýtt sum grundarlag undir útroknan av frítíðarløn“, verður strokið.

1. viðgerð 16. februar og 5. apríl legði sociala nevndin fram soljóðandi

## ÁTT

Nevndin hevur viðgjørt málið, og ein meiriluti í nevndini (Dion Nolsæ, Jacob Lindenskov, Hemming Jespersen og Knút Wang) mælti tinginum til at samtykkja uppskotið, soleiðis sum tað er framsett av Føroya Arbeðarafelag.

2. viðgerð 6. og 3. viðgerð 8. apríl 1960.

Formaðurin legði fram soljóðandi broytingaruppskot frá Kj. Mohr o. fl.:

Í staðin fyri § 6, setti 2 í uppskotinum frá Føroya arbeðarafelag verður sett:

„Við útrokning av ferðisgjöldum lókjast tíðkar viðbætur til lønina ikki við, sum koma ikki undir skatt.“

„Ved beregning af feriegodtgørelsen tages der ikke hensyn til sådanne tillæg til lønnen, som ikke er indkomsskattepligtige.“

Broytingaruppskotið sett undir atkvøðu við navnakall:

*Ja atkvøddu:* Jógvan Joensen, P. Petersen, M. Johannessen, N. Hohn Jacobsen, K. Wang, H. Djurhuus, Tr. Samuelson, Leon Joensen, A. Djurhuus, Johan Simonsen, H. Iversen, D. Nolsæ, V. Nielsen, Kj. Mohr, Fr. Hansen og K. Djurhuus.

*Nei atkvøddi:* Haldor Hansen.

*Atkvøddu ikki:* J. Lindenskov, J. H. Danbjørg, S. Petersen, J. P. Davidsen, P. M. Dam, Poul J. Olsen, J. Høgnesen, S. Joensen, Hatus v. Høgadalsá, H. Jespersen, J. Fr. Øregaard.

Uppskotið samtykt 18—1.

Lógaruppskotið so broytt samtykt 21—0.

## 54. Stýrimanslærdómur v. m.

Ár 1960, 18. februar legði lögmaður fram máljóðandi

### Frágreiðing.

Við skrivi 15. juni 1959 hevur landsstýrið sett niður nevnd við tí uppgávu „at kanna spurningin um nýggju sjómansskúlalærna, ið er sett í gildi í Danmark, heruppi spurningin um at skipað verður so fyri, at próvtøka til skipsførara kann fara fram í Føroyum“.

Sum nevndarlimir valdi landsstýrið:

Daniel Danielsen, próvtøkudómara, Tórshavn.

Johan Djurhuus, skrivstovustjóra, Tórshavn.

Fischer Heinesen, havnamelstara, Klakavík.

D. J. Joensen, fyrstgæddumann Føroya sjómansskúla, Tórshavn.

J. Føllberg Jørgensen, landfúta, Tórshavn.

Poul Petersen, fulltrúa, Tórshavn.

Nevndin skipaði seg við Johan Djurhuus sum formanni.

Lógin, landsstýrið sipar til í skrivi sínum, er lóg nr. 209 frá 7. juni 1958 „om nautiske eksaminer m. m.“. Henda lógin avloysir lóg nr. 48 frá 28. februar 1916 „om navigationsundervisningen“ við seinni broytingum.

Lógin frá 1958 fyrisetur reglur fyri próvtøku til:

Heimaskipara (kystskipper).

Satiskipara av 2. stigi.

Satiskipara av 1. stigi.

Stýrmanu.

Skipsførara.

Meðan tað er so eftir lögtingslóg nr. 8 frá 19. mars 1954 um sjómansskúla og sjómanslæru við seinni broytingum, at tað eru serliga reglur fyri heimaskiparaprógvi og skiparaprógvi, hetta seinna prógv ið er komið í staðin fyri satiskiparar og „longd“ (den udvidede flæskeskipperprøve) og krevur meira enn hesi, so hava reglurnar fyri stýrmanapróvtøku verið tær dansku eftir lógini frá 1916, ambr. § 16 í lögtingalógini. Tað hevur ikki verið lært, og er ikki próvtøka farin fram til skipsføraraprógvi í Føroyum, men hava teir, ið hava lært til skipsførara, verið neyddir at ferð til Danmarkar.

Orsøkin til henda munin millum tær lægru nautisku próvtøkurnar og tær hægru er, at meðan vit viðvíkjandi fiskiskipum hava hildið, at teir, ið hava hesi prógvini, hava fingið sær tey fyri at kunna sigla serstakliga við føroyskum fiskiskipum, og vit ti hava lagað lærna eftir tí, ið krevst í hesari vinnu, so hevur ein stórir partur av teimum stýrimans- og skipsføraralærna søkt til onnur lond, serliga Danmark. Skuldi hesum verið møguligt at komið umborð í dansk skip sum yvirmenn á brúnni var neyðugt, at læra, teir fingi, samsvaraði teimum krevum, ið dansk lóggáva setur sum treyt fyri at fáa sjóyrkisbræv sum stýrimaður ella skipsførari.

Síðani heimastýrið ikki í lóggávu síni kann fyriseta, at stýrimenn við føroyskum prógvi skulu kunna loysa sjóyrkisbræv, ið gevur rætt at sigla við donskum skipi, hóast læran er undir somu reglum, var neyðugt, at samráðingar fóru fram millum landastýrið og ríkisstýrið. Hesar samráðingar vóru í 1949 og 1950 og endaðu í tí avtalu, at soleingi stýrimannalæran í Føroyum lúkaðu tær freytir, ið vóru settar tí donsku, og handilsministerið fekk høvi til, at umboð fyri tað sum observatørur var til staðar undir próvtøku, gav føroysk stýrimannaprógvi rætt til sjóyrkisbræv á donskum skipi sum stýrimaður og rætt at lesa til skipsførara á donskum sjómansskúla og síðani rætt til sjóyrkisbræv sum skipstørari í Danmark.

Henda skipan hevur verið galdandi síðani, men spurningurin er, nú stýrimannalæran er broytt í Danmark, um tað er neyðugt at halda fram við skipanini og um so er, hvussu hon helst kann vera framd. Hetta hevur nevndin skilt sum sína uppgávu í fyrstu syftu; málið hevur skund, tí danska lógin kom í gildi 1. februar 1959, tó so at næmingar, ið høvdu byrjað læruna eftir gomlu próvtøkureglunum, kunna verða hildnir fram eftir hosi skipan eftir reglum handilsministeriarin fyrisetur.

Tey krav nýggja lógin førir við sær stýrimannalæruni viðvíkjandi eru ikki ódrúsi í mun til tað eldru, enn at tað letur søg gera at fylgja teimum. Tá ið tað er so, og tað framvegis má áseinnast, at vit ikki enn hava skip til allar okkara stýrimannalærdu og hesir tí mugu søkja hýru aðrastaðni enn í Føroyum, eru góðar grundir fyri, at læran ið hvussu er fyri fyrst fylgir donskum fyriskipanum. Skipan má so fáast í lag millum Føroyar og Danmark, ið gevur hesum stýrimönnum sama rætt í Danmark, sum teir har lærdu, bæði viðvíkjandi sjóyrkisbrævum og rætti at læra til skipsførara.

Um hetta seinna, skipsføraralæruni er at siga, at nevndin er kontin til tað órætt, at gjørligt er at lata próvtøku í hesi yrkiagrein vera í Føroyum, eins og tørvur kann vera á, at lagt verður til rættis, at so kann vera.

Uppskotið um stýrimanna- og skiparalærana er ein bráðfongis loyningur uppá tað, sum troðkar mest á í sjómansskúlalæruni. Annars er nevndin samd um, at tað er neyðugt við eini gjøllari kannan av hesi lóggávu og manningarlógini. Nevndin setur tí eisini uppskot hesum viðvíkjandi.

## UPPSKOT

til

**løgtingslóg um broyting í løgtingslóg nr. 8, 19. marts 1954 um sjómansskúla og sjómanslæru, sum hon er broytt seinni.**

Í løgtingslóg nr. 8, 19. marts 1954, um sjómansskúla og sjómanslæru, sum hon er broytt seinni, verða gjørdar hesar broytingar:

Í § 6 verður skotið inn aftaná orðið „stýrimannaprógvi“ „styrmands-examen“ orðið „skipalæraraprógvi“ „skibsførereksamen“.

Sum nýtt stk. 2 til § 8:

Viðvíkjandi stýrimanna- og skipalærarapróvtøkuni gjalda reglurnar í

Som nyt stk. 2 til § 8:

Hevð angár styrmands-examen og skibsførereksamen gælder indtil vi-

lóg nr. 209 frá 7. juni 1958 „om nautiske eksaminer m.m.“ 1. deild um próvtøkukrævin og upptøku-treytirnar fyri fyrst, tó soleiðis, at læra og prótøka í føroyskum krevst umframt fúr í lógini nevndu læru-greinir. Hann, sum ætlar sær upp til stýrsmanspróvtøku skal próvføra, at hann lýkur treytirnar fyri praktiskari upplæring sum fyrsett í lóg nr. 208 frá 7. juni 1958 um manning av skipum. Tær heimildir, sum handels-ministurin hevur eftir hesum lógum, er hjá landsstýrinum.

§ 16, 1. stk. fer úr gildi.

dere bestemmelserne i lov nr. 209 af 7. juni 1958 om nautiske eksaminer m.m. 1. afsnit vedrørende eksamenskravene og adgangsbetingelser og således, at der foruden de i lo-ven nævnte fag undervises og eksa-mineres i faget færøsk. Den, der vil underkaste sig styrmandseksamen, skal godtgøre, at han opfylder be-tingelserne med hensyn til praktisk uddannelse som foreskrevet i lov nr. 208 af 7. juni 1958 om skibes be-manding. Den handelsministeren i disse love tillagte myndighed er hos landestyrret.

#### Viðmerkingar:

ad 2. Krævini til próvtøkuna og treytirnar fyri at fara upp til próv-tøku vera eftir hesum tey eftir lógini í Danmark galdandi. Stýrsmans- og skipsføraraprógvin koma tí at merkja tað sama í Føroyum og í Danmark.

Tá ið øll 1. deildin er tikin við, fær landastýrið sama myndugleika at gera undantak eftir § 8 frá treytunum í § 7 sum handelsministerin hevur.

*Nevndin til kanning av sjómannsskúlalæruni.* 3. februar 1960.

Landsstýrið loyvir sær at leggja málið fyri tingið við viðmæli.

1. viðgerð 22. februar og 1. marts lögð fiskivinnunevndin fram soljóðandi

#### ÁLIT

Fiskivinnunevndin hevur viðgjørt málið og nevndin undantikið Jógvan Høgnesen mæli tinginum til at samtykkja uppskotið, soleiðis sum tað er framlagt av landsstýrinum.

*Minnilataálit:* Undirritaði nevndarlímur Jógvan Høgnesen dugir ikki at sýggja annað, enn at tann skúlalærdómur, sum veltur verður feroyn-gum í Føroyum, má veitast við føroyskum viðurskiftum fyri eyga. Sjómans-skúlin er føroyskt sermál. Við lögtingslóg nr. 8 frá 19. marts 1954 vórðu reglur givnar viðvíkjandi fiskiskiparalærdóminum, meðan § 16 í somu lóg segur, at hvat slýrsmanslærdómi og -próvtøku viðvíkjur, verður *fyrst* ríkislóggávan galdandi. Síðan eru 6 ár gingin, og er tað ongum líkt, at landsstýrslýrslittingin ikki í alla hesa tíð hevur skipað eisini stýrsmannalæruna á føroyskum boini. Verri er tað, at tann av landsstýrinum setta nevnd nú ætlar at halda fram við hesum.

Minnilutin heldur tað ikki vera beint, at landsstýrið hevur skipað eina nevnd av embætismonnum, harav ein danskur, til at leggja hetta mál til

rættis. Eins og í Danmark og øðrum norðurlöndum eigur málið sum hetta at verða viðgjørt av eini nevnd, har elsini vinnulívið er umboðað. Eg skjóti upp, at tað beinanvegin verður sett ein 7-mannanevnd til at leggja stýrimanna- og skipsføraralæruna og próvtøkuna við Føroya sjómansskúla til rættis. Í hesa nevnd eigur lögtingið at velja 3 limir, Skiparafelagið ein, Tryggingarsambandið Føroyar ein, Reiðarafelagið ein, meðan teir verandi sjómansskúlarnir velja ein mann.

Nevndin eigur at leggja eitt fullfíggjað uppskot fram viðvíkjandi stýrimanna- og skipsføraralæruni so skjótt sum gjørligt og ikki seinri enn til ólavsekutiingið í ár.

Táð landstýrisnevndin í álit sínum sigur, at málið hevur skund, orsakað av lógbroytingini í Danmark, so kann minnilutin ikki viðurkenna heita sjónarmið. Aunars kann minnilutin í hesum sambandi vísa til § 47, stk. 2, í teirri dansku lógin um manning av skipum, nr. 208 av 7/6 1958.

So stótt setur minnilutin ikki annað uppskot fram, enn at vald verður ein 7-mannanevnd til at viðgera læru og próvtøku hjá stýrimönnum og skipa-  
førarum við Føroya sjómansskúla og setur fram

#### Uppskot til samtyktar.

Føroya lögting velur 7-mannanevnd til at viðgera læru og próvtøku hjá stýrimönnum og skipsførarum við Føroya sjómansskúla.

2. viðgerð 3. og 3. viðgerð 9. mars 1960.

Uppskot minnilutans (J. Høgnesen) fall 7—0.

Uppskot landstýrisins samtykt 22—0.

## 55. Vrakaralógin.

Ár 1960, 3. marts lagði K. Djurhuus landsstýrismaður fram soljóðandi

### UPPSKOT

til

**løgtingslóg um broyting í lögtings-  
lóg um fiskavrakning.**

Í løgtingslóg nr. 12, 12. januar 1950 um fiskivrakning, sum broytt við løgtingslóg nr. 17, 14. apríl 1955 verða gjørdar hesar broytingar:

Sum nýtt 8. stk. í § 1 verður sett:

Undir serligum umstøðum hevur landsstýrið heimild at gera undantak frá reglunum í hesi grein fyri fisk landaðan frá skipum undir danskum flaggi.

§ 10, 2. stk., verður orðað soleiðis:

Henda løgtingslóg verður at endurskoða í tingsetuni 1964/65.

**løgtingslov om ændring i lögtings-  
lov om vrugning af fisk.**

I lögtingslov nr. 12, 12. januar 1950 om vrugning af fisk som ændret ved lögtingslov nr. 17, 14. april 1955 foretages følgende ændringer:

Som nyt stk. 8 i § 1 tilføjes:

Under særlige omstændigheder be- myndiges landstyre at gøre undta- gelser fra bestemmelserne i nær- værende paragraf angaaende fisk, der landes af skibe, der fører dansk flag.

§ 10, stk. 2, affattes således.

Denne lögtingslov optages til re- vision i lögtingssamlingen 1964/65.

### Viðmerkingar:

Eftir lögtingslóg nr. 17 frá 14. apríl 1955 skal fiskavrakingslógin endurskoðast í tingsetuni 1959/60.

Spurningurin hevur verið lagdur fyri yvirvrakarln og Føroya fiskasølu til ummælls. Hvørgin av hesum hava sett fram uppskot, ið krevja lógar- broyting.

Undir samráðingum, ið hava verið um fiskivinnu føroyinga í Grøn- landi og í hesum sambandi um føroyingar skulu geva seg undir tær fyriskip- anir, ið har galda fyri viðgerð, goymslu o. t. av fiski, er ofta ført fram, at føroyingar kunnu ikki fáa aðrar sømdir í Grønlandi enn grønlandingar, og víst verður til, at soleiðis eru viðurskiptini í Føroyum, tá ið dansk skip skulu landa fisk her. Hesin fiakur verður vrakaður og kemur undir tað vanliga eftirlitið frá vrakarastovnum, áðrenn hann verður fluttur út aftur.

Landsstýrið heldur, at tað kann vera av týðningi, at møguleiki er fyri at kunna gera undantak frá kravinum um vraking v. m.

1. viðgerð 6. mars og 30. mars lagði fiskivinnuneyndin fram  
soljóðandi

### ÁLIT

Neyndin hefur havt málið til viðgerðar og hefur eisini havt fund  
við fiskasölu og hefur bytt seg í ein meiriluta og ein minniluta.

Meirilutin (Poul Jacob Olsen, Haldor Hansen og Leon Joensen) mælir  
tinginum til at samtykkja uppskot landsstýrisins við hesum upplýskoyti til § 1,  
stk. 8, aftaná orðini „undir danskum flaggi“:

„Serloyvi verður bert givið aftaná  
møting í hvørjum einstakum leri og  
bert fyrri eitt ár (senn í samráð við  
útflutningsfelagini og yvirvakarin;  
viðkomandi bindur seg til ikki at  
selja vørna á nekrum markað, sum  
føroyak framleidd vora.“

„Dispensatión kan kun meddeles  
efter særlig vurdering i hvert enkelt  
tilfælde og kun for et år ad gangen  
i samråd med eksportorganisationer-  
ne og overvrageren; vedkommende  
forpligter sig til ikke at sælge varen  
til noget marked som færøsk produ-  
ceret vare.“

Minnilutin (Niels Holm Jacobsen og Jógvan Høgnesen) vísir á, at  
spurningurin um broyting av galdandi lógtíngslóg um fiskavraging hefur verið  
lagdur hæði fyrri yvirvakaran og Føroya fiskasølu sambært tí, ið verður sagt  
í viðmerkingunum til lógarbroytingaruppskotið frá landsstýrinum og hefur  
hvørgin av hesum selt fram uppskot, ið krevur lógarbroyting.

Broytingaruppskot landsstýrisins til fiskavragingarlógina kann tí ikki  
verða grundað út frá vinnuligum sjónarmiði, men heldur politiskum, tí verður  
tryggjaður skipum undir danskum flaggi serrerettur.

Undir samræðu í neyndini við stjóran fyrri Føroya fiskasølu kom týðu-  
liga fram, at Føroya fiskasølu helt hetta broytingaruppskot verða eitt stig á  
eina hættisliga leið.

Minnilutin kann ikki taka undir við at geva skipum undir danskum  
flaggi møguleika fyrri øðrum serreretti í Føroyum enn skip undir føroyakum  
flaggi fáa lógarfest í danskum havnum og mælir tí til, at lógin verður stand-  
andi óbroytt.

2. viðgerð 4. og 3. viðgerð 6. apríl 1960.

Uppskot neyndinnar (meirilutans) 13—0.

Uppskot landsstýrisins sett undir atkvøðu við navnakall:

*Ja atkvøddu:* J. Løndenskov, J. H. Danbjørg, S. Petersen, Tr. Sa-  
muelson, L. Joensen, A. Djurhuus, Johan Poulsen, J. P. Davidsen, H. Iver-  
sen, D. Nolsøe, K. Djurhuus, P. M. Dam, P. J. Olsen, H. Hansen.

*Nei atkvøddi:* N. H. Jacobsen, K. Wang, H. Djurhuus, J. Simonsen,  
Kj. Mohr, Fr. Hansen, J. Høgnesen, S. Joensen, Hannus v. Høgdalsá og  
H. Jespersen.

*Atkvøddu ikki:* P. Petersen, V. Nielsen og J. Fr. Øregaard.

*Burturstaðir:* Jens Chr. Olsen, M. Johannesen og E. Patursson.

Uppskotið tál 14—10.

## 56. Lóg um offentliga forsorg.

Ár 1960, 17. februar legði lögmaður fram soljóðandi

### UPPSKOT

Løgtingið samtykkir viðlagda uppskot til lóg fyri Føroyar „om offentlig forsorg“ dagfest 30. januar 1960 við hesum uppskoytum:

#### a. Nýggj § 16 A soljóðandi:

Når en person, som ikke er sygeforsikret, lider af en hyppig tilbagevendende eller uhelbredelig sygdom eller legemssvaghed, er han, for så vidt de nedenfor i stk. 2 fastsatte betingelser er til stede, berettiget til på grund af sygdom eller invaliditet at få hjælp til underhold for sig og sin familie svarende til, hvad der ville kunne være ydet ham gennem invalideforsikringen. I trangstilfælde er han endvidere berettiget til hjælp til kur og pleje.

Stk. 2. Retten til at oppebære hjælp i henhold til nærværende paragraf er knyttet til følgende betingelser:

- 1) at han opfylder de for opnåelse af invalidepension gældende betingelser, bortset fra medlemskab af en sygekasse,
- 2) at hans formue eller indtægt ikke ligger over de for nydende medlemskab i en anerkendt sygekasse fastsatte grænser,
- 3) at han, medmindre han er fyldt 60 år, fører bevis for, at han ikke i de sidste 3 år har opfyldt — og stadig ikke opfylder — helbreds-betingelserne for at optages i en anerkendt sygekasse eller statskontrolleret sygeforening,
- 4) at han ikke er berettiget til folkepension,

5) at han ikke er undergivet forsorg i henhold til § 14 og ej heller kan inddrages under sådan forsorg.

Stk. 3. Retten til sygehjælp i henhold til nærværende bestemmelse omfatter også betaling for lægeordineret medicin.

Stk. 4. Hjælp ifølge denne bestemmelse ydes i hvert enkelt tilfælde efter forud indhentet erklæring fra Færøernes ulykkesforsikringsråd om hvorvidt de i stk. 2, pkt. 1, fastsatte betingelser er opfyldt.

b. Sum nyt punkt 8 til § 39:

Udgifterne i henhold til § 15 A afholdes med halvdelen af statskassen og halvdelen efter regler fastsat af landsstyret.

#### Viðmerkingar:

Eftir lógunum frá 11. juni 1959 fyri Føroyar um fólkapensión og um broyting í lógini um avlamiðstrygging er framt ein fólkapensíóns- og avlamiðpensíónsskipan svarandi til hana, ið galdandi er í hinum partinum av ríkinum. Eftir stóð so spurningurin um eina tilsvareandi ájourføring av sosiallógggávuini annars. Til fremjingar av hesum varð eftir samráðingum millum ríkisstýrið og landsstýrið sett niður nevnd við danskum og føroyskum limum at kanna málið. Nevndin hevur sett uppskot fram svarandi til viðlagda.

Viðvíkjandi kronisk sjúkum, ið ikki eru sjúketryggjaði og tí ikki fáa avlamiðpensíón hevur nevndin víst á, at iðntil avlamiðstryggingarlógin verður broytt er neyðugt, um hesi skulu fáa somu sømdir sum tey avlamma annars, at tað í lógini um offentliga forsorg verða tiknar reglur um, at tey kunnu fáa stuðul svarandi til avlamiðpensíónina. Landstýrið tekur undir í hesum sjónarmiðjum og setur uppskot fram um upplaskoyti hesum viðvíkjandi.

Annars verður víst til viðmerkingarnar til uppskotið.

1. viðgerð 19. februar og 21. mars legði sociala nevndin fram soljóðandi

#### ÁLIT

Nevndin er í høvuðsheltunum samd um at fremja uppskotið, eins og upplaskoyti landstýrisins um nýggja § 15 A og nytt punkt 8 til § 39.

Nevndin hevur tó býtt seg í ein meiriluta (Jacob Lindenskov, Dion Nolsøe og Johan Poulsen) og tveir minnilutar.

Ein minniluti (Knút Wang) vísti á undir viðgerðini av lógunum um fólkapensíón og avlamiðstrygging, at hóast hesar lógir koma í gildi, vóru tað tó ávís økir, har fólk enn komu at vera óhjálpin. Nevnd sett av danska sosialmálaráðnum hevur síðan gjørt uppskot til lóg um sociala forsorg, sum av sosialmálaráðnum gjøgnum landstýrið er lagt fyri lögtingið. Tað stendur í uppskotinum, at lógin skal koma í gildi 1. oktober 1960, og harav stendst, at hon skal samtykkjast í tinginum so tíðliga, at hon kann verða samtykt í fólkatinginum nú, áðrenn tað fer heim.

Minnilutio, sum í øllum lorum tekur undir við tiltøkum at bjálpa

teim, sum illa eru stødd og hava hjálp fyri neyðini, má tó harmast um, at tingið ikki fær longri tíð til at kanna, um nú hetta uppskot kemur øllum til tørv á mæti, ið er til tílíka forsorg í Føroyum. At landstýrið eisini hevur ivast, sæst av tí, at landstýrið hevur sett fram broytingaruppskot, so at nøkur av teim kunnu verða hjálpt, sum avlamistryggingin ikki nú umfatir og kemur harvið til kravi á mæti hesum viðvíkjandi, sum fólkalokkurin reist á tingi í tingsetuni 1958/59.

Somuelðis heldur minnilutin, at tá hetta mál hevur so nógv at týða fyri kommunurnar og kemur at áleggja teimum — serliga teim stóru — hagar eykaútreiðslur, eigur hetta mál at vera lagt fyri kommunurnar til ummælis, áðrenn endalig avgerð verður tikin.

Tó at minnilutin, sum nevnt, í øllum førum tekur undir við hjálpar-endamálinum í hesi lóggávu, har talan er um illa stødd, má minnilutin harmast um, at landstýrið í sínum framløguuppskoti og meirlutin í nevndini skjóta frá sær eftirlitið og umsjónina við hesi lóggávu og í øllum førum viðmæla, at høgsta vald og endiligi avgerðarrætturin í umsorganini fyri teim ringast støddu verða lögð í hendurnar á danska ríkisins umboðsmanni, har hetta vald og hesin avgerðarrættur av rættum átti at verið hjá Føroya landstýri.

Um so er, at minnilutans uppskot: í fyrstu sýtu um at leggja málið fyri kommunurnar ikki verður samtykt, heldur minnilutin, at so má tryggjast, at Føroya landstýri fær ávirkan á umsittingina av lógini, sum annars eftir uppskotinum verður hjá danska ríkisins umboðsmanni, ið ikki stendur lögtingi ella landstýri til avars fyri avgerðir sínar.

Ein annar minniluti (Hemming Jespersen) er samdur við minnilutan Knút Wang uttan har tað í álltinum stendur fólkalokkurin, har vil hann hava tað skal standa Poul Petersen.

Um fyriliggjandi uppskot verður samtykt biður nevndin landstýrið hava í huga, at lögtingslóg nr. 21 frá 7. februar 1950 viðvíkjandi fólki í helmarøkt undir eftirliti, eigur at verða sett úr gildi.

#### Broytingaruppskot

frá allari nevndini:

§ 39, punkt 2, 4, 5, 6 og 8, í staðin fyri „landstýret“ verður sett: „hjemmestýret“.

#### Broytingaruppskot

frá minnilutanum (Knút Wang):

í fyrstu sýtu:

Uppskot til lóg um offentliga forsorg verður áðrenn endaliga avgerð á lögtingi sent kommununum til ummælis.

í aðru eyftu:

Í paragraf 3, 1. stk. verður ístaðin fyrir „Socialministeren fastsettur“ eftir forhandling með landsstyret sett: „Landsstyret fastsettur eftir forhandling með socialministeren“.

Í paragraf 26, 4. stk. verður í báðum stöðum ístaðin fyrir „rigsombudsmanden“ sett „landsstyret“.

Í paragraf 32 verða tvær tær fyrstu reglurnar „Socialministeren kan efter forhandling med landsstyret meddele godkendelse“ broytt til: „Landsstyret kan efter forhandling med socialministeren meddele godkendelse.“

Í paragraf 33, 1. stk. seinast verður ístaðin fyrir „rigsombudsmanden“ sett: „landsstyret“.

Í paragraf 33, 2. stk. seinast verður ístaðin fyrir „rigsombudsmanden“ sett: „landestyret“.

Í paragraf 33, 3. stk. seinast verður ístaðin fyrir „rigsombudsmanden“ sett: „landestyret“.

Í paragraf 33, 4. stk. í 3. reglu verður ístaðin fyrir „rigsombudsmanden“ sett: „landestyret“.

Í paragraf 33, 5. stk. seinast verður ístaðin fyrir „rigsombudsmanden“ sett: „landestyret“.

Í paragraf 33, 6. stk. fyrst verður ístaðin fyrir „rigsombudsmanden“ sett: „landestyret“.

Í paragraf 33, 7. stk. seinast verður ístaðin fyrir „rigsombudsmanden“ sett: „landestyret“.

Í paragraf 33 fellur 8. stk. burtur.

Í paragraf 36, 3. stk. seinast verður ístaðin fyrir „statskassen“ sett: „landakassen“.

Í paragraf 36, 4. stk. seinast verður ístaðin fyrir „statskassen“ sett: „landakassen“.

Í paragraf 37 verður orðið „rigsombudsmanden“ broytt til „landestyret“.

Í paragraf 38, 1. stk. fyrst verður ístaðin fyrir orðini „Efter forhandling med landestyret fastsettes socialministeren“ sett „Landsstyret fastsettes.“

Í paragraf 38, 2. stk. fyrst verður ístaðin fyrir „Rigsombudsmanden“ sett: „Landestyret“.

Í paragraf 39, í punkt 7) verða orðini „after forhandling med landestyret“ broytt til „after godkendelse af landestyret“.

Í paragraf 40 falla orðini „after forhandling med socialministeren“ burtur.

Í paragraf 42 fellur 3. stk. burtur.

Meirilutin (Jacob Lindenskov, Dion Nolsøe og Johan Poulsen) mælir annars tinginum til at fremja uppskot landsstýrisins, soleiðis sum tað liggur fyri.

2. viðgerð 23. marts 1960.

Minnlutauppskotini frá K. Wang fullu 8—0.

Broytingaruppskot frá nevndini samtykt 18--0.

Uppskot landsstýrisins sett undir atkvøðu við navnaskall:

*Ja atkvøddu:* J. Lindenskov, J. H. Danbjørg, S. Petersen, M. Johannesen, N. H. Jacobsen, K. Wang, H. Djurhuus, Tr. Samuelson, U. Joensen, A. Djurhuus, Joh. M. Fr. Poulsen, J. Simonsen, J. P. Davidsen, H. Iversen, D. Nolsøe, Kj. Mohr, Fr. Hansen, K. Djurhuus, P. M. Dam, P. J. Olsen, J. Høghesen, H. Jespersen, H. Hansen, J. Fr. Øregaard.

*Atkvøddi ikki:* P. Petersen.

*Burturstaðdir:* J. C. Olsen, V. Nielsen, S. Joensen, E. Patursson, H. v. Høgdalsá.

Uppskotið samtykt 24—0.

---

## 57. Lóg um barnatilskot til einligar uppihaldarar.

---

Ár 1960, 17. februar legði løgmaður fram soljóðandi

### UPPSKOT

Løgtingið samtykkir viðlagda uppskot til lóg fyri Føroyar „om børnebidrag til enlige forærgere m. v.“ dagfest 30. januar 1960 við broytingum til §§ 3 og 25.

#### Viðmerkingar:

Lógaruppskotið er gjørt eftir tilmæli frá nevndini, sett av sosial-

ministeranum eftir samráð við landsstýrið at kanna spurningin um revisión av sosiallóggevuni í Føroyum.

Vísi verður til viðmerkingarnar til hetta lógaruppskotið og til viðmerkingarnar til lógaruppskotið um offentliga forsorg, lögtingsmál nr. 56/1959.

1. viðgerð 19. februar og 21. mars legði sociala nevndin fram soljóðandi

### ÁLIT

Nevndin er í høvudsheitunum sámd um at viðmæla uppskot landstýrisins, men hevur tó býtt seg í ein meiriluta og ein minniluta.

Meirilutin (Johan Poulsen, Jacob Lindenekov og Dion Nolasæ) mælir tinginum til at fremja uppskot landstýrisins soleiðis sum tað liggur fyri.

Minnilutin (Knút Wang og Hemming Jespersen) lærir fram:

Vísandi til minnilutaálit í lögtingsmáli nr. 56/1959: Lóg um offentliga forsorg, setur minnilutin fram niðanfyri standandi

### Broytingaruppskot.

Í fyrstu sýtu:

Uppskot til lóg um barnatlískot til einligar opphaldarar verður áðrenn endaliga avgerð á tingi send kommununum til unniðs.

Í aðru sýtu:

Í paragraf 8, 2. stk. verða orðini „Socialministeren fastsætter efter indstilling fra landstyrete“ broytt til „landstyrete fastsætter efter forhandling med socialministeren“.

Í paragraf 9, 1. stk. verða orðini „Socialministeren efter indstilling fra landstyrete eller efter forud indhentet erklæring fra dette“ broytt til „landstyrete efter forhandling med socialministeren“.

Í paragraf 9, 6. stk. verða orðini „Efter samråd med landstyrete kan rigsombudsmanden fastlægge“ broytt til „Landstyrete fastlægger“.

Í paragraf 10, 2. stk. verða orðini „rigsombudsmandens godkendelse“ broytt til „landstyrete godkendelse“.

Í paragraf 11 verður „rigsombudsmanden“ broytt til „landstyrete“.

Í paragraf 12, 2. stk. verða orðini „Socialministeren fastsætter efter indstilling fra landstyrete“ broytt til „Landstyrete fastsætter efter forhandling med socialministeren“.

Í paragraf 17, 4. stk. verður í báðum forum í staðin fyri „rigsombudsmanden“ sett „landstyrete“.

Í paragraf 24, 3. stk. verður í staðin fyri „rigsombudsmanden“ sett „landstyrete“.

Í paragraf 28 ganga út orðini „rigsombudsmanden efter samråd med“.

Í paragraf 31 verður istaðin fyri „rigsombudsmanden“ sett „landestyrret“.

Í paragraf 34 verða orðini „rigsombudsmanden“ seinast í 1. og 2. stk. í báðum fornum broytt til „landestyrret“.

Í paragraf 35 verður „Rigsombudsmanden“ broytt til „Landsstyrret“.

Í paragraf 37 ganga út orðini „socialministeren efter samråd med“.

2. viðgerð 23. mars 1960.

Minnlutauppskot frá K. Wang og H. Jespersen í fall 9—0.

— — — — — 2 — 9—0.

Uppskot landstýrisins samtykt 25—0.

## 58. Lóg um barnaforsorg.

Ár 1960, 17. februar legði lögmaður fram soljóðandi

### UPPSKOT

Løgtingið samtykkir viðlagda uppskot til lóg fyri Føroyar um barnaforsorg.

#### Viðmerkingar:

Lógaruppskotið er gjørt eftir tilmæli frá nevndini sett av sosialmiðlaráðnum eftir samráð við landstýrið at kanna spurningin um revisión av sosiallóggeivun í Føroyum.

Eftir uppskotinum verða reglurnar tær somu í Føroyum sum í hinum partinum av ríkinum.

Víst verður annars til viðmerkingarar til lógaruppskotið.

1. viðgerð 19. februar og 21. mars legði sociala nevndin fram soljóðandi

## ÁLIT

Nevndin er í hövuðsheitunum sámd um at mæla tinginum til at samtykkja uppskot landsstýrisins, men hevur tó býtt seg í ein meiriluta og ein minniluta.

Meirilutin (Jacob Lindenskov, Dion Nólsoe og Johan Poulsen) mælir tinginum til at samtykkja uppskot landsstýrisins, soleiðis sum tað liggur fyri.

Minnilutin (Knút Wang og Hemming Jespersen) lærir fram:

Vísandi til minnilutaálit í lögtingamáli nr. 56/1959: Lóg um offentliga forsorg, setur minnilutin fram niðanfyri standandi

## Broytingaruppskot.

Í fyrstu syftu:

Uppskot til lóg um barnaforsorg verður áðrenn endalig avgerð verður tikið á tingi sent kommununum til ummæling.

Í aðru syftu:

Í paragraf 2 verða orðini „Der beskikkes af rigsbudsmanden“ broytt til „Der beskikkes af landstyre“.

Í paragraf 3 verður „rigsbudsmanden“ broytt til „landstyre“.

Í paragraf 7, 1. stk. í punkt 1) verður „rigsbudsmanden“ broytt til „landstyre“.

Í paragraf 7, 4. stk. verður „rigsbudsmanden“ broytt til „landstyre“.

Í paragraf 9, 1. stk. verður „rigsbudsmandens“ broytt til „landstyre“.

Í paragraf 13 verður ístaðin fyri „Rigsbudsmanden fastsætter“ sett „Landstyre fastsætter“.

Í paragraf 16, 2. stk. verður ístaðin fyri „Rigsbudsmanden“ sett „Landstyre“.

Í paragraf 22, 1. stk. í punkt 3) verður ístaðin fyri „socialministeren“ sett „landstyre“.

Í paragraf 23 verður ístaðin fyri „rigsbudsmanden“ sett „landstyre“.

Í paragraf 29 verður í báðum lorum ístaðin fyri „rigsbudsmanden“ sett „landstyre“.

Í paragraf 30 verður ístaðin fyri „rigsbudsmanden“ sett „landstyre“.

Í paragraf 32 verða orðini „efter forhandling med landstyre og“ í báðum lorum broytt til „efter tilladelse fra landstyre og forhandling med“.

Í paragraf 33, 2. stk. verður „rigsbudsmanden“ broytt til „landstyre“.

Í paragraf 34, 1. stk. verður „rigsombudsmanden“ broytt til „landsstyret“.

Í paragraf 35, 4. stk. verður „Rigsombudsmanden“ broytt til „Landsstyret“.

Í paragraf 36 verða orðini „kan rigsombudsmanden“ broytt til „kan landsstyret“.

Í paragraf 39 verður „rigsombudsmanden“ broytt til „landsstyret“.

Í paragraf 43 í 1. stykki verður „rigsombudsmanden“ broytt til „landsstyret“.

Í paragraf 43, 2. stk. verða orðini „efter forhandling med landsstyret og“ broytt til „efter tilladelse fra landsstyret og forhandling med“.

Í paragraf 43, 4. stk. verður „statskassen“ broytt til „landskassen“.

3. viðgerð 22. mars 1960.

Minnilutauppskot (K. Wang og H. Jespersen) 1. fall 9—0.

2. fall 10—0.

Uppskot landstýrisins samtykt 24—0.

## 59. Minstaløn og viðbót til fiskaprísir.

Ár 1960, 1. apríl lagði K. Djarhuus landsstýrismaður fram söljóðandi

### UPPSKOT

til

**løgtingslóg um at longja skipanina um studning úr landskassanum til minstaløn og viðbót til fiskaprísir.**

#### § 1.

Við tí endamáli at gera Lønjavningargrunn skipafiskimanna færan í tíðarskeiðinum 1. januar til 31. december 1960 at veita manningini á føroyskum fiskiskipum og útróðrarmonnum í Grønlandi viðbót til minstaløn og/ella viðbót til fiskaprísir, verður løgtingslóg nr. 3, 18. februar 1955 um uppskoyti til løgtingslóg nr. 72, 22. december 1951 um avrokning og Lønjavningargrunn skipafiskimanna longd soleiðis, at 1,7 mill. kr. verða latin Lønjavningargrunni skipafiskimanna í studningi úr landskassanum. Studningurin verður goldin grunninum innan 1. apríl 1961.

Hesin studningur til Lønjavningargrunn skipafiskimanna verður latin treytað av, at grunnurin skipar so fyri í síni komandi reglugerð,

- at minstalønin til fiskimenn yvir 16 ár verður kr. 900.— Telr, ið eru undir 16 ár, fáa í mun hertil eftir higartil galdandi reglum,
- at grunnurin átekur sær fyrstíttingina av studninginum til fiskimenn í heimaútróðri,
- at henda viðbót verður 6 øyrur pr. kg av veiðuni av øllum rundum, kruvdum ráfiski við høvdi, inn-

**løgtingslóg um at forlængo tilskudsordningin frá landskassan til minstaløn og tilskud til flskepriser.**

#### § 1.

Med det formål at sætte Skibafiskernes lønreguleringsfond i stand til for tiden 1. januar til 31. december 1960 at yde mandskabet på færøske fiskaskibe og bådflakere i grønlandake færvande tillæg til mindsteløn og/eller tilskud til fiskeripriser forlænges lögtingslov nr. 3 af 18. februar 1955 om tillæg til lögtingslov nr. 72 af 22. december 1951 om Fiskernes afregnings- og lønreguleringsfond således, at 1,7 mill. kr. ydes Fiskernes lønreguleringsfond i tilskud fra landskassen. Tilskudet udbetales fonden inden 1. april 1961.

Dette tilskud til Fiskernes lønreguleringsfond ydes på betingelse af, at fonden foreskriver i sit førstkommande regulativ:

- at mindstelønnen til fiskere over 16 år udgør kr. 900.—. De fiskere, der er under 16 år, får tilskud efter hidtil gældende regler,
- at fonden påtager sig administrationen af tilskudet til fiskere, der driver hjemmefiskeri,
- at dette tilskud udgør 6 øre pr. kg af fangst af al rund råfisk med hoved og uden indvolde, der ind-

handlaður í Føroyum til útflutnings, tó 9 oyru pr. kg fyri tey plássini, hvørs støð liggur longri burtur frá næstu útflutningshavn enn 10 km.

Fyri at gera lönjavningargrunnin færan fyri at veita omanfyri nevndu hækking, verða hesar broytingar gjørdar í lógarkunningerð nr. 18 frá 25. juni 1954, sum endurprentar lóg nr. 72 frá 22. december 1951, sum henda seinna er broytt um avrokning og lönjavningargrunn skipafiskmanna:

- a) Í stk. 1 í § 5 verður „1 pet.“ undir 1), 2), 4) og 5) broytt til „1½ pet.“ og „1½ pet.“ undir 3) broytt til „3 pet.“
- b) Sum nýtt punkt 6) í stk. 1 í § 5 verður sett:  
„1½ pet. av seluvlrðinum av fiskaflokum, sum útflutt verða úr Føroyum.“
- c) Stk. 7 í § 5 fer úr gildi.
- d) Afturat § 7, aftan á orðið „avgjörð“ verður sett: „gjøgnum stýrið fyri lönjavningargrunnin.“

## § 2.

Henda lóg fær gildi 1. januar 1960.

## Viðmerkingar:

Landsstýrið má ásauna, at livikorini hjá nógvum fiskimonnum eru sera vánalig. Tað eru ov fá nýggj skip komin til landið, so nógvir fiskimenn hoyðast at vera við teimum gomlu skipunum og flest allir av hesum koma undir lönjavning.

Tað er avgjørt neyðugt at bota um hesi viðurskiftir, einski tí hinir stættirnir í landinum hava fingið lönarábøtur.

So stutt hevur landsstýrið skotið upp at hækka miðstulønina upp í kr. 900.—.

Landskassin hevur so stórar uppgávur at rekja í lätuni, serliga at fáa fleiri skip til landið, at landsstýrið heldur, at fiskivinnan sjálf má bera útreiðslurnar av hækkingini, og er tí skotið upp at hækka gjaldið við 50 pet.; tó verður hlidið rímlígt at hækka gjaldið fyri klippfisk við 100 pet.

handles på Færøerne til eksport, dog 9 øre pr. kg for de pladser, hvis landingsplads ligger mere end 10 km fra nærmeste eksporthavn.

Med det formål at sætte lønreguleringsfonden i stand til at yde ovennævnte forhøjelse, foretages disse ændringer i lovkundgørelse nr. 16 af 25. juni 1954, som genoptrykker lov nr. 72 af 22. december 1951 som denne senere er ændret om Skibafiskernes afregnings- og lønreguleringsfond:

- a) I stk. 1 i § 5 ændres „1 pet.“ under 1), 2), 4) og 5) til „1½ pet.“ og „1½ pet.“ under 3) ændres til „3 pet.“.
- b) Som nyt punkt 6) i stk. 1 i § 5 indsættes:  
„1½ pet. af sælgerværdien af fisketilæt, som eksporteres fra Færøerne.“
- c) Stk. 7 i § 5 træder ud af kraft.
- d) Til § 7, efter ordet „bestemmelser“ indsættes: „gennem styret for lønreguleringsfonden“.

## § 2.

Denne lov træder i kraft 1. januar 1960.

Hildið verður, at rættast er, at lönjavníngargrunnurin eisini hevur fýrisitingina av studninginum til heimaútróður, soleiðis at fýrisitingin av øllum studningum til fiskimenn er á somu hondum.

Fýri at styðja arbeiði á landi verður prísviðbóttin til heimaútróður hækkað, og skuldi hetta helst havt ta ávirkan, at meiri fiskur verður skorin til flak, og verður tí eisini hildið rimiligt, at henda framleiðsla er við at bera nakað av útreiðslunum, og er tí skotið upp  $1\frac{1}{2}\%$  gjald av seluvirðinum av fiskaflekum. Uppiskoyti til § 7 er gjørt eftir áheitan frá lönjavníngargrunninum vísandir til lögtingsmál nr. 2/1959: Broyting í reglum fýri lönjavníngargrunnin. Viðvíkjandi áheitanini frá grunninum um broyting í sjálvari reglugerðini um teir tvær dagarnar eyka, heldur landsstýrið, at tað ikki eigur at verða tíkið við í sjálvari lógini, men at tað eigur at vera gíngið grunninum til mælis við broyting í sjálvari reglugerðini, hareftir teir verða stroknir.

1. viðgerð 4. apríl og 8. apríl legði fiskivinnunevndin fram soljóðandi

### ÁLIT

Nevndin hevur viðgjørt málið og mælir tinginum til at samtykkja uppskot landstýrisins við ymsum broytingum.

Minnilutin (Niels Holm Jacobsen) vísir til fólkalóksins uppskot nr. 66/1959: Studningur til heimaútróður, og tær viðmerkingar, ið har eru gjørdar. Samvarandi tí tekur minnilutin undir við ætlanini at hækka studningsveitingina til heimaútróður, og samvarandi uppskoti fólkalóksins í lögtingsmáli nr. 37/1958: Viðbót til minstuløn og fiskaprís, um dýrtíðarviðgerð av minstuløn fiskimanna, tekur flokkurin undir við eini hækking av minstulønini.

Eftir uppskoti landstýrisins verða allar útreiðslur, ið standast av hesum hækkingum, lagdar á fiskivinnuna. Hetta heldur fólkalókkurin vera ógvuliga hættisligt, tá tað er tinginum kunnugt, sambært skjølum, ið lögð eru fram frá vinnufeløgnum, at tað knípur stórliga at fáa rentabíltet í raksturini av teimum nýggju ferunum, ið bygd verða. Tað vísir seg av hesum rokkskapum, at tey nógv av skipunum ikki hava verið før fýri at skriva tað av, ið neyðugt er, tí vildi tað verið rimuligast, um inntøkulógir vórðu settar fram frá landsstýrinum, ið lögdu henda útreiðsluvækstur á fleiri herðar enn bara sjóvinnuna.

Fólkalóksins uppskot viðvíkjandi inntøku undir studningsveitingarlógini til heimaútróður var ein stempulavgjaldslóg. Nú minstulønarrækkingin kemur afturat, er tí neyðugt við øðrum inntøkuveitandi lógum, og halda vit tað vera rættasta leið, at landstýrið setur uppskot um verjutoll fýri tær vørur, ið verða framleiddar í Føroyum, sum t. d. margarín, sápu, málling, landbúnaðarvørur, alla framleiðslu av garna-, snørle- og trolvirkil og tilíkt.

Minnilutin (Jógvan Høgnesen) heldur principlelt uppá uppskotið í lögtingsmáli nr. 70/1959 frá Føroya fiskimannafelag um prístaleiviðgerð av minstuløn fiskimanna.

Minnilutin (Leon Joensen) mælir í fyrstu syftu til at samtykkja uppskot landstýrisins og í øðru syftu til at samtykkja broytingaruppskot frá meirilutanum.

## UPPSKOT

frá

menntilutanum (Poul J. Olsen, Haldor Hansen og Jógvan Høgnesen):

3. punkt í § 1, 2. stk. gengur út og í staðin verður sett:

„Henda viðbót verður 6 oyru pr. kg av veiðini av øllum rundum, krøvum ráðlski við høvdi, innhandlaður í Føroyum til útflutning fyri deklar og 9 oyru pr. kg fyri allar opnar báatar“.

## UPPSKOT

frá

allari nevndini:

Punkt a) í § 1, 2. stk. verður orðað soleiðis:

Í stk. 1 í § 5 verður „1 pet.“ undir 1), 4) og 5) broytt til „1½“, undir 2) verður „1 pet.“ broytt til „2 pet.“ og undir 3) „1½“ broytt til „2 pet.“ Punkt b) gengur út. Punkt c) verður punkt b) og punkt d) verður punkt e).

§ 2 verður orðað soleiðis:

Henda lóg fær gildi 1. apríl 1960.

Punkt a) í § 1, 3. stk.ændres soleiðis:

Í stk. 1 í § 5 ændres „1 pet.“ under 1), 4) og 5) til „1½“, under 2) ændres „1 pet.“ til „2 pet.“ og under 3) ændres „1½“ til „2 pet.“. Punkt b) udgår. Punkt c) ændres til punkt b) og punkt d) ændres til punkt e).

§ 2 ændres soleiðis:

Denne lov træder i kraft 1. april 1960.

## UPPSKOT

frá

menntilutanum (Niels Holm Jacobsen):

1. Í landsstýrisins uppskoti greitt 1, aftaná orðið „reglugerð“ í 2. stk. verður uppskotið orðað soleiðis:

at minstulønin til fiskimenn yvir 16 ár verður at prístalsviðgera við minstulønini 1954 sum grundarlag. Teir, ið eru undir 16 ár, fáa í mun hertil eftir hlartal galdandi reglum,

at grunnurin átekur sær fyrisingina av studninginum til fiskimenn í heimaútliváðri og at avrokning fyri hesa studningsveitan fáa útróðrar-

menh hvønn tann 1. í hvørjum kvartári aftaná, at fiskurin er avreiddur,

at úr landskassanum um lánjavníngargrunnin verður goldið ómynstraðum útróðrarmonnum, hvørs stóð liggur longri burtur frá næsta útflutningshavn enn 10 km, 8 oyru og annars ómynstraðum útróðrarmonnum 6 oyru í studnigi av hvørjum kg kravdum fiski við høvdi, ið landað verður í Føroyum. Undantekin er allur flatfiskur.

II. Fyri at gera landskassan færan fyri at bera tær útreiðslur, ið standast av hækking í prísviðbót og minstuløn verður álagt landsstýrinum:

- a) landsstýrið leggur fyrri tingið uppskot um stempulavggjaldslóg,
- b) landsstýrið leggur ferri tingið uppskot um verjutoll fyri tær vørur, ið verða framleiddar í Føroyum, sum t. d. margarin, sápu, máling, alla framleiðslu av garna-, snørls- og trolvirki, búnaðarvørum o. t.

## UPPSKOT

frá

minnilutanum (Jógvan Høgnesen):

I. 1. punkt í § 1, 2. stk. gongur út og í staðin verður sett:

„at minstulønin til fiskimenn yvir 16 ár verður pristalsviðgjørð svarandi til hækkingina í pristalinum síðani 1954 og við tágaldandi minstuløn sum grundarlæg.“

II. „Minstuløn fiskimanna verður í framtíðini pristalsviðgjørð.“

2. viðgerð 19. og 3. viðgerð 21. apríl 1960.

|                                          |          |       |
|------------------------------------------|----------|-------|
| Minnilutauppskot frá J. Høgnesen til § 1 | Iall     | 10—0. |
| — N. H. Jacobsen 1                       | —        | 13—0. |
| — — II                                   | —        | 9—0.  |
| Uppskot meirialutans til stk. 1 í § 1    | samtlykt | 29—0. |
| — nevndarlínnar - - 1 í § 1              | —        | 25—0. |
| — — - - 2                                | —        | 20—0. |
| — — - § 1 so broytt                      | —        | 29—0. |
| — — - 2                                  | —        | 25—0. |
| — — - § 2 so broytt                      | —        | 28—0. |
| Lógaruppskot sum heild                   | —        | 29—0. |

## 60. Broyting í lóg um vinnu v. m.

---

Ár 1960, 26. febr. lagði lógarnevndin fram soljóðandi

### ÁLIT

Bildollid Havnar Arbeidsmannafelags hefur við brævi frá 13. október 1959, framlagt á tingi 19. október 1959, vent sær til lögtingið viðvíkjandi broyting í lögtingelóg nr. 33 frá 20. december 1955 um vinnu v. m., soleiðis at bert telr, sum reka akstur sum vinnuveg, kunnu fáa loyvisbræv, og ikki t. d. handilsfyrirtekur, ið hava akfør til egna nýtslu, men sannars hava holt annan vinnuveg.

Málið er av umsóknarnevndini beint í lógarnevndina.

Lógarnevndin hefur viðgjørt málið og vóru undir viðgerðini mettir limirnir J. Fr. Øregaard og Trygve Samuelson, meðan Hákun Djurhaus metti fyri Poul Petersen og Frederik Hansen fyri Sigurd Joensen.

Nevndin skal viðmerkja, at hetta mál hefur verið lagt inn á ting í tingsetuni 1956/57 og 1957/58, sí lögtingsstíðindi 1957, síðu 262, og hefur lögtingið samtykt ikki at gera nakra broyting í vinnulógini hesum viðvíkjandi vísandí til, at ein tilíik broyting, sum her er talan um, er í stríð við lógarinnar grundreglu um vinnufrælsi.

Øll nevndin (Hákun Djurhaus, Frederik Hansen, J. Fr. Øregaard, Trygve Samuelson og Marins Johannesen, sum hevar fingið støðu nevndarinnar fyrilagi), er samd um at taka sömu støðu í hesum máli, sum tikin varð í tingsetunum 1956/57 og 1957/58.

### UPPSKOT

Íntak av nevndaráttinum verður sent umsøkjarunum.

2. viðgerð 1. marts 1960.

Uppskot nevndarinnar fall 11—0.

---

## 61. Val av álitismonnum og nevndum.

Ár 1960, 25. apríl stóð val av álitismonnum og nevndum (smb. lista).

### 1. Løgtingsvalnevndir:

#### A. *Suðurstreymoyar prestagjald:*

a. Fastir limir: Poul Hansen, verkstjóri, Tórshavn, H. O. Hansen, stjóri, Tórshavn, P. K. Mouritsen, Tórshavn.

b. Tiltaksmenn: Aage Michelsen, bókhaldari, Tórshavn, J. Wenningstedt, Tórshavn.

#### B. *Norðstreymoyar prestagjald:*

a. Fastir limir: P. J. Djurhuus, Kollafirði, Jacob Samuelson, Haldórsvík, Árni á Rógvi, Vestmanna.

b. Tiltaksmenn: Tórstein Grækarlsson, Kvívík, Andrias Andreassen, lærari, Vestmanna.

#### C. *Eysturoyar sýsla:*

a. Fastir limir: Herluf Barthelsen, lærari, Fuglafirði, Joh. M. Fr. Poulsen, Strendur, Jacob Simonsen, lærari, Gøtu.

b. Tiltaksmenn: Samuel P. Hansen, Norðragøtu, Johs. Petersen, træsmiður, Saltnesi.

#### D. *Norðoya sýsla:*

a. Fastir limir: Johannes Vitalis Hansen, Klaksvík, Meinhard Johannesen, Klaksvík, Jacob Samson, jarnsmiður, Klaksvík.

b. Tiltaksmenn: Johan Christiansen, Norðdepli, Einar Waag, Klaksvík.

#### E. *Vága sýsla:*

a. Fastir limir: D. Danielsen, lærari, Sørvág, Jógvan á Ryggi, Miðvág, Sigmund Frederiksen, vrakar, Miðvág.

b. Tiltaksmenn: Søren Danielsen, brævsamlari, Miðvág, Nap. Petersen, lærari, Sørvág.

#### F. *Sandoyar sýsla:*

a. Fastir limir: Rósing Thorleifson, sýslumaður, Sandi, Jacht. Stórá, Skopun, Peter Joensen, flakimaður, Skopun.

b. Tiltaksmenn: Chr. Viderø, Sandi, og Tb. P. Olsen, óðalsmaður, Húsavík.

#### G. *Suðuroyar sýsla:*

a. Fastir limir: Johan Djurhuus, lærari, Vági, Dion Nolasen, Vági, Hemming Jespersen, Tvøroyri.

- b. Tiltaksmenn: Jaspur Holm, Tvøroyri, Johannes Hentze, Tvøroyri.
3. Kirkjustjórnin: Jákup Fr. Øregaard, Johan Simonsen og Johan M. Fr. Poulsen.
  3. Skúlastjórnin: Johan M. Fr. Poulsen, J. H. Danbjørg og Hannus við Høgadalsá.
  4. Grannskoðar til Færa Amts Sparekasse: Jacob Sune Jacobsen, Tórshavn.
  5. Nevndin fyri Føroya Realskúla: Sigríð av Skarði Joensen, Tórshavn.
  6. Nevndin fyri p/f Skipafelagið Føroyar: J. P. Davidsen og E. Patursson, seinasti varð valdur við lutakasti við Hans Iversen.
  7. Umboðsmaður tingsins á aðalfundi: P/f Skipafelagnum Føroyar: J. Lindenskov, Tiltaksmaður: Dion Nolsøe.
  8. Umboðsmaður á aðalfundi í P/f Sjóvinnubankanum: Haldur Hansen, Tiltaksmaður: J. H. Danbjørg.
  9. Stýrið fyri Mentunargrunn Føroya lögtings: Johan M. Fr. Poulsen, Tiltaksmenn: Georg Lindenskov Samuelson og Jacob Lindenskov.
  10. Nevnd Grønlandsfelagsins: J. Fr. Øregaard, P. H. Weihe, Frederik Hansen, Tiltaksmenn: Poul Jacob Olsen, Jens Chr. Olsen og Johan Simonsen.
  11. Stýrið í Føroya Listasavn: Jacob Lindenskov, Janus Kamban og Trygve Samuelson.
  12. Umboðsnevnd í realkredittstovnum: Niels Nielsen, seglmakari, Tórshavn, og D. P. Danielsen, saktørari, Tórshavn. Seinasti varð valdur við lutakasti við Tr. Samuelson.
  13. Nevningargrundlistin: Hans Hendrik Strøm, Tvøroyri.
  14. Yvirpolitirætturin: Tiltaksmaður: Jens Pauli Eliandersen.
  15. Yvirheilsunevndin: J. P. Henriksen, Aage Michelsen og Johan Seyer Hansen.
-

## 62. Broyting í lóg um fasta farleið.

Ár 1960, 23. mars legði lögmaður fram soljóðandi

### UPPSKOT

til

løgtingslóg um broyting í lóg fyri Føroyar nr. 124, 15. mars 1939 um strandfarasigling.

#### § 1.

Í § 1 í lóg fyri Føroyar nr. 124, 15. mars 1939 „om rutefart“ verða gjørdar hesar broytingar:

- 1) Í § 1, 1. og 2. stk. ganga orðini „mod vederlag“ út.
- 2) Í § 2, 1. stk. verður sum nýtt punktum sett:

„Viðv. flutningi av persónum ella góðsi innanfyri havnamerki hjá einari kommunu ella innanfyri felags havnamerki hjá fleiri kommunum verður loyvi givið av viðkomandi kommunala valdi ella kommunalun valdi í felag.“

#### § 2.

Henda lögtingslóg kemur í gildi beinanvegin.

#### Viðmerkingar:

Eftir lóg fyri Føroyar nr. 124 frá 15. mars 1939 „om rutefart“ krevst loyvi frá lögtinginum, nú landsstýrinum, til strandfarasigling. Hvat orðið strandfarasigling merkir eftir hesi lóg er nærri greitt frá í § 1, har tað stendur, at við „personrutefart“ skilst sigling við skipi, ætlað til flyting fyri gjald, ella sum faktiskt verður nýtt til flutning av fleiri persónum, sum onga avtalu hava sín ámillum um flutningin. Tað vil siga, at tað bert er, táld gjald verður kravt, at neyðugt er at fáa sær loyvi frá landsstýrinum. Sama er tilfellið við flutningi av vøru.

Táld loyvi í vissum førum skal til strandfarasigling, so er tað landsstýrinum møguligt í loyvisbrævinum at seta treytir fyri skipi og roynd í góð-

løgtingslóg um andring í lóg for Færøerne nr. 124, 15. mars 1939 om kystfart.

#### § 1.

Í § 1 i lov for Færøerne nr. 124 af 15. mars 1939 „om rutefart“ foretages følgende ændringer:

- 1) I § 1, stk. 1 og 2 udgår ordene „mod vederlag“.
- 2) I § 2, stk. 1 indføjes som nyt punktum:

„Angående befordring af personer eller gods indenfor en kommunes eller flere kommuners fælles havnamærker gives tilladelse dog af vedkommende kommunale myndighed eller myndigheder i fællesskab“.

#### § 2.

Denne lögtingslov træder i kraft straks.

kennslingini av takatum og ferðatíðan at leggja soleiðis til rættis, at siglingin fer fram til mest muguligt gagna fyrri fólk og góðs við tí tilfari, sum nú einarferð er tækt til hatta endamáli.

Síðani sjónarmiðini eru hesi, kann tað ikki vera rætt, at treyt fyrri, at loyvi kravst, er, at skipið flytir fyrri gjald. Tað beina má vera, at tá tað siglir í rutu, skal loyvi til.

Hesin flutningur kann í vissum ferum vera so lokstur, t. v. s. at hann stendur ikki í samband við strandfarasiglingina annars, her er serliga hugsað um ferging inni á onkrum flóði ella vág, at spurvingurin um loyvisbrævið eigur at liggja hjá kommunala valdinum.

Tað er ikki ætlanin við hesum broytingum at taka tann rættin av, persónur, felag ella fleiri við sín ámillum avtalu hava uttan loyvisbræv at flyta egna vøru ella t. d. fólk, sum eru í arbeiði hjá viðkomandi.

1. viðgerð 25. marts og 5. apríl legði kommunala nevndin fram  
soljóðandi

### ÁLIT

Nevndin hevur býtt seg í ein meiriluta og ein minniluta.

Meirilutin (Poul J. Olsen, J. H. Danbjørg, Leon Joensen og Johan Simonsen) hevur ongur viðmerkingar at gera til uppskot landsstýrisins.

Minnilutin (Vilhelm Nielsen) er ikki samdur við landsstýrið í tess áskoðan um, at tað vit á føroyskum nevna „ferging“, antin hon so er millum land og skip ella millum vissar partar av einum havnarlagi, fellur inn undir 1. stk. av lóg um rutusigling av 15. marts 1939 og setur tí onki uppskot fram í sambandi við arbeiði at ferga, ið má hoyra undir kommunalar myndugleikar at skipa.

2. viðgerð 6. apríl og 3. viðgerð 7. apríl 1960.

Uppskot landsstýrisins samtykt 22—0.

## 63. Studling av vinnuligum framburði.

Ár 1980, 8. mars legði H. Djurhus tingmaður fram skjóðandi

### UPPSKOT

til

lögtingslóg um studlingar av  
vinnuligum framburði.

lögtingslóg um ophjælpning af  
produktiv udvikling.

#### § 1.

At stuðla vinnuligum framburði  
serstakliga í smærri bygdum, sum í  
vinnuligum lívi standa aftanfyrri aðrar  
ella verið hava fyrri vinnuligum bak-  
køstum, er landstýrinum heimilt  
eftir reglunum í hesi lóg at vera til  
handa við tekniskum og vinnuligum  
ráðum til gerð av byggjætlanum og  
peningalæggingum til fremjingar av  
tilikum vinnuligum ætlanum.

#### § 2.

Um so er, at landstýrið heldur  
eina byggjætlan vera teknisk og  
vinnuliga forsvarliga, kann tað eftir  
tilráðing frá fíggjarnevndini velja  
stuðul eftir reglunum í §§ 3 og 4.

#### § 3.

Fyri lán til vinnuligar byggingar  
av nýggjum ella til viðkingar ella til  
keyp og innleggingar av maskinuni  
í eigindóm, sum virki eigur, kunnu  
veðhald gevast av landstýrinum  
landskassans vegna.

Veðhald má ikki fara uppum 90  
pet. av kostnaðinum av nevndu  
løggingum.

Veðhaldið skal minkast við eins  
stórum avdráttum yvir hægst 15 ár.

#### § 4.

Undir serligum viðurskiftum kunnu  
lán gevast í staðin fyri veðhald  
innanfyri sumu mækk sum fyriseitt í  
§ 3. Lán vera serstakliga givin til

#### § 1.

Til ophjælpning af produktive  
fremakrit særlig i de mindre byg-  
der, som i økonomisk henseende  
står tilbage for andre bygder eller  
har været ude for økonomiske van-  
skeligheder, bemyndiges landstyre-  
t til efter reglerne i denne lov at yde  
teknisk og økonomisk bistand ved  
udarbejdelse af projekter og ved  
finansieringen af sådanne projekters  
gennemførelse.

#### § 2.

Såfremt landstyre-  
tet måtte finde et  
projekt teknisk og økonomisk for-  
svarligt, kan landstyre-  
tet efter ind-  
stilling fra finansudvalget yde støtte  
efter reglerne i §§ 3 og 4.

#### § 3.

For lån til opførelse af nye an-  
læg, til udvidelse af bestående an-  
læg eller til anskaffelse af og in-  
stallation af maskiner i en virksom-  
heden tilhørende ejendom, kan der  
af landstyre-  
tet ydes garanti på lands-  
kassens vegne.

Garantien må ikke overstige 90  
pet. af omkostningerne af de nævnte  
investeringer.

Garantien skal nedbringes med  
lige store beløb over højst 15 år.

#### § 4.

Under særlige omstændigheder kan  
der i stedet for garanti ydes lån af  
landskassen indenfor samme grænser  
som fastsat i § 3. Lån vil særlig

byggingar av vinnuligum fyrirtekum av nýggjum og eisini til smærri vinnuligar fyrirteknir sum smærri frystihús, hænagarðar o. t.

Lánini verða givin uppá 15 ár og eru avdráttar- og rentufri í 2 ár. Rentan verður 4 $\frac{1}{2}$  pct. p. a.

Lán og veðhald verða givin eftir samráð við fíggjarnevndina í hvørjum einstøkum føri.

Fyri lán og veðhald landskassans verður tryggileiki givin sum pant í húsum og maskinum. Í serstøkum førum kann eisini annar tryggileiki kravjast.

#### § 5.

So longi landskassin hevur lán ella veðhald standandi í einum virki, má tað geva seg undir eftirlit, sum landstýrið krevur viðvíkjandi rakstri og roknskapi.

Avhendir ella leigar lánhavarir virki, sum lán ella veðhald er í, ella flytir hann virki, tekur landstýrið eftir samráð við fíggjarnevndina avgerð, um lánið kann vera standandi í tí.

#### § 6.

Hvussu mikið í lánum ella veðhaldi verða at geva eftir hesi lóg verður fyrisett á árligum fíggjarlógum.

#### § 7.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin.

Víðmerkingar:

Vit loyva okkum at leggja hetta mál inn aftur á ting víðandi til tingmál nr. 34/1958 (vetrarting) tingfólkandi 1958 bls. 183.

1. viðgerð 7. marts og 1. apríl legði fíggjarnevndin fram viðgerðandi

### ÁLIT

8. marts í ár legði fólkaflokkurin málið fram á ting. Hetta var eisini seinasta ár lagt inn á ting av fólkaflokkinum og tá eisini viðgjørt í fíggjarnevndini, sum við undantak av Poul Petersen var av feltri áskoðan, at lands-

blive ydet til ny anlæg af produktive foretagender og tillige til mindre produktive anlæg såsom mindre frysehuse, hønserier o. a.

Lånene ydes på højst 15 år og er afdrags- og rentefri i 2 år. Renten fastsættes til 4 $\frac{1}{2}$  pct. p. a.

Lån samt garanti for lån ydes efter samråd med lagtingets finansudvalg i hvert enkelt tilfælde.

For lån og garanti for lån skal der stilles sikkerhed i form af pant i bygninger og maskiner. I særlige tilfælde kan yderligere sikkerhedsstillelse kræves.

#### § 5.

Så længe landkassen har lån eller garanti for lån indestående i en virksomhed er denne pligtig at underkaste sig teknisk og regnskabsmæssigt tilsyn som landstyret måtte forlange.

Afhænder eller udlejer ejeren den virksomhed, til hvilken lån eller garanti er ydet, eller flytter han virksomheden, afgør landstyret efter samråd med finansudvalget om lånet skal forblive indestående i virksomheden.

#### § 6.

Hvor meget der skal ydes i lån eller garantier i henhold til denne lov fastsættes på de årlige finanslove.

#### § 7.

Denne lov træder straks i kraft.

kassin vanliga ekki átti at veita lán, tá hetta óneyðugt hækkaði lögtingsins fíggjarlóg og ekki gav lántakarunum aðrar fyrirmyndir, enn teir vildu fíngið við at landstýrið veðhelt fyrri slíkum lánum. Lögtingið samtykti tá eisini at senda málið til landstýrið, sum var biðið at gera uppskot til broyting av jarðarlógini, so slík mál sum tey í uppskotinum umtalaðu kunnu fáa lán úr jarðargrunninum, men landstýrið hevur onki gjørt við málið, heldur ikki hevur tann millumtinganevnd, sum hevur sitið í fleiri ár og sum hevði til uppgávu at bota jarðalógina frá 1937, gjørt nakað við hesa sak.

Nevndin (Poul Petersen subsidiert) setur fram uppskot til broytingar í jarðarlógini frá 1937, so tað verður gjørligt úr jarðargrunninum at fáa lán til hønshald, mjólkasøtur og melaríir.

Eisini setur nevndin (Poul Petersen subsidiert) uppskot um, at landkassin í fíggjarárunum 1960/61, 1961/62 og 1962/63 veðheldur fyrri lánum uppí kr. 250.000.- hvørt fíggjarárið til smærri (duðarvirkir móti 1. prioritati).

Minnilutin (Poul Petersen) mælir til princípal at samtykkja uppskot fólkaloksisins, men eftirsum uppskot nevndinnar liggur so nær uppá uppskotið okkara verður tikið undir við teim subsidiert.

## I.

## UPPSKOT

til

løgtingslóg um broyting í lóg nr. 174 frá 24. maj 1937 um landbúnaðarins frama.

løgtingslóg um ændring i lov nr. 174 af 24. maj 1937 om jordbrugets fremme.

## § 1.

Í § 40 í lóg nr. 174 frá 24. maj 1937 um landbúnaðarins frama sum broytt í løgtingslóg nr. 28 frá 24. april 1957 verða sett sum nýggj punkt:

- 7) Hønshald.
- 8) Mjólkasøtur.
- 9) Melaríir.

## § 2.

Í §§ 9, 40, 41, 51 og 52 í tí í § 1 nevndu lóg ganga orðini „efter forhandling med finansministeren“ út.

## § 3.

Henda lóg kemur í gildi 1. april 1960.

## § 1.

Í § 40 í lov nr. 174, 24. maj 1937 om jordbrugets fremme som ændret ved lögtingslov nr. 28, 24. april 1957 sættes følgende ny punkter:

- 7) Hønshold.
- 8) Mælkeudsalg.
- 9) Mejerier.

## § 2.

I §§ 9, 40, 41, 51 og 52 i den i § 1 nævnte lov udgår ordene „efter forhandling med finansministeren“.

## § 3.

Denne lov træder i kraft den 1. april 1960.

## Viðmerkingar:

Tey seinastu árinu hava verið fleiri umsóknir á tingi um lán til hønshald, men eru hesar umsóknir ikki játtadar. Búnaðarmenn eru ikki nóg væl organiseraðir, og illið og onki er gjørt fyrri at fremja söluna av búnaðarvörum. Goymsluhús í samband við samskipan er ein treyt fyrri betri at kunna selja búnaðarvörurnar. Fyri at bota um hesi brek setur nevndin fram omanfyri standandi uppskot.

## II.

## UPPSKOT

til

**løgtingslóg um viðhaldið fyri lánum  
til smærri ídnaðarvirkir.**

**løgtingslóg um garanti for lån til  
mindre industrivirksomheder.**

## § 1.

Landsstýrinum verður heimilað landskassans vegna í fjárgjörárunum 1960/61, 1961/62 og 1962/63 at viðhalda fyri lánum upp í 250.000 kr. um árið til smærri ídnaðarvirkir. Viðhaldið verður givið fyri lánum móti l. veðrætti og fer ikki upp um 70 % av lánvirðinum.

## § 2.

Henda lóg kemur í gildi 1. apríl 1960.

## § 1.

Landsstyret bemundiges til på landskassens vegne i finansårene 1960/61, 1961/62 og 1962/63 at garantere for lån op til kr. 250.000.— årlig til mindre industrivirksomheder. Garantien ydes for lån med 1. prioritet og må ikke overstige 70% af låneværdien.

## § 2.

Denne lov træder i kraft den 1. april 1960.

## Viðmerkingar:

Danska lógin um „industrilán“ er eisini galdandi fyri Føroyar, og hava fleiri fingið lán eftir hesi lóg, men tað er í nógvum bygdom ynskir frammi um smærri ídnaðarvirkir, og var tað tí ynskiligt, um møguleiki var fyri, at fingið lán til hesi virkir, men teir føroysku peningastovnarnir læna ikki meira enn ein lítilan part av tí, ið virkið kostar, um ikki tað almenna tekur ábyrgd av slíkum lánum. Fyri at gera tað møguligt eisini á smáhygdum at seta á stovn smærri ídnaðarvirkir verður hetta uppskot sett fram.

2. viðgerð 6. og 3. viðgerð 7. apríl 1960.

Lógaruppskot fólkalokksins fali 12—0.

Uppskot nevndarinnar í samtykt 23—0.

— — — — — II — — 25—0.

## 64. Studningur til bygging av stálfiskiskipum í Føroyum

Ár 1960, 3. marts legði K. Djurhuus landstýrismaður fram søljóðandi

### UPPSKOT

til

**løgtingslóg um broyting í lögtings-  
lóg um endurnýgging av  
fiskiskipaflotanum.**

Í lögtingslóg nr. 8, 6. marts 1958 um endurnýgging av fiskiskipaflotanum, smbr. lögtingslóg nr. 32, 13. mai 1959 verður gjørd henda broyting:

Sum nýggj § 4 A verður sett:

Studningur kann veitast skipasmiðjum í Føroyum við upp til 6% av sáttmálaprísinum til fyrsta fiskiskipið av stáli hvør av teimum fer undir at byggja.

Áðrenn studningur kann gjaldast, má skipið vera sýnað, góðkent og skrásett.

**løgtingslov om ændring i lögtings-  
lov om fornyelse af  
fiskerflåden.**

Til lögtingslov nr. 8, 6. marts 1958 om fornyelse af fiskerflåden, jfr. lögtingslov nr. 32 af 13. maj 1959, foretages følgende ændringer:

Som ny § 4 A tilføjes:

Tilskud kan ydes skibsværfter på færøerne med op til 6% af kontraktsummen til det første stålfiskefartøj, som ethvert af dem måtte påtage sig.

Forinden tilskud kan udbetales, må skibet være synet, godkendt og registreret.

### Viðmerkingar:

Skipasmiðja hevur vent sær til landsstýrið við umsókn um at skipað verður so fyrst, at landskassin veitur studning ella garanti fyri møguligum halli upp til vist mark, skipasmiðjan skuldi komið undir av byggingini av fyrsta stálfiskiskipi. Vist verður til tann týðning, bæði í arbeiðsløn og við sparing av fremmandari valuta, tað hevur fyrst landið, at ið hvussu er nøkur av hesum skipum kunnu byggjast her. Eisini er hildið fram, at skulu skipasmiðjurnar her vera ferar fyri at taka allar umvælingar av stálskipum uppá seg, skulu tær vera so væl útgjerdar, at tær eisini skulu kunnu byggja tey.

Hetta tiltakið at byggja stálskip í Føroyum er nýtt. Tað er tí hugsað, at skipasmiðjurnar uttan erfaring á hesum øki illa kunna klára seg í kapping við fremmand feløg, ið hava fingist við hesa bygging í longri tíð, og tí eisini hava tað neyðugu sakkønu arbeiðskraft.

At veita garanti fyri einum halli upp til vist mark, ger tað neyðugt at hava gjølla eftirlit alla byggitíðina bæði á arbeiðsplássi og í bókhaldi. Hetta er torført, kanska ógjørlegt, og kostar. Landsstýrið kundi tí heldur hugsa sær, at veittur verður studningur í mun til sáttmálaprís, hesin má so, um skipasmiðjurnar skulu vera kappingarferar, rætta seg eftir tilvarandi prísum t. d. í Noreg. Hóskandi studning heldur landsstýrið vera 6%.

1. viðgerð 9. mars og 11. mars legði fíggingarnevndin fram söljóðandi

### ALIT

Fíggingarnevndin á sannar týðningin av, at so nógv skip sum møgulligt verða bygd í Føroyum, so arbeiðið kann verða í landinum. Fyri nevndini er upplýst, at umleið  $\frac{1}{2}$  av byggikostnaðinum er arbeiðsløn. Tað er tí rímiligt, at tingið, so langt ráð eru til tess, styðjar hetta tiltak. Nevndin er samd um at mæla tinginum at samtykka uppskot landstýrisins óbroytt.

2. viðgerð 14. mars.

Formaðurin legði fram söljóðandi broytingaruppskot frá Kj. Mohr:

Sum nýtt punkt í landstýrisins uppskoti:

§ 12 verður brott soleiðis:

„Fiskiskipum“ „Høkeskibe“ gongur út og í staðin verður sett:  
„skipum“ „skibe“.

Broytingaruppskotið fall 9 0.

3. viðgerð 22. mars 1960.

Lógaruppskotið samtykt 24—0.

## 65. Sildavraking.

Ár 1960, 3. mars legði K. Djurhuus landsstýrismaður fram soljóðandi

### UPPSKOT

til

løgtingslóg um broyting í løgtings-  
lóg um sildavraking.

Í løgtingslóg nr. 20, 27. januar 1950 um sildavraking sum broytt við løgtingslóg nr. 27, 30. oktober 1953 verða gjørdar hesar broytingar:

Sum nýtt 2. stk. í § 1 verður sett:

Undir serligum umstøðum hevur landsstýrið heimild at gera undantak frá hesum reglum fyri sild, landað frá skipum undir danskum flaggi.

Sum nýtt 2. stk. til § 12:

Henda løgtingslóg verður at endurskoda í tingsetuni 1964/65.

løgtingslov om ændring i lögtings-  
lov om vrugning af sild.

I lögtingslov nr. 20, 27. januar 1950 om vrugning af sild som ændret ved lögtingslov nr. 27, 30. oktober 1953 foretages følgende ændringer:

Som nyt stk. 2 til § 1 tilføjes:

Under særlige omstændigheder hjemmiges landestyret at gøre undtagelser fra de gældende bestemmelser angående sild, der landes af skibe, der fører dansk flag.

Som nyt stk. 2 til § 12 tilføjes:

Denne lögtingslov optages til revision i lögtingssamlingen 1964/65.

### Viðmerkingar:

Meðan lögtingslógin um fiskavraking eftir sínum innihaldi skal endurskoðast b. hvørt ár, er onki tilvarandi krav viðvíkjandi lögtingslóginu um sildavraking. Hóast hetta var henda seinra saman við tí fyrra send yvirvakara og Føroya fiskasølu til ummælis um broytingar tørva. Hvergin hevur sett uppskot fram um broyting.

Viðvíkjandi uppskotinum frammanfyri um at landsstýrið fær heimild at gera undantak frá kravinum um vraking v. m. verður víst til viðmerkingar frá landsstýrinum í lögtingamáli nr. 55/1959: Fiskavraking.

1. viðgerð 5. mars og 17. mars legði fiskivinnunevndin fram soljóðandi

### ÁLIT

Nevndin hevur havt málið til viðgerðar og hevur hon býtt seg í ein meiriluta og ein minniluta.

Meirilutin (Poul Jacob Olsen, Halldor Hansen og Leon Joensen) mæltir tinginum til at samtykkja uppskot landsstýrisins við hesi broyting.

Minnilutin (Niels Holm Jacobsen og Jógvan Høgnesen) vísir á, at galdandi lögtingslóg um sildavraking hevur verið til ummælis hjá yvirvakara og Føroya fiskasølu, og hevur hvergin sett uppskot um nakra broyting.

Undir nevndarviðgerðini hefur næsti maður í umsitningini hjá Føroya sildasølu verið á fundi og mælt frá, at nekur undantaksheimild verður givin landstýrinum viðvíkjandi skipum undir danskum flaggi.

Minnilutin er av tí áskoðan, at tað vil verða alt ov hættisligt at broyta hesa lóg og serligauttan at hava tryggjað sær undirtøku frá teimum vinnusamtøkum, ið fevna alla okkara sildaveiðu, og aftaná, at nevndin hevur fingið væl grundaða ávarðing móti teimum vandum, henda lógarbroyting kann koma at fara við sær.

So stutt verður mælt til, at lógin um sildavrakling verður standandi óbroytt.

### Broytingaruppskot

frá

meirilutanum:

Sum nýtt 2. punktum til § 1, 2. stk. verður sett:

„Serloyvi verður bert givið aftaná mæling í hvørjum einstakum fari og bert fyri eitt ár ísenn; viðkomandi bindur seg til ikki at selja voruna á nekrum marknað sum føroysk framleidd vora.“

„Dispensation meddeles efter stillingtagen i det enkelte tilfælde og kun for et år ad gangen; vedkommende forpligter sig til ikke at sælge varen på noget marked som færøsk fremstillet vare.“

2. viðgerð 1. apríl og 3. viðgerð 4. apríl 1960.

Uppskotið sett undir atkvøðu við navnaskall 7. apríl 1960.

*Ja atkvøddu:* J. Lindenskov, J. H. Danbjørg, S. Petersen, M. Johannesen, Fr. Samuelson, L. Joensen, A. Djurhuus, Johan Poulsen, J. P. Davidsen, H. Iversen, D. Nølse, K. Djurhuus, P. M. Dam, P. J. Olsen, H. Hansen.

*Nei atkvøddu:* N. H. Jacobsen, K. Wang, H. Djurhuus, J. Simonsen, Kj. Mohr, Fr. Hansen, J. Høgnesen, S. Joensen, H. v. Høgadalsá, H. Jespersen.

*Atkvøddu ikki:* P. Petersen, V. Nielsen og J. Fr. Øregaard.

*Bertærstaddir:* Jens Chr. Olsen og E. Patursson.

Uppskotið fallt 15—10.

## 66. Studningur til heimaútróður.

Ár 1960, 4. mars legði H. Djurhuus tingmaður fram soljóðandi

### UPPSKOT

til

**Løgtingslóg um studning til  
heimaútróður.**

**løgtingslov om tilskud til  
hjemmefiskeri.**

#### § 1.

Úr landskassanum um lönjavningargrunnin verður góldið ómynstraðum útróðrarmönnum, hvørs stað liggur longri burtur frá næstu útflutningshavn enn 10 km 8 oyru og annars ómynstraðum útróðrarmönnum 6 oyru í studningi av hvørjum kg kravdum fiski við høvdi, ið landað verður í Føroyum. Undantikin er allur flatfiskur.

#### § 2.

Avrokning fyri hesa studningsveiting fáa útróðrarmenn hvønn taun 1. í øðrum kvartári aftaná, at fiskurin er avreiddur.

#### § 3.

Reglugerð fyri umsiting av hesari lóg verður gjerd av stýrinum fyri lönjavningargrunninum í samráð við útróðrarmannalegini og sett í gildi av landestýrinum.

#### § 4.

Henda lóg kemur í gildi 1. apríl 1960 og er galdandi fyri liggjarárið 1960/61.

#### § 1.

At landskassen gennem lønreguleringsfonden ydes der udmønstrede hjemmefiskere, hvis landingsplads ligger mere end 10 km fra nærmeste eksporthavn et tilskud af 8 øre og udmønstrede hjemmefiskere 6 øre per kg råfisk, rønsat med hoved, der indhandles på Færøerne, fladfisk dog undtaget.

#### § 2.

Afregning af omhandlede tilskud til hjemmefiskere sker hver 1. i andet kvartal efter langstens ilandbringelse.

#### § 3.

Lønreguleringsfondens bestyrelse udfærdiger instruks i samråd med sammenslutninger af hjemmefiskere angående administrationen af denne lov. Instruksen sættes i kraft med kundgørelse fra landestyret.

#### 4.

Denne lov træder i kraft 1. april 1960 og gælder finansåret 1960/61.

### Viðmerkingar:

Fyri at tryggja okkara fiskimönnum eina rimuliga úrtøku av arbeiði

sínum, eru vissar lógir settar í gildi, ið skulu verja fyrri, at fiskimaðurin ikki skal koma at sita við skerdum luti lønarliga.

Fiskiskapur er jú okkara høvuðsvinna og er tað umráðandi, at tann parturin av okkara fólki, ið starvast í hesi vinnu ikki við rættum kennir seg verða fyrri ringari býli lutvis enn aðrir av samfelagsins arbeiðandi støttum.

Tann partur av okkara fiskimonnum, ið hevur notið gott av minsta-lønarlógini og frítíðarlønarlógini, er hann, ið hevur verið mynstaraður til fiski-veiðir, meðan teir, ið hava róð út í Føroyum við opnum bátum og deksfætum við ikki mynstaraðari manning ikki hava fingið part í tí tryggleika, hesar lógir hava veitt.

Teir arbeiða við øðrum orðum undir ringari korum enn hinir, ið at teirra framleiðsla, nú ráevni til flakavirkni trýtur, er av størsta samfelagsliga týdningi.

Fyri at geva hesum parti av okkara fiskimonnum samdir afturfyri, at teir ikki nýta gott av teimum studningsveitingum, hitt almenna leitur úr landskassanum til minstuløn og frítíðarløn fiskimanna, tilsamans nú 2,6 mill. kr. árliga, setur fólkaflokkurin hervið uppskot fram, ið gevur hesum parti av okkara veiðimonnum samsýning í einum hægri prisstudningi, fyrri tað teir lissa við ikki at koma undir áðurnevndu lógir.

Inntøkur til hesa studningsveiting verða fingnar við eini stempulavgjaldslóg, ið álagt verður landstýrinum at leggja fyrri tingið í hesi tingsetu.

II. Álagt verður landstýrinum í hesi tingsetu at leggja fyrri tingið uppskot um stempulavgjaldslóg, ið skal veita inntøkur til omanfyri settu útreiðslulóg.

1. viðgerð 11. mars og 8. apríl legði fiskivinnunevndin fram sjóðandi

### ÁTT

Nevndin hevur viðgjørt málið og hevur lýft seg í ein meiriluta og ein minniluta.

Meirilutin (Poul J. Olsen, Haldur Hansen og Leon Juensen) setur onki uppskot fram í hesum máli, men vísir til lögtingsmál nr. 59/1959: Studningur til heimaútróður.

Minnilutin (Niels Holm Jacobsen) mælir tinginum til at samtykkja uppskotið soleiðis sum tað liggur fyrri.

Minnilutin (Jógvan Høgnesen) setur onki uppskot fram.

2. viðgerð 10. apríl 1960 (amb. tingmál nr. 59/1959).

## 67. Fíggjarætlan fyri kirkjugrunnin.

Ár 1960, 12. marts legði N. Winther Poulsen landsstýrismaður fram  
søljóðandi

### UPPSKOT

til

fíggjarætlan fyri kirkjugrunnin fyri fíggjarárið 1960/61.

| INNTØKUR:                                | Roknskapur<br>1958/59 | Áðan<br>1960/61 |
|------------------------------------------|-----------------------|-----------------|
| 1. Bæturgjald fyri fíggjund .....        | kr. 7.800,—           | 7.800,—         |
| 2. Studningar úr landekassanum .....     | " 75.000,—            | 75.000,—        |
| 3. Grunsins ogu pr. 1/4 1959 .....       | " = 6.231,31          |                 |
|                                          | kr. 76.568,69         | 82.800,—        |
| ÚTREIÐSLUR:                              |                       |                 |
| A. Vanligar umvælingar av kirkjun .....  | kr. 60.880,56         | 40.000,—        |
| B. Kirkjugarðar .....                    | " 0,00                | 10.000,—        |
| C. Prestaflutningar .....                | " 1.001,60            | 9.500,—         |
| D. Brunatryggingar .....                 | " 4.849,25            | 5.500,—         |
| E. Studningar nýggjar kirkjur v. m. .... | " 0,00                | 12.500,—        |
| F. Ymist .....                           | "                     | 2.500,—         |
| G. Átlað ogu grunsins pr. 31/3 1960 ..   | " 9.837,28            |                 |
| H. — — — — — 31/3 1961 ..                | "                     | 2.800,—         |
|                                          | kr. 76.568,69         | 82.800,—        |

#### Viðmerkingar:

Ad A vanligar umvælingar:

|               |              |
|---------------|--------------|
| 1956/57 ..... | kr. 46.401,— |
| 1957/58 ..... | " 22.639,—   |
| 1958/59 ..... | " 41.700,—   |

Míðal um kr. 36.000,—

Eftir uppgávu frá gjaldstovuni eru kr. 66.639,15 ávístar pr. 1/3 1960.

Ad B. Kirkjugarðar:

Eftir uppgávu frá landverkfrøðinginum eru tveir kirkjugarðar í gerð, í Klaksvík og Sumba. Teir ætlast at fara at vera lidnir í komandi fíggjarárið, men hevussu mikil studningurin verður, kann ikki sigaast sum er.

Ad C. Prestaflutningar:

Bert kr. 1.001,25 eru komnar til útgjaldingar enn, tessvegna verður grunsins ogu pr. 31/3 væl minni enn lýst.

Ad E. Studningur til nýggjar kirkjur:

Í skrivi frá 19. juni 1958 hevur kirkjustjórnin mælt til góðkenningar av vaksing av kirkjunum í Skopun eftir fyriliggjandi tekning og kostnaðarætlan, tilsamans kr. 25.000.

Ad. F. Ymist:

Hesin postur hevur ikki verið fyrr á fíggarætlanini. Tað hevur hent m. a. at onkur fyrrverandi prestar í Føroyum hava givið kirkju gávu, sum koma undir toll. Landsstýrið hevur ikki heimild at geva undantaksløysir eftir toll-lógini, men í staðin veitt studning avarandi til tollin úr kirkjugrunnum.

1. viðgerð 14. mars og 25. mars legði kirkjunevndin fram soljóðandi

### ÁLIT

Nevndin hevur havt málið til viðgerðar og er samsam um at viðmæla uppskot landsstýrisins, men heldur, at vanligar umvælingar av kirkjum, sum í uppskoti landsstýrisins eru settar til kr. 40.000.—, ætlandi verða hægri, og verður tí skotið upp at hækka hetta tal við kr. 15.000.—, av tí, at tað er nevndini kunnugt, at meira enn meginparturin av hesum peningi longu framtíðin er játtaður.

Nevndin kann sostatt mæla tinginum til at viðmæla uppskot landsstýrisins, men setur fram hetta:

### Broytingaruppskot.

Undir inntøkur stk. 2. Studningur landskassans verður sett kr. 90.000.— ístaðin fyri kr. 75.000.—.

Undir útreiðslur A. Vanligar umvælingar av kirkjum, ístaðin fyri kr. 10.000.— verður sett kr. 55.000.—.

2. viðgerð 29. mars 1960.

Uppskot nevndarinnar samtykt 23—0.

Uppskot landsstýrisins so broytt samtykt 23—0.

## 68. Bygging og rakstur av flaka- og frystivirkjum.

Ár 1960, 9. mars legði P. Patursson tingmaður fram söljóðandi

### UPPSKOT

til

**løgtingslóg um bygging og rakstur av flaka- og frystivirkjum.**

#### § 1.

Landsstýrið letur, fyri rokning landskassans, byggja og reka frysti- og flakavirki, eitt í hvørju sýslu, og fær heimild til at taka lán til besar byggingar og rakstur teirra.

Fyrirøkan kallast „Frystihús landsins“.

#### § 2.

Yvirstjórn frystihúsanna, undir umsjón landstýrismannsins í fiskivinnu- málum, er hjá 3 manna stjórn, sum lögtingið velur fyri 4 ár í senn. Stjórnin velur sær sjálv formann. Landsstýrið ásetur løn og samsýning stjórnarlimanna. Undirskriftir frá 2 stjórnarlimum krevjast til at skuldbínda fyrirøkuna.

Stjórnin skipar forstjóra, sum hevur um hendur dagliga stjórn og umsjón við bygging og rakstri frystihúsanna. Hann hevur prokura og skuld- bindur fyrirøkuna eftir reglunum um prokura. Stjórnin ásetur løn forstjórans.

#### § 3.

Roknskapur frystihúsanna verður granskoðaður av granskoðarum lögtingsins.

#### § 4.

Stjórnin fyrireikar og tekur avgerðir um bygging frystihúsanna og skal samráðast við sóknarstýri, útgerðarmenn (bátaelgarar) og fiskimenn (út- róðrarmenn) hvar í hvørji sýslu tey skulu byggjast, so elstni um stødd teirra og innrættlag.

Endaligar avgerðir um bygging í hvørjum staði skulu verða tiknar í samráð við landstýrismann í fiskivinnumálum.

Øll byggingar- og innrættingarvinna skal verða boðin út í almennari licitafión.

Grundtekini, sum ligin verða til frystihúsini, skulu vera so stór, at góðir møguleikar verða til uppi- og afturatbyggingum í framtíðini.

#### § 5.

Frystihús landsins keypa ráfisk til flakingar og fryatingar. Ráfiska-

prísirnar verða ásettir av stjórnini og skulu vera hinir sama sum í øllum frystihúsum.

Frystihúsinu skulu hava á goymslu ríviligar nøgdir av agni og ísi. Teimum er heimilt at røka handil við vanligum útgerðarvörum. Stjórn frystihúsanna ásetur útsøluprísirnar á hesum vörum.

Í frystihúsinum skulu vera rúm, har bátasælgarar og útróðrarmenn kunna goyma reiðskap og annar útbúnað.

Í frystihúsum skulu vera rúm til lýsibræðing og mjølframleiðsla.

#### § 6.

Stjórn og forstjóri í frystihúsanna skilja fyrri sølu og útlutningi av framleiðsluni.

#### § 7.

Landsstýrismaður í fiskivinnumálum ásetur nærri reglugerð eftir hesi lóg, har í millum starvareglugerð fyrri stjórn frystihúsanna.

#### § 8.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin.

#### Greinargerð:

Í Ungsetuni 1958/59 legði fjóðveldisflokkurin fram uppskot um at lata byggja flaka- og frystivirki, og hevði tað eisini fyrimæli um, hvussu rakstur teirra skuldi skipast. Í greinargerðini, sum fylgdi lógaruppskotinum (smb. løgtingstíðindi 1958, bls. 169) varð m. a. tikið soleiða til:

Spurningurin um at reisa nútíðarhóskandi frysti- og flakavirki í landinum hevur leingi verið havdur á lofti millum manna og eisini verið til umrøðu á Føroya løgtingi. Einkí verulígt er komið burtur úr hesum ætlanum. Nøkur fá frystihús kunna skera og frysta fløk, men framleiðsla til munnar hevur ikki verið. Tó hevur tað verið øllum greitt, at slík framleiðsla gjærdist neyðug fyrri fiskiskap og fiskivinnu okkara.

Viðvíkjandi saltfiski og klippfiski eru viðurskiftini tey, at nógv av teim londum, sum keypa henda fisk, sjálv eru farin at framleiða meir og meir av honum. Sum heild sýnast møguleikarnir fyrri saltfiska- og klippfiskasølu at vera avmarkaðir. Har afturat koma serstakir trupulleikar við sølu í sumnum marknaðarlondum okkara, nú seinast í Brasilíu.

Hin vegin er royndin tann, at eftirspurningurin eftir frystum flakavörum, heilfrystum fiski, sild og flakum, er støðugur og javnt vaksandi. Marknaðir fyrri hesar vörur eru fyrst og fremst í Ameríku, Svíaríki, Mið-Europu og Eystur-Europu. Hesin fiskaðnaður er so eisini týðandi láttur í fiskivinnu Norðmanna og Íslendinga og sýnist at bera seg væl betur og geva størri úrtøku, bæði fyrri skip og fiskimenn og fyrri fyrítøkurnar á landi, enn saltfiska- og klippfiskaframleiðslan.

Ráevnið fæa vit fyrst og fremst frá fiskiskapinum undir Føroyum. M. a. skal verða bent á býsuna og brosmuna sum ráevni. Men trolarar okkara kunna eisini flaka kongafisk og annan fisk og lata hesa veiðu til flakingar í føroyskum flakavirkjum. Lokalsna er at nevna sildina.

Um aðrar viðmerkingar í greinargerðini verður víst til lögtingstíðindi frá hesum sama ári.

Uppskot tjóðveldisflokksins fell, men staðin fyri samtykti tingið hetta uppskot:

„Málið verður sent landstýrinum til kanningar, og uppskot lagt fram aftur á ólavsøku.“

Tjóðveldisflokkurin kunnugt hevur landstýrið ikki latið gera nakrar slíkar kanningar, og er ei heldur nakað uppskot komið fram, soleiðis sum tingið álegði landstýrinum. Tjóðveldisflokkurin heldur at hetta mál nú er meir átroðkandi enn nakra tíð áður, og reisir tí málið av nýggjum í hesi tingsetu við sama uppskoti sum í fjør.

1. viðgerð 11. mars og 4. apríl legði fiskivinnunevndin fram soljóðandi

### ÁLIT

Tjóðveldisflokkurin legði málið fram á ting og varð tað við 1. viðgerð beint í fiskivinnunevndina.

Uppskotið miðjar ímóti at landið átekur sær at byggja og hava rakaturin av flakavirkjunum, eitt í hvarji sýslu.

Nevndin hevur viðgjørt málið og hevur havt samráðing við Føroya fiskasølu, sum hevur útflytningin av fiskaflaki um hendi, og hevur fingið upplýst, at í hvarji sýslu við undantak av Sandoyar sýslu, eru frystihús, og at hesi frystihús eru fær fyrri at skera, frysta og goyma allan tann fisk, sum tann føroyski fiskiflotin, við undantak av trolarum, veiðir undir Føroyum.

Meirilutin (Poul J. Olsen, Haldor Hansen, Leon Joensen og Niels Holm Jacobsen) flytir fram, at fiskimenn kring landið eru í dag hugtiknir av at fáa sær skip. Einstakir eins og samtøkur baknast við at fáa egnkapital til vegna. Tað sigist at vera hópur av umsøkjara til hesi nútímans línuskipini, sum hava roynt okkum so væl tvey tøy seinastu árin. -- Rakaturin visir, at agnspurningurin er brennandi, bæði at fáa agnið og so at fáa tað so billigt sum gjørligt. Harafturat kemur, at menn, ið fáa sær skip, eru sera hugaðir at fáa eina skipan, sum gevur teimum marknaðarprísir fyrri fiskin og í hesum sambandi er tað mikið á máli millum manna at hava flaka- og frystivirkir, sum fiskimenn eiga fullan nýtslurætt í.

Tað má tí haldast at vera ein uppgáva eisini hjá fiskimonnum, ið eiga egin fær, at teir taka seg saman og seta upp flaka- og frystivirkir. Erhvervslánafonden, ið lænir til bygging av tlikum húsum, má tí eisini koma hesum monnum til hjálpar, og tá henda uppgáva er so týðningarmikil sum sagt, er tað rimligt, at landkasain skoyrir uppí, fyrri at fáa virkint bygd, men tað eigur at verða fleklmannesamtøkur og aðrir, sum hesi hús eiga. Meirilutin mælir tí til, at landstýrið fær heimild til at veðhalda fyrri láni til bygging av flaka- og frystivirkjum og mælir lögtinginum til at samtykkja fylgjandi:

## UPPSKOT

til

**Løgtingslóg um veðhald fyrri láni til  
frysti- og flakavirkir.**

## § 1.

Landsstýrinum verður heimilt landskassans vegna at veðhalda fyrri láni til fiskimannasamtækur og aðrar til bygging av frysti- og flakavirkjum og kuldagoymslum.

Veðhaldið verður givið, móti 2. veðmætti fyrri lán, sum upptakoyti til lán frá Erhvervenes lånefond ella øðrum lánistovni.

Hin samleða lánihæddin má ikki fara upp um 70 %.

## § 2.

Henda lóg kemur í gildi heinan vegin.

Minnilatin (Jógvan Høgnesen) mælir tinginum til at samtykkja uppskot tjóðveldisfloksins, soleiðis sum tað liggur fyrri.

2. viðgerð 5. og 3. viðgerð 7. apríl 1960.  
Uppskot meiralitykt 26—0.

**Løgtingslóg um garanti for lån til  
fryse- og filétanlæg.**

## § 1.

Landsstyret bemyndiges til på landskassens vegne at garantere for lån til sammenslutninger af fiskere og andre til anlæg af fryse- og filét-virksomheder samt kølerum.

Garantier ydes mod 2. prioritet for lån som tillæg til lån fra Erhvervenes lånefond eller andet låneinstitut.

Den samlede lånesum maa ikke overstige 70 %.

## § 2.

Denne lov træder i kraft straks.

## 69. Vaktarskip.

Ár 1960, 9. mars legði Johan Simonsen tingmaður fram soljóðandi

### UPPSKOT

til

samtyktar.

Føroya lagting krevur, at landsstýrið nú sum skjótast og uttan dvøl setur í verk samtykt tingsins um at byggja ella keypa hóskaðandi føroyskt vaktarskip.

Greinargerð:

Í tingsetuni 1957/58 samtykti tingið soljóðandi uppskot:

„Landsstýrið fær upp í hendi at skipa fyri at nýtt hóskaðandi føroyskt vaktarskip verður bygt ella keypt.“

Henda samtykt varð gjerd í mars 1958 ella fyri tveimum árum síðani. Eftir tí, sum landsstýrið hevur upplýst fyri tinginum, hevur tað ikki gjørt annað enn at fáa til vega tekningar og kostnaðarætlan til slíkt skip. Síðan sýnist landsstýrið hava lagt málið frá sær og einki meir gjørt við tað. Eftir tí sum omanfyri er nevnt, kann tó eingin ivi vera í, at samtykt tingsins leggur størri skyldu á landsstýrið enn at útvega tekningar og fáa til vega kostnaðarætlan. Samtykt tingsins er týðilig og klár: landsstýrið skal skipa fyri, at vaktarskip verður bygt ella keypt.

Tingið má nú krevja, at landsstýrið fremur samtykt tingsins, og til tess at fáa gongd á málið, verður hetta uppskot til samtyktar lagt fram.

1. viðgerð 12. mars og 21. apríl legði fiskivinnunevndin fram soljóðandi

### ÁLIT

9. mars var málið lagt inn á ting og var við 1. viðgerð beint í fiskivinnunevndina.

Nevndin hevur viðgjørt málið og er samd um, at tað er av størsta týdningi, at sjómarkið við Føroyar verður væl vart fyri ólógligum fiskiskapi. Eisini er tað av størsta týdningi, nú límfiskiskapurin við Føroyar er so nógv vakain, at fiskireiðskapurin verður vardur so væl sum gjørligt eisini uttanfyri

sjómarkið. Í uppskotinum verður skotið upp, at annaðhvørt verður bygt alla keypt vaktarskip, men tað tekur fleiri ár at byggja nýtt skip og hósandi skip kostar nógv at keypa. Men nú tungið hevur keypt hvalabátarnar, var tað ein loysn at latið tann besta hvalabátin (Sumba) avloyst „Ternuna“ bæði sum vaktar- og bjargingaraskip, og setur minnilutin fram uppskot samsvarandi.

Ein minniluti (Niels Holm Jacobsen og Jógvan Høgnesen) vísir til samtyktina í lögtingsmáli nr. 28/1957 viðvíkjandi verjan av føroyskum fiskiskapi og tær samtyktir har vóru gjørdar, ið áleggdu landsstýrinum at skipa fyri, at nýtt føroyskt vaktarskip verður keypt ella bygt og at útvega føroyskum vaktarskipum fullan lógrættlæmyndugleika fyri at kunna verja føroysku áhugamálini í samband við sjóverjuna.

Viðvíkjandi tí at skifta „Ternuna“ um við eitt annað far heldur minnilutin, at tað er nakað, umsitingin hevur rætt til at skipa fyri sjálv.

Út frá hesum setur minnilutin uppskot samsvarandi.

## UPPSKOT

frá

meirilutanum (Poul J. Olsen, Haldor Hansen og Leon Joensen):

Frá 1. august verður hvalabáturin „Sumba“ fyribils at røkja tær uppgávur, sum „Ternan“ fyrr hevur rækt.

## UPPSKOT

frá

minnilutanum (Niels Holm Jacobsen og Jógvan Høgnesen):

Løgtingið áleggur landsstýrinum at útinna tær samtyktir, ið gjørdar eru viðvíkjandi verjan av føroyskum fiskiskapi.

2. viðgerð 23. apríl 1960.

Uppskot meirilutans í nevndini samtykt 18—0.

## 70. Prístalsviðgerð á minstuløn fiskimanna.

---

Ár 1960, 9. mars legði E. Patursson tingmaður fram soljóðandi:

Føroya fiskimannafelag loyvir við hesum at heita á Føroya lögting um at fáa núverandi minstuløn fiskimanna hækkaða so mikið, sum svarar til hækkingina í prístulinum síðan 1954 og samleiðis at skipa so fyrri, at minsta-lønin í framtíðini verður prístalsviðgjørð.

1. viðgerð 12. mars og 8. apríl legði fiskivinnunevndin fram soljóðandi

### ÁLIT

Nevndin hevur viðgjørt málið og hevur býtt seg í ein meiriluta og ein minniluta.

Meirilutin (Poul J. Olsen, Haldor Hansen og Leon Joensen) setur onki uppskot fram í hesum máli, men visir til lögtingamál nr. 59/1959: Longjan av skipanini um stuðning úr landkassanum til minstuløn og viðbót til fiskaprísir.

Minnilutin (Jógvan Høgnesen og Niels Holm Jacobsen) mælir flugnum til at samtykkja uppskotið, soleiðis sum tað liggur fyrri.

2. viðgerð 19. apríl 1960.  
Uppskotið fáll 11—0.

---

## 71. Verjuskýlda.

Ár 1960, 11. marts legði S. Joensen tingmaður fram soljóðandi

### UPPSKOT

Føroya Løgting krevur, at verjuskýldulógin danska (lóg nr. 204 av 11. juni 1954) verður broytt soleiðis, at føroyingar í Føroyum hava ikki verjuskýldu.

Landsstýrnum verður álagt lögtingsins vegna at biðja danska fólka-tingið hvat Føroyum viðvíkur at seta § 1, 2. stk. í lóg nr. 152 av 7. mai 1937 aftur í gildi staðin fyri tað núgaldandi reglu í lóg nr. 210 av 11. juni 1954, sum elstni áleggur monnum, sum eru føddir í Føroyum, verjuskýldu.

### Viðmerking:

Í lógini frá 8. juni 1912 sum broytt við lógini frá 7. mai 1937 stóð soleiðis í § 1, 2. stk.: „dog er de, der ere født på Færøerne (eller Grønland) fritaget for Værnepligten, så længe de ikke erhverver fast Hjem i den øvrige Del af den danske Stat“.

Tey undirstrikaðu orðini eru — uttan at Føroya Løgting er eftirspurt — atrokkin soleiðis, at føroyingar — hvat aldri hevur verið áður — frá 11. juni 1954 hava herskýldu.

Hitt veruliga úrsliðið av hesi uttan um Føroya Løgting gjørdi lög-  
broyting er tað, at teir nógvu føroysku dreingir, sum fara til Danmarkar at læra nú — sum ikki var áður — beinanvegin vera skrásettir til hertænastu.

Hesum elgur Løgtingið at mótmæla. Hetta fara vit at krevja broytt beinanvegin.

1. viðgerð 14. marts og 21. apríl legði lógarnevndin fram soljóðandi

### ÁLIT

Tjóðveldisflokkurin hevur lagt inn á ting uppskot til samtyktar við-  
víkjandi broyting í lóg nr. 210 frá 11. juni 1954 Om værnepligt. Tað verður  
ført fram í viðmerkingunum til uppskotið, at munurin í orðalagnum í hesari  
lóg og í lóg nr. 123 frá 8. juni 1912, soleiðis sum hon er broytt við lóg  
nr. 152 frá 7. mai 1937, má føra við sær eina broyting í støðu føroyinga  
viðvíkjandi herskýldu.

1. viðgerð av málinum fór fram 14. marts 1960 og varð málið beint  
í lógarnevndina.

Nevndin hevur viðgjørt málið og hevur undir viðgerðini tikið seg  
sundur í ein meiriluta og ein minniluta.

Meirilutin (Sigurd Joensen, Poul Petersen, Sámæl Petersen og J. Fr. Øregaard) mælir tinginum at samtykkja uppskotið frá tjóðveldisflokkinum.

Minnilutin (Trygvø Samuelsen) skal úttalað, at færoyingar hava verið undantýknir herskyldu síðan herskylda (almindelig værnepligt) varð framd við lóg í Danmark. Síðan 1861 hevur tað beinleiðis verið úttalað í verjuskýldulógnum, at menn, føddir í Færoyum, eru undantýknir herskyldu soleingi teir ikki taka fastan bústað (erhverver fast hjem) í hinum partinum av ríkinum. Meirilutin heldur, at eingin broyting eigur at verð gjørd í støðu færoyinga herskyldu viðvíkjandi síðan herskylda varð framd og setur fram uppskot samevarandi.

## UPPSKOT

frá

minnilutanum (Trygvi Samuelsen):

Landsstýrið verður biðið um at tingast við avvarandi ríkismyndugleikar um málið, so skipað verður soleiðis fyri, at støða færoyinga til herskyldu ikki verður broytt frá støðuni áðrenn lóg nr. 210 frá 11. juni 1954. Om værnepligt kom í gildi.

2. viðgerð 26. apríl 1960.

Uppskot minnilutans (Tr. Samuelsen) fáll 12—0.

— tjóðveldisflokksins samtykt 17—0.

## 72. Abyrgd av láni til Froðblar kommunu til vatnverk.

Ár 1960, 16. mars legði N. Winther Poulsen landstýrismaður fram  
soljóðandi

### UPPSKOT

til

ábyrgd av láni til Froðblar kom-  
muna til gerð av vatnveiting til  
Drelnes.

#### § 1.

Landstýrinum verður heimilað  
landskassans vegna at veðhalda fyri  
láni til Froðblar sóknar kommunu  
upp til 135.000 kr. til gerð av vatn-  
veiting til Drelnes.

#### § 2.

Henda lóg kemur í gildi beinan-  
vegna.

garanti for lán til Froðblar sóknar  
kommune til anlæg af vandledning  
til Drelnes.

#### § 1.

Landstýret bemyndiges til på  
landskassens vegne at garantere for  
lån til Froðblar sóknar kommune  
indtil 135.000 kr. til anlæg af vand-  
ledning til Drelnes.

#### § 2.

Denne lov træder straks i kraft.

### Viðmerkingar:

Froðblar kommuna hevur í mong ár havt í hyggju at beta um vatn-  
veitingina til Drelnes. Hon hevur útvegað sær ymsar kostnaðarætlanir fyri  
vatnveiting frá Gamlansá í Trongisvági. Hesar kostnaðarætlanir, ið vórðu  
gjerdar í 1957, liggja frá um 100.000 kr. til um 135.000 kr., alt eftir slag og  
tjúkd av rørum, men settandi eru tær nakað hægri í dag.

Orsøkin til, at kommunan ynskir vatn frá Gamlansá, er deila, at hon  
er nærmasta størri á og deils tí vatnleiðing hagarí eisini kann vera nýtt til  
forsýning av sethúsum í sunnara arminum á Ljørðinum.

Upplýst er, at meinbogi fyri bryggjuna á Drelnesi hevur verið, at  
íkkí nóg mikið av vatni hevur kunnað verið útvegað og verður roknað við, at  
kann nokk og gott vatn útvegast, so vil hetta læra við sær, at fleiri skip  
søkja kafuna og gevur hetta aftur fleiri inntøkur soleiðis, at møguleiki skuldi  
verið fyri, at vatnveitingin ikki bert kann koma at hvíla í sær sjálvum, men  
kannska eisini geva havnalagnum tiltrøngdar inntøkur.

Lagt skal vera afturat, at kommunan er ajour við sínum lánum, burtur-  
sæð frá havnalánum uppá 447.000 kr., har reuta og avdreg pr. 11/12—59  
eru ikki goldin enn. Undantikin eru so eisini A.T. lánini.

Kommunan hefur nú sœkt Kreditforeningen af kommuner i Danmark um lán 135.000 kr. til hessa vatnveiting, men er treytt fyrir hesum láni, at kommunan fær landskassa- og ríkiskassaábyrgd fyrir láninum, og sœkir kommunan tí nú um landskassaábyrgdina.

Út frá tí, ið liggur fyrir í málinum, skal landstýrið mæla til, at tingið gongur umsóknini á mœti og veitir kommununi ábyrgd fyrir umsœkta láni.

1. viðgerð 18. mars og 6. apríl legði kommunala nevndin fram soljóðandi

### ÁLIT

Nevndin hefur viðgjørt málið og hevur býtt seg í ein meiriluta og ein minniluta. Meirilutin (Poul J. Olsen, J. H. Danbjørg og Leon Joensen) mælir tinginum til at samtykkja uppskot landstýrisins, men Leon Joensen mótmællir, at orðið „ajour“ verður brúkt, táð tað í verunleikanum ikki er so.

Minnilutin (Vilhelm Nielsen og Frederik Hansen) er av teirri áskoðan, at tað má vera ein treytt fyrir at veita nýggja lögtingsábyrgd til kommunur, at fær gera sína skyldu við rentu og avdráttargjaldingum av lánum, fær frammanundan hava fingið við lögtingsábyrgd.

Í viðmerkingum sínum til hetta lógaruppskot sigur landstýrismaður Niels Winther Poulsen, at Froðblar kommuna er ajour við sínum lánum, men sigur samstundis, at renta og avdræg pr. 11. december 1959 ikki eru goldin av havnaláni uppá kr. 447.000,— og at eisini onnur lán eru undantikin. Minnilutin er tí bilsin yvir, at landstýrismaðurin nýtir orðið ajour í hesum sambandinum og letur frá sær eina so skerda lýsing av kommununnar veruligu fíggjarligu støðu, at tað er ógjørligt hjá tingmonnum at fáa aðra mynd burtur úr framløgu landstýrisins í hesum máli, enn at kommununnar fíggjarviðurskiptir eru soleiðis háttaði, at hon maktar ikki sínar fíggjarligu skyldur, sum er, og heldur minnilutin tað tí vera óráð at loyva henni at átaka sær fleiri og setur tí onki uppskot í hesum máli.

2. viðgerð 7. apríl og 3. viðgerð 28. apríl 1960.

Formaðurin legði fram soljóðandi broytingaruppskot frá Kj. Mohr o. fl.:

Í grein 1 íu flne í uppskoti landstýrisins gongur út í báðum textunum orðið „Drelnes“ og í staðin verður sett „Tveroyrar havn“.

Navn lógarinnar verður broytt til Løgtingslóg um ábyrg av láni til Froðblar kommunu til gerð av vatnveiting til Tveroyrar havn og Løgtingslóg um garanti for lán til Froðblar sœknar kommune til anlæg af vandledning til Tveroyrar havn.

Broytingaruppskotið feli 14—0.

Lógaruppskot samtykt 16—0.

## 73. Broyting í valreglunum til Tórshavnar býráð.

Ár 1960, 14. mars legði H. Djurhuus tingmaður fram soljóðandi

### UPPSKOT

til

løgtingslóg um broyting í lóg nr.  
126 frá 27. maj 1908 om byen  
Thorshavns kommunale styrelse.

#### § 1.

§ 10, næstseinasta punktum verður  
orðað soleiðis:

Teir av valstýrinum góðkendu  
kandidatlistar verða merktir hvør  
við sínum bókstavi (A, B, C, o. s. fr.),  
og nevnið á kandidatunum ferast  
upp í bókstavarað.

§ 17 næstsíðsta punktum til semi-  
kolon verður orðað soleiðis:

Av hverjum einstøkum lista verða  
teir valdu limirnir tiknir út eftir tal-  
inum av persónligum atkvøðum.

Í § 20 fyrsta punktum útganga  
ordini: „i den rækkefølge, på hvilke  
de ere opførte på listen“ og í staðin  
verður sett: „eftir talnum av per-  
sónligum atkvøðum“.

#### § 2.

Henda lóg kemur í gildi beinan-  
vegu.

Víðmerking:

Í løgtingsmáli nr. 62/1957 setti Føroya javnaðarflokkur fram uppskot  
til broytingar í kommunalu- og løgtingsvallógini eftir áheitan frá Føroya  
arbeiðarafelag soleiðis, at bert persónligar atkvøður gera av, hvør valdur er  
samsvarandi reglunum um val til fólkatingið.

Vit lara at loyva okkum fyrst at seta fram uppskot til broytingar í  
reglunum um val til Tórshavnar býráð, samsvarandi ynskjunum frá Føroya  
arbeiðarafelag til tingsins vælvild.

Jagttingslöv om ændring i lov nr.  
126 af 27. maj 1908 om byen  
Thorshavns kommunale styrelse.

#### § 1.

§ 10, næstsíðsta punktum affattas  
således:

De af valgbestyrelsen godkendte  
kandidatlister mærkes hver med sit  
bogstav (A, B, C, o. s. v.), og kan-  
didaternes navne opføres i alfabetisk  
rækkefølge.

§ 17 næstsíðsta punktum til semi-  
kolon affattas således:

Af hver enkelt liste udtages de  
valgte medlemmer efter antallet af  
personlige stemmer.

I § 20 første punktum udgår or-  
dene: „i den rækkefølge, på hvilke  
de ere opførte på listen“ og i stedet  
indføres: „efter antallet af personlige  
stemmer“.

#### § 2.

Denne lov træder i kraft straks.

1. viðgerð 16. marts og 5. apríl legði lógarnevndin fram söljóðandi

### ÁTT

Hin feroyski fólkaflokkurin hevur lagt fyri lögtingið uppskot til lögtingslóg um broyting í lóg nr. 126 frá 27. mai 1908 Om byen Thorshavns kommunale styrelse.

Hesar broytingar ganga út uppá at gera kandidatlistarnar sotelðis út, at nevni á kandidatunum ferast upp í bókstavarað og verða tær persónligu atkvøðurnar at gera av, hvør valdur er.

Málið kom fyri til 1. viðgerð tann 16. marts 1960 og beiði tingið málið í lógarnevndina.

Nevndin hevur viðgjørt málið og hevur býtt seg sundur.

S. Joensen, S. Petersen og J. Fr. Øregaard seta onki uppskot fram.

Poul Petersen mælr tinginum til at samtykkja uppskotið til lögtingslóg frá fólkaflokkinum, meðan Trygve Samuelson mælr tinginum til at senda málið til ummælis hjá Tórshavnar býráð, og setur fram fylgjandi

### UPPSKOT

Málið verður sent Tórshavnar býráð til ummælis.

2. viðgerð 6. apríl 1960.

Uppskot mblunntans (Tr. Samuelson) fall 14--0.

Lógaruppskotið sett undir atkvøðu við navnakalt:

*Ja atkvøddu:* N. H. Jacobsen, K. Wang, H. Djurhuus, V. Nielsen, Kj. Mohr, H. v. Høgadalsá og H. Jespersen.

*Atkvøddu ikki:* J. H. Danbjørg, S. Petersen, M. Johannesen, Tr. Samuelson, L. Joensen, A. Djurhuus, Johan Poulsen, Johan Simonsen, J. P. Davidsen, D. Nolsøe, Fr. Hansen, K. Djurhuus, P. M. Dam, P. J. Olsen, J. Høgnesen, H. Hansen og J. Fr. Øregaard.

*Barturstaðir:* J. Lindenskov, Jens Chr. Olsen, P. Petersen, H. Iversen, S. Joensen og E. Patursson.

Uppskotið fall 7--0.

## 74. Yvirtøka av sildaoljufabrikkini í Kollafirði.

Ár 1960, 14. mars legði lögmaður fram soljóðandi

### UPPSKOT

#### II

**Løgtingslóg um yvirtøku av silda-  
oljufabrikkini í Kollafirði.**

#### § 1.

Landsstýrinum verður heimlað landskassans vegna at yvirtaka silda-oljufabrikkina við føstum ognum og tilhoyri, bæði leyst og fast. Í hesum sambandi er landsstýrinum heimlað at læna lán nýðuga peningin til yvirtøkuna.

#### § 2.

Í samráð við Hggjarnevnd lögtingsins verður landsstýrinum heimlað at taka avgerð um sølu av elgindómum og tilikum, og hvussu verður við rakstrinum, m. a. um landskassin skal standa fyri hesum, ella um leigast skal.

#### § 3.

Henda løgtingslóg kemur í gildi beinan vegin.

**lagtingslov om overtagelse af sild-  
oliefabriken i Kollafirði.**

#### § 1.

Landsstyret bemyndiges til på landskassens vegne at overtage sildoliefabriken med dens faste ejendomme samt løst og fast tilbehør. I denne forbindelse bemyndiges landestyret at låne de nødvendige penge til overtagelsen.

#### § 2.

I samråd med lagtingets finansudvalg bemyndiges landestyret at træffe bestemmelse om salg af ejendomme o. l. og hvordan det skal forholdes med driften bl. a. hvorvidt denne skal foregå for landskassens regning eller gennem lejemål.

#### § 3.

Denne lagtingslov træder i kraft straks.

#### Viðmerkingar:

Við tvingslissølu 12. februar 1960 yvirtók Statsministeriets færøske lánudvalg sildaoljufabrikkina í Kollafirði.

Tað, ið yvirtikið varð, er:

1. Skrivstovu- og verkstaðbygningur, 16,10 × 27,50 m í trinum hæddum við ymiskum amboðum.
2. Fabriksbygningur, kjallari og ein hædd, 17,40 × 21,10 m við ymiskum maskinum.

3. Rávrugoymsla,  $10,10 \times 24,10$  m í einari hædd.
4. Goymslu- og maskinhús,  $12,80 \times 13,15$  m í tveimum hæddum við ymsum maskinum, tangum o. t.
5. Ketilbyggingar,  $7,80 \times 10,10$  m í einari hædd, við dampkæli o. o.
6. Trækai við ymsum amboðum til landing og flutning av sild.
7. Brennioljutangar og silðaoljutangar.
8. Grundæki og goymslupláss,  $3.507$  m<sup>2</sup>.

Nú nevndin hevur lokið virki sítt í Føroyum, hevur landsstýrið samráðst við hana um at landið yvirtøkur fabrikkina. Tilsøga er tingin um, at landinum ognast virkið fyri yvirtøkupris nevndinnar og kostnaða, tilsamans um 55—60.000 kr., freytað av, at lögtingið góðkennir hesa avtalu.

Hins og í spurninginum um yvirtøku av hvalastøðunum í Lopra og við Áir, lögtingsmál nr. 43/1959, er útlit til, at ein útbjóðing av silðaoljufabrikkini ferir við sær, at ognarnar verða realiseraðar sum hest og spjaddar, so tað virðið, ið liggur í tí at hava virki sum hetta samlað, ler fyri ongum. Ein av orsøkunum til, at hetta virki er komið at liggja so fyrí, sum nú er tilfelli, er at illa hevur gingist at fáa ráevni í tørvandi mongdum og til rentablan prís. Hevði ein vegur verið funnin, ið gjørdi tað møguligt her í Føroyum at veiða sild við trolí, vóru møguleikarnir fyrí at kunna nýta hetta anlegg øðrvísi.

Út frá hesum sjónarmiðjum og frá viðurskiðunum í dag er tað ivaleyst beivast, at landið verður eigari av silðaoljufabrikkini.

1. viðgerð 18. marts og 29. marts legði fliggjarnevndin fram soljóðandi

### ÁLIT

Landsstýrið legði málið fram á ting og við 1. viðgerð varð tað boint í fliggjarnevndina.

Í viðmerkingunum frá landsstýrinum verður upplýst, at tað nú er „Statsmintsteriets færøske lånevndvalg“, sum er eigari av silðaoljufabrikkini, men at teir eru til reiðar at selja tí almennum hana fyrí kr. 60.000.— til kr. 60.000.—.

Nevndin er samd um, at tíkið eigur at vera við tilboðnum, um yvirtøkuprisurin ikki fer upp um kr. 60.000.— og mælir tí tinginum til at samtykkja uppskot landsstýrisins.

2. viðgerð 30. marts og 3. viðgerð s. d.

Uppskot landsstýrisins samtykt 24 - 0.

## 75. Lán til vegabygging Fútaklett—Oyragjógv.

Ár 1960, 17. marts legði V. Nielsen tingmaður fram soljóðandi

### UPPSKOT

til

**løgtingslóg um lán til vegabygging  
millum Fútaklett—Oyragjógv.**

**lagtingslov om optagelse af lán til  
vejanlæg Fútaklett—Oyragjógv.**

#### § 1.

Landsstýrið verður heimilað landskassans vegna at læna pening uppí  $\frac{1}{2}$  mill. kr. at nýts til vegabygging millum Fútaklett—Oyragjógv.

#### § 1.

Landsstyret bemyndiges til på landskassens vegne at optage lán op til  $\frac{1}{2}$  mill. kr. til anlæg af vej Fútaklett—Oyragjógv.

#### § 2.

Henda lóg kemur í gildi beinanvegin.

#### § 2.

Denne lov træder i kraft straks.

### Viðmerkingar:

Millum jól og nýár 1958, lá „Ólavur“ var í poststrutu, hendi sorgarleikur við Fútaklett, fergubáturin hvældist og kravdi hetta í mannalív, meðan 2 menn og 1 kvinna bjargaðust av postbátinum „Ólavi“.

Aftaná hesa vanlukku er skriv komið til postførarin Alfred Olsen, Vestmanna, ið noktar fyrri at nakað ferðafólk skal í fergubátin uttan fyrst at íklæðast bjargingarbelti. So stutt er Fútaklettur einasta atlagustað í Føroyum, har yvirvaldið krevur ferðafólk ílatin bjargingarbelti fyrri at nýta. Fyri at ferðafólk og telr á postbátinum ikki aftur skulu koma í slíka vanlukku, er bráðneyðugt at byggja vegin Fútaklett—Oyragjógv beinanvegin.

Í 1944 er á fyrsta sluni avsettur peningur á fíggingarlógini til bygging av vegi millum Fútaklett—Oyragjógv.

Verkfrøðingur Harry Fonsdal hevur útslengið eitt strekki 560 m langt, hesir pelar standa enn, og tað skrivliga til vegabyggingina liggur á skrivastovni hjá sóknarstýrinum í Sandavági.

Í 1951 bað Sandavágs sóknarstýri um at fáa studningin 17.000 kr. endurnýggjaden, men lögtingið samtykti eftir tilráðing frá landsverkfrøðingi Helmsdal, at bygging av hesum vegi skuldi ikki vera byrjað.

Í 1964 hevur umboðsnevnd úr Vágum verið á fundi saman við vega- og havnanevndini, her var talað um at koma upp í 5 ára vegaplanin, men eisini her var Fútaklett—Oyragjógvsevgurin útiðstúr.

Í 1958 kom felagskriv frá teimum stóru kommunuum í Vágum um bygging av hesum vegi. Vaga- og havnanevndin helt seg ikki kunna jálta

nakran pening til hessa vegabygging hetta ár. Broytingaruppskot var framsett og samtykt soljóðandi: Landsstýrið verður blðið um at áleggja landsverkfrøðinginum at kanna kostnaðin og annað viðvíkjandi vegastrekkinum Fútaklett—Oyrarjógv og leggja úrslitið aftur fyri Ólavsøkuþingið.

Mær kunnugt hevur landestýrið ikki latið gera nakrar slíkar kunningar og er ei heldur nakð uppskot komið fram, soletðis sum tingið álegði landsstýrinum.

Vísandi til tað eg her havi ført fram, loyvi eg mær hervið at leggja málið aftur fyri tingið.

1. viðgerð 21. marts og 4. apríl legði fíggingarnevndin fram soljóðandi

### ÁLIT

Nevndin hevur viðgjørt málið.

Mærlutin vísir til tingsamtykt í tingmáli nr. 1/1959, har kr. 100.000,— verða settar til henda veg.

Minnilutin (Poul Petersen) mælir til at samtykkja uppskotið frá Vilhelm Nielsen.

2. viðgerð 5. apríl 1960.

Uppskotið fall 10—0.

## 76. Fyrirspurningur til landsstýrið frá S. Joensen.

Ár 1960, 25. marts setti Sigurð Joensen tingmaður landsstýrinum so-  
ljóðandi fyrirspurning:

Hin 22. apríl 1958 samtykti Føroya lögting, at lógheimildin til deyða-  
reving í Føroyum skuldi lakaast av. Samtyktin var soljóðandi:

Føroya lögting krevur, at lóg frá 7. juni 1952 um deyða-  
reving verður tikið úr gildi í Føroyum.

Landsstýrið verður at greiða frá gongdini síðan í hesum máli.

Yvir til næsta mál á dagskránni.

## 77. Ábyrgd av láni til Skopunar kommunu.

Ár 1960, 29. marts legði N. Winther Poulsen landsstýrismaður soljóðandi

### UPPSKOT

til

løgtingslóg um ábyrgd av láni  
250.000 kr. til Skopunar kommunu  
til havnabygging.

#### § 1.

Landsstýrið verður heimilað til,  
landskassans vegna, at veðhalda fyri  
láni 250.000 kr. til Skopunar kom-

lagtingslóg um garanti for lån  
250.000 kr. til Skopunar kommune  
til havneudbygning.

#### § 1.

Landsstyret bemyndiges til på  
landskassens vegne at garantere for  
lån stort 250.000 kr. til Skopunar

munu til havnabygging, tá frextírnar fyrir byggingini eftir lögtingslóg nr. 56 frá 3/11—1958 eru loknar.

kommune til havneudbygning, når betingelserne for udbygningen efter lagtingslov nr. 56 af 3/11—1958 er opfyldte.

§ 2.

Henda lóg fær gildi beinanvegin.

§ 2.

Denne lov træder i kraft straks.

Viðmerkingar:

Eftir lögtingslóg nr. 56 frá 3. nov. 1958 er Skopunar kommuna við í ætlaðu havnabygging komandi 10 árin, men er hon ikki millum tær, sum landsverkfrøðingurin tilmælir at byggja í fyrstu atlagu.

Kommunan er tó hugað fyrir at kunna fara undir byggingina skjótast gjørligt og vil nú sjálf fara undir at leggja til rættis fíggjarliga grundarlagið fyrir byggingini.

Kommunan ætlar at søkja lán úr Kreditforeningen af kommuner i Danmark og til hetta krevst bæði ríkis- og landskassaábyrgd.

Eftir fyrrnevnda lögtingslóg nr. 56 frá 1958 er ætlanin at byggja fyrir 500.000 kr., harav landskassin letur helvtina sum studning og verður reknað við, at ríkiskassin letur 25 %/o, soleiðis at kommununnar partur verður 25 %/o ella 125.000 kr.

Tá kommunan kann lána uppá landskassastudningin, men ikki uppá tann studning, sum ríkiskassin ætlandi letur, tá hesin er ikki jáltaður enn, ætlar kommunan at lána úr kreditforeningen sín part av byggikostnaðinum og tann partin, sum møguliga fæst altur við ríkisstudningi. Verður hesin latin, skal hann sjálvandi ganga inn sum eykaavdrag av láninum.

Eftir roknskapi kommununnar pr. 31/12—1958 átti kommunan í sparikassa og kontantum peningi um 12.000 kr. og í skattaeftirstøðum um 52.000 kr.

Skattaálikningin 1958 var um 96.000 kr.

Skuldin hjá kommununi var 62.971 kr. og eru láuiní ájour.

Landsstýrið áseinnar, at neyðugt er hjá kommununi at fáa gjørt ukað munandi við havnalikindiini í Skopun, og tá tann fíggjarliga fyrireikingin tekur nakað av tíð, hevur landsstýrið samtykt longu nú at leggja málið um ábyrgd fyrir lántekuni fyrir tingið við tilmæli at ganga umsókn kommununnar á møti.

1. viðgerð 1. apríl, 2. viðgerð 4. og 3. viðgerð 5. apríl 1960.

Uppskot landsstýrisins samtykt 24—0.

## 78. Ábyrgd av láni til Tórshavnar kommunu.

Ár 1960, 1. apríl legði lögmaður fram soljóðandi

### UPPSKOT

61

**løgtingslóg um ábyrgd av láni til Tórshavnar kommunu til útvegan av grundstykki til sjúkahúsbygging.**

#### § 1.

Landsstýrið verður heimlað landskassans vegna at taka ábyrg av láni, sum Tórshavnar kommuna tekur í samband við útvegan av grundstykki til sjúkahúsbygging í Tórshavn.

#### § 2.

Henda lóg fær gildi beinanvegin.

**løgtingslov om garanti for lån til Tórshavnar kommune i forbindelse med erhvervelse af grundarealer til sygehusbyggeri.**

#### § 1.

Landsstyret bemyndiges til på landskassens vegne at garantere for lån, som Tórshavnar kommune optager i forbindelse med erhvervelse af grundarealer til sygehusbyggeri i Tórshavn.

#### § 2.

Denne lov træder straks i kraft.

### Viðmerkingar:

Undir samráðingum um bygging av sinnissjúkahúsi í Tórshavn hevur Tórshavnar býráð boðið sær ókeypis at lata byggigrund til sjúkahúsbyggingina treytað av, at ríkisstýrið ella landsstýrið útvegaði kommununi neyðturvulig lán til rindan av teim útreiðslum, sum stóðust av ognartøku av teim økjum, talan er um.

Neyðugt verður hjá kommununi at ekspropiera nøkur øki og herundir onkur hús, tá samráðingarnar um keyp hava verið úrslitaleysar.

Ætlarin er at taka lán í Kredittforeningen af kommuner i Danmark og hevur danska fíggjarmálaráðið givið tilsøgn um ábyrgd av lánum, treytað av, at landsstýrið gevur kommununi loyvi at taka lánini og at landskassin stendur iuni fyri møguligum gjaldingum, sum ríkiskassin kann fáa av ábyrgd sínari.

Tá ognartøkan ikki er farin fram enn, er ikki gjørligt at avmarka ábyrgdina til ávísa peningahædd, men kemur kommunan undir øllum umstøðum at taka lán svarandi til tann pening, sum økni verða virðismett til.

Fyri at landskassaábyrgdin ikki skal koma at tarna málinum, heldur landsstýrið rættast vera longu nú at seta frammi uppskot til løgtingslóg um

ábyrgd fyrir hesum neyðugu lánum og mæli lögtinginum til at samtykkja uppskotið.

2. viðgerð 4. og 3. viðgerð 5. apríl 1960.  
Uppskot landsstýrisins samtykt 22—0.

## 79. Lønir hjá landsins tænaðumönnum.

Ár 1960, 1. apríl legði lögmaður fram skjóðandi

### UPPSKOT

til

**løgtingslóg um broyting í lønar-  
skipan hjá landsins tænaðum-  
önnum v. m.**

§ 1.

Í lögtingslóg nr. 16, 2. marts 1949 um løn tænaðumanna landsins verða hesar broytingar gjørdar:

1. Tær í §§ 1 til og við 13 tilskil-  
aðu lønir fara úr gildi.
2. Landsstýrið verður heimilað at  
seta og dyrtíðarviðgera lønir  
tænaðumanna eftir reglunum í  
lóg nr. 154 frá 7. juni 1958,  
smb. serliga §§ 84, 87 og 119.  
Hægsti lønarklassi verður 27.  
Annad starvsfólk landsins kann  
verða lønt eftir somu reglum  
sum í 1. punkti tilskilað.

**løgtingsløg um ændring í lønnings-  
forholdene for landets tjeneste-  
mænd m. v.**

§ 1.

Í lögtingsløg nr. 16, 28. marts  
1949 om lønning for landets tjeneste-  
mænd foretages følgende ændringer:

1. De i §§ 1 til og med 13 anførte  
lønningsgrader ophæves.
2. Landsstyret bemyndiges til at  
ansætte og dyrtidsregulere tje-  
nestemændenes lønningsgrader i over-  
ensstemmelse med reglerne i lov  
nr. 154 af 7. juni 1958, jfr. sær-  
lig §§ 84, 87 og 119. Højeste  
lønningsklasse bliver 27. Lan-  
dets funktionærer kan lønnes efter  
samme regler som anført i 1.  
punktum.

## § 2.

Henda lögtingslóg fær gildi frá 1. apríl 1959.

## § 2.

Denne lögtingslov får gyldighed fra 1. april 1959.

## Viðmerkingar:

Flestu tænaðu- og starvsfólk úttanfyrir landastýrisráðið hafa fingið lönarbætur og er það tí rímlígt, at tænaðu- og starvsfólk landsins fáa somu sæmdir.

Landestýrið setur tí uppskot fram samsvarandi hesum.

1. viðgerð 4. apríl og 21. apríl legði fíggingarnevndin fram skjóðandi

## ÁLIT

Fíggingarnevndin hevur viðgjørt málið og hevur bytt seg í ein meiriluta og ein minniluta.

Ein minniluti (Poul Petersen) heldur fyri:

Tá ið talan hevur verið um almenn lönarviðurskiftir, hava vit altíð verið imóti, at hver starvsgreinin sær sær síni lönarviðurskiftir broytt, men at lönarviðurskiftini í landinum yvirhøvur komu til viðgerðar undir einum.

Nú hevur ein starvsgreinin fyri og onnur eftir fingið ella skjótt sær sínar lönir settar munandi upp og afturvirkandi til 1. apríl 1958 ella 1. apríl 1959.

Eftir standa nú bert landsins egnu tænaðumenn og starvsfólk.

Til tess at gera rætt og skjál var það rímlígt, um hesin stættur fekk sæmdir.

Men tá ið ongin meiriluti tykist vera fyri hesum, setur minnilutin sum er onki uppskot fram.

Meirilutin (J. Fr. Øregaard, Johan Poulsen, Andreas Djurhuus og Sámal Petersen) mælir til at samtykkja uppskot landastýrisins við hesum broytingum:

- I. At í § 2 verður 1959 broytt til 1960 bæði í færoyska og danska tekstinum.

## II. Sum nýtt stk. verður sett:

- 1) Hann, ið verður løntur eftir hesi lóg, má ikki hava annað lønað arbeiði hvørki alment ella privat. Undir særstøkum umstøðum kann tó undantak verða gjørt frá hesum reglum um fíggingarnevndin og landastýrið samtykkja það. Slík undantøk mugu altíð kunngerast tinginum.

- 2) Tann dagliga arbeiðstíðin er fyri hann, ið er løntur eftir hesi lóg, samanhangandi.

- 3) Fyri at báliggjora umstøtingina, verður landestýrið biðið um at lata

„rationaliseringsekspert“ kunna tað almennu umstítingina. Útreiðsturnar, sum stendast av hesum arbeiði, verða at rinda úr landskassanum.

## UPPSKOT

frá

minnilutanum (Sigurd Joensen og Frederik Hansen):

Landstýrinum verður álagt at gera uppskot til lønarreglur, so færoyskir tænastu- og starvsmenn í landeins tænastu verða lønir eftir færoyskum prístali. Uppskotið verður at leggja fyri næstkomandi ólavsøkuting.

2. viðgerð 23. og 3. viðgerð 25. apríl 1960.

Minnilutauppskot (S. Joensen o. fl.) fall 11—0.

Uppskot landstýrisins sett undir atkvøðu við navnakall:

*Ja atkvøddu:* J. Lindenskov, H. Petersen, J. H. Danbjørg, S. Petersen, M. Johannesen, Tr. Samuelson, L. Joensen, A. Djurhuus, Joen Joensen, H. Iversen, K. Djurhuus, P. M. Dam, J. Fr. Øregaard.

*Nei atkvøddu:* Fr. Hansen og H. Jespersen.

*Atkvøddu ikki:* P. Petersen, N. H. Jacobsen, K. Wang, V. Nielsen, Kj. Mohr, P. J. Olsen, J. Høgnesen, S. Joensen, H. v. Høgadalsá og H. Hansen.

*Burturstaddur:* E. Patursson.

Uppskotið fall 13—2.

## 80. Uppskot til samtyktar viðv. strandfarasigling.

Ár 1960, 30. mars legði H. Djurhuus døgmaður fram soljóðandi

### UPPSKOT

til samtyktar viðvíkjandi strandfarasiglingini.

Álagt verður landsstýrinum at geva teimum feløgum, ið røkja strandfarasiglingina úr Klaksvík til Havnar, úr Vágum til Havnar og úr Havn á Skálafjørðin og í Sundalagið, siglingarrætt í 10 ár ísenn, treytað av at feløgin binda seg til at hava hóskilig fer siglandi á hesum farleiðum, fer, ið lúka tíðarinar krav.

1. viðgerð 4. apríl og 21. apríl legði nevndin fram soljóðandi

### ÁLIT

Í málinum verður heitt á lögtingið at áleggja landsstýrinum at lata teir, sum røkja strandfarasiglingina norður til Klaksvíkar, vestur í Vágarnar og inn á Sundalagið—Skálafjørðin, fáa siglingarrætt í 10 ár treytað av, at siglingin verður rækt við hóskandi ferum, ið lúka tíðarinnar krav.

Nevndin ger vart við, at hetta mál, sambært lóg nr. 12 í frá 15. mars 1939, má haldast at vera eitt umsitingarmál, har landsstýrið hevur avgerðina, tó er nevnt í § 5 í somu lóg, at lögtingið viðvíkjandi teirri verandi strandfarasiglingini tekur avgerð, um hon skal halda fram, broytast ella falla burtur.

Strandfarasiglingin í Føroyum hevur brátt mong ár á haki og er væl betur nú enn fyri árum síðani, hon hevur tó ikki allastaðni fylgt við í teimum kravum, nútíðin setur, og ikki kann hon heldur sigast at vera væl samskipað.

Ein loysnin vildi verið, at landið sjálvt hevði alla strandfarasiglingina í hondum, men neyvan er hetta gjørligt at seta í verk út í mæir alt í alnum, serstakliga tá ið hugsað verður um hær stóru uppgávur, tingið heint í lötuni er í ferð við at fremja við útbyggingini av fiskafletnum. Sjálvt um alt gongur væl, so vil fíggarorka tingsins vera nógv bundin av áðurnevndu til tøkum, tað er tí avmarkað, hvussu mikið av peningi tingið kann seta í strandfarar fer fyrstu komandi 10 árin.

Nevndin hevur kannað ta strandfarasigling, ið er í lötuni til tó til skilaðu stöðini.

J. F. Kjølbro og seinni P/f J. F. Kjølbro hevur havt siglingina millum Klaksvík—Tórshavn, Klaksvík—Gøtu og Klaksvík—norðeyatursíðuna á Eysuturoynni. „Pride“, ið siglt hevur hesar leiðir, er ikki hóskandi skip mæira, og

P/ri J. E. Kjelbro hevur í søkt landsstýrið um at endurnýggja siglingarloyvi og samstundis sagt frá, at teir vilja lata byggja nýtt tíðarhóskandi skip, og nevndin hevur fingið at vita, at landsstýrið hevur játtað hesa umsókn, treytað av at nýtt skip er bygt áðrenn eitt ár er umliðið. Bátarnir hjá P/ri Thors-havns Mølkelforsyning & Margarinefabrik hava í mong ár havt siglingarrætt inn á Sundalagið og Skálafjørðin, men loyvi teirra fer úr gildi 1. september í ár og hava teir í vár søkt um at fáa siglingarloyvið endurnýggjað. Landsstýrið hevur enn ikki tikið avgerð í málinum. Daniel Niclasen, Sørvági, hevur bátin „Vesturleið“ siglandi millum Vágarnar og Tórshavn, eisini hansara loyvi fer úr gildi í heyst.

So státt setur nevndin fram hetta

### UPPSKOT

Løgtingið heitir á landsstýrið at endurnýggja siglingarloyvini í 10 ár hjá teimum, sum hava havt siglingarrætt millum Klakavík—Tórshavn, Klakavík—Gøtu, Klakavík—norðeystursíðuna á Eysturoynni, Tórshavn—Sundalagið—Skálafjørðin. Loyvini verða treytað av, at tíðarhóskandi skip verða nýtt til áðurnevnda siglingarleiðir.

Uppskot nevndinnar samtykt 18--0.

---

## 81. Uppskot til samtyktar viðv. havnabyggingini.

Ár 1960, 30. mars: lagði H. Djurhuus tingsmaður fram söljóðandi

### UPPSKOT

til samtyktar viðvíkjandi havnabyggingini.

Í lögtingssetuni 1958/59 samtykti tingið at broyta reglurnar viðvíkjandi kommununna parti av útreiðslunum til gerð at samferðsluvegum, og var henda samtykt gjerd alturvirkandi til 1. apríl 1955.

Hugsanin, ið lá aftan fyri hetta uppskot, var tann, at smáar kommunur ikki orkaðu at bera sín part av byggjuútreiðslunum, og skuldi samferðsluvegagerðin halda áfram, mátti tí antin fleiri kommunur ganga saman um at gjalda, ella mátti kommununna partur verða niðurskordin.

Ein meiriluti á lögtingi samtykti landsstýrisins uppskot um at gauga ta seldu leiðina.

Tá henda framferð er lógarfest viðvíkjandi samferðsluvegunum, heldur Hin føroyski Fólkaflokkurin, at tað er rimuligt og náttúrligt, at eisini havnabyggingar á tilkum plássum, ið útbygging harðliga er neyðug, men har kommununna fíggjarligu umstøður ikki væl maktu at bera teirra part av útreiðslunum eftir tí býli, ið fyrr hevur verið, koma undir somu reglur.

Í fyrstu syftu setur tí fólkaflokkurin uppskot um, at áðurnevndu reglur, ið vóru samtyktar í lögtingsmáli nr. 4/1959 viðvíkjandi kommununna parti í útreiðslum av landavegabygging, verða at galda fyri havnabyggina helmi á Sandi.

At henda havnabygging verður tikin fyrst, er orsakað av, at longu undir fyrru 10-ára havnarbyggingarætlan varð samtykt at byggja helmi á Sandi fyri 1 milj. kr., men varð henda bygging útsett orsakað av fíggjarligu trupulleikum fyrst í fimti-árunum, og tað er týðuligt, at Sandur í dag ikki fær tað fyri eina milj. kr., sum teir høvdu havt fingið, um teir komu við í fyrru 10-ára byggingarætlanini.

Eisini liggur Sandur so illa fyri at røkja sjógvn við skipum, at tingmena undir viðgerðini av havnamálunum sýntust at vera sinnadur fyri, at útbyggingin har kom undir serligar reglur.

Samsvarandi hesum verður sett söljóðandi

uppskot til samtyktar:

Viðvíkjandi byggingini av havn helmi á Sandi verða reglurnar í lögtingsmáli nr. 4/1959 viðvíkjandi kommununna parti í útreiðslum av landavegabygging at galda fyri tann part, kommunan skal gjalda av hesi bygging.

1. viðgerð 4. apríl og 8. apríl lagði havna- og veganevndin fram  
soljóðandi

### ÁLIT

Til uppskot til samtyktar frá fólkalokkinum um broytingu í reglun við-  
vikjandi havnabygging á Sandi er at viðmerkja, at tað als ikki er framkomið  
av tí, at tað fyriliggur umsókn frá Sands kommunu um eina slíka broyting.  
Vega- og havneevndin má tí fráráða, at man blendar stuðningsskipanir til  
havnir og vegir saman, men at hildið verður fram við teirri skipan, sum  
løgtingið hevur samtykt skal gjalda særskilt fyri bygging av samferðsluvegum  
og størri havnum. Nevndin heldur, at uppskotið í staðin fyri at fremja havna-  
byggingina á Sandi heldur færi við sær at seinka hana, við tað at uppskotið  
grípur forstýrandi inn í ta skipan, ið lögð er fyri alla havnabygging í Føroy-  
um. Vit mugu minnast til, at vegamálini eru yvirtikin og at vit har mugu  
gjalda alt, meðan havnamálini eru felagsmál, har staturið letur ein part. Annars  
kann algast, at hetta er eitt peningamál, ið átti at verið viðgjørt í fíggar-  
nevndini.

Meirilutin (H. Iversen, A. Djurhuus, Haldor Hansen, J. H. Danbjørg)  
mæltir tinginum frá at samtykkja uppskotið frá fólkalokkinum um serliga  
stuðningsskipan fyri havnabygging á Sandi.

Minnilutin (Hákon Djurhuus, Johan Simonsen og Frederik Hansen)  
mæltir til at samtykkja uppskotið til samtyktar frá fólkalokkinum.

2. viðgerð 19. apríl 1960.

Uppskotið sett undir atkvøðu við navnaskall:

*Ja atkvøddu:* P. Petersen, N. H. Jacobsen, K. Wang, H. Djurhuus,  
Johan Simonsen, J. P. Davidsen, V. Nielsen, Fr. Hansen, J. Høgnesen, S.  
Joensen og H. v. Høgadalsá.

*Atkvøddu ikki:* J. Lindenskov, L. Joensen, J. H. Danbjørg, S. Peter-  
sen, M. Johannesen, Tr. Samuelson, Joen Joensen, A. Djurhuus, H. Petersen,  
H. Iversen, D. Nolsæ, K. Djurhuus, P. J. Olsen og J. F. Øregaard.

*Burturstaddir:* K. J. Mohr, P. M. Dam, E. Patursson, H. Jespersen og  
H. Hansen.

Uppskotið fæll 11 - 0.

## 82. Streymurin.

Ár 1960, 31. marts legði S. Joensen tingmaður fram soljóðandi

### UPPSKOT

til

samtyktar.

Tað verður álagt landsstýrinum at lata kunna møguleikarnar til at gera eina siglingarreunu um streymin í Sundarlagnum.

Úrslitið av hesi verkfrøðisligu kauning, ið eigur at vísa:

- a. Hvar siglingarreunan eigur at verða lögð, og
- b. hvat umleið tað fer at kosta at gera eina rennu, sum eftir allari longdini er  $5\frac{1}{2}$  m djúp kyrrindasjógv, og hvør umleið kostnaðurin verður, um rennan skal vera 3 m djúp,

verður at leggja fyri tingið í næstu vanligu setu.

### Greinargerð:

So tíðliga sum í tingsetuni 1894 var hetta mál til viðgerðar á tingi, og er tað síðan ferð eftir ferð borið fram, men so ofta sum hetta hevur verið umtalað, eisini á lögtingi, er eingin verulig kanning gjørd til tess at fáa at vita við vissu, um tað veruliga er gjørligt at gera eina slíka siglingarreunu, og sum minni er nakað projekt ella nokur kostnaðarætlan nakrantíð komin.

Tað er munur á, at hetta spursmál er meira átroðkandi nú enn í 1894. Tað er eisini munur á møguleikunum til at gera eitt tílíkt arbeiði nú og tá. Ambodini nú á døgum eru so góð, at nógv skuldi fingið gjørst.

Tað má sigast, at dýping av Streyminum er eitt landsmál, tí í meira ella minni mun vil hetta arbeiði koma øllum feroyingum til góðar. Vit vóna allir og rokna við, at heimaflaskapurin fer at vinda nógv uppá seg tey komandi árin, og vit vita, at hann fer at verða rikin við slíkum deksförum, ið ómøguliga sleppa um Streymin, sum er. Allir mugu vera á einum máli um, at tað er ikki nóg mikið at fáa ein fiskiflota til landsins, har krevjast havnir og havnarløg til hansara. Hetta er ásað, og royna vit sum kunnugt eftir ferimuni at útbyggja havnir víða hvar um landið. Men vituliga hevur tað eisini ástóran týðning, at siglingarleiðirnar hjá heimaflotanum verða sum stytstar og bestar. Fyri tey skip, sum hoyra heima eitt nú í Sundalagnum, Kollafirði ella Skálafjarðinum, vil tað hava miklan týðning at fáa siglt gjøgnum Sundalagið, bæði tá ið ferast skal til útróðrar og tá ið aftur skal komast. So ringt sum tað ofta kann vera á vetri at fara fyri bjerg ella um Kirkjubæna, vil ein slík siglingarreuna á hverjum vetri bjarga útróðrardøgum.

Tá ið talau hevur verið um dýping av Streyminum, hevur oftast verið hugsað um samferðsluvíðurskiptini. Nógv verður gjørt í hesum árum fyrri tey, bæði vegir og tunellir. Tað er tíð uppá nú, at tað eisini verður gjølla kannað, um tað ikki ber til at gera Streymin siglandi, tí eisini fyrri samferðsluna innanoyggja fær tað stóran týðning, um Sundini verða gjørd siglandi hjá strandfaraskipum og tað ikki bara fyrri Eysturoyar og Strøymoyar bygdirnar, sum sókna til Sundalagið, men eisini fyrri aðra strandfarasigling, við tað at tað tá fer at bera til at beina Norðuroya- og Vestmanna-siglingina tann vegin eftir umstøðum.

Tað má sigast at vera uttanhanda, at okkara einasta veruliga innan-synðisfarleið skal vera ófør. So nógv sum á okkara døgum verður gjørt í øðrum londum til grefstur og spreinging at gera hentar siglingarleiðir er tað harmuligt, at Sundalagið skal liggja óført sum frá Aralda tíð. Tað má ið hvussu er haldast ólíkindi, at tað ikki verður kannað til gittis, um tað er gjørligt hjá okkum at dýpa Streymin.

Tann kanning, sum gjørd varð í 1931, og sum gjørdi tað, at tingið helt, at „tað fyrri tíðini ikki kaun gerast oukuð við hetta mál“, var -- tað siga kanningarmennin sjálvir -- ikki gjøllig. Menntu hava hugsað sína mest um burturspreinging av flesni í Streyminum. Tað kaun ikki vera aðalspurningurin. Óvist flesin skal burtur. Kann vera, rennan skal vera streymoyar megin flesna. Um kostnaðurin av at gera rennuna í allari longdini er óvikið stórur, ber til at taka dýpingina í fleiri stigum og taka tað grynsta fyrst, so Streymurin sum skjótast verður røddur hjá småskipum. Allar hesar spurningar ber til at greiða. Heldur verkfrøðiskrivstovan seg ikki til, má serfrøðingur, sum hevur flugist við slíkt áður, fáast til tess í útlondum. Kostnaðurin av hesum verður ikki meira enn, at vit eru tess ferir. Og hetta skyldar hitt almenna í Føroyum at gera fyrri Sundalagið og teir siglandi.

1. viðgerð 4. apríl legði fíggarnevndin fram soljóðandi

### ÁLPP

Dýpan av „Streyminum“ er eitt gamalt mál á tingi og hevur mangan verið reist bæði av tlogmonnum og bygðum fram við Sundalagnum.

Tað er øllum greitt, at tað hevði havt alstóran týðning bæði fyrri útróðrarmenn og fyrri samferðsluna, um Sundalagi var siglandi fyrri ølt skip. Men tá higartil einki er komið burturúr, man orsøkin helst vera tann, at hetta er stórarbeiði, ið kostar hópin av peningi, og at eingin bygd ella kommuna hevur størri áhuga ella fær størri fyrirminir, um Streymurin verður dýptur, enn aðrar.

Fíggarnevndin, sum hevur viðgjørt málið, er av teirri áskoðan, at málið ið hvussu er sigur at verða kannað, bæði hvussu ein siglingarreenna kann og eigur at verða lögð, og hvussu nógv ein slík renna ætlast at kosta.

Viðvíkjandi havnabygging hevur tað verið vanlig regla tey seinastu árin, at fyrri tey størri havnaløgin hevur landskassin góddið helmingin, viðkomandi kommuna ein fjórðapart og staturin ein fjórðapart. Tað er illa hugandi, at nøkur kommuna vil taka lut í hesum útreiðslum, tá eingin serstøk

kommuna fær beinleiðis fyrimunir ella rætt til at áleggja gjöld fyrí sigling. Men tað er kanska hugsandi, at dýpan av Streyminum, sum er so stórt mál, og sum øll fáa líka stóra nyttu av, kann loysast á taun hátt, at staturin tek-ur størri lut í útreiðslunum, enn tað hann ger viðvíkjandi havnabygging.

Poul Petersen loyvir sær at skila til:

Í 1949 samtykti lögtingið soljóðandi broytingaruppskot frá Poul Petersen o. fl. (smb. tingtíðindi 1949 bls. 296):

„Landsverkfæðingurin fær álagt at biðja entreprenørfirna kanna og meta um eina dýpiug av Streyminum, so sum borið við omanfyri (í viðmerkingunum til uppskotið), gera skitseprojekt og kostnaðarætlan at leggja fyrí tingið í komandi tingsetu.“

Fær útreiðslur, sum standast av hesum arbeiði, verða at leggja út úr landskassanum konto: gr. 9,3.

Í 1954 varð soljóðandi broytingaruppskot samtykt (smb. tingtíðindi 1953 bls. 31) frá J. Kallsøy:

„Álagt verður lögtingsverkfæðinginum skjótast møguligt at kanna um, hvat gerast kann fyrí at rudda burtur steinar ella kneysar, sum liggja til bága fyrí siglingina um Streymin, og gera kostnaðarætlan hesum viðvíkjandi og síðani leggja málið fyrí komandi Ólavsekuting.“

20. apríl 1959 samtykti tingið soljóðandi broytingaruppskot frá Poul Petersen (smb. tingtíðindi 1958 bls. 261):

„Landsstýrinum verður heimilt at stíla fyrí kostnaðarætlan yvir útreiðslur til burturspreiðingar av flesni í Streyminum at leggja fyrí tingið á komandi Ólavseku.“

Í viðmerkingunum er gjølla greitt frá gongdini í hesum máli frá 1894 (nr. XIV/1894 — tingtíðindi 1894 bls. 70).

Nevndin er samd um at mæla tinginum til at samtykkja, at dýpan av Streyminum verður kaonað, og at landskassin ber útreiðslurnar av hesi kann-ing, og setir fram fylgjandi

## UPPSKOT

- 1) Landsstýrið skipar fyrí, at ingeniórfirna kannar møguleikarnar fyrí gerð av siglingarrennu millum Eysturoynna og Streymoynna. Prísútrokningin verður gjørd hæði fyrí 3 metrar og 5 metrar dýpi á fullfjarðaðum sjógvi.
- 2) Tá kanningarnar — bygglætlan og kostnaðarætlan — eru gjørdar, legg-ur landsstýrið málið aftur fyrí tingið.
- 3) Landskassin ber útreiðslurnar av hesi kannan.

2. viðgerð 6. apríl 1960.

Uppskot nevndinnar samtykt 27--0.

## 83. Forboð fyri sølu av tubbaksvørum til børn.

Ár 1960, 2. apríl legði Leon Joensen tingmaður fram soljóðandi

### UPPSKOT

til

**løgtingslóg um forboð fyri sølu av tubbaksvørum til børn.**

#### § 1.

Forboð verður sett fyri sølu og útflyggjan av tubbaksvørum til børn undir 15 ár.

#### § 2.

Brot á hesa lóg koma undir sekt, ikki minni enn 100 kr.

#### § 3.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin.

**lagtingslov om forbud for salg af tobaksvarer til børn.**

#### § 1.

Det er forbudt at sælge og udlevere tobaksvarer til børn under 15 år.

#### § 2.

Overtrædelse af denne lov medfører bøde på ikke mindre end 100 kr.

#### § 3.

Denne lov træder i kraft straks.

### Viðmerkingar:

Tað er ræðuligt óskil at síggja bæði stór og smá børn ganga og roykja úti á gøtuni, og heldur undirritaði tí, at tað almenna hevur skyldu at royna at bota um hetta óskil, og loyvir sær tí at seta fram omanfyri nevnda uppskot.

1. viðgerð 5. apríl og 8. apríl legði lógarnevndin fram soljóðandi

### ÁLIT

Nevndin hevur viðgjørt málið og er samd um at mæla tinginum til at samtykkja at senda málið til landsstýrið til kanningar um, hvussu hesi viðurskiptir verða skipaði aðrastaðni og síðan leggja málið aftur fyri tingið.

## UPPSKOT

Landsstýrið verður biðlið um at kanna, hvussu tey í hesum máli umrøddu viðurskiftir verða skipað aðrastaðni.

2. viðgerð 20. apríl 1960.

Uppskot nevndinnar samtykt 21—0.

## 84. Lán til jarðargrunnin.

Ár 1960, 5. apríl legði N. Winther Poulsen landsstýrismaður fram soljóðandi

## UPPSKOT

til

løgtingslóg um broyting í lóg nr. 174 frá 24. mai 1937 „om jordbrugets fremme“.

## § 1.

Jarðarráðnum er heimilt jarðargrunnsins vegna at læna upp í kr. 200.000,— um árið í 5 ár at nýta til útlán eftir reglunum í lóg um landbúnaðarins frama.

## § 2.

Lóginna § 49, stk. 1, verður broytt soleiðis:

Útlánsrentan og avdráttartíðin verða fyrisett av jarðarráðnum eftir góðkenning frá landsstýrinum.

## § 3.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin.

løgtingslóg um ændring í lóg nr. 174 af 24. maj 1937 om jordbrugets fremme.

## § 1.

Landbrugsráðet bemyndiges til på jordfondens vegne at optage lån op til kr. 200.000,— om året i 5 år at anvende til udlån i overensstemmelse med reglerne i lov om jordbrugets fremme.

## § 2.

Lovens § 49, stk. 1, ændres således:

Udlånsrenten samt afdragstiden fastsættes af landbrugsrådet efter indhentet godkendelse fra landstyre.

## § 3.

Denne lov træder i kraft straks.

### Viðmerkingar:

Føroya jarðarráð hevur vent sær til landsstýrið við áheitan um heimild at læna pening til jarðargrunnin.

Umsóknir um lán úr jarðargrunninum eru so nógv og stórir tørvur er til peningafleggingar í jarðarbrúkið, at tann peningur, sum grunnurin hevur tókan at læna út í lótu, er nógv ov lítil.

Tað er fyrst í apríl á hvarjum ári, jarðarráðið gevur tilsagnir um lánjáttanir. Tað er tí umráðandi at fáa eina avgerð skjótast til ber um heimild til lántøku og eisini, hvussu vera skal við útlánsrentuni og avdráttartíðini.

Eftir § 49, stk. 1 í lógini um landbúnaðarins frama er útlánsrentan lógfest til 3% p. a. eins og avdráttartíðin er lógfest. Tá ið grunnurin eisini skal nýta læntan pening til útlán, verður tað ikki gjørligt at halda so lága rentufót sum 3% og harav heldur ikki 5% p. a. til forrentingar av tílikum lánum.

Landsstýrið hevur tessvegna skotið upp at broyta hesa reglu soleiðis, at jarðarráðið fýrisetur útlánsrentuna og eisini avdráttartíðina eftir góðkenning landsstýrisins, ið hvussu er fyrst, til lögtingið hevur viðgjørt lógaruppskotið frá millumtinganevndini í búnaðarmálum.

Í skrivi frá 18. mars 1960 hevur jarðarráðið sagt landestýrinum frá, at tað hevur tilsøgu frá føroyskum peningastovni at útvega langfrestað obligatíónslán, fyrst uppá kr. 200.000.—.

Vísandi hertil loyvir landsstýrið sær at seta fram lógaruppskot við tilmæli.

1. viðgerð 6., 2. 8. og 3. viðgerð 20. apríl 1960.

Uppskot landestýrisins samtykt 24—0.

## 85. Ábyrgd av útgerðarlánum til útróður í Grønlandi.

Ár 1960, 4. apríl legði K. Djurhuus landstýrismaður fram soljóðandi

### UPPSKOT

til

**løgtingslóg um ábyrgd av útgerðarlánum til útróður í Vestur- og Eysturgrønlandi.**

#### § 1.

Landstýrinum er heimilt landskassans vegna at taka ábyrgd av útgerðarlánum, sum bátakipanir taka, og sum hvør bátakipan sjá ámillum og hvør einstakur av bátakipanini helta fyrst í solidum í Vestur- og Eysturgrønlandi í 1960.

#### § 2.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin.

**løgtingslov om garanti for udrustningslån til bådskeri i Vest- og Østgrønland.**

#### § 1.

Landstyreð bemyndigast til på landskassens vegne at garantere for udrustningslån, som bådelaag optager, og som hvert bådelaag indbyrdes og hver enkelt af bådelaaget hæfter for i solidum, til bådskeri i Vest- og Østgrønland i 1960.

#### § 2.

Denne lov træder i kraft straks.

### Viðmerkingar:

Fyrirliggjandi lógaruppskot er endurnýggjing av løgtingslóg nr. 15 frá 29. apríl 1959, sum landstýrið loyvir sær at vísa til (ambr. løgtingsmál nr. 88/1958 — tingtíðindi 1958, bls. 191.)

Visandi hertil loyvir landstýrið sær at leggja uppskot inn á ting til tingalns vælvild.

1. viðgerð 5. apríl og sama dag legði fliggjarnevndin fram soljóðandi

### ÁLIT

Í mong ár hava nú færoyingar rógvið út í Grønlandi, og hevur landskassin tey seinru árin tikið ábyrgd av teimum lánum, hesir menn hava tikið til útgerð.

Aftur í ár setla menn sær til Grønlands, og hava teir søkt landstýrið um ábyrgd av teim lánum, teir verða noyddir at taka til henda fiskiskap.

Landsstýrið hefur lagt fram lógaruppskot um ábyrgð, og mæltir nevndin til, at uppskotið verður samtykt.

2. viðgerð 6. og 3. viðgerð 7. apríl 1960.  
Uppskot landestýrisins samtykt 26—0.

## 86. Samsýning landsstýrismanna.

Ár 1960, 4. apríl legði fliggjarnevndin fram soljóðandi

### ÁLIT

Starvsfólk og tænaðumenn hava nú fingið lønarhækkan. Tað er líkumiligt, at landstýrismenn elsini fáa løn teirra reguleaða, og setur nevndin til fram soljóðandi

### UPPSKOT

til

løgtingslóg um broyting í lögtingslóg nr. 5 frá 14. maj 1948 um samsýning landsstýrismanna.

#### § 1.

Í § 1, stk. 1, verða „12.000 kr.“ broyttar til „17.000 kr.“ og „10.000 kr.“ til „15.000 kr.“

#### § 2.

Henda lóg fær gildi frá 1. apríl 1959.

2. viðgerð 4. apríl 1960.  
Uppskotið fæll 11—0.

løgtingslov om ændring i lögtingslov nr. 5 af 14. maj 1948 om landstyresemændenes lønninger.

#### § 1.

I § 1, stk. 1, ændres „12.000 kr.“ til „17.000 kr.“ og „10.000 kr.“ til „15.000 kr.“

#### § 2.

Denne lov får gyldighed fra 1. april 1959.

## 87. Uppskot til samtyktar viðv. maskinlæru.

---

Ár 1960, 4. apríl legði H. Djurhuus tingsmaður fram soljóðandi

### Uppskot til samtyktar viðv. maskinundirvísingini.

Orsakað av, at broyting er gjord í danskari lóg viðvíkjandi maskinundirvísingini, er støðan vorðin tann her í Føroyum, at skúlarnir í Klaksvík og í Tórshavn ikki kunnu taka næmingar til próvtøku í hesi lærugrein, uttan teir fáa tey tól til undirvísingina, ið áðurnevnda lóg krevur, og at undirvísingin annars verður lögð soleiðis til rættis, sum galdandi lóg ásetur.

So stutt setur Hin færeyski fólkaflokkurin soljóðandi

### Uppskot til samtyktar :

Givin verður landsstýrinum heimild til at skipa fyri og fíggjarliga at hjálpa maskinskúlanum í Klaksvík og Tórshavn soleiðis, at teir verða førir fyri at búgva seg út við teimum tólum og á annan hátt, ið er neyðugt fyri at læran og próvtøkan til maskinistar kann halda áfram her í Føroyum samsvarendi galdandi lóg.

Í. viðgerð 5. apríl 1960.  
Uppskotið fall 19—0.

---

## 88. Ábyrgd til KlakksvÍkar kommunu (vegir v. m.)

Ár 1960, 5. apríl lagði N. Winther Poulsen landsstýrismáður fram  
söljóðandi

### UPPSKOT

til

**lögtingslóg um ábyrgd av láni upp  
til 1 mill. kr. til KlakksvÍkar  
kommunu til vega- og kloakkgerð.**

#### § 1.

Landsstýrinum verður heimilað,  
landskassans vegna at vedhalda fyri  
láni upp til 1 mill. kr. til Klakks-  
vÍkar kommunu til vega- og kloakk-  
gerð.

#### § 2.

Henda lóg kemur í gildi heinan  
vegin.

**lögtingslov om garanti for lån ind-  
til 1 mill. kr. til KlakksvÍkar kom-  
mune til vej- og kloakanlæg.**

#### § 1.

Landsstyret bemyndiges til på  
landskassens vegne at garantere for  
lån indtil 1 mill. kr. til KlakksvÍkar  
kommune til vej- og kloakanlæg.

#### § 2.

Denne lov træder straks i kraft.

### Viðmerkingar:

KlakksvÍkar kommuna sækir lögtingið um ábyrgd fyri láni upp til  
1 mill. kr. til vega- og kloakkgerð í KlakksvÍk.

KlakksvÍkin stendur í stórum vøkstri og hevur kommunan herfyri  
ognað sær ymisk øki fyri at kunna lata neyðturvuligar byggigrundir. Hetta  
førir við sær, at kommunan eisini má gera vegir og kloakkir eins og kom-  
munan so við og við roynir at fáa gjørt haldgóðar sltbanar á teir vegir,  
sum eru.

Kommunan hevur møguleika fyri at fáa lán úr donskum lánistovni,  
men krevst tá landskassaábyrgd.

Fyrir reiðuliga at kunna fara undir vega- og kloakkgerð, heldur kom-  
munan neyðugt vera at fáa útvega 1 mill. kr. til hesi arbeiði.

Pr. 1. apríl 1960 hevur kommunan hesi lán:

|                  |                  |
|------------------|------------------|
| Kommunan .....   | 1.767.183,19 kr. |
| Havnalagið ..... | 386.810,27 -     |
| Elverklíð .....  | 1.604.026,91 -   |

3.758.019,37 kr.

|                                                        |                |
|--------------------------------------------------------|----------------|
| Herav er lögtingsábyrgd av kommunu-<br>málum . . . . . | 940.046,02 kr. |
| Havnalánum . . . . .                                   | 287.810,27 .   |
| Elverkslánum . . . . .                                 | 1.537.968,43 . |

2.765.824,72 kr.

Kommunan hefur annars fingið landskassaábyrgd fyrir lánum til havna-  
gerð fyrir 2 mill. kr., men upplýsir nú, at bygt verður bert fyrir 1,5 mill. kr.  
harav kommunan sjálf skal tilsvára  $\frac{1}{4}$ , so henda ábyrgd kemur bert at vera  
slak  $\frac{1}{2}$  mill. kr.

Kommunan eigur tókan pening um 37.300 kr. og eru skattaeftirstöð-  
urnar frá fyrru árunum pr. 1/1-1960 . . . . . 686.498,40 kr.

Áttkubúgin 1960 er um 1.761.000 kr.

Landsstýrið er kunnigt við, at kommunan nú stendur fyrir at skula  
útvæga monnum húsagrundir og hefur hon til hetta ognað sær ymisk øki, har  
vegir og kloakkr skulu gerast. Ásannað skal verða, at vegagerð er troðkandi  
neyðug, um ikki øll byggingin skal fara fram eftir funnum og skal lands-  
stýrið tí mæla tinginum til at samtykkja omanfyri standandi uppskot um  
ábyrgd fyrir láni til Klaksvíkar kommunu til vega- og kloakkerð.

1. viðgerð 6. apríl og 7. apríl legði kommunala nevndin fram so-  
ljóðandi

#### ÁTT

Nevndin hefur viðgjørt málið og er sámd um at samtykkja uppskot  
landsstýrisins.

Ein minniluti (Vilhelm Nielsen) førir fram, at tað má vera ein grund-  
treyt fyrir at fáa landskassaábyrgd, at øll lán kommunur hava mega vera ajour.

Eftir teim upplýsingum minnilutin í hesa stultu tíð hefur fingið, vísir  
tað seg, at Klaksvíkar kommunu ikki er ajour við sínum lánum, men tykjast  
peningahæddirnar, ið liggja ímillum, at vera so lítlar, at kommunan má verða  
før fyrir at føra lánini ajour. Sostatt kann minnilutin taka undir við uppskoti  
landsstýrisins treytað av, at lánini verða ajourførd, áðrenn ábyrgdarlógin  
verður lýst.

2. viðgerð 8. og 3. viðgerð 20. apríl 1960.

Uppskot landsstýrisins samtykt 25--0.

## 89. Abyrgd av láni til Leirvíkar kommunu.

Ár 1960, 5. apríl legði N. Winther Poulsen landestýrismaður fram  
soljóðandi

### UPPSKOT

til

løgtingslóg um ábyrgd av láni  
150.000 kr. til Leirvíkar kommunu  
til skúlabýgging.

#### § 1.

Landsstýrið verður heimilað til  
landskassans vegna at veðhalda fyri  
láni 150.000 kr. til Leirvíkar kom-  
muna til skúlabýgging í Leirvík.

#### § 2.

Henda lóg kemur í gildi beinan  
vegin.

løgtingslóg um garanti for lån  
150.000 kr. til Leirvíkar kommune  
til skolebyggeri.

#### § 1.

Landsstyret bemyndiges til på  
landskassens vegne at garantere for  
lån 150.000 kr. til Leirvíkar kom-  
mune til skolebyggeri i Leirvík.

#### § 2.

Denne lov træder straks i kraft.

### Viðmerkingar:

Leirvíkar kommuna fór í 1958 undir viðkan av skúlanum. Umbygg-  
ingin varð tá ætlað at kosta 367.000 kr., men er nú ymiskt broytt í hesari  
ættanini, soleiðis at byggiperiogurin nú kemur upp á um 500.000 kr.

Kommunan hevur fingið stuðning játtaðan eftir fyrru kostnaðarætlanini  
og søkir nú um stuðning av restini og hevur kommunan til lutvís rindan av  
sínnum parti av kostnaðinum tikið lán í sparikassanum 100.000 kr.

Fyri at fáa byggingina gjørda lldna tørvar kommununi um 150.000  
kr. og søkir hon nú Kredittforeningen af kommuner i Danmark um byggilán  
150.000 kr., men krevst, um hetta lán verður játtað, at bæði ríkiskassin og  
landakassin veðhalda.

Fíggarligu fløggingina til byggingina hevur kommunan lagt soleiðis  
til rættis:

|                                               |             |
|-----------------------------------------------|-------------|
| Stuðningur frá ríkiskassa og landakassa ..... | 180.000 kr. |
| lántøka .....                                 | 100.000 kr. |
| og .....                                      | 150.000 -   |
| .....                                         | 250.000 -   |
| Kommunan rindar sjálv í byggiferðini .....    | 70.000 -    |
| .....                                         | .....       |
| .....                                         | 500.000 kr. |

Kommunan átti seinasta árslok 14.000 kr. innistandandi og um 5.000 kr. kontant og vóru skattaeftirstöðurnar 96.954 kr. (tær eru nú minnkaðar niður í um 76.000 kr.).

Kommunan hefur nákur smærri lán 34.200 kr. og so sparikassalánið til skúlabýggingina 100.000 kr. Lánini eru sjóur.

Kommunan skyldar gjaldstovuni fyri sosislu útreiðslurnar í fjór, men eigur um leið sumu hædd á í stuðningi til vegabreiðking.

Arbeiðið við skúlabýggingini er löngu komið væl áleiðis og hefur kommunan av rakstrinum góðið ein part av útreiðslunum, so tað skuldi lígið væl fyri hjá henni at greitt restina í byggitiðini eins og landsstýrið vil halda, at kommunan er soleiðis fyri, at hon vil vera lór fyri at greiða rentur og avdrög av lánum rættstundis.

Lagt skal verða aftrat, at kommunan eisini liggur fyri viðkan av havnalagnum og hefur hon fingið landskassaábyrgd fyri láni 100.000 kr. til hetta endamál, men er lánið ikki tikið onn.

Landsstýrið skal mæla tinginum til at játta umsókn kommununnar um ábyrgd av hesum láni.

1. og 2. viðgerð 6. og 3. viðgerð 7. apríl 1960.

Uppskot landsstýrisins samtykt 25--0.

## 90. Stórhvalaveiða 1960.

Ár 1960, 6. apríl lagði S. Joensen tingmaður fram forlögandi

### UPPSKOT

til

løgtingslóg um stórhvalaveiðirakstur summarið 1960.

#### § 1.

Landsstýrinum verður heimilað at leiga hvalastøðina við Áir og hvalabátarnar Royður og Sumba út til hvalarakstur fyri hvalaveiðitíðina á sumri 1960 og/ella reka hvalaveiði frá hesi støð við teimum nevndu bátunum helst saman við álitandi privatmonnum, ið taka ábyrgd av rakstrinum saman við landestýrinum.

#### § 2.

Í sambandi við tað eftir § 1 tilætlaða verður landestýrinum heimilað at borga fyril upp til kr. 120.000.--.

#### § 3.

Henda lóg gongur í gildi beinanvegin.

#### Greinargerð:

Landið hevur keypt tær tvær hvalastøðirnar og hvalabátarnar. Meðan støðin í Lopra er soleiðis vorðin, at tað gerst einki við hana, er støðin við Áir í besta standi og púra klár til brúka. Hvat hvalabátunum viðvíkur, eru „Royður“ og „Sumba“ ov góðir at selja sum gamalt jarn. „Sumba“ er nýklassaður, og bæði hann og „Royður“ eru í so miklð góðum standi, at tað tørvar ikki annað enn at taka teir upp til reinsingar og smyrjingar. Hetta má gerast ið hvussu er. Áttalan er annars at hava „Sumba“ til vaktar- og sleipingartænastu í sildatíðini. *Við tað* at bæði støðin við Áir og teir nevndu hvalabátarnir ikki hava annað enn góðt av at fara í gongd einar tveir mánaðir í summer, *við tað* at tað hevði verið stak tækt og landsgagnligt at flinglð stórhvalatvøst til matna og vetrakost í landinum, *við tað* at raksturinn hevði givið arbeið til menn, ið annars einki hava, og *við tað* at tað má haldast vist, at ein slíkur avmarkaður rakstur ikki verður landskassatumi til byrði, tykist tí at vera ólíkindi at lata støðina og hasar báðar bátarnar liggja stillar.

Kalkulatióinin er, at bruttokostnaðurin av at reka støðina við „Royður“ og „Sumba“ frá 20/5 til 20/7 verður kr. 160.000.--. Tá er kostnaðurin av at taka bátarnar upp, áðrenn teir fara út, ikki við. Nettovinningurin av hvarjum hvali, sum flingin verður, kann setast til kr. 10.000.—.

So stætt vli hesin rakstur bera seg væl, um hvør báturin fær 10 hvalir í tveir teir bestu veidimánaðirnar, hvat neyvan kann vera ov roknað.

Tað er Esmar Fugla, Tórshavn, sjálvur triðji, ið vil átaka sær at reka stöðina við kønum monnum. Sjálvir kunnu og vilja teir gjalda kr. 40.000.— til rakatorin, um landið vil ganga í ábyrgd fyri ein kassakredit upp til kr. 120.000.—.

Løn til leigararnar verður ikki røknað, uttansó at stöðin gevur yvirskot. Sum tann, ið hevur stríðið av hesum og setur kr. 40.000. — í fyrirtøkuna, vil Esmar Fugla sjálvur triði hava rætt til 50 % av møguligum yvirskoti, meðan landakassin skal hava rætt til 50 %.

Raketrarroknskapurin verður gjøgnumgingin av lögtingsgrannskoðaranum.

1. viðgerð 6. apríl og 19. apríl legði fíggingarnevndin fram soljóðandi

### ÁLIT

5. apríl var málið lagt fram á ting og var við fyrstu viðgerð baint í fíggingarnevndina, sum hevur viðgjørt málið og er samd um við undantak av Frederik Hansen ikki at mæla tinginum til at seta pening í hvalarakstur í summar, tá tær seinastu royndirnar hava givið út av lagi ringt úrslit og tingið ikki hevur sett pening av til helta endamál. Men um onkur hevur hug at leiga hvalastöðina og tveir hvalabátar, so hevur tingið í øðrum máli samtykt at geva landsstýrinum heimild til tess. Nevndin, við undantak av Frederik Hansen, sum mælir til at samtykkja uppskotið frá Sigurd Joensen, setur tí onki uppskot fram.

Uppskotið fall 12—0.

## 91. Abyrgd av láni til Skála kommunu.

Ár 1960, 6. apríl legði N. Winther Poulsen landsstýrismaður fram  
søljóðandi

### UPPSKOT

til

**løgtingslóg um ábyrgd av láni upp  
til 400.000 kr. til Skála kommunu  
til kajbygging.**

**løgtingslov om garanti for lån ind-  
til 400.000 kr. til Skála kommune  
til kajudvidelse.**

#### § 1.

Landsstýrinum verður heimilað  
landskassans vegna at veðhalda fyrri  
láni upp til 400.000 kr. til viðkan  
av kajuni á Skála aftaná at byggj-  
og kostnaðarættlan er góðkend av  
landsstýrinum.

#### § 1.

Landsstyret bemyndiges til på  
landskassens vegne at garantere for  
lån indtil 400.000 kr. til udvidelse  
af kajen á Skála efter at projekt og  
prisberegning er godkendt af lands-  
styret.

#### § 2.

Henda lóg kemur í gildi beinan  
vegin.

#### § 2.

Denne lov træder straks i kraft.

### Viðmerkingar:

Í skrivl 5. í h. m. søkir Skála kommuna lögtingið um ábyrgd av láni  
upp til 400.000 kr., sum kommunan ætlar at taka í Kredittforeningen af kom-  
muner i Danmark til viðkan av kajuni á Skála.

Kommunan greiður frá, at hon hevur eina játtan frá tinginum uppá  
885.000 kr. til byggjan av kaj. Ættlan kommununnar var ikki at byggja meira  
fyríbils, men tá Skála skipasmiðja, ið er høvuðsarbeiðisgevarin har á staðnum,  
ætlar at byggja út skipasmiðjuna, so at hon er før fyrri at gera allar umvæl-  
ingar av stálskipum og elsini byggja stálskip, verður helst neyðugt hjá kom-  
mununi at viðka kajakið so mikið, at tað svarar til tey krav, ið áðurnavnda  
viðkan má ætlast at fara við sær.

Kommunan tilskilar, at byggiprojekt ikki liggur fyrri enn, men so  
skjótt tað er komið, verður tað sent landsstýrinum til góðkenningar.

Kommunan hevur lán frammáundan í sparikassanum 410.700 kr. og  
í Føroya Banka 426.000 kr., harav tó beint nú 121.250 kr. er goldið. Av  
hesum er lánið uppá studningar 488.750 kr., so partur kommununnar at rinda  
er um 230.000 kr.

Kommunan átti árslek 1959 um 83.500 kr. tækar og í eftirteðum  
um 31.800 kr.

Álíkningin 1959 var um 150.000 kr.

Kommunan hefur upplýst, at mögullga verður ekki neyðugt at byggja so nógv út, sum her er roknað við og at kommunan lí mögullga ekki kemur at taka meira enn einar 200/300.000 kr. í láni.

Kommunan roknar við, at viðkanin kemur at geva hævnalagnum meira inntækur eins og skattainntökan í kommununi eisini fer at vaxa.

Málið verður her lagt fyrri tingið og skal landstýrið, lyri ekki mögulliga at koma at tarna útbyggingini, mæla til at játta umsókn kommununnar, tó vil landstýrið mæla til, at ábyrgdin verður treytað av, at útbyggingin av skipasmíðjuni verður veruleiki.

1. viðgerð 7. apríl og 8. apríl legði kommunala nevndin fram soljóðandi

#### ÁLIT

Nevndin hevur viðgjørt málið og er samd um at samtykkja uppskotið frá landstýrinum óbroytt.

2. viðgerð 20. og 3. viðgerð 21. apríl 1960.  
Uppskot landstýrisins samtykt 27--0.

## 92. Handilskamar.

Ár 1960, 6. apríl legði Kj. Mohr tingmaður fram soljóðandi

### UPPSKOT

til

løgtingslóg um handilskamar.

#### § 1.

Landstýrinum er heimilt at geva nevnd fyri handil og ídnað góðkenning sum Føroya handilskamar at vera landstýrinum og tess stovnum til banda í handilsmálum o. a.

Landstýrið fyrisetur gjøllgar reglur um rættindir og skyldur v. m. í knonggerð.

#### § 2.

Henda lóg kemur í gildi heinanvegin.

#### Viðmerkingar:

Sum lið í eini ætlan at leggja fyrisitingina av prísnum og valuta undir eina Føroya hagstovu, sum samleiðis skal hava eftirlitið við handli og valuta í hondum, verður tað hildið umráðandi at hava eitt umboð fyri handlin at vera hesum almenna stovni til handa.

Í løtuni er ongín tilík samskiping av handli og ídnað, men eitt tiltak sum hetta fer ivaleyst at skunda undir eitt tilíkt samtak av føroyskum vinnulívi.

Tað hevði tí verið umráðandi at flugið landstýrinum eina tilíka heimild longu nú.

Sostatt loyva vit okkum at seta fram lógaruppskot.

1. viðgerð 8. apríl og 22. apríl legði lógarnevndin fram soljóðandi

### ÁLIT

Málið er lagt fram av Kjartan Mohr, lögtingsmanni, sum hevur gjørt lógaruppskot. Lógarnevndin fekk málið til viðgerðar.

Av tí at málið er komið so seint inn á ting, og flugið nú fer heim, verður skotið upp, at málið verður útsett til Ólavsøkuþingið komandi.

2. viðgerð 22. apríl 1960.

Uppskot nevndarinnar samtykt 23---0.

## 93. Landsellisheim.

---

Ár 1960, 8. apríl legði Kj. Mohr tingmaður fram soljóðandi

### UPPSKOT

til

samtýktar viðvíkjandi landsellisheimi.

Vegna at landsellisheim er ein spurningur, ið ofta hevur verið á mál á lögtingi, og nú er møguleiki fyri at nýta sanatoriubygningarnar til eitt slíkt heim, tann eins deildin á sanatorínum hevur í mong ár verið nýtt til eldri fólk, sum ikki kunna fáa ta rækt heima sum tey hava uppiborið, setur sostatt Føroya Framburðsflokkur soljóðandi

#### Uppskot til samtýktar :

Landsstýrið verður heimilað at kanna møguleikarnar at seta á stovn landsellisheim og um møguligt nýta bygningarnar á sanatorínum til hetta endamál. Við tað, at Havnar kommuna í mong ár hevur havt ellisheim, kann landsstýrið har søkja sær upplýsingar um rakaturin av einum ellisheimi. Málið verður at leggja fyri á Ólavsekutingi.

1. viðgerð 8. apríl og 22. apríl legði sociala nevndin fram soljóðandi

### ÁLIT

Nevndin hevur viðgjørt málið og setur fram fylgjandi

### UPPSKOT

Málið verður sent landsstýrinum, ið verður at kanna, um tað er nokur trongd fyri at seta á stovn landsellisheim í Føroyum.

2. viðgerð 21. apríl 1960.

Uppskot nevndarinnar samtykt 27--0.

---

## 94. Lóg um skipagjöld.

Ár 1960, 6. apríl lagði K. Djurhuus landstýrismaður fram soljóðandi

### UPPSKOT

HI

#### løgtingslóg um skipagjöld.

##### § 1.

Hvørt skip, sum kemur higar uttanífrá at skipa upp ella taka inn ferm og hvørt útlendskt fiskiskip, sum kemur higar og hevur ærindir í landi, skal rinda 50 oyru av hvarjum netto reg. tonsi av skipsins ferimuni í landekassan.

Gjaldið skal latast hvarja ferð, sum skip kemur úr útlandinum, men tó ikki oftari enn 3 ferðir í árlinum, og tað kemur til gjaldingar í fyrstu havn, sum skipið sær.

Undantikin eru tó skip, sum søkja neyðhavn og hava ikki onnur ærindir í landi, enn neyðin krevur.

##### § 2.

Landstýrið stillar fyri innkrevjingini.

##### § 3.

Hann, sum kemur sær undan gjaldskylduni, kemur nudir bót.

##### § 4.

Henda lóg kemur í gildi 1. maj 1960.

Samstundis fer úr gildi § 14 í lóg nr. 44 frá 30. marts 1892 om forskellige skatter og afgifter

##### § 1.

Af hvert skib, der ankommer hertil fra udlandet for at udlosse eller indlade varer og af hvert udenlandsk fiskeskib, der ankommer hertil for at have forbindelse med land, skal der svares 50 øre af hvert netto reg. tons af skibets drægtighed til landekassen.

Afgiften skal erlægges hver gang skib ankommer hertil fra udlandet, men dog højst for 3 anløb i året, og denne forfaldor til betaling i skibets første anløbshavn.

Fritaget for afgiften er dog skibe, der søger nødhavn, og ikke har anden forbindelse med land end havariltældet nødvendiggør.

##### § 2.

Landstyre fastsætter regler for opkrævningen.

##### § 3.

Den, der unddrager sig afgifts-pigten, anses med bøde.

##### § 4.

Denne lov træder i kraft 1. maj 1960.

§ 14 i lov nr. 44 fra 30. marts 1892 om forskellige skatter og afgifter træder samtidig ud af kraft.

### Viðmerking:

Eftir kgl. fyriskipan nr. 378 frá 23. december 1958 „om karantæneforanstaltninger med smitsomme sygdomme“ eru gjöldni fyrir klarering av skipum burturdottin (smbt. § 44).

Eftir stendur 5 oyragjaldið í § 14 í lög nr. 44 frá 30. mars 1892.

Landstýrið heldur það vera rímuligt, at skip, sum koma higar, rinda gjald til landskassan, og setur so stätt fram uppskot til lög um 50 oyra gjald í staðin fyrir omanfyri nevnda 5 oyragjald.

Landstýrið fyrirsætur reglur um uppkrevjlingina.

2. viðgerð 19. og 3. viðgerð 20. apríl 1960.

Uppskot landstýrisins samtykt 26—0.

## 95. Vegir og lendingar.

Ár 1960, 19. apríl legði havna- og veganevndin fram soljóðandi

### ÁLIT

Havna- og veganevndin hevur viðgjørt tær o. u. 60 umsóknirnar viðvíkjandi vega- og lendingamálum, sum innkomnar eru.

Ísini eru lögtingsmálini:

- nr. 4/1959: Berghol norðnr um Fjall á Borðoyuni og brúgv um Hvannasund,
- 8/1959: Lendingar,
- 14/1959: Greint uppskot til samtyktar viðvíkjandi lendingum og vegum,
- 35/1959: Uppskot til samtyktar um studning til lendingar,

sum beind eru í nevndina, viðgjörd saman við umsóknunum.

### I. Vegir.

Á fíggarløgtingslógini 1960/61 eru settar av 1.200.000 kr. til nýggjar vegir og brýr.

Heldur ikki í ár hevur nevndin hildið seg kunna seta fram

uppskot um nakra játtan til aðrar vegir enn samferðsluvegirnar, tí 1,2 mill. kr. fyrir áðrið verður hildið ekki at vera ov nógv — heldur nóg so lítið — til útbyggingina av samferðsluvegunum.

Nevndin skal tí loyva sær at seta fram soljóðandi

### UPPSKOT

A. Til tær í 1954 og seinri samtyktu størri vegabyggingar kr. 1.085.000

B. Til niðanfyrir nevndu vegir verður veittur hesin studningur:

| Kommuna                        | Studningurin er til                           | Studningur<br>$\frac{3}{4}$ av kr. |
|--------------------------------|-----------------------------------------------|------------------------------------|
| Hvanuásunds                    | Vegin Hvanuásund—Viðareiðis . . . . .         | 50.000                             |
|                                | Veg í Norðdepli . . . . .                     | 8.000                              |
| Sunda                          | Brúgvarkok sunnanfyri Oyri . . . . .          | 3.000                              |
| Haldórsvíkar                   | Tjørnuvíkarvegin . . . . .                    | 25.000                             |
| Kvívíkar                       | Skælingsvegin . . . . .                       | 10.000                             |
| Húsavíkar                      | Vegin Húsavík—Dala . . . . .                  | 20.000                             |
| Hvalblar                       | Sandvíkarvegin . . . . .                      | 20.000                             |
|                                | Breiðkan av vegnum í Skálum, Hvalba . . . . . | 10.000                             |
|                                | Vegin Hvalba—Tvaroyri (hreiðkingar) . . . . . | 10.000                             |
| Tilsamans $\frac{3}{4}$ av kr. |                                               | 156.000                            |

### II. Lendingar.

Sambært yvirráði frá landsverktæðinginum, sum liggur í málinum, er støðan viðvíkjandi játtanum og tøkum peningi til lendingar henda:

Gjaldkomnar játtanir eru tilsamans umleið  $\frac{3}{4}$  av kr. 600.000 — o. u. kr. 450.000, og harafturat koma játtanir fyrri 1960/61, sum samtyktar eru áður, nevniliga:

| Kommuna    |                                                                                  | $\frac{3}{4}$ av kr. |
|------------|----------------------------------------------------------------------------------|----------------------|
| Svínoyar   | Til leinging av lendibrúgv á Víkini (2. ársgjald av 3 ára játtan) . . . . .      | 15.000               |
| Kunoyar    | Til leinging av lendibrúgv í Haraldsundi (2. ársgjald av 2 ára játtan) . . . . . | 10.000               |
| Leirvíkar  | Leinging av pierinum (5. ársgjald av 7 ára játtan) . . . . .                     | 20.000               |
| Sjóar      | Umvæling av lendibrúnni á Seletrað (2. ársgjald av 4 ára játtan) . . . . .       | 15.000               |
| Sandavágs  | Verjugarð í Sandavági (2. ársgjald av 2 ára játtan) . . . . .                    | 10.000               |
| Skálavíkar | Leinging av brimgardinum (2. ársgjald av 2 ára játtan) . . . . .                 | 25.000               |
| Hvalblar   | Leinging av pieri á Hamranesi (5. ársgjald av 6 ára játtan) . . . . .            | 33.000               |
| Porkeris   | Pier í Porkeri (5. ársgjald av 5 ára játtan) . . . . .                           | 40.000               |

|           |                                                                      |         |
|-----------|----------------------------------------------------------------------|---------|
| Staðubíar | Útbygging av lendingini í Sunnhø (2. ársgjald av 5 ára jáltan) ..... | 120.000 |
|-----------|----------------------------------------------------------------------|---------|

$\frac{3}{4}$  av kr. 288.000  
= kr. 216.000

Bundin studningspeningur er soleiðis o. u. 666.000 kr.

Til taks av peningi í 1960/61 til studning til lendingabyggingar verða o. u. 580.000 kr.

Munur millum bundnan studningspening og tann pening, sum er til taks til studningsveitingar, gevur soleiðis eitt hall til støddar o. u. 86.000 kr.

Men nú er tað soleiðis, at arbeiðini, játtað er til, ikki verða framd øll í komandi ári — arbeiðini verða í flestu førum framd styttri ella longri tíð eftaná, at studningurin er játtaður — so forsvarligt er at játta nakað av peningi í hesi tingsetu eisini.

Nevndin skal tí viðvíkjandi nýjáltanum løyva sær at seta fram soljóðandi

#### UPPSKOT

##### A.

| Kommuna      | Studningurin er til                                                                                                                 | $\frac{3}{4}$ av kr. |
|--------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|
| Fugloyar     | Bætan um lendingarviðurskiftini í Háttaflek ( $\frac{3}{4}$ av kr. 10.000 um árið í 2 ár) .....                                     | 10.000               |
| Viðareiðis   | Veg oman til og ábatur á lendingina í Eiðsvík .....                                                                                 | 35.000               |
| Klakksvíkar  | Lendibrúgv í Árnafirði .....                                                                                                        | 10.000               |
| Kunoyar      | Lendibrúgv í Haraldssundi ( $\frac{3}{4}$ av kr. 15.000 fyrri 1961/62)                                                              |                      |
| Elduvíkar    | Ábatur á lendingina á Gjónni í Elduvík .....                                                                                        | 5.000                |
| Gøtu         | Veg til havnina í Nordrugøtu .....                                                                                                  | 20.000               |
| Sjóar        | Leinging av lendibrúgv á Selatrað (jáltanin 1958/59 verður frá og við 1960/61 hækkað við $\frac{3}{4}$ av kr. 10.000 um árið) ..... | 10.000               |
| Køllatjarðar | Eykastudning til lending á Kjalnesi .....                                                                                           | 15.000               |
| Hests        | Veg oman á lendingina í Hesti ( $\frac{3}{4}$ av kr. 30.000 fyrri 1960/61 og $\frac{3}{4}$ av kr. 25.000 fyrri 1961/62) .....       | 30.000               |
| Sandavágs    | Ábatur á lendingina við Rútaklett .....                                                                                             | 12.000               |
| Biggjar      | Uppgongdina í Gásadal .....                                                                                                         | 3.000                |
| Miknes       | Nýggjan dráttur ( $\frac{3}{4}$ av 25.000 kr. um árið í 4 ár) ..                                                                    | 25.000               |
| Húsavíkar    | Lending á Skarvaskeri .....                                                                                                         | 10.000               |
| Hvalbiar     | Leinging av og ábatur á pierin í Sandvík ( $\frac{3}{4}$ av 30.000 kr. um árið í 5 ár) .....                                        | 30.000               |
| Froðbiar     | Eykastudning til lendibrúna í Øravík .....                                                                                          | 21.000               |
| Vágs         | Ábatur á lendingina á Vágseiði .....                                                                                                | 10.000               |

Tilsamans  $\frac{3}{4}$  av kr. 246.000  
= kr. 184.500



## 96. Løgtingslóg um broyting í innflutningsgjældum.

Ár 1960, 21. apríl lagði K. Djarhuus landsatýrismaður fram soljóðandi

### UPPSKOT

til

løgtingslóg um broyting í lögtingslóg nr. 28 frá 11. februar 1950 um innflutningsgjæld o. a. við seinni broytingum.

#### § 1.

Í § 1 í lögtingslóg nr. 28 frá 11. februar 1950 um innflutningsgjæld o. a., soleiðis sum hon seinni er broytt við lögtingslóg nr. 58 frá 7. september 1950, smbr. lögtingslóg nr. 86 av 6. oktober 1950, nr. 11 frá 6. marts 1951, nr. 71 frá 18. december 1951, nr. 1 frá 9. marts 1954, nr. 3 frá 18. februar 1955, nr. 8 frá 29. marts 1955, nr. 1 frá 14. januar 1956, nr. 6 frá 25. januar 1957, nr. 8 frá 7. februar 1957, nr. 9 frá 3. apríl 1959 og nr. 54 frá 23. oktober 1959, verða gjørdar hesar broytingar:

Libn.

|     | TUBBAK OG TUBBAKSVØRUR                              |          | kr.   |
|-----|-----------------------------------------------------|----------|-------|
| 56. | Cigarillos                                          | 100 stk. | 15,00 |
|     | Cigarettir til innkeypspris:                        |          |       |
| 57. | fer út.                                             |          |       |
| 58. | 4,00 kr. pr. 100 stk. ella undir                    | 100 stk. | 14,00 |
|     | Røyktubbak til innkeypspris:                        |          |       |
| 61. | 3,00 kr. pr. kg ella undir                          | 1 kg     | 15,00 |
| 62. | yvir 3,00 kr. pr. kg, men ikki yvir 6,00 kr. pr. kg | 1 kg     | 25,00 |
| 63. | yvir 6,00 kr. pr. kg                                | 1 kg     | 35,00 |

Í § 3 verður sett sum nýtt stk.:

h. av byggitilfari, búnyttum o. ø., tó undantikið konsumvørur í teinum ferum, har tollurin annars skal gjaldast av landskassa, statskassa ella øðrum almennum atovum.

Viðmerkingar:

Í samband við bygging av tí nýggja statshospitalinum í Tórshavn hava ríkismyndugleikarnir mælt til, at heimilt verður útvegað fyri tollfrum innflutningi av neyðugum tilfari, maskinum, apparatnum, búnyttum o. ø. til

bygging og montering av hospitalinum, við það at það ekki verður hildið rímligt, at ríkiskassan — umframt at gjalda útreiðslurnar við byggingina — eisini skal gjalda toll av tí til byggingina innflutta tilfari v. m.

Landsstýrið hevur eisini í nøkrum ferum í praksis givið tollfrían innflutning, t. d. til innbúgv til kirkjur, á tann hátt, at ávarandi kirkjukassar higartil hava goldið tollin, tá ið vøran verður innflutt, og landsstýrið hevur so veitt eina til tollin svarandi peningshædd úr kirkjugrunninum. Henda skipan er umstøðingarlíka ikki væl hóskandi og er av røttum ástalað í tinginum undir viðgerðini av fíggarætlanini fyri kirkjugrunnin.

Sama ger seg galdandi við innflutningi av innbúgv til skúlar, har kommunurnar, ið frammanundan hava tungar fíggarligar byrður, eiga at verða stuðlaðar við tollfríum innflutningi.

Endamálið við hesi reglu er at útvega fyrisætluheimild á hóskandi hátt at stíla fyri í tilfúkum ferum, har tað almenna í seinna enda ber tollin.

### § 2.

Frammanfyri nevndu broyttu gjöld vera uppkrevd frá og við 1960 av øllum vørum, sum tað tolluppkrevjandi valdið hevur ikki loyt innflytaranum til fríu nýtslu (gjaldkvittan ella útflyggingarloysi ikki givið) líka mikið um sendingin er innflutt innan 1960. Landsstýrið fær heimild at geva undantaksloysi, har serlig viðurskiftir gera tað neyðugt, ta fyrstu vikuna.

### § 3.

Við sølu av vørum, sum gjald er rindað fyri innan 1960, má prisurin ikki fara upp av teimum hækkaðu innflutningsgjöldunum.

Við sølu av gjaldskyldigum vørum, sum innflutningsavgjald verður rindað av tann 1960 ella seinna, má avgjaldshækkanin ikki hava aðra príshækking við sær enn sjálva avgjaldshækkingina.

Brot móti hesum reglum koma undir bót, sum fer í landskassan; haraftrat kunnu vørun, sum roynt hevur verið at sloppið frá í stríð við givnar reglur, inndragast til frama fyri landskassan.

### § 4.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin.

## FORSLAG

til

lagtingsløyv um ændring af lagtingslov nr. 23 af 11. februar 1950  
om indførselsafgifter m. v. med senere ændringer.

### § 1.

I § 1 i lagtingslov nr. 23 af 11. februar 1950 om indførselsafgifter m. v. således som den er ændret ved lagtingslov nr. 68 af 7. september 1950,

lfr. lagtingslov nr. 66 af 6. oktober 1950, nr. 11 af 6. marts 1951, nr. 71 af 18. december 1951, nr. 1 af 9. marts 1954, nr. 3 af 18. februar 1955, nr. 8 af 29. marts 1955, nr. 1 af 14. januar 1956, nr. 6 af 25. januar 1957, nr. 8 af 7. februar 1957, nr. 9 af 3. april 1959 og nr. 54 af 23. oktober 1959, foretages følgende ændringer:

Lbn.

| TOBAK OG TOBAKSVARER |                                                          | kr.   |
|----------------------|----------------------------------------------------------|-------|
| 56.                  | Cigarillos 100 stk.                                      | 15,00 |
|                      | Cigaretter til en indkøbspris af:                        |       |
| 57.                  | udgår.                                                   |       |
| 58.                  | 4,00 kr. pr. 100 stk. eller derunder 100 stk.            | 14,00 |
|                      | Røgtobak til en indkøbspris af:                          |       |
| 61.                  | 3,00 kr. pr. kg eller derunder 1 kg                      | 15,00 |
| 62.                  | over 3,00 kr. pr. kg, men ikke over 6,00 kr. pr. kg 1 kg | 25,00 |
| 63.                  | over 6,00 kr. pr. kg 1 kg                                | 35,00 |

I § 3 tilføjes som nyt stk.:

- b. af byggematerialer, inventar o. lign., dog undtaget konsumvarer, i tilfælde, hvor toldbeløbet ellers skulle udredes af landskassen, statskassen eller af en offentlig institution.

Bemærkninger hertil:

I forbindelse med bygningen af det nye statshospital i Thorshavn er det fra rigsmyndighederne henstillet, at der tilvejebringes hjemmel for toldfri indførsel af de til hospitalets bygning og montering nødvendige materialer, maskiner, apparater, inventar o. lign., idet det ikke synes rimeligt, at statskassen — foruden at den udreder udgifterne ved hospitalets opførelse — også pålægges at betale told af de hertil indførte materialer m. v.

Landsstyret har også i nogle tilfælde i praksis indrømmet toldfri indførsel, f. eks. for inventar til kirker på den måde, at de pågældende kirkekasser hidtil har måttet udrede tolden ved varernes indførsel, hvorefter landsstyret har bevilget et til tolden svarende beløb af kirkefondens midler. Denne ordning er administrativt idet hensigtsmæssig og er med rette blevet kritiseret i tinget under behandlingen af kirkefondens budget.

Et tilsvarende problem foreligger ved indførsel af inventar til skoler, hvor den for kommunerne i forvejen store økonomiske byrde bør kunne lempes ved at bevilge toldfri indførsel.

Det er formålet med den foreslåede bestemmelse at tilvejebringe hjemmel til på en administrativ hensigtsmæssig måde at ordne sådanne tilfælde, hvor det offentlige i sidste instans skal betale toldbeløbet.

## § 2.

Foranstående ændrede afgifter opkræves fra og med den 1960 af alle varer, der ikke af de afgiftsopkrævende myndigheder er tilladt udlæveret indførsen til fri rådighed (afgiftskvittering eller udlæveringstilladelse ikke udstedt) uanset om indførselen måtte have fundet sted inden 1960.

Landsstyret bemyndiges til at give dispensation, hvor særlige omstændigheder gør det nødvendig i den første uge.

## § 3.

Ved salg af afgiftspligtige varer, for hvilke afgiften er betalt før 1960, må prisen ikke forhøjes på grund af de forhøjede indførselsafgifter.

Ved salg af afgiftspligtige varer, for hvilke indførselsafgiften betales den 1960 eller senere, må afgiftsforhøjelsen ikke virke prisfordyrende udover de til den virkelige afgiftsforhøjelse svarende beløb.

Overtrædelse af disse bestemmelser straffes med bøder, der tilfalder landskassen, hvorhos de varer, som er sægt afhændet i strid med de givne bestemmelser, kan konfiskeres til fordel for landskassen.

## § 4.

Denne lov træder i kraft straks.

1. viðgerð 22. apríl og sama dag legði fígðjarnevndin fram söljóðandi

## ALIT

Ein meirihluti (Frederik Hansen, Sigurð Joensen, Poul Petersen, Samuel Petersen og J. F. Øregaard) mæltir til at samtykkja landstýrisins uppskot við hesum broytingum í § 1:

Lbn.

## TUBBAK OG TUBAKSVØRUR.

Cigarir til innkeypspris:

|       |            | kr.            |
|-------|------------|----------------|
| 52.   | Cigarir    | 100 stk. 15,00 |
| 53.   | —          | 100 stk. 30,00 |
| 54.   | —          | 100 stk. 40,00 |
| 55.   | —          | 100 stk. 50,00 |
| 55 a. | —          | 100 stk. 65,00 |
| 56.   | Cigarillos | 100 stk. 15,00 |

Cigarettir til innkeypspris:

|     |                                  |                |
|-----|----------------------------------|----------------|
| 57. | fer út.                          |                |
| 58. | 4,00 kr. pr. 100 stk. ella undir | 100 stk. 14,00 |
| 59. | Roykitubbak til innkeypspris av: |                |
| 60. | yvir 6,00 kr. pr. kg             | 1 kg 35,00     |

## 1bn. TOBAK OG TOBAKSVARER

Cigarer til indkøbspris:

|       |            | kr.            |
|-------|------------|----------------|
| 52.   | Cigarer    | 100 stk. 15,00 |
| 53.   | —          | 100 stk. 30,00 |
| 54.   | —          | 100 stk. 40,00 |
| 55.   | —          | 100 stk. 50,00 |
| 55 a. | —          | 100 stk. 65,00 |
| 56.   | Cigarillos | 100 stk. 15,00 |

Cigaretter til indkøbspris:

57. udgår.

58. 4,00 kr. pr. 100 stk. eller derunder 100 stk. 14,00

Røgtobak til en indkøbspris af:

59. over 6,00 kr. pr. kg 1 kg 36,00

Ein minniluti (A. Djurhuus og Tr. Samuelson) mælir til at samtykkja landstýrisins uppskot § 1 við hest broyting til

1b. TUBBAK OG TUBBAKSVÖRUR

TOBAK OG TOBAKSVARER

61. Í landstýrisins uppskoti fer út í báðum tekstum.

Ein minniluti (Frederik Hansen, Sigurd Joensen og Poul Petersen):

Í fyrstu syftu:

punkt h til § 3 í landstýrisins uppskoti § 1 í báðum tekstum gengur út.

Ein meiriluti (Andreas Djurhuus, Samuel Petersen, Trygve Samuelson og J. F. Øregaard) og Frederik Hansen og Poul Petersen í aðru syftu:

punkt h til § 3 í landstýrisins uppskoti § 1 verður orðað soleiðis:

av byggitilfari, búnyttum o. s. tó undantikið konsumvarur, til kirkjur, skúlar og sjúkhus.

af byggematerialer, inventar o. lign. dog undtaget konsumvarer, til kirker, skoler og sygehus.

2. og 3. viðgerð 22. apríl 1960.

Minnilutauppskot (A. Djurhuus og Tr. Samuelson) fall 10--0.

Minnilutauppskot (Fr. Hansen, S. Joensen og P. Petersen) fall 12--0.

Uppskot meirlutans (A. Djurhuus, S. Petersen o. fl.) samt. 22--0.

Uppskot landstýrisins § 1 so broytt sett undir atkvøðu við navnakall.

*Já atkvøddu:* J. Lindenskov, H. Petersen, J. H. Danbjørg, P. Petersen, S. Petersen, M. Johannesen, Tr. Samuelson, L. Joensen, A. Djurhuus, J. Joensen, H. Iversen, Dion Nolsøe, Kj. Mohr, K. Djurhuus, P. M. Dam, P. J. Olsen, S. Joensen, J. Fr. Øregaard.

*Nei atkvøddu:* H. Jespersen.

*Atkvøddu ikki:* H. N. Jacobsen, K. Wang, H. Djurhuus, Johan Simonson, J. P. Davidsen, V. Nielsen, Fr. Hansen, J. Høgnesen, H. v. Høgadalsá og H. Hansen.

*Burtarskildur:* E. Patursson.

§ 1 so broytt samtykt 18--1.

Lógaruppskotið samtykt 17--0.

## 97. Skattur til landskassan.

---

Ár 1960, 19. apríl lagði K. Djarhuus landsstýrismaður fram soljóðandi

### UPPSKOT

til

løgtingslóg um skatt til  
landskassan.

løgtingslov om skat til  
landskassen.

#### § 1.

Reglurnar í § 8 í løgtingslóg nr. 17 frá 28. mars 1952 um eykaskatt til landskassan verða óbroyttar galdandi fyrri skattaárið 1960/61.

#### § 1.

Bestemmelserne i § 8 i lögtingslov nr. 17 af 28. marts 1952 om ekstraskat til landskassen forbliver uændret i kraft for skatteåret 1960/61.

#### § 2.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin.

#### § 2.

Denne lov træder straks i kraft.

### Viðmerkingar:

Síðan skattaárið 1952/53 hefur verið kravdur eykaskattur til landskassan við 30% av tí eftir § 2 í løgtingslóg nr. 17 frá 28. mars 1952 álíkn-  
aða skatti av øllum skattleggjandi inntøkum, ið eru yvir 5.000 kr.

Soleiðis sum fliggjarligu viðurskiftini nú eru hjá landskassanum, heldur landsstýrið neyðugt vera, at hesin eykaskattur framvegis verður kravdur og setur tí fram uppskot um, at lógin um eykaskattin verður endurnýggjað fyrri skattaárið 1960/61.

1. viðgerð 20. apríl, 2. og 3. viðgerð 21. s. m.  
Uppskot landsstýrisins samtykt 23—0.

---

## 98. Dagpeningur tingmanna.

Ár 1960, 21. apríl lagði formaðurin fram soljóðandi

### UPPSKOT

til

løgtingslóg um broyting í løgtingslóg nr. 14 frá 22. mars 1956 (smb. løgtingslóg nr. 28 frá 12. maj 1959) um dagpening tingmanna.

#### § 1.

Í § 1, 2. og 3. stk. í løgtingslóg nr. 14 frá 22. mars 1956 verður „kr. 12.—“ broytt til „kr. 16.—“ og „kr. 6.—“ til „kr. 8.—“.

#### § 2.

Henda lóg fær gildi frá 1. januar 1960.

løgtingslov om ændring i lögtingslov nr. 14 af 22. marts 1956 (jfr. lögtingslov nr. 28 af 12. maj 1959) om dagpenge for lagtingets medlemmer.

#### § 1.

I § 1, 2. og 3. stk. i lögtingslov nr. 14 af 22. marts 1956 ændres „kr. 12.—“ til „kr. 16.—“ og „kr. 6.—“ til „kr. 8.—“.

#### § 2.

Denne lov får gyldighed fra 1. januar 1960.

### Viðmerkingar:

Í trád við tær lønarhækkingar, sum framdar eru í seinastuni er tað rimuligt, at løgtingsmenn og teir limir í nevndum, sum koma undir hesu reglu, fáa eina hóskandi viðbót til sína samsýning í  $\frac{1}{3}$  hækking av dagpeninginum umframt vanligu viðbót eftir prístali. Vísandi hertil loyva vit okkum at seta fram lógaruppskot samsvarandi.

2. viðgerð 23. apríl 1960.

Formaðurin lagði fram soljóðandi broytingaruppskot frá K. Djurhuus:

Grein 1 í lógaruppskotinum gengur út, og sum byggj grein verður sett:

Til løgtingslóg nr. 14 frá 22. mars 1956 verður sum nýtt stykki 3 sett:

§ 1 í lovforslaget udgår, og som ny paragraf indsettes:

I lögtingslov nr. 14 af 22. marts 1956 indsettes som nyt stykke 3:

Umframt tann í 1. stykki nevnda dagpening fær lögtingsmaður, íð ikki hefur fastlönt starv, meðan hann er limur av lögtinginum, 20 kr. fyri hvønn fundardag.

Foruden da í 1. stykke nævnte dagpenge får en lögtingsmand, som, medens han er medlem af lögtinget, ikke har fastlønnet erhverv, 20 kr. for hver mødedag.

Tann lögtingsmaður, íð ikki hefur fastlönt starv, kann í mongum førum koma at hava inntekutap við at sita á lögtingið. Og tá tað má vera so, at einhver, íð valdur verður sum lögtingsmaður, eigur at hava „ráð“ til at rækja sítt starv sum tingmaður, vil eg halda, at ein skipan sum frammanfyri skotið upp, má vera neyðug og rættvís.

Broytingaruppskotið fall 13—0.

Uppskotið (frá tinginum) fall 13—0.

## 99. Lán til vegagerð Oyndarfjørð—Hellurnar.

---

Ár 1960, 21. apríl legði Fr. Hansen tingmaður fram soljóðandi

### UPPSKOT

til

lagtingslóg um lántöku til at  
fremja vegagerð til  
Oyndarfjørðar og Hellurnar.

#### § 1.

Landstýrinum verður heimilað landkassans vegna at læna taun pening, ið tørvar til at fremja vegasambandið til Oyndarfjørðar—Hellurnar.

#### § 2.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin.

lagtingslov om optagelse af lån  
til vej anlæg  
Oyndarfjørð—Hellurnar.

#### § 1.

Landestyret bemyndiges til på landkassens vegne at optage det nødvendige lån til at fremme vejnettet Oyndarfjørð—Hellurnar.

#### § 2.

Denne lov træder i kraft straks.

1. viðgerð 23., 2. 25. og 3. viðgerð 26. apríl 1960.  
Lógaruppskotið samtykt 21—0.

---

## 100. Prístalsviðgerð av arbeiðslønnum.

---

Ár 1960, 22. apríl legði lógarnevndin fram skjóðandi

### ÁLIT

Havnar arbeiðskvinnufelag hevur lagt skriv inn á ting viðvíkjandi prístalsviðgerð av arbeiðskvinnulønnum.

Málið er belat í lógarnevndina.

Nevndin samdist um at senda málið til landsstýrið til nærri kanningar, harundir senda málið til ummælis hjá organisatiónunum og síðani leggja málið aftur fyri tingið so skjótt tað kemur inn aftur.

### UPPSKOT

Málið verður sent landsstýrinum til nærri kanningar samsvarandi tí í álitinum framferda og síðani leggja málið aftur fyri tingið, tá tað kemur saman.

2. viðgerð 28. apríl 1960.

Uppskot nevndarinnar samtykt 25—0.

---

# 101. Broyting í reglunum um eginpening til skipabygging.

Ár 1960, 26. apríl lagði lagmaður fram soljóðandi

## UPPSKOT

til

lögtingslóg um broyting í lögtings-  
nr. 8, 6. marts 1958 um endur-  
nýgging av fiskiskipaflotanum.

### § 1.

Sum nýtt pætti til § 3 í lögtings-  
lóg nr. 8, 6. marts 1958 um endur-  
nýgging av skipaflotanum verður  
sett:

Tó fær landsstýrið heimild til at  
gera undantak fyri teir skipaeigarar,  
sum keypa línubátar frá belgiskum  
skipasmiðjum, sum landsstýrið ger  
serstakan sáttmála við.

### § 2.

Henda lóg kemur í gildi beinan  
vegin.

lagtingslov om ændring i lagtings-  
lov nr. 8 af 6. marts 1958 om  
fornyelse af fiskerflåden.

### § 1.

Som nyt stykke til § 3 i lagtings-  
lov nr. 8 af 6. marts 1958 om for-  
nyelse af fiskerflåden sættes:

Dog bemyndiges landstyre til at  
dispensere for de skibsejere, der  
gør købslag om linebåde bygget på  
de belgiske værfter, som landstyre  
indgår særlig kontrakt med.

### § 2

Denne lov træder i kraft straks.

## Viðmerkingar:

Landsstýrið er samt um at taka við tilboðnum frá belgiskum skipa-  
smiðjum um bygging av 80 línubátum, soleiðis at møguleiki er fyri at bygt  
verður í „seriu“ t. d. 10 línuskip av hvørji av hesum støddum 118', 122' og  
126' til ein pris ávikavist kr. 1.455.881,—, kr. 1.504.803,— og kr. 1.545.784,—  
ella kanska onnur „seriatøl“, í tann mun sum góðir keyparar eru til.

Keypspenlugurlo á hesum bátum er at byrja við nakað hægri enn  
hann, ið bátar av sama slag og stødd kunnu láast fyri í Norogi og Frak-  
landi, men tá láni viðurskiptini eru nógv betur -- rentan er ikki meira enn  
1 % og útgjaldini bert 2½ %, restin uppá lán -- er tann veruligi kostnaðurin  
íkkí hægri enn norskí og franskí.

Eftir § 3 í lóg nr. 8, 6. marts 1958 er tað ein treyt fyri lánsveiting  
til nýbygging, at eginpeningurin í minsta lagi skal vera 10 % av vlrði skipa-  
ins. Hetta førir við sær, at skipaeigarar, ið hava hug at seta seg fyri keypi

av einum helgiskum bát, mugu útvega stærri eginpening enn teir vildu komið til við keypi av einum norskum ella frönskum bát.

Landsstýrið setur tí nevnda uppskot fram, hareftir landsstýrið fær heimild til at gera undantak við tað at ætlanin er hjá landsstýrinum ikki at krevja meiri eginpening enn fyri tilsvareandi norskar og franskar bátar, t. d. fyri 118' kr. 110.000.—, fyri 122' kr. 120.400.— og fyri 126' kr. 130.000.—

Tann fyrsta útgjaldingin fyri teir belgisku báfarnar er 25% av kostnaðinum, ið verður at útvega soleiðis:

*Fyri 118' :*

|                                                 |               |
|-------------------------------------------------|---------------|
| Eginpeningurin svarandi til 10% av kostprísinum |               |
| á norskum og frönskum bátum .....               | kr. 110.000.— |
| Studningslán .....                              | - 258.970.—   |
|                                                 | kr. 368.970.— |

*Fyri 122' :*

|                                                 |               |
|-------------------------------------------------|---------------|
| Eginpeningurin svarandi til 10% av kostprísinum |               |
| á norskum og frönskum bátum .....               | kr. 120.400.— |
| Studningslán .....                              | - 256.676.—   |
|                                                 | kr. 376.076.— |

*Fyri 126' :*

|                                                 |               |
|-------------------------------------------------|---------------|
| Eginpeningurin svarandi til 10% av kostprísinum |               |
| á norskum og frönskum bátum .....               | kr. 130.000.— |
| Studningslán .....                              | - 256.676.—   |
|                                                 | kr. 386.676.— |

Landsstýrið roknar við, at tingið við samtykt av nevnda uppskoti er eisini fyri at taka við skipabyggitilboðum frá belgisku skipasmíðjunum soleiðis sum nærri er greinað frammanfyri og í landsstýrisins skrivi til liggjarnevndina hin 25. í hesum.

1. viðgerð 26. og 27. apríl legði liggjarnevndin fram soljóðandi

*ÁLIT*

Nevndin hevur viðgjørt málið og hevur býtt seg í ein meiriluta og ein minniluta.

Meirilutin (J. Fr. Øregaard, Sámæl Petersen, Sigurð Joensen og Frederik Hansen) mælir tinginum til at samtykkja uppskot landsstýrisins.

Minnilutin (Andreas Djurhuus, Poul Petersen og Trygve Samuelson) er samdur við meirilutan um tað, sum frammanfyri er ført fram sum treytir viðvíkjandi valutasurningi og gjaldingarkursi, men skal viðmerkja fylgjandi viðvíkjandi prísinum á skipunum á li belgiska tilboðnum:

Tað er upplýst fyri nevndini, at skip av somu stødd sum tey belgisku

kunna fáast aðrastaðni, eitt nú úr Frankríki, fyrir einn prís, ið liggur væl undir teim belgisku prísunum. Prísurinn fyrir skip 118' eftir tí belgiska tilboðnum er kr. 1.455.881,—. Henda bygging verður finansierað av tí belgisku skipasmiðjunni við 75 pct. av byggikostnaðinum yvir 10 ár til rentu 1 pct.

Tað er upplýst, at 118' franskt bygt skip kann leverast fyrir kr. 1.055.000,— til rentu 6—6½ pct. og at franskar skipasmiðjur eisini eru tilreiðar at finansiera byggingina á líknandi hátt yvir 7—10 ár.

Um hesi tilboð sammetast, verður úrslitið tað, at tey fronskbygdu skipini liggja um kr. 100.000,— lægri enn tey belgisku. Um ein tilsvarendi „seriubygging“ verður gjerd í Frankríki, sum tað er talan um at gera í Belgia, nevniliga 30 skip, verður prísannurin ivaleyst størri.

Fyri at tryggja rentabilitetin hjá okkara flskiförum, er tað avgjørt neyðugt at finna fram til tað bíligasta tilboð. Tilboðini frá tí belgisku skipasmiðjunni liggja ov høgt, og meirprísurin fer upp um tað, sum bilidið verður hóskandi samfýning fyri finansieringini av 75 pct. av skipsvirðinum og rentuni 1 pct. Tann effektiv rentan kemur at liggja um 8—9 pct. ella nakað so.

Eftir byggiprogramminum hjá Realkreditstovninum er finansiering í lagi fyri 22 skip í 1960/61 og 1961/62 og 16 skip í 1962/63, tilsamans 38 skip og barafrat eini 5 skip úr Føsturtýsklandi í býti við sild í sama tíðarskeiði sum talan er at kontrahera við belgisku skipasmiðjuna um 30 skip. Tað er ein stórir spurningur, um vit eru førir fyri at fáa tilvegar tann lógheimildaða studning til hesi 78 skip í hesum tíðarskeiði. Tað er til neyðugt longu nú, áðrenn sáttmálar verða gjerdir, at tryggleiki er fyri, at hesin peningur fæst til vega við láni og yvir fíggarlógirnar. Mælt verður tí til fyrbils, ið hvørt fall bert at kontrahera 16 skip afturat teim, sum kunnu fáast gjøgnum frammanfyri nevnda byggiprogram. Út frá hesum setur minnilutin uppskot samsvarandi.

## UPPSKOT

frá

meirilutanum (J. Fr. Øregaard, S. Petersen, Sigurd Joensen og Frederik Hansen):

1. Landstýrið fær heimild at gera fyribilssáttmála um keyp av línubátum úr Belgien sum tað eru keyparar til og sum hava tann neyðuga eginpening tókun, tó ikki upp um 20 bátar íalt.
2. Samtyktin er treytað av, at valutaspurningurin er í lagi, og at keypspeningurin verður bundin til krónuvirðið, so ikki verður goldið fleiri krónur enn í sáttmálanum ásett.
2. Landstýrið verður biðið um at samráðast við belgisku skipasmiðjuna um munandi avsláttur í teim uppgivnu keypsprísunum.

## UPPSKOT

frá

minnilutanum (Andreas Djurhuus, Poul Petersen og Trygva Samuelson):

Landsstýrið fær heimild til saman við fíggingarnevndini at gera fyrihilsáttnála við ta belgisku skipasmiðjuna ella aðra skipasmiðju um bygging av 15 fiskiförum til kappingarförar prísir og gjaldtreytir og treytað av, at koyparar eru til tey sum hava tann neyðuga eginpening tækan.

2. og 3. viðgerð 27. apríl 1960.

Formaðurin legði fram soljóðandi

1) broytingaruppskot frá landsstýrinum:

„Í § 1, stk. 2, gangur orðið „skipaeigarar“ út og á danskum í sama stk. verður sett „dem“ í staðin fyri „de skibsejere“.

2) frá Marlus Johanneesen:

„Í uppskotinum hjá meirалutunum verður sett aftaná Landsstýrið „saman við fíggingarnevndini“ og orðini „úr Belgia“ fara út“.

Broytingaruppskot 2) fall 11—0.

Uppskot minnilutans fall 13—0.

Uppskot meirалutans p. 1 sett undir atkvøðu við navnakall:

*Ja atkvøddu:* J. Lindenskov, J. H. Danbjørg, S. Petersen, M. Johanneesen, Johan Simonsen, J. P. Davidsen, Dion Nolsøe, Fr. Hansen, P. M. Dam, P. J. Olsen, J. Høgnesen, S. Joensen, H. v. Høgadalsá, Hemming Jespersen, Haldor Hansen og J. Fr. Øregaard.

*Atkvøddu ikki:* H. Petersen, P. Petersen, N. Holm Jacobsen, K. Wang, H. Djurhuus, Tr. Samuelson, L. Joensen, A. Djurhuus, Jógvan Joensen, H. Iversen, V. Nielsen, Kj. Mohr, K. Djurhuus.

*Burturstaddur:* E. Patursson.

Uppskotið samtykt 16—0.

Uppskot meirалutans p. 2 og 3 samtykt 27—0.

Broytingaruppskot 1) samtykt 27—0.

Uppskot landsstýrisins § 1 so broytt samtykt 27—0.

Lógaruppskotið sum helld samtykt 22—0.

## 102. Keypt av skipi til vøruflytning innanoyggja.

---

Ár 1960, 27. februar lagði J. P. Davidson tingmaður fram forlögandi

### UPPSKOT

til avgerðar.

#### § 1.

Landsstýrið verður heimilað við lántøku at keypa ein 30—40 tons bát til fermsigling og annað.

#### § 2.

Henda lóg kemur í gildi beina vegin.

### Á danskum:

#### § 1.

Landsstyret bemyndiges til ved hjælp af optagelse af lån at købe båd på 30—40 tons til fragtfart o. s.

#### § 2.

Denne lov træder i kraft straks.

---



the 1990s, the number of people with a mental health problem has increased by 50% (Mental Health Foundation 1999). The prevalence of mental health problems has increased in all age groups, but the increase has been most marked in the young (Mental Health Foundation 1999). The prevalence of mental health problems in the young has increased from 1.5% in 1980 to 3.5% in 1990 (Mental Health Foundation 1999).

There is a growing awareness of the need to address the mental health needs of the young. The World Health Organization (WHO) has identified the young as a priority group for mental health care (WHO 1993). The WHO has also identified the young as a group at risk of mental health problems (WHO 1993). The WHO has identified the young as a group that is most likely to experience mental health problems (WHO 1993).

The WHO has identified the young as a group that is most likely to experience mental health problems (WHO 1993). The WHO has identified the young as a group that is most likely to experience mental health problems (WHO 1993). The WHO has identified the young as a group that is most likely to experience mental health problems (WHO 1993). The WHO has identified the young as a group that is most likely to experience mental health problems (WHO 1993).

The WHO has identified the young as a group that is most likely to experience mental health problems (WHO 1993). The WHO has identified the young as a group that is most likely to experience mental health problems (WHO 1993). The WHO has identified the young as a group that is most likely to experience mental health problems (WHO 1993). The WHO has identified the young as a group that is most likely to experience mental health problems (WHO 1993).

The WHO has identified the young as a group that is most likely to experience mental health problems (WHO 1993). The WHO has identified the young as a group that is most likely to experience mental health problems (WHO 1993). The WHO has identified the young as a group that is most likely to experience mental health problems (WHO 1993). The WHO has identified the young as a group that is most likely to experience mental health problems (WHO 1993).

The WHO has identified the young as a group that is most likely to experience mental health problems (WHO 1993). The WHO has identified the young as a group that is most likely to experience mental health problems (WHO 1993). The WHO has identified the young as a group that is most likely to experience mental health problems (WHO 1993). The WHO has identified the young as a group that is most likely to experience mental health problems (WHO 1993).

The WHO has identified the young as a group that is most likely to experience mental health problems (WHO 1993). The WHO has identified the young as a group that is most likely to experience mental health problems (WHO 1993). The WHO has identified the young as a group that is most likely to experience mental health problems (WHO 1993). The WHO has identified the young as a group that is most likely to experience mental health problems (WHO 1993).

The WHO has identified the young as a group that is most likely to experience mental health problems (WHO 1993). The WHO has identified the young as a group that is most likely to experience mental health problems (WHO 1993). The WHO has identified the young as a group that is most likely to experience mental health problems (WHO 1993). The WHO has identified the young as a group that is most likely to experience mental health problems (WHO 1993).

Løgtingsmál nr. 49/1959:

*Frágreiðing*

*frá*

*millumtinganevndini í búnaðarmálum.*



## FÖROYA LANDSSTÝRI

*Tórshavn, 11. februar 1960.*

Til Føroya lögting

*Løgtingsmál nr. 49/1959: Frágreiðing frá millumtinganevndini í búnaðarmálum.*

Samsvarandi lögtingslóg nr. 17 frá 22. mars 1956 um setan av búnaðarnevnd loyvir landsstýrið sær at leggja frágreiðing og uppskot frá nevndini d. á ólavsöku 1959 fyrri tingið.

Frágreiðingin hevur verið til ummælis hjá Føroya bóndafelag, Føroya búnaðarfelag og Havnar traðarmaunafelag.

Ummælini fylgja við sum skjal.

### FORMÆLI

Sambært lögtingslóg nr. 17 frá 22. mars 1956, tingmál nr. 48/1955, er henda nevndin sett. Starvsøki nevndarinnar er sambært t. gr. í nevndu lóg at eftirkanna jarðarlóggávnuna, geva álít og møguligt uppskot til broytingar.

Hin 15. februar 1957 legði nevndin uppskot fyrri landsstýrið um ymiskar broytingar í lóg nr. 171 frá 21. mai 1937 um landbrugs fremme, kapitel 1. Orsøkin til hetta bráðfengis uppskot var lögtingssamtyktin um yvirtøku av jarðargrunninum og kongsjørðini, sjá kunngerð nr. 37 frá 26. oktober 1956. Hesar broytingar viðvíkja serstøkliga vali til jarðarráðið, grannskoðan jarðargrunnsins, avtøku av landbrugsudvalget og setan av álitismonnum í staðin.

Uppskotið varð lagt fyrri tingið sum lögtingsmál nr. 71/1956. Og við ymiskum broytingum samtyktið tingið uppskotið sum lögtingslóg nr. 28 frá 24. apríl 1957.

Hin 28. november 1957 legði landsstýrið fyrri nevndina lögtingsmál nr. 30/1956 um ultiðbúggjajörð. Nevndin tók málið til viðgerðar og gav frá sær uppskot við viðmeckingum, dagfest 7. mars 1958. Nevndarlimurin Trygve Samuelson setti einki uppskot fram. Nevndini kunngift hevur landsstýrið ikki lagt málið aftur fyrri tingið eina.

Síðan hevur nevndin starvast við uppskoti til eina lóg at komu í staðin fyrri lóg nr. 171 frá 21. mai 1937 um landbrugs fremme. Nevndarlimirnir J. P. Davidsen og Trygve Samuelson, sum eru imóti yvirtøkuni av jarðargrunninum og kongsjørðini, halda ongan tørv vera á uppskoti til nýggja lóg um almennu jørðina í síni heild. Teir vilja principalt beri

gera umskrivningar í lógini frá 1937, sum samtyktin um yvirlökuna fórir við sær, og harumframt onkra smærri broytingar í lógargreinum, sum ikki hava roynst eftir vild.

Afturímóti halda nevndarlímirnir D. P. Danielsen, Velbastað, Jóhannes Stephansson og D. P. Danielsen, Tórshavn, at lógin frá 1937 á fleiri økjum eigur at broytast munandi.

Henda lógin var millum annað gjörd við tí endamáli fyri eyga at útvega monnum, ið ikki røkja landbúnaðin sum aðalvinnuveg, so mikið av jörð frammihjá, at teir kunnu føða eina kúgv. Aðalvinnan, fiskivinnan, var tá soleiðis háttað, at hon ikki gav fiskimonnum fullt ársarbeiði. Men nú gengur alt meira á tann bógvin, at fiskivinnan er heilsársvinna, ið ikki gevur monnum sínum høvi til frammihjáarbeiði. Og ynski um eina kúgv sum sjálvsagdan látt í tí dagliga búarhaldinum er nógv minnkandi. Teir triggir nevndarlímirnir seta tí uppskot fram, ið miðja ímóti at samla jörðina í størri brúk, yvirhøvur so mikið stórt, at búnaðurin við fjölskyldu sínari kann liva av brúkinum og vera búnaður burturav, eins og fiskibúnaðurin er alt meira fiskibúnaður burturav. Men samstundis er teimum greitt, at lógartíðok til at leiða gongdina tann vegin eiga at verða gjörd við varsemi. Millum annað sýna royndirnar, at í tíðum við kreppuárum innan fiskivinnuna hava menn hug til at falla aftur á traðarbrúkið.

Somu nevndarlímirnir halda, at reglurnar í 18. gr. í lógini frá 1937 um rættin hjá lvsarvingum til at festa festigarðin, serstakliga sum hesar reglur hava verið umsitnar, leggja ov líttan dent á, at tann maðurin festir, sum longu í uppvökstrinum hevur sýnt hug og hegni til landbúnaðin. Eisini verður stóðan hjá einum tilstundandi festara í mongum førum ótrygg, tá hann ikki veit við vissu, um hann kann festa garðin, fyrr enn sitandi festari leggur frá sær á ellisárum. Teir seta tí fram uppskot um broytingar, sum kunnu stuðla sitandi festara til at gera avtalu um, hvør ið skal taka við festinum, tá hann einaferð fellir frá (12. gr.). Afturímóti halda nevndarlímirnir J. P. Davidsen og Trygve Samuelson at reglurnar í 18. gr. í lógini frá 1937 eiga at standa við, men soleiðis at fyrsta síðulinja fer frammihjárátt í somu raðfylgju, tá festari doyir barnleysur.

Nevndarlímirnir D. P. Danielsen, Tórshavn, og Jóhannes Stephansson meina, at festileigan eigur at hækka. Hóast reglurnar í 16. gr. í lógini frá 1937, sum ikki hava verið fylgdar, hevur leigan staðið við óbroytt síðan 1899. Hesir báðir nevndarlímirnir skjóta upp, at leigan frá 1899 verður prístalsviðgjörd, so nær sum atlast kann. Nevndarlímurin Trygve Samuelson skjýtur upp at hækka leiguna frá kr. 7,06 til kr. 10,00 fyri skattamörkina. Nevndarlímirnir D. P. Danielsen, Velbastað og J. P. Davidsen mæla til, at leigan verður óbroytt. (11. gr.).

Nevndarlímirnir D. P. Danielsen, Velbastað, Jóhannes Stephansson og D. P. Danielsen, Tórshavn eru av teirri áskoðan, at festiskipanin í mongum førum er ótíðarhóskandi. Og teir vísa á, at slík skipan, ið áður var kend í øllum grannaføndum, nú er mest sum horvin. Teir ásauna, at festiskipanin soleiðis sum hon nú verður umsitin hjá okkum, í flestum

Förum gevur festaranum friari ræsur, enu upprunaliga tilhælað, og at festibóndin yvirhövur meira kennir seg sum óðalsbónda enn sum leigutakara. Men júst hetta sjálvsræðið hevur fært við sær, at stöða festarans idag, rættarlíga sæð, er vorðin ein millum stöða og ógreið í mongum føri. Á mongum festligörðum er til dømis ivi um, hvat veruliga hoyrir festinum til, og hvat ið er ogn ættarinnar. Somuleiðis hevur roknskapurin hjá teim einstaku gørdunum í jarðargrunnum viðvíkjandi ágóða fyri fráselda jörð reist mangar ivasparningar. Og annur dømi eru at nevna eisini. Teir triggir nevndarlimirnir halda tað tí heint at seta fram uppskot, ið gevur festaranum atgongu til at yvirtaka garðin til ognar fyri seg og ættina. Treytirnar, ið lagdar verða á yvirtökuna, miðja tí ikki imóti at skerja virkisrætt bóndans sum hjá óðalsbónda, men imóti at varðveita garðin sum sjálvstøðugt og heilskapað jarðarbrúk (31. gr.).

Nevndarlimirnir J. P. Davidsen og Trygve Samuelsen ynskja ikki, at galdandi festiskipan verður avtikin ella broytt.

Í lógini frá 1937, kapítul IV, eru reglur um víðan rætt hjá tí almenna til at útvega sær jörð frá einstaklingi til veltingar, byggigrundir o. a. Hesar reglur eru lítið og einki nýttar, síðan lógin kom í gildi. Og nevndin er samd um, at lítil fórvur er á slíkum rætti hjá tí almenna. Reglurnar í hesum bólki í lógini frá 1937 eru tí samantrongdar í einari grein í uppskotinum (31. gr.).

Nevndarlimirnir, tó J. P. Davidsen undanfíkin, halda tað vera uryðugt at útvega jarðargrunnum fastar árðigar inulökur yvir líggjarlógina, og útvega grunnum heimild til lánsupptöku, og seta tí uppskot samsvarandi (6. gr.).

Yvirhövur er nevndin samd um eina studnings- og lánskipan fyri jarðargrunnin, og setur uppskot samsvarandi. Bert í einstökum förum eru limirnir ójavnir á máli, soleiðis sum sæst av teim ymisku uppskotsgreinum (V. og VI. bólkur).

Nevndin er á einum máli um, at fórvur er á lóggávu um skrásetan av allari jörð, og á reglum um sundurhýti og samanlegging av jörð. Men slik skrásetan, umfatandi alla jörð, er kostnaðarmikil og drúgv. Og sum nú er verður hon frænd bygd fyri bygd, so hvørt sum samanleggingin av jörðini fer fram. Hetta uppskotið umfatar í síni heild bert almenna jörð. Og nevndin er samd um, at kann skrásetanin fremjast fyri ta almennu jörðina undir einum, soleiðis sum her uppskoti, so er nógv vunníð. Og so má ognarjörðin verða skrásett við samanleggingina, so hvørt sum umstøðurnar og ráðini verða til tess. Uppskot nevndarinnar (undir VII. bólki) er í høvuðstáttum tíkið úr «Betænkning angaaende realkrediten i fast ejendom paa Færøerne afgivet af det af statsministeriet den 21. august 1953 nedsatte udvalg» og byggir serstakliga á tey í nevnda áhiti framsettu «Forslag til lovgivning om registrering og matrikulering afgivet af det af statsministeriet den 21. august 1953 nedsatte udvalg» og «Udkast til lovgivning om nedstykning, sammenlægning m. m. af faste ejendomme udarbejdet af matrikaltjener Jens i Dali i maj 1953».

Tað fylgjandi uppskotið er sett soleiðis upp grein fyri grein, at er

nevndin ikki samd, er greinin fyrst skrivað soleiðis sum ein meiriluti skjýlir upp, og niðanfyri standa bróytingaruppskot frá øðrum nevndarlimum. Ynskja nevndarlimir tvær sjálvsföðugar uppskotsgreinir um sama evnið, eru báðar greinirnar skrivaðar og uppskotssetarnir tilskilaðir.

Hac nevndin heldur tað vera neyðugt eru viðmerkingar gjørdar til hesi einstöku greinirnar, um hvussuleiðis greinin brýtur av frá lógini frá 1937 ella øðrum lógum, um orsøkina til at nýggj uppskot verða sett fram ella annað.

Tórshavn á Ólavsöku 1959.

Millumtinganevndin í landbúnaðarmálum.

D. P. Danielsen. Trygve Samuelsen. J. P. Davidsen.  
Jóhannes Stephansson. D. P. Danielsen.

## U P P S K O T

til

*løgtingslóg um ymisk tiltøk landbúnaðinum til frama.*

### I. BÓLKUR

*Jarðarráð og álitismenn.*

I. gr.

Jarðarráðið hevur tey störv um hendí, sum eáið fær álögd sambart hesi lóg, ella eftir avgerð landsstýrisins.

Við avgerðum ráðsins skulu fylgja frágreiðslur, ið gjøllari greina avgerðina.

Viðm.:

Nevndin er samd. Henda greinin brýtur ikki av frá lógini frá 1937, uttan tað sum fylgir av, at búnaðarnevndirnar verða avtíknar.

## 2. gr.

Limir ráðsins taka ikki lut í viðgerðum av málum, ið viðkoma teimum sjálvum, eftir somu reglum sum sorinskrivarin.

Landsstýrið fyriskipar reglugerð fyrri jarðarráðið. Reglugerðin skal samtykkjast av lögtinginum.

Eingin avgerð kann samtykkjast í jarðarráðnum, eru ikki tvær atkvøður fyrri henni.

## Við m.:

Sum til 1. gr.

## 3. gr.

Jarðarráðnum er heimilað, fyrri rokning jarðargrumsins, at taka sær álitismenn kring landið, so nógvur sum lörvur er á.

Álitismenninir ganga jarðarráðnum til handa við uppmálingum o. t., og í málum, ið krevja serkunuleika til viðurskiftini á plássinum.

Avgerðarrætt hava teir ongan.

Eftir somu reglum kann ráðið taka sær serkøna hjálp.

## Við m.:

Nevndin er samd um at avtaka skipanina við fóstum búnaðarnevndum, og sundurbýti av landinum í 10 nevndardómi. Uppskot um álitismenn íslaðin var framlagt og samtykt við lögtingslóg nr. 28 frá 21. apríl 1957. (lögtingsmál nr. 47/1956).

## 4. gr.

(Uppskot frá D. P. Danielsen, Velbastað, Jóhannes Stephansson og D. P. Danielsen, Tórshavn):

Í jarðarráðnum eru triggir limir. Landsstýrið velur tveir teirra og Føroya búnaðarfelag ein.

Stavstíðin er fyra ár.

Fyri hvønn lim verður tillaksmaður valdur eftir reglunum í 1. stykki.

Landsstýrið velur formann ráðsins.

(Uppskot frá J. P. Davidsen og Trygva Samuelsen):

Í jarðarráðnum eru triggir limir. Landsstýrið velur ein teirra og lögtingið tveir. Á hvørjum ári fer ein limur frá, og nýval (ella afturval) fer fram. Við lutakasti verður avgjørt, í hvørjari raðfylgju limirnir fara frá.

Fyri hvønn lim verður tillaksmaður valdur eftir reglunum í 1. stykki.

Landsstýrið velur formann ráðsins.

(Frá allari nevndini):

Landbúnaðarráðgevarin, ið settur er av landsstýrinum, hevur sum embætismaður atgongu til fundir jarðarráðsins. Atkvøðurætt hevur hann ikki, uttan so at hann er valdur til lim í ráðnum.

## 5. gr.

Dagpeningar til linnir jarðarráðsins ásetur landsstýrið, og verða teir goldnar úr jarðargrunninum, ið somuleiðis rindar ferðaútreiðslur eftir rokning. Jarðargrunnurin rindar útreiðslurnar til skrivstovuhald ráðsins eftir fyriskipan landsstýrisins.

Álitismenn og serkøniir senda jarðarráðnum rokning í hvörjum máli sær fyrri samsýning og ferðaútreiðslur. Ráðið kannar rokningina og ger av, hvør ið skal gjalda hana. Grunnurin rindar bert rokningar í málum, sum jarðarráðið hevur reist. Skal annar partur í málinum gjalda, krevur ráðið peningarnar frá viðkomandi, og avroknar við álitismannin ella tann serkøna.

Heldur ráðið tað vera grundarleysi, at maður hevur reist málið, kann ráðið áleggja viðkomandi eitt endurgjald, sum tó ikki má fara upp um 500 kr. Tó skal viðkomandi endurgjalda ráðnum allar útreiðslur av málinum, eisini um tær eru hægri.

Útreiðslur sambært hesi grein kunnu pantast.

## Við m.:

Til tess at skapa javna og fastleika heldur nevndin tað beinast, at ráðið fær høvi til at kunna allar rokningar.

Spurningurin um, hvør skal gjalda útreiðslurnar av slíkum málum, eigur eftir nevndarinnar tykki at gerast av eftir teim sjónarmiðum, at er tað mál, sum fyrst og fremst er einstaklingi at gagni, eigur einstaklingurin at gjalda einsamallur. Er tað lið í einum ívamáli millum jarðarráðið og einstaklingin verða útreiðslurnar at býta í helvt, uttan so at einstaklingurin hevur reist eitt skilaleyst mál, uttan sakliga grund.

## II. BÓLKUR

*Jarðargrunnurin.*

## 6. gr.

Jarðargrunnurin verður at nýta føroyskum landbúnað til frama. Á figgjarlógini verða játtaðar kr. 200.000.- árliga í 10 ár at leggja í grunnin.

Grunnurin er heimilað at taka upp langfreistað lán við landskassa-ábyrgd. Hesi lán kunnu ikki, uttan við samtykki landsstýrisins, fara upp um fimm ferðir samlaðu ognir grunsins á ársroknskapinum undanfarna roknskaparár.

Í grunnin fara allar innlökur av teirri jörð, sum umtalað er í 8. gr., og allur peningur sum kemur inn fyrri sølu av slíkari jörð. Fyri hvørj brúkið verður ført yvirlið yvir sölupeningin fyrri fráselda jörð.

Verður jörð seld frá einum brúki, skal sölupeningurin tilkoma viðkomandi brúki til umbøtingar. Er sölupeningurin størvegis lægri enn brúksvirðið av tí sum selt er, kann grunnurin nýta avlopið til onnur landbúnaðarendamál.

Jarðargrunnurin kann bert avtakast við lóg, ið fyrisetur gjøllari reglur fyri avlökuni.

(Broytingaruppskot frá Trygva Samuelsen og J. P. Davidsen):

Í 4. stykki 1. reglu verður í staðin fyri «skal» og «tilkoma» sett «kann» og «jálftast».

**Við m.:**

Nevndin, ið J. P. Davidsen undantikin, heldur tað vera neyðugt, at útvega grunninum fastar innlökur fyri figgjarlógina, og at útvega grunninum heimild til lánsupptøku, um grunnurin skal gerast fútur fyri at stuðla landbúnaðinum munandi framveftir. Við kravinum um landskassaábyrgd og við hámarkinum fyri lánsupptøkuni í 3. stykki hava lögting og landsstýri eftirlit við lánsföku.

Lóg nr. 63 frá 12. apríl 1892 er avtikin við lógini frá 1937.

Nevndin er samd um, at brúk, ið missa við frásölu, eiga frammiðjærætti til at fáa gagn av sölupeninginum. Men heldur ráðið sölupeningin vera munandi lægri, enn tað, ið brúkið missur sum jarðarbrúk, til dømis orsakað av stórum eftirspurningi eftir grundlók til ídnaðarendamál, eigur brúkið ikki at nýta fyrimum av slíkari óvanligari prishækkan.

7. gr.

Jarðargrunnurin verður fyriritin av jarðarráðnum sambært gjøllari fyriskipan, sum landsstýrið ger.

Roknskapur grunsins verður granskoðaður av granskoðara lögtingsins, og lögtingið skal góðtaka roknskapin.

### III. BÓLKUR

#### *Jörð hjá tí almenna.*

8. gr.

Eftir reglunum her niðanfyri umsitur jarðarráðið alla almenna jörð á føroyskum hondum.

Landsstýrið kann fyriseta gjøllari reglur fyri hesari umsiting.

Maður, sum situr við almennari jörð, kann skjóla avgerðir jarðarráðsins inn fyri landsstýrið. Men slík kærunál skal vera framkomid til landsstýrið í seinasta lagi vikudagin fyra vikur aftaná, at avgerð ráðsins er kunngjörd honum, ella er send honum á posthúsið.

**Við m.:**

Nevndin er samd um at taka hesa greinina úr lógini frá 1937 óbroytta, uttan tað sum fylgir av heildarbroytingunum í hesum lógareuppskoti, og soleiðis at í staðin fyri 1., 2. og 3. nr. 10. gr. í lógini frá 1937 verður her sett: «alla jörð á føroyskum hondum».

## 9. gr.

Tann jörð, sum nevnd er í 8. gr. kann

1. nýtast í almennum endamáli,
2. latast í festi (smb. 10. gr.),
3. útleigast eitt áseti áramúl, ella so leingi leigutakavin og einkjan eftir hann eru á lívi (smb. 10. gr.),
4. handast yvir til ognar (smb. IV. bólk).

Við m.:

Tær broytingar eru her gjørdar, at meðan allar hesar fýra deildirnar í lógini frá 1937 vóru viðgjørdar undir kapitel III, er her 1. deild, um sølu av almennari jörð, sum eftir einum meirilutauppskoti verður væl rúmari enn í lógini frá 1937, tikin burturúr og viðgjørd undir IV. bólk.

Við nýtslu í almennum endamáli hugsar nevndin mest um jörð til royndarstöðir, alislöðir, landbúnaðarskúla og tilíkt.

## 10. gr.

Jarðarráðið hevur rætt til at lata almenna jörð í festi.

Festið stendur við so leingi festarin og einkjan eftir hann eru á lívi, tó bert til festarin ella einkjan er vorðin 70 ár, uttan so at jarðarráðið samtykkir í hvørjum einstökum føri.

Undir serligum umstøðum kann jörð latast í festi eitt avmarkað slyti áramál.

Festitreytirnar verða ásettar í einum festibrævi. Festibrævini, sum altíð gjølla skulu skila til, hvat festinum tilhoyrir, verða prentað við einstjóðandi orðaljóði, sum landsstýrið skal góðtaka.

Við m.:

Í hesum uppskoti, sum nevndin er samd um, er tað nýtt, at festarin bert við loyvi frá jarðarráðnum kann sita við garðinum aftaná at hann er vorðin 70 ár.

## 11. gr.

Festarin rindar allan skatt og onnur gjöld, sum hvíla á festinum, og rindar jarðargrunninum festileigu.

Festileigan er ásett til

(D. P. Danielsen, Velbastað og J. P. Davidsen):

7 kr. 06 oyru fyri skattamörkina.

(Trygve Samuelsen):

10 kr. fyri skattamörkina.

(Jóhannes Stephansson og D. P. Danielsen, Tórshavn):

55 kr. fyri skattamörkina.

Jarðarráðið er heimilað, undir serstöðum umstöðum, at seta leiguna niður hjá einum festara fyri eitt avmarkað tíðarskeið, í minsta lagi fimm ár um ferðina.

Festileigan fellur til gjaldingar 1. december á hvørjum ári fyri tæð álmanakkaárið.

Við m.:

Nevndin er samd um at ganga frá reglunum um ásetan av festileiguni í 16. gr. í lógini frá 1937, og venda aftur til jarðarbókina frá 1899, sum setur leiguna til eina ávísu peningalædd av skuttamörkini. Men, sum sæst í uppskotinum, eru limirnir ójavnir á máli um, hvussu høg leigan skal vera. Uppskotið hjá D. P. Danielsen, Velbastað og J. P. Davidsen er leigan, soleiðis sum hon varð sett í jarðarbókini frá 1899. Uppskotið hjá Jóhannes Stephansson og D. P. Danielsen, Tórshavn, er sama leigan prisviðgjörd so nær sum ætlast kann.

3. og 4. stykki eru óhroytt frá lógini 1937.

12. gr.

(Uppskot frá D. P. Danielsen, Velbastað, Jóhannes Stephansson og D. P. Danielsen, Tórshavn):

Ættin eigur rætt til festigarðin.

Sitandi festari hevur altíð rætt til at gera bindandi avtalu við jarðarráðið um, hvør av arvingum hansara skal festa garðin eftir seg. Slik avtala kann ikki takast aftur av festaranum, uttan so at tilstundandi festari samtykkir í tí, ella hann doyir ella verður óarbeiðsförur.

Avtalan skal innihalda tær treytir, sum fylgja við yvirtökuni av festinum, og skal góðtakast av tilstundandi festarum. Sigur sitandi festari festið frá sær, ella hann doyir, uttan at hava gjørt avtalu sambært 2. stykki, og arvingarnir ikki innan eitt ár semjast um, hvør teirra skal festa garðin, verður jarðarráðið at gera tað av.

Avgerð ráðsins kann leggjast fyri landbúnaðarstevnu, við kærurætti til yvirlandbúnaðarstevnu, sambært teim galdandi reglunum. Umsókn um viðgerð á landbúnaðarstevnu skal vera send avvarandi sýslumanni í seinasta lagi vikudagin fyra vikur aftaná, at avgerð ráðsins er kunninggjörd teim avvarandi arvingunum ella send teimum á posthúsið.

(Uppskot frá J. P. Davidsen og Trygve Samuelsen):

Verður festi leyst eftir lívsfesti hava børn seinasta festara, född í hjúnarbandi, fyrsta rætt til at taka við brókinum (smb. 9. gr.).

Jarðarráðið hevur avgerðarrættin, men verður viðkomandi hjúdin skikkaður, verður henda raðfylgja at galda:

1. elsti sonur ella eftirkomarar hansara,
2. yngri sonur ella eftirkomarar hansara,
3. elsta dóttir ella eftirkomarar hennara,
4. yngri dóttir ella eftirkomarar hennara.

Fyrsta síðulinja fær frammihjáraett í somu raðfylgju, um festari døyrlarnleysur.

Situr tann, sum hevur frammihjáraett sambart hesi grein, longu við almennari jöð, missir hann frammihjáraettin, um hann ikki sigur tað brúkið frá sær, sum hann silar við. Tað sama við konu, ið situr við slíkum brúki sum serogn. Tó kann jarðarráðið leyva samanlegging, tá festini liggja soleiðis fyrí, at tey kunnu gerast til ein garð.

Hvör tann, sum fyrí jarðarráðnum verður boðaður at hava frammi-hjárátt, skal hava boð um avgerðina, og fær hann ikki viðhald, kann hann krevja málið fyrí landbúnaðarstevnu, við kæruretti til yvirland-búnaðarstevnu sambart teim galdandi reglum. Aheitan um hetta skal hann senda sýslumanninum í seinasta lagi vikudagin fyra vikur aftaná, at avgerð ráðsins er kunngjörd honum ella send honum á posthúsið.

Við m.:

Uppskotið hjá D. P. Danielsen, Velbastað, Jóhannesi Stephansson og D. P. Danielsen, Tórshavn, er broytingaruppskot til 18. gr. í lógini frá 1937.

Uppskotið hjá J. P. Davidsen og Trygva Samuelsen er tað sama sum 18. gr. í lógini frá 1937, tó so at triðja stykkið um síðulinjuna er nýtt.

### 13. gr.

Sundurhýti av festigörðum kann bert fara fram undanlaksvis og bert eftir avgerð jarðarráðsins. Tað gerst ikki, uttan so at ráðið ætlar um, at bæði tey nýggju festini kunnu røkjast sum sjálvstöðugir festigarðar, ella so at tað frábýtta verður lagt afturat einum festigarði, ið framman-undan er ov lilil at verða røktur sum sjálvstöðugur garður.

Verður slíkt sundurhýti framt við festiskifti, hevur hann, ið var til-standandi festari sambart 12. gr. rætt til at velja, hvat av teim nýggju festunum hann tekur.

Við m.:

Nevndarlímirnir D. P. Danielsen, Velbastað, Jóhannes Stephansson og D. P. Danielsen, Tórshavn, scla hetla uppskotið sum broytingaruppskot til 19. gr. í lógini frá 1937.

### 14. gr.

Festibröv, sum eru í gildi, tá henda lóg fær gildi, verða óbroytt so- leingi viðkomandi festari og einkjan eftir hann sítt við festinum, eisini í so máta at tann galdandi festileigan verður óbroytt so leingi.

Leiga fyrí prestajörð verður tann sama sum fyrí aðra festijörð sam- bart reglum í hesi lóg.

Við m.:

Sum 20. gr. í lógini frá 1937. Tó er 2. stykki nýtt, og eftir uppskoti frá D. P. Danielsen, Velbastað og J. P. Davidsen.

## 15. gr.

Hann, ið hefur jörð frá tí almenna í festi, skal hava bústað sín á festinum, hefur jarðarráðið ekki löyvt undantak frá hesum. Hann skal rökja festið sum eitt vel unsið jarðarbrúk, bæði innistöðu, bygningum, amboðum og seyði viðvíkjandi. Hann hefur veiðirættindi á festinum og rætt til at fiska í áum og vötnum. Hann hefur torvskurðar- og kolanámsrætt til egna nýtslu. Eitt ásett tíðarskeið, tö í mesta lagi fimm ár um ferðina, hefur hann rætt til at leiga öðrum veiðirættindini, harundir fuglabjörg og urðar, og fiskirættindini. Hann hefur rætt til at selja gróf, eyr, sand og tara sambært reglum sum jarðarráðið ásetur í hvörjum einstökum föri. Jarðarráðið kann geva festara löyvi til at útleiga torvheiðar, tá tað ikki skaðar haganum, og berf fólk, ið ikki hefur torvskurðarrætt aðrastaðni. Gjöld og aðrar treytlir fyri slíkum leigurætti ásetur jarðarráðið í hvörjum einstökum föri.

Jarðarráðið skal ansa eftir, at ognarleys ikki missa tann torvskurðarrætt, tey hava havt higartil.

## Við m.:

Svarar til 15. gr. í lógini frá 1937, tö við smávegis broytingum viðvíkjandi torvskurðarrættinum, og soleiðis at uppskotið her berf umfatar festijörð, harundir kravið um bústað. Men 15. gr. í lógini frá 1937 umfatar eisini leigujörð.

Seinasta slykki er uppskot frá Trygva Samuelson.

## 16. gr.

Jarðarráðið hefur rætt til at leiga út traðir og traðarslykkir, stykkir til urtagarðsbrúk, grundstykkir til húsabygging, idnaðarendamál og tilíkt.

Verður jörð útleigað til traðarbrúk, skal ráðið fyrst ætla um lendið er hóskiligt dyrkilendi, og at tað skaðar seyðabrúkinum sum minst. Ráðið skal ansa eftir, at jörð ikki verður innlögð av haganum til slík endamál, so leingi innlögð jörð er, ið ikki verður nýtt sum hon eigur at verða.

Leigar jarðarráðið ódyrkað lendi til traðarbrúk, skal ráðið áleggja leigaranum, at trøðin verður velt innan 20 ár eru liðin frá tí at leigarin tekur við leigumálinum.

Leigan verður tann sum fyri traðir higartil.

Leigusáttmálar, sum eru í gildi, tá henda lógin fær gildi, verða óbroyttir so leingi viðkomandi leigari og einkjan eftir hann sita við trøuni.

Leigumálin fylgja eingi rættindi til útrakstur, ella onnur rættindi og lunnindi, sum eru ikki nevnd í leigusáttmálanum. Leigumálið broytir einki í tí vetrarhitarætti, sum aðrir hava á tí leigaða.

Leigutreyllinar viðvíkjandi traðum og traðarslykkjum ásetur jarðarráðið í einum leigusáttmála. Leigusáttmálarnir verða prentaðir við einshjóðandi orðaljóði, sum landsstýrið skal góðtaka.

Undir serstökum umstöðum kann jarðarráðið, við samtykki landsstýrisins, gera frávik frá tí vanliga orðaljóðinum í leigusáttmálanum.

Viðvíkjandi útleigu av lendi til urtagarðsbrúk, byggigrundir til húsa-

byggjng, ídnaðarendamál og tilíkt skal jarðarráðið ansa eftir, at ódyrkað lendi verður útleigað fram um dyrkað, og jörð sum er óvanda dyrkilendi fram um gott lendi. Samuleiðis skal ráðið ansa eftir, at ikki verður útleigað óki, ið liggja soleiðis fyrri, at leigumálið skaðar ella minskar um virðið á uttanum liggjandi dyrkilendi meira enn neyðugt er.

Treytirnar, harundir leiguna, fyrri útleigan av lendi, sum nevnt í 9. stykki, ásetur jarðarráðið í hvørjum einstökum føri, og leigusáttmálin skal góðtakast av landsstýrinum.

#### Við m.:

Nevndin er samd. Uppskotið um útleigurætt til byggigrundir er nýtt, og verður her serstakliga hugsað um lendi, ið liggur högliga fyrri við byggju og tilíkt, sum hóskar seg til ymisk ídnaðarendamál. Í vissum førum kann eitt leigumál liggja betur fyrri enn søla.

2. stykki, sum eisini er nýtt, gevur ráðnum høvi til eftirlit við, at lagt verður inn við skili og skynsemi.

Treytirnar í 6. og 9. stykki samsvara treytunum í 21. gr. viðvíkjandi sølu av fílsvarandi lendi.

#### 17. gr.

Verður leigumál leyst viðvíkjandi tröð ella traðarstykki, hava tey, ið nevnd eru í 12. gr. frammihjárætt til nýtt leigumál eftir somu reglum, sum tær ið har eru ásettar, og við sama rætti hjá sitandi leigara, sum hjá sitandi festara, til at gera av, hvør av arvingunum skal taka við tröðni.

Uppskot frá Tr. Samuelson og J. P. Davidsen:

#### § 17.

Verður leigumál leyst viðvíkjandi tröð ella traðarstykki, hava tey, sum nevnd eru í § 12, frammihjárætt til nýtt leigumál og eftir somu reglum.

#### Við m.:

Nevndarlimirnir D. P. Danielsen, Velbastað, Jóhannes Stephansson og D. P. Danielsen, Tórshavn, sum hava eitt felags uppskot til 12. gr., skjóta upp at somu reglur verða fylgdar viðvíkjandi traðum og traðarstykkjum.

J. P. Davidsen og Trygve Samuelson hava annað uppskot til 12. gr., og skjóta upp, at teirra uppskot verður fylgt eisini viðvíkjandi traðum og traðarstykkjum.

Eingin av nevndarlimunum tekur undir við orðaljóðinum í 18. gr. a) í lógini frá 1937, sum koma inn á lógina við lógarbroyting í 1942.

#### 18. gr.

Hann, ið hevur tröð í leigu frá jarðarráðnum, skal røkja tröðna sum eitt væl umsitið jarðarbrúk, og hann kann ikki nýta hana til annað endamál. Hann kann ikki gera nakað, sum minskar um virði á tröðni sum dyrkilendi, uttan við samtykki jarðarráðsins.

## 19. gr.

Við festiskifti, og hvørja ferð eitt leigumál er at enda komið, leður jarðarráðið viðkomandi brúk kanna og meta, og tekur stöðu til, um grundarlag er fyri endurgjaldskravi móti seinasta festara ella leigara, ella móti arvingunum.

Viðm.: Svarar til 12. gr. í lógini frá 1937.

## 20. gr.

Festari ella leigari, sum ikki rættshendis svarar jarðargrunninum tey gjöld, sum hendi lóg áleggur, kann pantast.

Viðm.:

Svarar til 23. gr. í lógini frá 1937.

## 21. gr.

Ættar jarðarráðið um, at maður sum situr við jörð hjá tí almenna í festi ella til leigu, misrøkir jörðina, tilhoyrið, innistöðuna, bygningar ella annað, at hann ikki bótir um ásjónlig brek, ikki veltur nóg nógv upp úr nýggjum, ella hevur hann ikki lokið gjalddreytir sínar til jarðargrunnin, harundir rentur og avdrátt av lánum, sum fallin eru til gjalddingar, og hevur hann ikki goldið í seinasta lagi 6 mánaðar aftaná gjalddag, hóast kravdur, ella misnýtir ella misrøkir hann brúkið í aðrar mátar, tilhoyr, innistöðu, bygningar ella annað, og gerð tað at brúkið stórliga minskar í virði, ella hevur festari ella leigutakari av almennari jörð í aðrar mátar gjørt grov brot á lør reglur, sum rættindi hansara fylgja, so skal jarðarráðið, tá tað úrslitaleyst hevur heitt á viðkomandi um at lúka skyldur sínar, hevja rættarmál við Føroya rætt við tí sakarkravi, at festið ella tað leigaða verður at taka frá honum og falla jarðargrunninum til.

Í dóminum verður at avgera, um viðkomandi skal endurgjalda jarðargrunninum tað tap, sum brúkinum hevur verið fyri av ávum hansara, ella um viðkomandi skal hava samsýning fyri at missa brúkið ella fyri møguligt veltingararbeiði á brúkinum.

Viðm.:

Nevndin er samd. Hetta uppskotið, ið er samaudráttur úr 21. og 27. gr. í lógini frá 1937, skilur seg frá nevndu greinum í so mála, at tað bert umfatar festi og leigaða jörð.

## IV. BÓLKUR

*Søla av almennari jörð og keyp av ognarjörð.*

## 22. gr.

Jarðarráðið hevur rætt til at selja burturav almennari jörð til urla-

garðsbrúk, grundstykkir til húsaþyggjng, iðnaðarendamál og tilíkt.

Verða öki seld til slík endamál, sum nevnt eru í 1. stykki, skal ráðið ansa eftir at selja ódyrkaða jörð fróm um dyrkaða, og jörð sum er óvanda dyrkilendi fram um gott lendi. Samuleiðis skal ráðið ansa eftir, at ikki verða seld öki, ið liggja soleiðis fyrí, at sölun skaðar ella minskar um virðið á uttanum liggjandi dyrkilendi ella seyðabruki meira enn neyðugt er.

Áðrenn selt verður skal ráðið samráðast við avvarandi sóknarstýri um spurningar sum atgonguveg, vatnleiðingar, kloakkir og tilíkt. Og ráðið kann treyta söluna av, at slíkir spurningar verða greiddir eftir krøvum sóknarstýrisins.

Jörð, sum seld verður sambart hesi grein, verður at gjalda í hondina. Bert í undantaksföri kann ráðið hjóða borg, og tá bert móti 1. veðrætti í tí selda, ella móti aðrari fullgóðari trygd.

Viðm.:

Orðini í 13. gr. 1. stykki í lógini frá 1937 «Fisketürringspladser, Lagerpladser o. lign.» eru her broytt til «iðnaðarendamál og tilíkt», sam- anher 16. gr. um útleigu.

Uppskotið til 2. og 3. stykki er nýtt, og er ætlað til at verja dyrkijörð og seyðabruk móti miðleysari bygging, og til at stuðla sóknarstýrinum til at fyriskipa byggiætlanir í samráð við jarðarráðið.

#### 23. gr.

Maður, sum hevur tröð í leigu frá tí almenna, kann krevja at fáa tröðna til keyps, tá ein fjórðapartur av tröðni er veltur, og aftaná at tröðin er sýnað og góðtíkin av jarðarráðnum.

Viðm.:

Svarar til reglurnar, soleiðis sum ter higar til hava verið umsitnar av jarðarráðnum.

#### 24. gr.

Selur jarðarráðið tröð sambart 23. gr. verður sölupeningurin at áseta av jarðarráðnum og at samtykkja av landsstýrinum í hvørjum einstök- um föri.

Jarðarráðið kann treyla slíka sölu av, at jarðargrunnurin hevur rætt til at keypa aftur ein ávísan part av tí selda, tá jarðarráðið ynskir tað, og til ein prís sum samtíðis verður ásettur.

Ætlað jarðarráðið um, at keyparin ikki er förrur fyrí at rinda allan keypspeningin í hondina, kann ráðið hjóða honum borg, men bert móti 1. veðrætti í tí selda ella full tryggjaða veðrætti í öðrum föstum ognum.

(Broytingaruppskot frá J. P. Davidsen): Uppi 2. stykki verður skoytt: «Táð almenna kann treyta sær rætt til at taka neyðturvnlígt öki til vegir, kloakkir o.t. og til at föra leiðingar gjögnum ella yvir ökið uttan endurgjald».

Viðm. :

2. stykki svarar til 13. gr. 3. stykki í lógini frá 1937, og 3. stykkið svarar til 17. gr. í sömu lóg, tö nakað rómari.

25. gr.

Selur jarðarráðið jörð sambart 23. gr. fylgja sölnni eingin útrakstur ella onnur rættindi og lunnindi, sum eru ikki nevnd í sölubævinum.

Viðm. :

Svarar til 7. og 8. stykki í 13. gr. í lógini 1937.

26. gr.

Sölu av jörð sambart 23. gr. kann jarðarráðið treyta av, at jörðin verður røkt sum eitt sjálvstöðugt jarðarbrúk, við innistöðu og bygningum, at jörðin við bygningum og tilhoyri verður væl umsitin, at eigarin hevur bústað sín á brúkinum, at hann ikki selur burturfrá, útleigar ella makaskiftir, og at eigarin ikki ger nakað, sum kann minna um virðið á ognini sum eitt sjálvstöðugt jarðarbrúk.

Viðm. :

Svarar til 26. gr. í lógini frá 1937.

27. gr.

Selur maður byggigrundir burturav dyrkijörð, sum hann hevur fingið til ognar sambart reglunum í hesi lóg, skal heftin av keypspeninginum ganga inn í jarðargrunnin.

Ætlar maður at stykkja út til byggigrundir eina trøð, ella part av einari trøð, sum hann hevur fingið til ognar sambart hesi lóg, soleiðis at trøðin harvið missir sítt virði sum jarðarbrúk, kann jarðargrunnurin yvirtaka ognina fyri ein prís, ið svarar til tann upprunliga söluprísir umframt virðið av tí arbeiði og teimum peningagálgum, sum lagdar eru í jörðina, aftaná at jarðarráðið seldi hana.

Semjast eigarin og jarðarráðið ikki um prísir, verður hann at áseta av avvarandi landbúnaðarnevnd við kærurætti til yvirlandbúnaðarnevndina sambart teim galdandi reglum.

Viðm. :

Nevndin er sámd. Uppskotið, sum er nýtt, miðjar ímóti at byrgja fyri, at menn keypa jörð frá tí almenna til annað enn jarðarbrúk.

28. gr.

Selur maður øðrum enn lívsarvingum sínum trøð, sum hann hevur fingið til ognar sambart hesi lóg, kann jarðarráðið, við samtykki landsstýrisins, gera av, at trøðin fellur aftur til jarðargrunnin. Prísurin verður tá ásettur eftir somu reglum sum í 28. gr. 2. og 3. stykki.

Viðm. :

Svarar til 28. gr. 2. stykki í lögini frá 1937.

29. gr.

Selur jarðarráðið til byggigrundir ella tilíkt burturav dyrkaðari tröð, sum maður hevur leigað, hevur viðkomandi leigutakari rætt til helvtina av sölupeninginum, og hin helvta fer í jarðargrunnin.

Viðm. :

Nevndin er samd. Uppskotið, sum er nýtt, vil tryggja leigutakaranum eitt endurgjald fyri arbeiði, sum er lagt í tröðna.

30. gr.

Maður, sum hevur fingið tröð til ognar sambari 23. gr., kann sjálvur gera av, hvør av lívsarvingum hansara skal hava tröðna eftir seg, hvalið fylgja skal tröðni av bygningum og innistöðu, hvussu nógv arvingurin skal taka tröðna fyri, og harvið hvussu nógv hann verður at svara búnum.

Slíka avgerð kann maður taka í einum testamenti, ella á fann hátt, at hann leggur avgerð sína fram fyri notarius publicus og fær hana innskrivaða í notarialgerðarhókinu. Gjaldið fyri hesa innskrivning er 2 kr.

Avvarandi sýslumaður, ella sorinskrivarin, hevur skyldu at veðleiða mann í slíkum føri.

Viðm. :

Svarar til 29. gr. í lögini frá 1937.

31. gr.

Jarðarráðnum er heimilað at selja festara garðin, sum hann hevur í festi.

Slíkari sölu fylgja tó altíð hesar treytir:

1. at keyparin og eftirmein hansara verða sílandi á garðinum,
2. at keyparin hevur nnsitið garðin væl áðrenn yvirtökina,
3. at garðurin framvegis hevur somu skyldu til at lata hagajörð til dyrkingar, sum hvíli á kongsgörðunum,
4. at garðurin verður ikki býltur sundur við sölu, makaskifti ella gávu, uttan við samtykki jarðarráðsins,
5. at einki verður selt burturfrá garðinum til byggigrundir ella tilíkt, uttan við samtykki jarðarráðsins, sum í hvørjum einstökum føri skal skráseta slíka frásölu,
6. at vil eigarin selja garðin altur, hevur jarðarráðið altíð rætt til at bjóða uppá hann javnbjóðis öðrum, og rætt til at keypa garðin fyri hægsta boð, sum annar maður bindandi bjóðar,
7. at keyparin ikki er vorðin 50 ár.

Verður garðurin misræktur aftaná sölu, ella hetur keyparin og eftirmein hansara ikki treytnar í hesi grein, kann jarðarráðið krevja

at yvirtaka garðin aftur eftir meting. Slik meting verður framd av tveimum metingarnommum, harav eigarin og jarðarráðið velja hvør sín. Velur eigarin ongan metingarnann innan trettíggjar vikur frá tí degi, jarðarráðið skrivliga hevur biðið hann gera tað, skal jarðarráðið biðja Føroya rætt seta mannin út.

Verður garður seldur sambært reglunum í hesi grein, er sölupeningurin við fyrstu söluna

(D. P. Danielsen, Velbastað):

100 ferðir leiguna, soleiðis sum hon er ásett við lóg nr. 70 frá 23. apríl 1897, samanber 14. gr. í hesi lóg.

(Jóhannes Stephansson og D. P. Danielsen, Tórshavn):

25 ferðir leiguna, soleiðis sum hon er ásett sambært 14. gr. í hesi lóg.

Jarðarráðið kann bjóða borg fyri ein part av sölupeninginum í eitt hóskandi áramál, sum ráðið ásetur í hvørjum einstökum føri, tá ongan tíð meira enn tiggju ár, og móti at keyparin gevur jarðargrunninum 1. veðrætt í garðinum, ella 2. veðrætt um so er at grunnurin hevur 1. veðrætt frammanundan.

Sölupeningur, sum ikki verður goldin í hondina, verður at renta við 3½ % árliga.

Í sölubrævinum verður gjølla tilskilað alt sum self verður, jörðin innan- og uttangaðs, bygningur, innistöða, seyðaskipan og annað. Keyparin fær sama rætt til garðin sum ognarmaður, bert við teim undantökum sum tilskilaði eru í hesi lóg.

Er einki fyrivarni tikið í sölubrævinum fylgja garðinum øll rettlind, innan- og uttangaðs, og øll lunnind, sum lógu garðinum til frammanundan söluni.

Viðm.:

Uppskotið, sum er sett fram av nevndarlíminum D. P. Danielsen, Velbastað, Jóhannes Stephansson og D. P. Danielsen, Tórshavn. Sjá annars nærri í Tíðmælinum.

Nevndarlíminir J. P. Davidsen og Trygve Samuelsen seta einki uppskot til broytingar í lógini frá 1937 hesum viðvíkjandi.

32. gr.

Hann, ið hevur fingið jörð til ognar sambært reglunum í hesi lóg, hevur full ræði yvir ognini sum ognarmaður, bert við teim frávíkum sum henda lóg fyriskrávar.

Viðm.:

Tikið frá 28. gr. 1. stykki í lógini frá 1937.

33. gr.

Jarðarráðið kann áleggja manni, sum hevur jörð í leigu ella festi, ella hevur fingið jörð til ognar sambært reglunum í hesi lóg, at hava

jörðina við bygningum, innistöðu og öðrum tilheyrri neylurviliga tryggjaða í einum tryggingarfélag, sum jarðarráðið góðlekur.

Viðm.:

Svarar til 30. gr. í lögini frá 1937, fó at reglurnar um serstakt smámillum tryggingarfélag, sum óganhíð eru settar í gildi, ikki eru líknar við.

31. gr.

Liggur ognarjörð, sum ikki verður røkt av eiganum, og er innan-garðsjörðin gott dyrkilendi, so hevur jarðarráðið rætt til, tá tað ætlar um at lörvur er á dyrkilendi har í bygdini, at taka upp tingingar við avvarandi eigara um at fáa jörðina til keyps.

Íæst slíkt keyp í lag, og verður tað góðtikið av landsstýrinum, skal jarðarráðið útleiga jörðina til mann í bygdini, sum ellir ætlan ráðsins er skikkaður til at røkja hana, lata slíkum manni jörðina í festi, ella selja honum hana, alt sambært reglunum sum fyriskipaðar eru í hesi lóg.

Somuleiðis kann jarðarráðið vegna jarðargrunnin, og við samtykki landsstýrisins, keypa ognarjörð til eitt ávíst alment endamál, tá fœvur er á slíkum.

Viðm.:

Uppskotið er frongur samandrátur úr reglunum í IV. bólk í lögini frá 1937.

## V. BÓLKUR

### *Lán úr jarðargrunninum.*

35. gr.

Sambart reglum, ið landsstýrið fyriskrivur, fáast lán úr jarðargrunninum

- 1) til at stovna nýggj jarðarbrúk,
- 2) til at velta upp úr nýggjum og til jarðarábøtur,
- 3) til nýggjar bygningar á jörð hjá tí almenna,
- 4) til fjós, hoylööður, seyðahús, køstar og súrhoybrunnar,
- 5) til rakstrarlán til jarðarbrúk.

Viðm.:

Sum 40. gr. í lögini frá 1937, fó at 6) ikki er tíkið við, og lánveitingar til súrhoybrunnar er nýtt. J. P. Davidsen ynskí, at lán undir nr. 3 ikki skulu gevast til sethús.

## 36. gr.

Hámarkið fyrir láuveitingum úr jarðargrunninum í eitt álfmanakkaár er kr. 300.000,—, utan so at landsstýrið loyvir at meira verður veitt.

## Viðm.:

Svarar til 41. gr. í lógini frá 1937, tó so at kr. 70.000,— er broytt til kr. 300.000,—. Nevndin er samd um uppskotið, uttan J. P. Davidsen, sum einki uppskot setur.

## 37. gr.

Rætt til láuveitingar sambært 35. gr. eigur lann sum

- hefur ríkisborgarrætt og er búsettur í Føroyum,
- er myndugur, tó vanliga ikki undir 25 ár, og ikki yvir 50 ár, skal hann nýta lánið til eitt nýtt jarðarbrúk.
- kann sannføra, at hann, tá ið lánið er fingið, eigur nóg mikið til at røkja viðkomandi brúk,
- ikki sjálvur eigur neyðturvuligan pening til endamálið. Umsökjarin skal eisini sannføra, at peningaliga ætlan hansara er haldgóð. Hann skal leggja fram kostnaðarættan og innfökuættan fyri brúkið.

## Viðm.:

Sum 42. gr. í lógini frá 1937, tó at c), d) og e) ikki eru tikin við. Nevndin er samd um uppskotið.

## 38. gr.

Lániumsókn verður at senda jarðarráðnum, ið skal ganga umsökjarann til handa við neyðturvuligum upplýsingum, sum tekningum, kostnaðarættan og tilikum.

Í fyriskipan landsstýrisins, sum nevnd er í 7. gr. kann landsstýrið seta hægsta lánsvirðið, sum ein ogn kann melast til, tá lán verður veitt.

## Viðm.:

Sum 43. gr. í lógini frá 1937. Nevndin er samd um uppskotið.

## 39. gr.

Jarðarráðið letur avvarandi brúk sýna og mela. Melt verður um atgonguveg, vatuleiðing, um brúkið er hóskandi til jarðarbrúk og um lánsvirðið.

## Viðm.:

Sum 44. gr. í lógini frá 1937.

## 40. gr.

Lán verða fyrst og fremst veitt til jarðarbrúk, ið eru sjálvstöðug samlaði brúk.

## Viðm.:

Svarar til 45. gr. í lógini frá 1937.

## 11. gr.

Lánihæddina ásetur jarðarráðið. Burlursað frá festijörð má lánið ekki vanliga vera hægri enn 60 % og ungautið hægri enn 80 % av lánsvirðinum, sum brúkið verður sett í, tá alt arbeiðið er gjørt, sum jarðarráðið krevur, og tá möguligur fremri veðrættur ella virði á möguligari kapitaliseraðari grundbyrðu er frádrigíð.

Til jarðarabótur og til at velta uppúr nýggjum kann ráðið lá veita upp til 90 % í lán av virðisvøkstrinum á jörðini.

Lánið til festara viðvíkjandi skal jarðarráðið ansa eftir, at ikki verður veitt meira, enn at avvarandi festari við vanligari røkt er mentur at klára rentu- og avdráttarbyrðuna, og slík lán eiga ikki vanliga at fara upp um 60 % av kostnaðinum til tað, sum lánið skal nýtast til.

Rakstrarlán mugu ikki vanliga fara upp um 2.000 kr. til mannin, og til rakstrarlánsamtökur ikki upp um 80 % av teirri peningahædd, sum samtökan ábyrgist.

Lánið verður útgoldið tá viðkomandi arbeiði er góðtikið av jarðarráðnum. Til jarðarabótur og velling uppúr nýggjum verða lán látt hert útgoldin einaferð um árið. Rakstrarlán verða útgoldin eftir avgerð í hvørjum einstökum føri. Av lánum til slovnun av nýggjum brúki kann ein partur gjaldast út fyrifram, svarandi til 75 % av jarðarvirðinum, tá umsóknin hevur fingið tvinglisið ognarbræv uppá jörðina. Heldur jarðarráðið tað vera tilráðiligt, kann eisini ein partur gjaldast út fyrifram, tá bygningurin er kominn undir lak, fó í mesta lagi 50 % av restlánum.

Tilsögn um lán deyttur burtur, er ikki tað kravda arbeiðið gjørt innan eitt ár frá tí degi, tilsögnin varð givin, og tilsögn um lán til jarðarabótur og velling uppúr nýggjum deyttur burtur, er ikki tað árliga arbeiðið gjørt, sum jarðarráðið hevur álagt.

(Broytingaruppskot frá Trygve Samuelson):

1. stykki skal ljóða: «Lánihæddina ásetur jarðarráðið. Lánið má ikki vera hægri enn 40 % av kostnaðinum til tað, sum lánið skal nýtast til».
3. stykki deyttur burtur.
- Í 5. stykki ganga út tey seinastu tvey punktinini frá «Av lánum» til og við «50 % av restlánum».

## 12. gr.

Lán verður ikki veitt, kann ikki viðkomandi brúk bjóða jarðargrunninum 1. veðrætt. Undantikin er tó jörð hjá tí almenna, og jörð sum frummanundan hevur givið jarðargrunninum 1. veðrætt, ella tá talan er um lættari grundbyrður, hvørs kapitaliseraða virði ikki fer upp um 20 % av jarðarvirðinum.

Rakstrarlán verða veitt, sjálvt um 1. veðrættur ikki er leysur, men lá krevst at avvarandi mótvegis jarðargrunninum tekur ábyrgd fyri helvtini av tí lapi, sum standast kann av viðkomandi láni.

Viðm.:

Sum 47. gr. í lógini frá 1937.

### 43. gr.

Lán verða bert veitt rakstrarlánssamtökum, tá viðfökur teirra eru góðfíknar av jarðarráðnum.

Viðtöka kann ikki góðtakast, inniheldur hon ikki hesar fyriskipanir:

- a) Endamát samtökurnar skal bert vera at veita limnum lán til keyp av rossum, neytum, seyði, grísum, geitum, arbeiðsvagnum og landhúnaðaramboðum, ella til tóð, seteplir ella sáð. Lánini skulu kunna veitast einstökum limum ella fleiri limum í felag.
- b) Við upptökuna skal hvør limur geva ábyrgd fyri skyldur samtökurnar í minsta lagi 25 kr. og í mesta lagi 500 kr. Innanfyri hesa peningahædd, sum ábyrgd soleiðis er givin fyri, ábyrgjast limirnir mót vegis jarðargrunninum ein fyri allar og allar fyri ein.
- c) Lán verða bert veitt limum, sum sita við traðum ella aðrari jörð, sum nýtt verður í húnaðarendamáli.

Hægsta lán, sum veitast kann einum limi, er 2.000 kr. Lán til keyp av tóðum, seteplum og sáði verða at afturrinda í mesta lagi í tvey ár, og onnur lán í mesla lagi í fimm ár. Í aðrar mátar ásetur nevndin lánihæddina, lánitreytirnar og treytirnar fyri afturrindanini.

- d) Ágóði samtökurnar hjá limum kann pantast.
- e) Ognar brøytlingar eru loyvdar í viðföcum samtökunar uttan við samtykki jarðarráðsins.
- f) Hvørt ár skal samtökun senda jarðarráðnum frágreiðing um virki samtökunar, og samtökun hevur skyldu til at geva ráðnum allar upplýsingar, sum ráðið krevur viðvíkjandi virki og viðurskiðum samtökunar, og til at geva seg undir effirlit ráðsins við, at samtökun verður stjórnað sambært hesi lóg og viðföcum samtökunar.
- g) Stendur samtökun í skuld til jarðargrunnin, tá hon verður avtíkin, skal jarðarráðið góðtaka avgerðina um avlöku samtökunar.

Viðm.:

Sum 48. gr. í lógini frá 1937, tó so at peningahæddin undir c) er broytt úr 500 kr. til kr. 2.000. . Seinasta punkt í e) 1. stykki deyttur hælur.

### 44. gr.

Lánini verða at renta við 4½ % árliga. Onnur lán enn rakstrarlán eru avdráttarfrí tey fyrstu fimm árin, og verða síðan at renta og avdraga við 6 % árliga. Høvar tað, sum lánt verður til, styttri livitíð, ásetur jarðarráðið lántíðina í hvørjum einstökum föri.

Rakstrarlánun viðvíkjandi ásetur jarðarráðið lántíðina í hvørjum einstökum föri, og má hon ongantíð fara upp um fimm ár.

Lánveitarin kann ikki siga upp lánið, soleingi viðkomandi brúk verður røkt sum tóð skal.

Fyri peningaskyldur til jarðargrunnin kann skuldarin pantast.

Við m.:

Seinasta punkti í 1. stykki er nýtt. Í aðrar mátar er uppskotid sum 19. gr. í lógini frá 1937. Nevndin er samd.

15. gr.

So leingi lán úr jarðargrunninum ekki er fullt aflurgoldið gefur viðkomandi brúk seg undir reglurnar í 15., 18., 21., 26. og 33. gr.

## VI. BÓLKUR

### *Studningur úr jarðargrunninum.*

16. gr.

Árliga verður á fíggjarlógini settur studningur til tveý í hesi grein nevndu endamál. Jarðarráðið umsefir studningin og skipar fyrí, við góðlöku landsstýrisins, hvussuleiðis og hvørjum studningurin verður veittur.

Studningur verður veittur til hesi endamál:

- 1) Til jarðarábótur og til veltingar uppúr nýggjum. Arbeiðið verður at fara fram effir einari ættan, sum jarðarráðið hevur góðtikið frammanundan. Til jarðarábótur í veltum bõ verður latið í studningi 20 oyru fyrí fermetruna, tá samlaða víddin sum áhött er í tveý fylgjandi ár, málið í minsta lagi 1000 fermetrar, og til veltung uppúr nýggjum verður latið í studningi 40 oyru fyrí fermetruna, tá samlaða víddin sum velt verður í tveý fylgjandi ár, málið í minsta lagi 500 fermetrar.  
Í báðum förum krevst, at lendið, sum studningur verður veittur til, hevur möguleikar fyrí at verða røkt sum jarðarbrúk í framtíðini.
- 2) Til nýggjar köslar, landbrunnar og sírhøygghrunnar, tá fíggjarættan er góðtikið av jarðarráðnum frammanundan. Studningurin er  $\frac{1}{4}$  av arbeiðinum, soleiðis sum jarðarráðið metur tað, og hevur góðtikið tað, ið liðugt er.
- 3) Til úthegn um innlagda frõð. Studningurin verður bert latin fyrsta ferð úthegu verður sett, og er  $\frac{1}{3}$  av tilfarinum til hegnið.  
Studningurin verður ekki latin, fyrr eitt hegnið er sýnað og góðtikið av jarðarráðnum.

(Broytingaruppskot frá J. P. Davidsen og Trygva Samuelsen):

Undir 1) verur sett «upp til» frammanfyrí «20 oyru» og «40 oyru».

Undir 2) verður sett «upp til» frammanfyrí « $\frac{1}{4}$ ».

Við m.:

4., 5. og 6. stykki í 51. gr. í lógini frá 1937 eru ikki tikin við. Og broytingar eru gjørdar til 1., 2. og 3. stykki.

## 47. gr.

Umsóknir um studning sambart 47. gr. verða at senda jarðarráðnum.

Við m.:

52. gr. og 53. gr. í lögini frá 1937 deyta burtur. Hetta uppskotið svarar til 54. gr., 1. stykki, 2. stykki í sömu grein deyttur burtur.

## 48. gr.

Studningur sambart 47. gr. verður fyrst og fremst latin sjálfstöðugum brúkam, sum eru í minsta lagi eitt kúlóður til stöddar.

Við m.:

Svarar til 55. gr. í lögini frá 1937, tó at kravið um eina minnstuföld er nýtt. Nevandi er sand.

## VII. BÓLKUR

*Jarðarskrá og aðrar reglur.*

## 49. gr.

Matrikulstovuni verður álagt at gera og halda jarðarskrá yvir alla jörð, sum nevnd er í III. bólk í hesi lóg. Verður slík jörð latin til ognar sambart reglunum í hesi lóg, verður hon tó verðandi í jarðarskránni, sjá tó 62. gr.

Skrásetanin fer fram við kortuppdráttum sum grundarlag, har allir jarðarhlutir eru avmerktir soleiðis, at tað gjølliga sæst, hvussuleiðis teir liggja hvør móti øðrum. Slíkur kortuppdráttur verður gjørdur fyri hvørja bygð sær, eftir loftsmyndum sum fíknar eru til hetta endamála.

Við m. til 7. bólk:

Tr. Samuelsen viðmerkir, at reglurnar í hesum bólk eiga at verða gjørdar við serligari lóg, og at hetta annars liggur utanfyri arbeiðsøkið hjá millumlinga-búnaðarnevndini.

## 50. gr.

Fíkní mark verður teknað inn á kortuppdráttin, fyrr enn allir avvarandi hava havt høvi til at úttala áskoðan sína um ognarviðurskiftini.

Við 14 daga fyrivaring boðar matrikulstovan við lýsing í Dómmaalætting og við uppslögum í bygdatakvuni avvarandi festarum, leigutakarum, brúkarum, ognarmennum, servituthavarum og øðrum áhugaðum at vísa á mark.

Sóknarstýrið í bygðini velur tveir könar menn at ganga matrikulstovuni til handa við upplýsingum um ognarviðurskiftini.

## 51. gr.

Festarar leigutakarar og ognarmenn av jörð, sum nevnd er í 49. gr.,

verða allir skrásettir. Gjöllari reglur um sundurbýti í nummur, og mögulega undirnummur, og um aðrar tekniskar spurningar í hesum sambandi, verða settar í eina reglugerð, gjörd av jarðarráðnum og góðtíkin av landsstýrinum.

So leingi jarðarlutur ikki er latin til ognar sambart reglunum í hesi lóg, verður jarðargrunnurin skrásettur sum eigari, og tilskilaður verður festari, leigutakari, brúkari ella annar nýtari.

#### 52. gr.

Tað sum fer fram undir skrásetlanini verður skrivað í gerðarbók, skrásetingarbókina, sum landsstýrið lóghelmirar. Í hesi bók verða serstakliga tilskilað öll sukarkröx, allar viðtökur og allar sáttargerðir. Verður ikki semja um ognar- ella brúkaraviðurskiptini einum jarðarluti viðvíkjandi, verður tað at viðmerkja í skrásetingarbókini, og trætumál verða víst til rættargongu sambart reglunum í 55. gr.

#### 53. gr.

Bintak av jarðarskránni við tilhoyrandi kortupppdráttum og úrritum úr skrásetingarbókini sendur matrikulstovan sorinskrivararum, sum á hesum grundarlagi fórir tingbók hesari jörð viðvíkjandi.

#### 54. gr.

Eftir áheitan frá jarðarráðnum, festara, leigutakara, brúkaða ella ognarmanni, og fyri rokning húsara, skal matrikulstovan gera fullfleggjaða uppmáling av viðkomandi jarðarluti.

#### 55. gr.

Tá ein jarðarskrá við tilhoyrandi kortupppdráttum er send sorinskrivararum, stevnrir lögmaður við almennari stevning, triggjar ferðir lýst í Dimmalætting og Statstidende, við seks mánaða ávarðing, til rættargongu við Føroya rætt, øllum ið hava affinningar at gera ímóti, at jarðargrunnurin og í jarðarskránni fyri avvarandi bygd innskrivaðir festarar, leigutakarar, brúkarar ella aðrir verða fórdir í tingbókina sum rættir handhavarar ella eigarar av óheftari jörð.

Í stevningini verður at tilskila, at hon veudir ser ímóti øllum, ið halda seg hava ognarrætt, sum ikki er tilskilaður í jarðarskránni, veðhavarrætt, brúksrætt ella servitutrættindi yvir föstum ognum har í bygðini, og stevningin skal áleggja teimum at mola fyri rættinum við ognarskjølum, veðhavarabrövum ella øðrum skjølum, ið greina kunnit málið, og endurrit um av slíkum skjølum sambart reglunum í 1. gr. í kunngerð nr. 35 frá 30. oktober 1910.

Matrikulstovan skal geva skjølunum átekning um, undir hvørjum jarðarnummari avvarandi jörðin er skrásett í jarðarskránni. Og hetta verður at tilskila í stevningini. Eisini verður at tilskila í stevningini, at jarðarskráin, við tilhoyrandi kortupppdráttum, liggur til skjals hjá sorinskrivararum, á matrikulstovuni og hjá sóknarstýrinum.

## 56. gr.

Rættarmál, sum nevnd eru í 55. gr. verða viðgjörð sum vanlig rættargongumál.

## 57. gr.

Í dómnum verður at nevna, at jarðarskráin skal vera grundarlag undir tingbókunum, við teimum broytingum sum dómurin hevur.

Í teimum málum, sum nevnd eru í 52. gr. 2. stykki, avger dómurin, hvør skal standa fyri jörðini í tingbókini.

Jarðarskráin verður at rættað sambart dómnum.

## 58. gr.

Kann maður sannføra, at hann er ósekur í, at atfinningar hansara ikki vóru settar fram rættstundis sambart reglunum í 55. gr., kann hann innan fimm ár frá dómnum hevja nýtt rættarmál fyri egnu rokning móti honum, sum sambart dómnum stendur skrásettur í jarðarskránni.

## 59. gr.

Í dómnum verður at nevna, at veðhavarabrøv, sum ikki eru lögð fram undir rættargonguni, eru dömd deyð og virðisleys at vera.

## 60. gr.

Útreiðslurnar av jarðarskrásetanini sambart hesi lóg ber landskassin. Landsstýrið ger avlalu við avvarandi myndugleikar um ta samnýning, sum sorinskrivarastovan skal hava fyri at föra tingbók sambart reglurnar í hesi lóg, og ásetur ley gjöld, sum jarðargrunnurin ella einstaklingur verður at lata fyri tinglesingina.

## 61. gr.

Jarðarráðið verður at senda umsókn um sundurbýti av einum jarðarnumumari, ella um samanlegging av fleiri jarðarnumumum til eitt nummar til matrikulstovuna. Og umsóknini skal fylgja eitt tilmæli frá avvarandi sóknarstýri.

Hevur matrikulstovan ongur tekniskar atfinningar at gera móti umsóknini, verður hon send sorinskrivarinum. Sorinskrivarin skal kanna og váfla, at allir spurningar viðvíkjandi möguligum broytingum í veðhavararetti, brúksretti, servitútsretti, atgonguvegum og öðrum skyldum, sum hvíla á jörðini, eru greiddir, soleiðis at eingi slik ivamál forða fyri tinglesingini av tí nýggja ella teim nýggju jarðarnumumum.

Harnæst gevur matrikulstovan endaligt leyvi til sundurbýti ella samanleggingina.

Matrikulstovan avrikar arbeiðið viðvíkjandi uppmálingum, markmasetan, uppdráttum og annað tekniskt arbeiði, sum kreyst. Tær gjördu broytingar í jarðarskránni verða síðani, við tilhoyrandi kortuppdráttum og atkomuskjölum, sendar sorinskrivarinum til tinglesingar og til innskrivingar í tingbókurnar.

Matrikulstovan sendur Jarðarráðnum og avvarandi sýslumanni og sóknarsýri boð um sundurbýtið ella samanleggingina.

62. gr.

Verður ein bygd matrikulerað sambært reglunum í kgl. fyriskipan frá 15. juli 1931, sum broytt við lögtingslóg nr. 26 frá 31. mars 1949, gunga viðkomandi jarðir úr jarðarskránni, sum umrødd eru í hesum bólki.

63. gr.

Henda lóg verður sett í gildi .....

Frá tí degi lógin fær gildi fara úr gildi 5. gr. í lóg nr. 56 frá 13. april 1894 om afhændelse af frøer og grundstykker fra statens fæstegods paa Færøerne, lögtingslóg nr. 28 frá 24. april 1957 og annars allar reglur, ið ganga innóli tí, sum henda lóg fyriskrivar.

Við m.:

Um uppskotið í hesum bólki, sum nevndin er sand um, sjá viðmerkingar í formælinum.

N. WINTHER POULSEN,

landsstýrismaður.

/ J. BJURJUS

*Skjal 1. Bæw frá Bóndafelag Føroya d. 9. december 1959.*

Felagið loyvir sær fyrst at takka landsstýrinum fyri høvi at geva ummæli til fyriliggjandi lógaruppskot frá millnámtinganevndini í búnaðarmálum.

Nevnd felagsins hevur viðgjørt málið á fundi, og harafturat hava nevndarlimirnir hvør sær farið lógaruppskotið í gjögnum og gjørt sínar viðmerkingar. Hetta er ikki løftuverk, men nevndin vil gera alt til less at fáa orðað viðmerkingar sínar sum broytingaruppskot til hvørja grein sær, so langt tað ber til ella fôrvar, men loyvir sær fyrst at geva eitt stutt ummæli til fyriliggjandi broytingar í grundreglunum.

Tað eru serstakliga tveir spurningar: Ognarrætturin til kongsjörðina og leigutraðirnar og ræði á teimum.

Eftir gr. 8, stk. 1 (smbr. gr. 6, stk. 3 og 51, stk. 2) tykist tað, sum ætlarin er at leggja ognarrættin til kongsjörðina og harvið eisini til leigutraðirnar undir jarðargrunnin eins og prestajörðin er tað og annar jörð, sum er ella verður keypt fyri jarðargrunnsins rokning ella dömd honum til eftir gr. 21 undir heitinum alment jörð á føroyskum hondum.

Næst hesum tykist ætlarin vera at leggja ræðið á kongsjörðini og leigutraðunum undir jarðarráðið (smbr. gr. 10, 16, 22 og 31) uttan høvi hjá bónda ella traðarmanni at skjóta síni kærsmål til hægri, alment vald, undanfikið landsstýrið eftir gr. 8, stk. 3 og landbúnaðarstevnu eftir gr. 12, stk. 2.

Eftir gr. 10 (smbr. gr. 9) hevur jarðarráðið rætt at lata almenna jörð í festi v. m. og eftir gr. 16 hevur tað rætt at leiga út traðir og traðarstykkir, stykkir til urlagarðsbrúk, grundstykkir til húsagrundir, ídnaðarendamál o. t. innan- sum uttargarðs uttan at spyrja bóndan eftir (smbr. gr. 33 og 39 í jarðalógini frá 24. mai 1937 og m. a. úrskurð frá yvirlandbúnaðarstevnu frá 13. juli 1942).

Eftir gr. 22 hevur jarðarráðið rætt at selja burturav almennari jörð til urlagarðsbrúk, grundstykkir til húsabygging, ídnaðarendamál o. t. uttan at spyrja bónda ella traðarmann eftir, og eftir gr. 31 er jarðarráðnum heimilt at selja festara festigarð undir tilskilaðum freytum, meðan traðarmaður eftir gr. 23 sum higar til kann krevja sær leigutrøð til keyps, táld helmingur av heani er veltur, men undir tilskilaðum freytum, harundir at jarðarráðið fyrisetur prísir við landsstýrisins góðkenning í hvørjum einstökum føri.

Hesar báðar broytingar í grundregluni fara ikki at stuðla framhald í jarðahrúkinum. Á eftir hesum er eingin tryggleiki fyri at bóndi ella traðarmaður fær fruktirnar av sínum arbeiði og sínum rættindum eftir lóggávuni í festi- og leiguvíðurskiftum.

Eitt sindur um frammihjáraðtindir til almenna jörð á føroyskum hondum:

Eftir gr. 18 í lóg nr. 174 frá 24. mai 1937 var lívsfesti lógfest á føroyskum kongsgörðum, og harvið var eisini festiskyldan, sum ligið hevði á teinum, avtíkin (smbr. gr. 11 í somu lóg).

Føroya bóndur mótmæltu hesi broyting tá, og í 1942 gekk samdómur í sök: Vilhelm Seyer Hansen, Hvalba, móti Føroya Jorðarráð, hesar í lógfesting ímóti. Í hesum dómi er gjølla tilskilað, hvussu verið hevði við frammihjórættindum til festi eftir gomlum brúki nærskilt majoratun, sum tey vóru í norðurlondum. Mong dømir eru um tað m. a. frá lögtingi og ríkisdegi (smbr. m. a. rigsdagstidende 1850 II sp. 1778-7011 -- B. 791-7072 -- lands. 1893-94 sp. 359-61 -- 422-25 og B. sp. 3 -- lögtingstíðindi 1889 bls. 16 og 1893 bls. 12).

Eftir gr. 10 (smbr. gr. 9) skjýtur millumtinganevndin upp livsfesti sum hövuðsreglu, men við tí viðking, at eisini leigutráðir koma undir somu reglu sum kongsjörð, t. e. festitráðir undir vanligum festiteyrtum, viðurskifti sum tingið mikið mælti frá frammamanundan tráðarlógini frá 13.4. 1894, smbr. gr. 12 og 27.

Meira um tær einstaku greinirnar seinni.

Við hávirðing  
BÓNDAFELAG FØROYA  
P. á Heysum,  
fm.

*Skjal 2: Bræv frá Føroya búnaðarfelag d. 29. januar 1960.*

Føroya búnaðarfelag hevur við fók mótikið til ummælis frá landsstýrinum «Uppskot til lögtingslóg um ymisk tilfök landbúnaðinum til frama», sum millumtinganevndin í búnaðarmálum hevur latið úr hondum. Stjórn felagsins hevur gjørt fylgjandi broytingar og viðmerkingar til hetta:

Í gr. 1 stk. 1 verður «og» sett í staðin fyri «ella».

Í gr. 4 fellur uppskotið hjá J. P. Davidsen og Tr. Samuelson burtur.

Í gr. 6 stk. 4 fellur orðaljóðið: «Er sölup. . . . . endamá» burtur og í staðin verður sett «Er sölupeningurin stórvægis hægri, enn tað kostar at útbúgva garðin líka væl aftur, kann grannurin nýta avlopið til onnur landbúnaðarendamál. «Broytingaruppskotið frá Tr. Samuelson og J. P. Davidsen fellur burtur.

gr. 11 verður sum uppskotið hjá J. P. Davidsen og D. P. Danielsen. Tey seinnu fella burtur.

Í gr. 12 verður 1. stk. hjá D. P. Danielsen, Jóhs. Stephanson og D. P. Danielsen óbroytt. Sum 3. punkti í stk. 2 verður sett «Tann, ið festir, kann

íkkí gerast skyldigir at lata meira hald enn ein tíggjundapart av skurðseyðinum.» 3. stk. 1. punkt verður óbroytt, 2. punkt verður broytt til «Sigur silandi festari festið frá sær, ella hann doyri uttan at hava gjørt avtalu sambært 2. stk., skal niðanfyrri stándandi arvarættur vera galdandi: Jarðarráðið hevur avgerðarrættin, men verður o. s. fr. . . . og so alt uppskotið frá J. P. Davidsen og Tr. Samuelson.

Okkara viðmerkingar til gr. 12: Stjórnin heldur vera avgjørt neyðugt, at hæði uppskotini verða sett saman, tí hetta kann fyrbygja, at óneyðug ósemja verður millum arvingarnar, og kann eisini tryggja barnleysum festara at kunna fáa festara til garðin í góðari tíð, tað vil siga, áðrenn garðurin verður órøktur av tí at eingin arbeiskraft er.

Í gr. 24 fellur broytingaruppskotið hjá J. P. Davidsen burtur.

Í gr. 31 í stk. 2 fellur punkt 1 burtur og í staðin verður sett «Eigarin skal búgva á garðinum». Punkt 2 fellur burtur og í staðin verður sett: «Hevur ættin verið á garðinum í 50 ár, og hann verður seldur, so hevur ættin í somu raðfylgju, sum við kongsgörðunum, frammihjárætt til at keypa garðin til vurderingspris.» Punkt 3 fellur burtur og í staðin verður sett: «Garðurin hevur skyldu til at lata hagajörð til dyrkingar, so langt sum garðurin eftir meining tolar at missa. Um semja ikki verður millum partarnar, kann málið leggjast fyrribúnaðarstevnu við kærurætti til yvribúnaðarstevnu.»

Punkt 4 og 5 verða óbroytt. Punkt 6 fellur burtur og í staðin verður sett: «Vil eigarin selja garðin aftur, hevur jarðarráðið rætt til at bjóða uppá hann javnbjóðis öðrum, tá ið frammihjárætturin í punkt 2 ikki verður nýttur.»

Punkt 7 fellur burtur.

Í gr. 41 fellur broytingaruppskotið hjá Tr. Samuelson burtur.

R. v.  
Th. J o e n s e n,  
form.

*Skjal 3: Brev frá Havnar traðarmannafelag d. 1. februar 1960.*

Havnar traðarmannafelag, sum í lóttuni telur 75 limir, er einasta felag í landinum av hesum slagnum og rokna vit við, at hetta kemur av, at teir nógvu traðarmennir úti á bygðunum liggja so spjaddir, at teir ikki sum vit hava høvi til at skipa seg í feløg og av tí, at vit her í Havn við

keypi av Álakershaganum fingu möguleika til at fáa traðir okkara vetrarfriðaðar fyri sámuligan pening, so vit kunna fáa ágóða fyri tað arbeiði, vit leggja í jörðina, hvat traðarmenn úti um bygdirnar og teir traðarmenn her, sum hava traðir av eystara Húsagarðsfesti, ikki kunna.

Vit rokna tí við at umboða aðalmál hjá øllum traðarmönnum í Føroyum við frambættum av okkara krøvum um at gera pláss í tí nýggju lóggávuni fyri teimum, sum vilja leggja rygg til at velja okkara kørku jörð upp úr haga og ikki sum núverandi jarðarlóg og her framlagda uppskot til lógaráðhútur frá millumtinganevndini í búnaðarmálum, ið bert miða inni at uppihalda seyðahrúki í tí skapi, tað nú hevur, og tí vil verða ein tann størsta orsøkin til, at landbúnaðurin í Føroyum vil koma meira og meira til afturs.

Tað verður skotið upp, í «Fornæli» hjá millumtinganevndini stykki 7, at minka um rættin hjá monnum til at fáa traðir innlagdar til uppdyrkau og verður har sagt, at tað er tí, at fiskimaðurin alt meira og meira verður fiskimaður berturav heila árið og soleiðis ikki meira kann røkja traðarbrúkið.

Vit meina, at tað eru sum áður er ein stórtur partur av monnum, sum hvørki eru fiskimenn ella bændur og sum hava sítt starv á landi, ið hava stóran áhuga fyri jarðarbrúki sum frammihjá starvi, tá ikki annað er at takast við og eru tað teir mennirnir, sum hava velt mest upp úr haga í nýggjari tíð og meina vit, at tann rætturin ikki má skerjast ella takast frá teimum, men at teir heldur mega stuðlast, sum tildómis við at teir fáa traðirnar vetrarfriðaðar fyri 25 × ársleiguna, soleiðis sum ásett var í lógini av 1886 og í lógini um keyp av Álakershaganum.

Vit vilja her royna at víst á, har vit ikki eru samdir við uppskoti til broyting í lóg nr. 174 frá 24. mai 1937 og vit hava bert tikið tað við, sum vit meina hevur áhuga fyri traðarmenn.

Annars rokna vit ikki við, at endalig viðgerð av lóggávuni fer fram, fyrr enn hin parturin av jarðarlóggávuni, lóg nr. 169, 170, 171 og 172, av 18. mai 1937, eisini eru viðgjörðar, tá tær eisini hava okkara áhuga. Vit rokna eisini við at fáa loyvi til, seinni, í teimum nevndum sum koma at hava jarðarlóggávuna til viðgerðar, at gera okkara sjónarmið galdandi landbúnaðinum til frama.

#### *til grein 4.*

Í jarðarráðnum eru triggir limir. Løgtingið velur tveir og landsstýrið ein. Fyri hvønn lim verður valdur tiltaksmaður eftir somu reglum.

Starvsfíðin verður tann sama sum fyri hvøri sitandi lögting.

Jarðarráðið velur formannin. Kunnu teir ikki einast, verður hann settur av landsstýrinum.

#### **Við. :**

Vit meina ikki at búnaðarfelagið, sum er felag samansett av traðarmönnum og bøndum við avmarkaðum atkvøðurretti, kann velja mann í ráðið. Teir umboða ikki traðarmenn og bændur, tá báðir partar hava sjálvstöðug feløg.

*tíl grein 16.*

*Stk. 2.* er ónýtiligt, tá tað setur seyðabrúk frammi um at velta upp úr haga.

*Stk. 3.* er betur fyri traðarbrúkið, um tíðin til at velta eitt heilársfóður (ca. 10.000 m<sup>2</sup>) verður sett til 30 ár.

*Stk. 6.* er avgjørt ikki tíðarhóskandi. Hetta er júst tað sum tekur allan hugin frá monnum til at velta upp úr haga og ger tað, at hann ikki kann fáa fulla nytta av tí arbeiði, hann leggur í jörðina.

Tað verður skotið upp, at fram verður farið sum í lógini um keyp av Álakershaganum (tvungin vetrarfriðing) og at útrakstur av neytum verður givin í so stóran mun, sum fórvur er á.

*tíl grein 24.*

*Stk. 1.* Sölupeningurin fyri traðir verður settur sum í lógini fyri keyp av Álakershaganum (25 × leiguna = 100 kr. og tað sama fyri vetrarfriðingina.)

*tíl grein 27.*

Meina ikki tað er rætt at skerja ognarrættin hjá traðarmonnum, sum ætlað er við hesi grein.

**Við. :** Samanber 27. grein við 31. grein stk. 3, nr. 6 í uppskotinum hjá millumtinganevndini.

*tíl grein 34.*

Er stór afturgongd í mun til tað sum var í lógini frammanundan, (siggj grein 31, kapitel IV).

Kapitel IV, um erhvervelse af jord, er betur enn uppskotið, hurtursæð frá neyðturviligum umsetingum og broytingum, sum koma av yvirföku.

*V. bólkur.**Lán úr jarðargrunninum.**grein 40.*

Tann gamla lógin frá 1937 miðaði mest ímóti at geva lán og studning til smá (*mindre*) brúk og hevur tað víst seg at verið ein skeivleiki í lógini, at «Jordforbedring» og «Opdyrkning af raa Jord», ikki hava verið sett upp hvørt sær.

Vit hava sjálvandi einki ímóti at stór brúk eisini fáa studning og lán, men vilja vit loyva okkum at skjóla uppá, at tað verður sett upp so leiðis:

1. til at stovna smærri jarðarbrúk.
2. til at stovna onnur nýggj jarðarbrúk.
3. til at vella upp úr nýggjum.
4. til jarðaútbótur.
5. til nýggjar bygningar hjá jarðarbrúkarum.
6. til fjós, køstar, høyløður, súrhøyggiðrunnar á smærri jarðarbrúkarum.
7. til fjós, køstar, høyløður, súrhøyggiðrunnar og seyðahús á bóndagörðum.
8. til rakstrarlån til smærri jarðarbrúkarar.
9. til kommunur til innkeyp av jörð.
10. til innkeyp av arbeiðsamboðum fyri feløg til jarðarbrúk.

#### *VI. bólkur.*

##### *grein 46.*

Studningur verður veittur til hesi endamál:

1. til at velta upp úr nýggjum.
2. til jarðaútbótur.
3. til køstar, landbrunnar, súrhøyggiðrunnar.
4. til úthegu um innlagda jörð.
5. til jarðadrúksfeløg, tød, kálk og arbeiðsamboð.
6. til niðursetumenn.

##### *grein 48.*

Studningur verður latin sum ásett í grein 55 í lógini frá 1937.

Sæð frá traðarmanna sjónarmiði hava vit nú her roynt at vísa á tey brek, sum vit meina eru í núverandi lógargávu og í uppskotinum frá millumtinganevndini hvat jarðarbrúkinum viðvíkir og sum vit meina, komandi nýggj jarðarlóggáva má rætta uppá, serliga við at skilja millum jarðarbrúk og seyðabrúk, um ikki alt jarðarbrúk í Føroyum skal koma meira til afturs ella fara heilt fyri einki.

Annars skulu vit takka landsstýrinum fyri at hava sent okkum áliti hjá millumtinganevndini til ummælis og vóna vit eisini í framtíðini at fáa loyvi til at gera okkara sjónarmið galdandi í teimum nevndum sum koma at hava letta fyri land okkara stóra mál til viðgerðar.

Virðingarmest

HAVNAR TRAÐARMANNAFELAG

*Juul Poulsen.*

*T. Sørensen.*

*Martin Djurhuus.*

*Hanus við Højsadalssá.*

*Knud Petersen.*



